

CONSIDER THE COST

Isipin ang Gastos

Ang COSt ay isang simpleng akronim na kumakatawan sa mga saligan ng mensahe ng Ebanghelyo na nagliligtas ng kaluluwa.

- C - Paglikha (Biblikal na Paglikha);
- O - Orihinal na Kasalanan (pagsuway ni Adan sa Salita ng Diyos);
- S - Pagkakahiwalay mula sa ating mapagmahal na Diyos; at
- t - ang Krus: ang plano ng Diyos para sa pagtubos sa pamamagitan ni Jesucristo, ang Kanyang Anak, ang ating Tagapagligtas.

Si Russ Miller ay gumugol ng 26 na taon sa pagtuturo sa larangan ng paglikha at ebolusyon. Mula sa mga simbahan hanggang sa mga kolehiyo at sa kanyang mga paglilibot sa Grand Canyon, ipinapakita niya na maaari nating pagkatiwalaan ang Salita ng Diyos: Salita-sa-salita at mula pabalat hanggang pabalat.

Ang sulating ito ay sumasagot sa napakaraming katanungang pinag-iisipan ng mga Kristiyano at hindi-Kristiyano, na nagpapahayag ng:

- ☐ Agham na Operasyonal vs Agham na Makasaysayan.
- ☐ Mikro vs Makroebolusyon.
- ☐ Paano tayo may mapagmahal na Diyos sa isang mundong may kamatayan.
- ☐ Hindi Natural Selection; programa ng QA ng Diyos.
- ☐ Hindi matatawarang ebidensya ng Pandaigdigang Baha.
- ☐ Kristiyanong pamana ng Amerika.
- ☐ Mga huwad na Cristo at mga huwad na katuruan.
- ☐ Bakit Maaari Nating Paniwalaan ang Salita ng Diyos, at marami pang iba.

(Ipinakita sa isang lohikal at tuwirang pagsulat ni Russ Miller)



ISIPIN ANG **GASTUSIN**

Creation, Evolution & Science Ministries Camp
Verde, AZ www.CreationMinistries.Org

© Copyright 2026 Lahat ng karapatan ay
nakalaan. Unang Paglilimbag Pebrero 2026
Inilimbag sa Estados Unidos ng Amerika.

ISBN: 979-8-196-82866-9

Ilustrasyon at disenyo ng pabalat ni Russ Miller.

Ang lahat ng netong kita mula sa pagbili ng aklat na ito ay mapupunta sa
Creation, Evolution & Science Ministries, isang di-denominasyong
ministryo.

Tala: Lahat ng sipi ng Kasulatan ay hango sa King James Version, at ang diin
ay idinagdag ng may-akda kung ito ay nakalinya o nakapal.

Ang aklat na ito ay pag-aari nina Russell D. Miller at ng Creation, Evolution &
Science Ministries (CESM). Pinahihintulutan ang pagkopya ng mga ilustrasyon at
impormasyon para sa paggamit sa silid-aralan o pansariling gamit. Gayunpaman,
mahigpit na ipinagbabawal ang muling paglalathala o muling pagbebenta.



PAUNAWA NG MAY-AKDA SA MGA EPEKTO NG PAGBABAGO NG PANAHON

ni RUSS MILLER

Matapos ilantad ang maraming panlilinlang ng Darwinismo sa auditorium ng kolehiyo, nagsagawa ako ng isang oras na sesyon ng tanong at sagot. Sa halip na magtanong, may isang estudyante na nagsabi ng isang kasuklam-suklam na bagay tungkol sa mga Kristiyano at sumigaw ang auditorium sa tawa. Nang humupa ang tawa, sinabi ko, *"Hayaan ninyong magtanong ako sa inyong lahat. Kung sinabi ng binatang ito iyon tungkol sa isang Muslim, Hindu, o New Ager, matagal na siyang pinalayas sa kolehiyong ito! Ngunit dahil sinabi niya ito tungkol sa mga Kristiyano, inakala ninyong nakakatawa. Bakit nga ba?"* Sumunod ang ganap na katahimikan, kaya idinagdag ko, *"Hayaan ninyo akong sumagot. Dahil ang Kristiyanismo ang tunay na bagay. Nasa kay Satanas na ang lahat ng hindi Mananampalataya at ayaw niyang aksayahin ninyo ang inyong oras sa pag-atake sa kanila. Ngunit si Jesucristo ang tunay na bagay, kaya puwede ninyong atakihin ang mga Kristiyano, ngunit wala nang iba pa rito sa sekular na kampus na ito."* Parang may narinig kang tunog ng karayom.

Ang Kristiyanismo na nakabatay sa Bibliya ay salungat sa sekular na pananaw sa mundo, lalo na tungkol sa Pandaigdigang Baha na sumisira sa paniniwala sa *bilyon-bilyong taon* at sa mga katuruan ni Darwin. Pinipilitan nito ang mga sekularista, na nangangaral ng pagtanggap sa lahat ng bagay, na gumawa ng isang halatang eksepsiyon. Tinatawag ko itong **ABC Tolerance**: Lahat Maliban sa Kristiyanismo.

Ang sekular na agenda ay simple; sirain ang pananampalataya ng mga tao sa Bibliikal na Kristiyanismo sa pamamagitan ng paghina ng kanilang paniniwala sa mga pundasyon ng Bibliya. Alam nila na kung mapaniwala nila ang isang tao na ang Genesis ay isang mito, hindi maiintindihan ng mga taong iyon kung bakit mahalaga kung tatanggapin nila si Jesus bilang ang Tagapaglikha at Hukom na sinasabi niyang siya. Pagkatapos, maaaring tanggapin ng mga taong iyon ang mga bersyon ni Jesus na hindi ayon sa Bibliya o itakwil Siya bilang isa sa libu-libong huwad na diyos na sinasamba sa buong mundo. Dahil karamihan sa mga tao ay nakakarinig lamang ng sekular na paliwanag tungkol sa ating planeta at sansinukob, tinatanggap nila ang isang salaysay na salungat sa salaysay ng Bibliya. Bilang resulta, ginamit ang *bilyong taon* at mga paniniwalang Darwiniano upang pahinain ang pananampalataya ng bilyon-bilyong tao sa Salita ng Diyos. Tulad ng sinasabi sa Colosas 2:8: ***"Mag-ingat kayo baka may maglinlang sa inyo sa pamamagitan ng pilosopiya at hungkag na panlilinlang, ayon sa kaugalian ng mga tao, ayon sa mga elementong katuruan ng sanlibutan, at hindi ayon kay Cristo."***

Ang mga Kristiyanong tumanggap ng isa sa mga pilosopiyang lumang-daigdig ay malamang na hindi alam ang mga seryosong salungatan sa Bibliya na kasangkot dito. Malinaw na itutukoy ng sulating ito: ang Agham na Operasyonal (tunay na kaibigan ng Mananampalataya) at ang Agham Pangkasaysayan na hindi nasaksihan; Ang Biblically correct na mikro-ebolusyon (mga adaptasyon/pagbabago) at ang Darwinian na makro-ebolusyon; kung paano inilalagay ng mga paniniwalang lumang-daigdig ang kamatayan bago si Adan; at ipaliwanag kung bakit kailangang itanggi ng mga Sekularista ang Pandaigdigang Baha. ***At makikilala ninyo ang katotohanan, at ang katotohanan ay magpapalaya sa inyo*** (Juan 8:32).

Ang pag-asa ko sa pagpino ng sulating ito ay ang makapagbigay ng isang nag-iisa, komprehensibong sanggunian na sumasaklaw sa mga pangunahing isyu sa larangan ng Paglikha/Ebolusyon sa isang malinaw, lohikal, at tuwiran na paraan. Ang aking panalangin ay pasiglahin ng impormasyong ito ang apoy sa mga naghahanap ng katotohanan ng Salita ng Diyos.

Mga Nilalaman

Tala ng May-akda	3
Mga Nilalaman.....	5
Panimula.....	8

Seksyon I

Ang mga Pangunahing Paniniwala sa Lumang Daigdig na Inihahambing sa Agham at sa Pandaigdigang Pananaw ng Bibliya

• Panimula sa Mga Kabanata 1–8.....	11
-------------------------------------	----

Kabanata 1

Tunay na Agham: Tunay na Kaibigan ng Mananampalataya	15
--	----

Kabanata 2

Ang Sukat ng Panahong Heolohikal.....	19
---------------------------------------	----

Kabanata 3

Radiometric na Pagtataya ng Edad.....	27
---------------------------------------	----

Kabanata 4

Mga Pagkasira sa Daigdig: Bundok St. Helens	36
---	----

Kabanata 5

Ang Grand Canyon at Grand Staircase.....	43
--	----

Kabanata 6

Pangea, Pagguho ng mga Kontinente at Panahon ng Yelo	55
--	----

Kabanata 7

Dinosauriyo	63
-------------------	----

Kabanata 8

Mga Batas at Lohika: Ang Big Bang at Liwanag ng mga Bituin	68
--	----

Seksyon II

Ang Pinakamalaking Masamang Bunga ng mga Paniniwala sa Lumang Daigdig

* Mga Kabanata 9-14: Ang Pinakamataas na Turong Darwinista

Panimula sa Mga Kabanata 9-17 76

Kabanata 9 - Darwinismo:

Ang Pinagmulan ng Buhay 79

Kabanata 10 - Darwinismo:

Ebolusyon: Mikro kumpara sa Makro 86

Kabanata 11 - Darwinismo:

Natural na Seleksyon:

Bagong at Kapaki-pakinabang na Impormasyong Genetiko 92

Kabanata 12 - Darwinismo:

Mga Pagkakatulad at ang Rekord ng mga Fossil.....104

Kabanata 13 - Darwinismo:

Mula sa mga Dinosaur hanggang sa mga Ibon; Mula sa mga Primata hanggang sa mga Tao 116

Kabanata 14 - Darwinismo:

Isang Sagana ng Maling Kaalaman 125

Kabanata 15

Isang Sagana ng Masamang Bunga 137

Kabanata 16

Ang Pagkawala ng Kristiyanong Pamana ng Amerika 147

Kabanata 17

Ang Pinakahuling Masamang Bunga: Peke:

Mga Kristo, Propeta at Guro 168

Seksyon III

Mga Dahilan para Maniwala sa Diyos at sa Kanyang Salita

Panimula sa Mga Kabanata 18-22	184
 Kabanata 18	
Isipin ang Pandaigdigang Baha	186
 Kabanata 19	
Ang Prinsipyong Antropiko at ang Lahi ng Tao	199
 Kabanata 20	
Matalinong Disenyong Bibliya	206
 Kabanata 21	
Ipinapahayag ng mga Kalangitan ang Kaluwalhatian ng Diyos	221
 Kabanata 22	
Mula sa Paglikha hanggang sa Kaligtasan	229
 Apendise 1 – Mga Sanggunian	
232	
 Apendise 2 – Glosaryo	
242	
 Apendiks 3 – Biswal: Paghahambing	
Ang Kristong Ayon sa Bibliya sa mga Kristong Matuang-Daigdig	246
 Talaan.....	
247	
 Tungkol sa May-akda	
250	



Panimula

Ang unang pangungusap sa Bibliya ay tuwiran at payak: ***Sa simula nilikha ng Diyos ang langit at ang lupa.*** Ayon sa perpektong paghatol ng Diyos, ang Kanyang paglikha, na natapos sa loob ng anim na araw, ay napakabuti. ***At nakita ng Diyos ang lahat ng ginawa Niya, at narito, napakabuti nito. At ang gabi at ang umaga ay ang ikaanim na araw*** (Genesis 1:31). Walang kamatayan sa orihinal na Paglikha at naglakad si Adan sa Hardin kasama ang Diyos.

Ngunit hindi nagtagal ang kasakdalang iyon. Ibinubunyag ng Bibliya kung ano ang nangyari sa Nilikha ng Diyos, at kung bakit naging kinakailangan ang kamatayan ni Jesus sa krus, sa tinatawag kong **COST**.

Ang akronim na ito ay kumakatawan sa mga saligan ng mensahe ng Ebanghelyo na itinakda sa Genesis 1 at 3. Dito natin matututuhan:

Ang nilikha ay nasira dahil sa **Orihinal na** kasalanan ni Adan na nagbigay-daan sa pagpasok ng kamatayan at **naghiwalay** sa tao mula sa Diyos, na nangangailangan

t – ang pagtubos na sakripisyo ni Hesus sa **krus**.

Nakikita natin na ang mga saligang ito ng Bibliya ay walang humpay na inaatake habang tayo ay nasa digmaan sa pagitan ng dalawang magkasalungat na pananaw sa mundo. Ang pananaw ng Bibliya na nakabatay sa **COST**: na

ang kasalanan ng tao ay nagdulot ng kamatayan, naghiwalay sa atin sa Diyos at nangangailangan ng ating pagtubos; at ang Sekular na pananaw na nakabatay sa *bilyon-bilyong taon* na humahantong sa *Ebolusyon ni Darwin*: na ang mahabang panahon ng kamatayan at mga likas na proseso ang nagdala sa tao.

Sinabi ni Frank Zindler, Editor ng American Atheist, "*Kung hindi kailanman nagkaroon...ng orihinal na kasalanan...ayaw nang kailangan ng kaligtasan*

...na inilalagay si Jesus....sa hanay ng mga walang trabaho."¹

Naiintindihan ni G. Zindler na ang kamatayan na naganap bago si Adan ay sumisira sa pundasyon ng mensahe ng Ebanghelyo.

Si Michael Ruse, propesor ng Pilosopiya sa Florida State, ay nagpuna, "*Ang ebolusyon ay itinataguyod ng mga tagapagtaguyod nito bilang... isang ganap na alternatibo sa Kristiyanismo, na may kahulugan at moralidad...*"²⁹³

Samantala, ang karamihan sa mga Kristiyanong isinasakripisyo ang Salita ng Diyos sa alinman sa iba't ibang pilosopiyang lumang-daigdig ay hindi isinasaalang-alang ang mga kahihinatnan at hindi namamalayan na ipinapataw ang sekular na pananaw sa Salita ng Diyos.

Nagsimula ang digmaang ito sa Hardin ng Eden (Genesis 3) at magwawakas kapag bumalik ang *Leon ng Juda* upang muling pag-ariin ang Kanyang Nilikha (Pahayag 19). Ito ang dahilan kung bakit nakikita natin ang lumalalang pagkiling laban sa Kristiyanismo, pagbagsak ng moralidad, lipunang nasa kaguluhan, paglaho ng mga kalayaan, salot, digmaan, at iba pa. Ang mga suliranin ay tila napakalaki kaya maraming Kristiyano ang sumusuko. Ngunit ang mga Mananampalataya ay sinabihan na ***ipaglaban ang pananampalataya*** (Judas 3), at upang magawa ito nang epektibo, **kailangan nating kilalanin ang pangunahing problema, tukuyin ang mahahalagang isyu, at mag-alok ng mabisang solusyon.**

Tatanggapin ng sulating ito ***na ang bilyon-bilyong taon na humahantong sa ebolusyon ni Darwin ang pangunahing problema.***

Ang mga salaysay ng matandang daigdig, na imbento mga 225 taon na ang nakalipas, ay nakabatay sa paniniwalang hindi kailanman nagkaroon ng Pandaigdigang Baha. Ang ebolusyon ni Darwin, na imbento mga 170 taon na ang nakalipas, ay nakabatay sa

mga salaysay ng matandang daigdig. Dahil dito, naging isang pangunahing isyu ang Pandaigdigang Baha. Parehong itinuturo bilang siyensya sa nakalipas na humigit-kumulang 100 taon ang pilosopiyang *bilyon-bilyong taon* at ang *ebolusyon ni Darwin*. Inilalagay ng mga pagtuturong ito ***ang kamatayan bago pa man si Adan***, pinabulaanan ang katotohanang ang kasalanan ni Adan ang nagdala ng kamatayan, at pinaghiwalay tayo mula sa ating Maylalang. Bunga nito, nawalan ng tiwala ang malaking bahagi ng populasyon ng mundo sa awtoridad ng Salita ng Diyos na nagbababala: "***Maging mapagbantay kayo, baka may maglinlang sa inyo sa pamamagitan ng pilosopiya at hungkag na panlilinlang, ayon sa kaugalian ng mga tao, ayon sa mga unang aral ng sanlibutan, at hindi ayon kay Cristo***" (Colosas 2:8).

Sa mga sumusunod na pahina, maghahain ako ng isang epektibong solusyon habang ikinukumpara ko ang mga nasusubaybayang katotohanan, ang Kasulatan, at ang lohika sa mga pangunahing paniniwala ng sekular at Bibliyang pananaw sa mundo. Hinihikayat ko kayo na huwag panghinaan ng loob! Habang mas marami kayong binabasa, lalong tataas ang inyong kumpiyansa na ang tunay na agham ay tunay na kaibigan ng Mananampalataya, at na ang Salita ng Diyos ay totoo: Salita-sa-salita at mula pabalat hanggang pabalat! Nasa panig ng Mananampalataya ang Katotohanan, at, ***kung ang Diyos ay nasa panig natin, sino ang makalalaban sa atin?*** (Roma 8:31).

"Naglalaro ang 12-taong gulang kong anak na lalaki kasama ang kanyang mga kaibigan nang tawagin ko sila para panoorin ang video mo tungkol sa Sampung Pinakamalaking Panlilinlang ni Darwin. Sa una, nagreklamo sila pero habang tumatakbo ito, sila'y nabighani at namangha! Ilang araw na nilang pinag-uusapan ito." Tony sa FL

"Pumunta kami ng anak ko sa isang kaganapan sa kolehiyo kung saan ikaw ay nagsalita sa isang auditorium na puno ng mga estudyante, propesor, at mga nang-aabala. Maingat ngunit matatag mong pinabulaanan ang kanilang mga pagtatangkang ipagtanggol ang Darwinismo at agad silang tumahimik. Pinatibay mo ang pananampalataya ng aming anak at ako'y magpakailanman na nagpapasalamat." Cindy sa AZ



Seksyon I

Ang mga Pangunahing Paniniwala sa Lumang Daigdig na Inihambing sa Mga Katotohanang Pang-Agham at sa Pandaigdigang Pananaw ng Bibliya

Panimula sa Mga Kabanata 1– 8

* Tinutukoy ang buhay *na Nephesh*

Isang mahalagang tanong ay, "*Paano nga ba maaaring payagan ng isang mapagmahal na Diyos ang isang mundong puno ng kamatayan?*" Ang sagot sa Bibliya ay matatagpuan sa mga saligan ng Ebanghelyo, na inilatag sa Genesis 1 at 3. Tinutukoy ko ang mga batayang ito ng Kristiyanismo bilang

ang **COST**. Ito ay tumutukoy sa perpektong **Paglikha** ng Diyos na nasira ng **Orihinal** na kasalanan ni Adan na **naghiwalay** sa sangkatauhan mula sa Diyos (habang pinayagan ang kamatayan na pumasok sa mundo) na nangangailangan ng ating pagtubos sa pamamagitan ni **Hesus**

Ang sakripisyo ni Kristo sa krus - t.

Sa kabaligtaran, ang mga hindi nasusubaybayang kuwento tungkol sa matandang daigdig na inilalagay ang kamatayan bago si Adan ay nagsisilbing pundasyon para sa sekular na pananaw sa mundo (Darwinismo, Naturalismo, Humanismo, atbp.), at itinuturo bilang mga siyentipikong katotohanan ngayon. Ang resulta ay iniisip ng karamihan na ang mundo ay *bilyon-bilyong taong* gulang at umiral

ang kamatayan bago pa man ang sangkatauhan. Ngunit ang mga ganitong pagtuturo ba ay nasusubaybay, nasusubok, at siyentipikong katotohanan? Hindi naman, sila

ay mga kinikilingang salaysay ng kasaysayan. Tulad ng babala sa 1 Timoteo 6:20-21 ***..ingatan mo ang ipinagkatiwala sa iyo, at iwasan mo ang mga karumaldumal at hungkag na usapan, at ang mga pagtutol ng agham (kaalaman) na maling tinatawag na ganoon: na dahil dito ang ilan na nagpapahayag nito ay lumihis sa pananampalataya.***

Upang ganap na maunawaan ang mahalagang usaping ito, kailangan nating malaman kung anong *kamatayan* ang tinutukoy sa Bibliya. Ayon sa Strong's Concordance, ang salitang Hebreo **na nephesh** ay tumutukoy sa mga nabubuhay na nilalang, karaniwang tao, at nagpapahiwatig ng kamalayan. Ang nephesh ay pinagsasama sa **chayyah** kapag tumutukoy sa mga buhay na hayop. Sa Genesis 1 at 2, ang mga salitang ito ay isinalin bilang '*buhay na kaluluwa*' kapag tumutukoy sa sangkatauhan o '*buhay na nilalang*' kapag tumutukoy sa mga vertebrate na hayop (mga nilalang na may gulugod). Ginagamit din ang nephesh chayyah sa paglalarawan ng mga hayop na isinakay sa arka ni Noah sa Genesis 6 at 7.

Sa Levitico 17:11 natutuhan natin, "***Sapagkat ang buhay*** (nephesh) ***ng laman ay nasa dugo.***" Ito ay nag-uugnay sa nephesh na buhay sa dugo, ang pulang likido na dumadaloy sa katawan ng mga vertebrate. Kaya, sa Bibliikal na kahulugan, ang mga tao at mga vertebrate na hayop ay mga nilalang na nephesh. Dahil ang kamatayan ang parusa sa kasalanan, kailangang mamatay ang nephesh na buhay, kailangang dumaloy ang dugo, upang mabayaran ang kasalanan ng sangkatauhan. Ang pagdurugo ng dugo ng mga hayop na nephesh chayyah ay nagbigay ng pansamantalang takip para sa kasalanan. Ang dugo na ibinuhos ng ating Panginoon at Tagapagligtas na si Jesucristo ay nag-alis ng kasalanan magpakailanman para sa mga tumatanggap sa Kanya bilang kanilang Panginoon at Tagapagligtas. Sa kabilang banda, ang isang bagay na walang dugo, tulad ng halaman o invertebra, ay hindi nephesh na buhay at hindi maaaring mamatay bilang kapalit (na maaaring ipaliwanag kung bakit tinanggihan ng Diyos ang handog ni Cain).

Sunod sa kamatayan ng Maylalang ng sansinukob sa krus, na agad na ginawang pinakadakila ni Panginoong Hesus

ng lahat ng mga tagumpay, ang pinaka-nakakatakot na sandali sa kasaysayan ng sansinukob ay ang unang kamatayan ng nephesh chayyah, marahil ay isang kordero, sa Hardin ng Eden. Inyong ngayong ipinagkaloob ng Diyos ang unang kamatayan upang pansamantalang takpan ang kasalanan nina Adan at Eva. Tiyak na nangilabut sila nang makita ang bunga ng kanilang paghihimagsik sapagkat ang kamatayan ay kaaway ng Nilikha ng Diyos at ito ang huling kaaway na mawawasak kapag bumalik si Cristo: ***Ang huling kaaway na mawawasak ay ang kamatayan*** (1 Corinto 15:26).

Ang mga paniniwalang inilalagay ang kamatayan ng nephesh na buhay bago ang pagdating ng sangkatauhan ay binabalewala ang unang kamatayan sa Hardin at sinisira ang pananampalataya ng mga tao sa mga saligan ng Bibliya. Kapag ang mga paniniwalang ito ay ipinapakita na parang mga siyentipikong katotohanan, pinapahintulutan nila ang mga tao na tanggapin ang opinyon ng tao kaysa sa Salita ng Diyos, na humahantong sa marami na tanggihan ang Panginoong Jesus.

Naniniwala man ang mga tao *na libu-libong taon* na ang daigdig o *bilyon-bilyong taon*, pareho lang ang ebidensyang kanilang mapagmamasdan. Kaya naman, ang paniniwala ng isang tao sa edad ng daigdig at kung kailan pumasok ang kamatayan sa mundo ay nakasalalay sa kung anong salaysay ang kanilang tinatanggap. Bagaman sinakop ng mga Sekularista ang mga institusyong pang-aham at pang-edukasyon, ang agham na nakabatay sa obserbasyon ay magtuturo sa katotohanan, at ang Katotohanan ay matatagpuan sa Salita ng Diyos.

Karamihan sa itinuturo sa isang kurso ng heolohiyang sekular ay kapareho ng sa isang klase ng heolohiyang nakabatay sa Bibliya. Ang pangunahing pagkakaiba ay kung gaano katagal nabuo ang mga heolohikal na tampok: dahan-dahan at pantay-pantay sa mahabang panahon o mabilis sa loob ng isang taong Pandaigdigang Baha.

Tulad ng ipapakita ko sa buong sulating ito, ang tunay na siyensiya ay tunay na kaibigan ng Mananampalataya. Gayunpaman, dapat tayong maging matalino at magkaroon ng matalas na paghatol sa pagitan ng tunay, Operasyonal na siyensiya at ng may kinikilingan

mga kuwentong historikal na nagpapanggap bilang agham.
Malinaw na itutukoy ng sulating ito ang pagkakaiba.

Ang sumusunod ay panggatong sa apoy sa kalooban ng mga naghahanap ng katotohanan. Ang aking pag-asa ay ang katotohanan ang magtuturo sa inyo na magtiwala sa Salita ng Diyos na nagkatawang-tao upang manirahan sa piling natin, ang ating Maylalang at Tagapagligtas, ang Panginoong Hesus ang Cristo.
Nang pasimula'y ang Verbo, at ang Verbo'y suma-sa Diyos, at ang Verbo'y Diyos...sa pamamagitan Niya'y ginawa ang mga bagay...ang Verbo'y nagkatawang-tao... (Juan 1:1-14).

Magsisimula ako sa pagpapaliwanag ng pagkakaiba ng Agham na Operasyonal at Agham na Makasaysayan. Ito lamang ay nakapagbukas ng mata, at para sa marami, nakapagpabago ng pananaw sa mundo.

"Narinig kitang magsalita 20 taon na ang nakalipas, at binago nito ang pananaw ko sa Bibliya. Binago nito ang buhay ko." Tim sa OR

"Ang kaibigan ko ay nasa Lupon ng Paaralan. Matapos kayong marinig na magsalita isang taon na ang nakalipas, naging isang Creationist siya at ngayon ay pumipili ng mga aklat-aralin na binabawasan ang pagpapahalaga sa Darwinismo!" Paul sa WI

"Narinig kita sa isang Kristiyanong istasyon ng radyo at naging mananampalataya ako. Pagkatapos, nagsalita ka sa simbahan ko at pinilit kong sumama ang ilang miyembro ng pamilya. Pagkatapos noon, tinanggap nilang lahat si Jesus!" Brandy sa AZ



1

Tunay na Agham: Tunay na Kaibigan ng Mananampalataya

***Kung masisira ang mga saligan, ano ang
magagawa ng matuwid? (Awit 11:3).***

Sinasabi kong muling itatayo natin ang mga pundasyong iyon!

Russ Miller

Dahil iniisip ng karamihan sa mga Kristiyano na salungat ang Bibliya sa agham, isang magandang panimulang punto upang maibalik ang pananampalataya sa awtoridad ng Salita ng Diyos ay ang mapagtanto na higit sa **80% ng mga sangay ng makabagong agham ay sinimulan ng mga Kristiyano!** Mula kay Francis Bacon, ang *Ama ng pamamaraang siyentipiko*, hanggang kay Isaac Newton, ang pinakadakilang siyentipiko sa lahat ng panahon, ang pananampalataya sa ating Makapangyarihang Lumikha na nasa Bibliya ang nagbigay-daan sa pagnanais na pag-aralan ang Paglikha ng Diyos. Naniniwala ang mga Kristiyanong nanguna sa makabagong agham na kung matutuklasan natin ang ilan sa mga prinsipyong inilatag ng Diyos upang pamahalaan ang Kanyang Nilikha, magagamit natin ang mga tuntuning iyon upang paunlarin ang sibilisasyon at pagbutihin ang ating pangangasiwa sa mundo. Ito ang nagbunsod sa makabagong agham at sa Kanluraning sibilisasyon.

Kaya, bakit madalas na nagkakasalungatan ang Bibliya sa itinuturo bilang agham ngayon? Dahil, sa nakalipas na 175 taon, ang mga larangan ng agham ay sinakop ng mga Sekularista (Humanista, Darwinista, Ateista) na naniniwala sa Naturalismo. Ang Naturalismo ay isang pilosopiya na nakabatay sa paniniwala

na materya lamang ang umiiral, habang itinanggi ang pag-iral ng espiritu at kaluluwa ng tao, at ng Diyos. Ngayon, pag-aari na ng mga Sekularista ang establisyemento ng agham at tinatanggi ang lahat ng supernatural o metapisikal na paliwanag tungkol sa kalikasan, naniniwala na ang materya lamang ang mahalaga, at ang agham na nakabatay sa naturalismo ang tanging batayan ng maaaring malaman. Kaya, mahalagang maunawaan ang susunod kong ipapaliwanag.

Upang maibalik ang tiwala sa Salita ng Diyos, kailangan nating malaman ang pagkakaiba ng tunay na agham at ng mga salaysay na may kinikilingang sekular na nagpapanggap bilang mga siyentipikong katotohanan. Sa kabutihang-palad, madali itong matukoy kapag inihambing natin ang Operational science, tunay na kaibigan ng mga Mananampalataya, sa Historical science, na madalas ay hindi naman talaga agham.

Ang Operational science ay **kaalamang** nagmumula sa paulit-ulit na pagsusuri ng mga ebidensiyang **nakikita**. Sa pamamagitan ng pagmamasid sa mga kondisyon sa simula, sa gitna, at sa pagtatapos ng isang proseso, ang Operational science ay nagbunga ng di-mabilang na pagpapabuti sa ating pamumuhay, mula sa mga radyo hanggang sa penicillin at mga space shuttle. Kahit hindi mo alam ang kahulugan ng Operational science, ito ang inaakala mong nakukuha mo kapag nagbabasa ka ng artikulo sa aklat o journal ng agham, o kapag naririnig mo ang, "*Sinabi ng isang siyentipiko*." Gayunpaman, marami sa ipinapakita sa atin bilang agham ay Historical science, at dito nagkakamali ang mga tao.

Ang Agham Pangkasaysayan ay nagbibigay ng **paliwanag**, na kilala bilang **salaysay na pangkasaysayan**, ng mga **hindi nasusubaybayang** pangyayari na naganap sa nakaraang **hindi nasusubaybayan**. Kasama sa Agham-pangkasaysayan ang masigasig na pagsisikap ng Forensics at Arkeolohiya. Ang pinagtutuunan ng batikos ang Agham-pangkasaysayan ay tungkol sa ating pinagmulan. Ito ay dahil sa sekular na pagkiling na pinipilit ang lahat ng salaysay na umangkop sa kanilang paniniwala sa *bilyon-bilyong taon na humahantong sa ebolusyon ni Darwin*. Kasama sa pagkiling na ito ang paniniwala sa pagkakapareho: na ang mga kasalukuyang proseso ay katulad noon sa

nakaraan. Marami sa itinaturo bilang agham ngayon ay mga kuwentong may kinikilingang sekular, mga salaysay na hindi naman siyentipiko. Kapag may kontrobersiya sa pagitan ng mga salaysay sa Bibliya at ng sinasabing agham, halos palaging tungkol ito sa mga salaysay na pangkasaysayan, hindi sa Operasyonal na agham.

Bilang halimbawa ng pagkakaiba ng mga resulta ng Operasyonal at Makasaysayan, isipin ang langis na inilalabas mula sa isang kotse. Kung mapapansin mong inalis ng mekaniko ang oil plug at makita mong bumubuhos ang likido sa pan sa ibaba, ipinapakita ng Operational science na aabutin lamang ng dalawang minuto para mapuno ang pan ng langis. Gayunpaman, kung dumating ka sampung minuto pagkatapos, mapapansin mong puno na ang pan ng langis at maaari mong bantayan ang pan nang ilang araw hanggang, pagkatapos ng isang buong linggo, mapansin mong isang patak ng langis ang bumagsak mula sa kotse papunta sa pan. Pagkatapos, batay sa paniniwala sa uniformity, magkokonklusyon ang Historical science na inabot ng 2,000 taon para mapuno ng langis ang pan. Makikita mo ang salungatan sa pagitan ng nasusubaybayang Operational science at ng mga di-nasusubaybayang historikal na salaysay na nagpapanggap bilang agham.

Kapag may salungatan sa pagitan ng Salita ng Diyos at ng ipinapakita sa mundo bilang agham, ito ay sa mga makasaysayang salaysay, hindi sa Agham na Operasyonal. Kaya, kapag nakakita o nakarinig ka ng bagay na salungat sa Kasulatan, tanungin mo ang sarili mo, may nakapuna ba nito o ito ba ay isang hindi napunang paliwanag na may kinikilingan tungkol sa kung ano ang pinaniniwalaang nangyari? Isang mabuting tuntunin ay, kung nagsisimula ang kuwento *sa milyun-milyong taon na ang nakalipas*, ang tunay mong naririnig ay, *'Noong unang panahon,'* dahil susundan ito ng isang hindi napunang kuwento na may kinikilingang sekular.

Tulad ng madalas kong sinasabi, at tulad ng aking ihahayag sa buong aklat na ito, ang tunay na agham ay tunay na kaibigan ng Mananamalataya. Gayunpaman, gaya ng babala ni apostol Pablo: ***O Timoteo, ingatan mo ang ipinagkatiwala sa iyong pangangalaga, na iniawasan ang mga marusing at hungkag na usapan, at ang mga pagtutol ng agham na maling tinatawag na ganoon. Na ang ilan sa mga nagpapahayag ay***

nagkamali tungkol sa pananampalataya (1 Timoteo 6:20-21). Nagkamali tungkol sa pananampalataya?

Ang salitang "*science*," ayon sa Lexicon ni Strong, ay salin ng salitang Griyego na gnosis (kaalaman). Isinulat ni Pablo ang 1 Timoteo sa panahong ginagamit ng mga Gnostiko ang mga kasinungalingan at maling kaalaman upang pahinain ang pananampalataya ng mga tao sa nag-iisang tunay na Diyos. Sa ngayon, itinataguyod ng mga Humanista ang kanilang mga kinikilingang salaysay, na karaniwang nakabatay sa kanilang hindi nasusubaybayang pilosopiyang pundasyon ng *pantay-pantay na proseso, bilyon-bilyong taon ng panahon*, at *Darwinianong ebolusyonismo*, na para bang mga siyentipikong katotohanan. Tunay ngang naging sanhi ito upang maraming tao ang magkamali tungkol sa kanilang pananampalataya. Kaya, ang pagkilala sa pagkakaiba ng Agham na Operasyonal at ng mga salaysay na pangkasaysayan na itinuturo na parang agham ay makakatulong sa atin na magsimula: ***Ibinabagsak ang mga kathang-isip, at ang bawat matayog na bagay na nagtataas sa sarili laban sa kaalaman ng Diyos, at dinadala sa pagkabihag ang bawat kaisipan sa pagsunod kay Cristo*** (1 Corinto 10:5).

Isang pang huling kahulugan bago tayo lumalim pa sa sulating nagpapalakas ng pananampalataya: **Occam's Razor**. Ito ang prinsipyo na ang pinakasimpleng sagot, yaong may pinakakaunting palagay, ay karaniwang mas mabuti kaysa sa mas kumplikadong mga paliwanag. Ipapahayag ko ang *Occam's Razor* sa mga susunod na kabanata, simula sa pangunahing salaysay ng makabagong paniniwala sa matandang daigdig, ang Sukatan ng Panahon sa Heolohiya.

"Ang 89-anyos kong tatay, isang retiradong heologo at masugid na Darwinista, ay ayaw tanggapin ang anumang sinasabi ng Bibliya, lalo na tungkol sa pandaigdigang baha. Napapaniwala ko siya nabasa ang iyong libro (COST) at mula noon ay tinanggap na niya si Cristo!" Jennifer sa NM



2

Ang Sukat ng ng Panahong Heolohikal

***"Ang oras ay sa katunayan ang bayani ng banghay...
Kung bibigyan ng napakaraming oras, ang 'hindi posible'
ay nagiging posible, ang posible ay malamang, at ang
malamang ay halos tiyak. Kailangan lamang maghintay;
ang oras mismo ang gumagawa ng mga himala."***² George
Wald,

dating propesor sa Harvard at Nobel Laureate

Hanggang sa kalagitnaan ng 1800s, karamihan sa mga tao ay sumasang-ayon sa pananaw ng Bibliya na ang mundo ay ilang libong taon lamang ang katanda at nakaranas ng Pandaigdigang Baha. Ngayon, tinatanggap ng karamihan sa mga tao ang sekular na pananaw na ang ating planeta ay *bilyon-bilyong taong* gulang at hindi nakaranas ng pandaigdigang baha. Ang pagbabago sa pananaw ng mga tao ay hindi dahil sa napapansing, operasyonal na agham. Ang pagbabagong ito ay naganap dahil sa mga historikal na salaysay na itinuturo na ngayon na parang mga siyentipikong katotohanan.

Sa kabanatang ito tatalakayin ko ang tatlo sa tinatawag kong *anim na haligi ng paniniwala sa matandang-daigdig*: ang ideya ng pagka-uniforme, ang paniniwalang hindi kailanman nagkaroon ng Pandaigdigang Baha, at ang Sukatan ng Panahong Heolohikal. Magkasabay ang tatlong ito. Ang natitirang tatlong haligi, radiometric dating, Grand Canyon, at mga dinosaur, ay tatalakayin sa mga susunod na kabanata.

Upang magkaroon ng batayan sa pagsasagawa ng mga siyentipikong pag-aaral tungkol sa ating planeta, ang mga mananaliksik noong unang bahagi ng 1800s, kabilang ang ilang Kristiyano, ay bumuo ng Sukatan ng Panahon ng Heolohiya,³ na tinatawag ding Kolum ng Heolohiya.

Pinopularize ni Charles Lyell ang Sukat ng Panahon sa Heolohiya sa kanyang aklat na *The Principles of Geology*, na inilathala noong 1830. Ang sukat ng panahong ito ay isang guhit na binubuo ng labindalawang pangunahing patong. Bawat patong ay binigyan ng pangalan, inatasang index fossil, at binigyan ng sinaunang edad. Dahil ang sistemang ito para sa pagtukoy ng edad ng daigdig ay naimbento noong ang pinakamodernong sandata ay musket at ang makabagong transportasyon ay karwaheng hinihila ng kabayo; isang makatarungang tanong ay: Paano nila nakuha ang mga edad na kanilang inilaan sa mga patong ng bato? Isang sagot lamang ang posible. Inimbento nila ang mga edad batay sa dalawang paniniwala. Una, na ang mga patong ay nabuo nang paunti-unti sa parehong bilis na kanilang nasasaksihan.

Ang paniniwalang ito na hindi nasaksihan ay kilala bilang **uniformidad**, na ang kasalukuyan ang susi sa nakaraan. Pangalawa, na hindi kailanman nagkaroon ng Pandaigdigang Baha dahil ang ganitong pangyayari ay mabilis sanang naglatag sa mga patong-patong na layer ng daigdig, na sumisira sa Heolohikal na Panahon. Tulad ng tanong ko sa unang kabanata, gaano katagal bago napuno ng langis ang pan?

Kamangha-mangha, mahigit 1,900 taon na ang nakalipas, hinulaan ng Salita ng Diyos na sasabihin ng mga nagdududa na nananatiling pareho ang lahat at tatanggihan ang pandaigdigang baha sa mga huling araw. 2 Pedro 3:3-6: *Alamin ninyo muna ito: **sa mga huling araw ay magkakaroon ng mga mapanghamak na tatawid**, na kikilos ayon sa kanilang sariling pagnanasa, at sasabihing, 'Nasaan na ang pangako ng kaniyang pagparito?' Sapagkat mula nang matulog ang mga ama, **ang lahat ng bagay ay nananatiling gaya ng dati mula pa sa simula ng Paglikha**. Sapagkat **kusang-loob silang walang alam na sa pamamagitan ng Salita ng Diyos ang mga langit ay nilikha noon pa man, at ang lupa ay nabuo mula sa tubig at sa pamamagitan ng tubig: **Sa pamamagitan nito ang sanlibutang*****

noon ay nabaha at nasira... Wow! Ito pala ang pinagbatayan ng paniniwalang lumang-daigdig, ang pundasyon para sa sekular na pananaw sa mundo, kabilang ang Naturalismo, Darwinismo at Humanismo!

Ang mga index fossil ay mahalagang bahagi ng Sukatan ng Panahon ng Heolohiya. Ito ay mga fossil ng halaman at hayop na ipinagpalagay na nawala na habang unti-unting nabubuo ang isang partikular na patong ng bato. Dahil nawala na sila sa panahong iyon ng pagbuo ng mga patong ng bato, hindi matatagpuan ang kanilang mga labi sa mas batang patong na nasa ibabaw ng patong kung saan sila nawala. Kaya, tuwing may matutuklasang index fossil, ang lahat ng nasa patong na may lamang ng labi nito ay binibigyan ng edad na itinalaga sa partikular na fossil na iyon. Sa madaling salita, ang mga edad ng mga patong ng bato ay hinango mula sa mga edad na itinalaga sa mga index fossil na matatagpuan dito, habang ang mga edad ng mga index fossil naman ay nakukuha batay sa patong ng batong kanilang kinaroroonan.⁴ Ito ang pinakamagandang halimbawa ng paikot na pangangatwiran.

Isang makatarungang tanong: Paano nalaman ng mga imbentor ng Sukatan ng Panahong Heolohikal kung aling mga halaman at hayop ang nalipol sa hindi nasaksihang pagbuo ng iba't ibang patong ng bato? Malinaw na hindi nila ito malalaman, at ngayon, ang mga index fossil ng Sukatan ng Panahong Heolohikal, na siyang pinagbatayan ng mga paniniwala sa matandang daigdig, ay naging napakalaking kahihiyan sa mga tapat sa matandang daigdig dahil patuloy silang lumilitaw na buhay! Sa katunayan, napakaraming diumano'y mga nabubulok na halaman at hayop ang natatagpuang buhay ngayon kaya't nabuo na ang isang siyentipikong klasipikasyon para sa kanila.

Hindi ako nagbibiro. Tinatawag silang **Lazarus Taxon**⁵ dahil tila nabuhay sila mula sa mga patay! Gayunpaman, hindi sila kailanman nawala, at sinisira ng Lazarus Taxon ang batayan ng Sukatan ng Panahon ng Heolohiya.

Pag-isipan mo. Ang mga patong ay binigyan ng napakalawak na edad batay sa maraming paniniwalang hindi nasaksihan, kabilang kung gaano katagal ang ilan

mga halaman at hayop ang diumano'y nawala na. Ngayon alam na natin na marami sa mga halaman at hayop na ginamit bilang index fossils ay hindi pala nawala at buhay pa ngayon! Pinabulaanan nito ang Sukatan ng Panahong Heolohikal, at ang Lazarus Taxon ay hindi pa ang pinakamalalang balita na mayroon ang totoong siyensiyang nakabatay sa obserbasyon para sa mga salaysay na hindi nasaksihan *sa loob ng milyun-milyong taon*.

Kung ang mga patong-patong na bato ng mundo ay nabuo nang paunti-unti sa loob *ng milyun-milyong taon*, gaano kalaki ng balat ng mundo ang dapat binubuo ng labindalawang pangunahing patong ng Sukatan ng Panahong Heolohikal? Inaasahan kong 95% hanggang 99% ng balat ng mundo ang naglalaman ng mga patong sa tamang pagkakasunod-sunod kasama ang mga katugmang index fossil na ginagamit sa pagkakakilanlan ng mga patong. Ngunit, ayon sa mga tapat sa teoryang lumang-daigdig, ang pinupuring kaayusan ng Kolum ay matatagpuan lamang sa 0.5% ng kalupaan ng daigdig! Ibig sabihin, kahit ang mga mananaliksik na nagtitiwala sa sistemang ito ng pagtaya ng katandaan ng daigdig ay inaamin na hindi ito matatagpuan sa 99.5% ng ibabaw ng daigdig! At sa aking kaalaman, ang kakaunting 0.5% ng ibabaw ng mundo na sinasabing naglalaman ng kilabot na Sukatan ng Panahon ay hindi naglalaman ng tamang pagkakasunod-sunod ng mga kilalang index fossil. Kaya, ang tanong ay: Umiiral ba ang Sukatan ng Panahong Heolohikal kahit saan sa mundo ng kalikasan?⁶ Dapat kong sabihin na, sa pagsulat nito, wala pang ebidensyang ipinakita sa akin na makakapagpatunay sa akin na umiiral ito. Nahanap ko lamang ito sa mga aklat-aralin at sa mga eksibisyon sa museo. Ngunit ang sekular na mundo, kasama na ang maraming Kristiyano, ay naloko ng mapagkiling na makasaysayang salaysay na ito.

O Timoteo, ingatan mo ang ipinagkatiwala sa iyong pangangalaga, at iwasan mo ang mga tinatawag na oposisyon ng agham na hindi naman totoo. Ang ilan sa mga nagpapahayag nito ay naligaw kaugnay sa pananampalataya (1 Timoteo 6:20-21).

Patuloy na dumarami ang mga napapansing siyentipikong tuklas na nagpapakita na ang kasalukuyan ay HINDI ang susi sa

nakaraan. Ang mabilis na pagbuo ng mga patong-patong na layer, mga bangin at iba pang heolohikal na proseso ay naobserbahan nang maraming beses sa panahon ng mga malalaking sakuna. Sa katunayan, tuwing ang malalaking halo ng mga butil na may iba't ibang sukat ay ginagalaw ng aktibidad ng bulkan o malakas na pagdaloy ng tubig, mabilis silang nahahati-hati sa mga patong-patong na layer ayon sa laki ng butil, bigat, at densidad. Ang mas malalaking butil ay karaniwang nasa ilalim ng mga patong habang ang mas maliliit na butil ay karaniwang napupunta sa ibabaw. Sinabi ng heolohista ng Harvard na si Alan Jopling, *"...mayroong ebidensiyang pangkatotohanan mula sa parehong obserbasyon sa larangan at eksperimento na ang mga lamina na binubuo ng materyal sa patong ay karaniwang naidedeposito ng aksyon ng agos sa loob ng ilang segundo o minuto."*⁷

Ang pagsabog ng Mt. St. Helens noong Mayo 18, 1980, sa estado ng Washington, kasama ang mga pangyayaring heolohikal na naganap pagkatapos nito, ay nagbigay sa mga mananaliksik ng maraming siyentipikong naobserbahang proseso ng heolohiya. Ilalaan ko ang ika-apat na kabanata sa Mt. St. Helens. Sa ngayon, ituturo ko lamang na ang mga naobserbahang pangyayaring ito ay nagpakita ng tatlong magkaibang paraan kung paano mabilis na nabubuo ang mga patong-patong na layer⁸ sa halip na unti-unti sa loob ng hindi kailanman naobserbahang *milyun-milyong taon*. Muli, tinatanong ko, gaano katagal bago napuno ng langis ang pan?

Ang mga sedimentaryong patong ng bato ay bumubuo ng ~78% ng balat ng ating planeta at 67% nito ay mga putik-bato. Ang mga heolohistang sinanay sa sekular na agham ay ginagamit **ang mga putik-bato na** ito bilang ebidensya laban sa pandaigdigang delubyo, na inaangkin na ang mabilis na agos ng tubig na sana'y tiniis ng planeta sa panahon ng Pandaigdigang Baha ay makakasira sa anumang naunang naipong patong. Batay sa hindi nasaksihang, maling palagay na ito, itinuturo ng sekular na heolohiya na ang mga partikulo ng luad ay unti-unti at pantay-pantay na lumubog sa ilalim ng mga kalmadong anyong-tubig sa mahabang panahon upang mabuo ang mga putik na bato.

Muli, nakikita natin ang mga hindi nasaksihang salaysay na batay sa mga palagay na ipinapasa bilang mga siyentipikong katotohanan. Gayunpaman, noong 2007 ay pinabulaanan ang mga kuwentong ito tungkol sa matandang daigdig ng Operational

Agham. Nagsagawa ang mga mananaliksik sa Indiana University ng serye ng mga eksperimento na nagbigay-daan sa kanila upang masaksihan ang pag-ipon ng mga patong ng putik-bato. Ipinakita ng pagsubok sa ilang uri ng putik sa parehong maalat at matamis na daloy ng tubig na maaaring mabuo ang mga patong ng putik-bato sa mabilis na dumadaloy na tubig!¹⁰

Ang pananaw ng Bibliya na makikita sa Genesis 1-3 ay ang orihinal na Paglikha ng Diyos ay napakabuti hanggang sa masira ito ng orihinal na kasalanan ni Adan. Pagkatapos, dahil sa patuloy na kasalanan ng tao, winasak ng Diyos ang Kanyang Paglikha sa pamamagitan ng Pandaigdigang Baha noong mga araw ni Noah, mga 4,500 taon na ang nakalipas. ***At ang tubig ay umapaw nang labis sa lupa; at ang lahat ng matataas na bundok na nasa ilalim ng buong langit ay nalubog. Labing-limang siko pa ang tumaas ng tubig; at natakpan ang mga bundok*** (Genesis 7:19-20).

Ang epekto ng isang taong pagbaha na ***tinabunan ang lahat ng matataas na burol sa buong kalangitan*** ay dapat na makabuluhan. Halimbawa, inaasahan kong ang panlabas na balat ng daigdig na nakikita natin ngayon ay pangunahin na binubuo ng mga sedimentaryong patong ng bato na ang mga sedimento ay pinaghiwalay ayon sa laki ng butil, bigat, at densidad ng gumagalaw na tubig na nagdeposito nito. Inaasahan ko rin na makakakita ng makabuluhang daloy ng lava na nakapagitna sa mga patong na sedimentaryo. Hulaan ko pa na ang mga patong na ito ay naglalaman ng mga fossil ng mga halaman at nilalang na napalibing nang napakabilis kaya hindi sila nagkaroon ng pagkakataong mabulok o kainin ng bakterya, bulate, o iba pang mandaragit.

Ano ang ating nasasaksihan ngayon? Sa pangkalahatan, ang panlabas na balat ng daigdig ay may karaniwang isang milyang lalim ng mga sedimentaryong patong ng bato na ang mga sedimento ay nahati batay sa laki ng butil, bigat, at densidad ng gumagalaw na tubig na nagdeposito nito.

Ang mga patong na ito ay pinagsasamut sa mga daloy ng lava at naglalaman ng bilyon-bilyong fossil ng mga halaman at nilalang na na-enterra

nang napakabilis na hindi na sila nagkaroon ng pagkakataong mabulok o kainin ng mga mandaragit. **Occam's Razor** (ang prinsipyo na ang sagot na may pinakamababang palagay ay mas mabuti kaysa sa mas kumplikadong paliwanag).

Itinuturo ng mga sekular na aklat-aralin ang hindi nasaksihang kuwento na ang mga fossil at mga petrified logs na matatagpuan sa mga patong ng bato ay nabuo sa loob ng *milyun-milyong taon*. Gayunpaman, maraming halimbawa ng mabilis na pagka-fossil ang naobserbahan.¹¹ Natagpuan ang mga poste ng bakod, sumbrero, gulong-panghugasan at iba pa na kilala na naging bato sa loob ng mas mababa sa pitumpung taon. Upang maging fossil, ang isang halaman o hayop ay dapat mabilis na malubog bago pa man ito kainin ng bakteryas, uod, insekto o iba pang hayop, o bago pa man ito masira dahil sa oxygen o kemikal. Kapag napalibutan na, unti-unting pinapalitan ng mga mineral, gaya ng calcite (calcium carbonate) o silica (silicon dioxide), na natunaw at nadala ng tubig sa ilalim ng lupa, ang buto, ngipin, at materyal ng halaman. Nag-iiwan ito ng fossil na hugis tulad ng buto, ngipin, o halaman na pinalitan ng mga mineral.¹²

Naniniwala ang karamihan sa mga heologo na *bilyon-bilyong taong* gulang ang mundo at itinanggi ang Pandaigdigang Baha dahil iyon ang itinuro sa kanila sa kanilang mga sekular na paaralan kung saan: "*Ang oras ang tunay na bayani ng banghay...ang oras mismo ang gumagawa ng mga himala.*"¹³ Isang pandaigdigang baha ang nagpapaliwanag kung paano mabilis nabuo ang mga patong-patong na sedimento, na sumisira sa Sukatan ng Panahong Heolohikal at sa mga pagtuturo nito tungkol sa matandang daigdig. Dahil sa katotohanang ito, maring itatanggi ng mga Sekularista ang pandaigdigang delubyo ng Diyos, sapagkat kung mawawala sa kanila ang *milyun-milyong taon*, mawawala sa kanila ang lahat.

Ito ang bunga ng sekular na indoktrinasyon na pumapalit sa edukasyong siyentipiko, at ng sekular na pananakot na sumisira sa pananaliksik na siyentipiko. Halimbawa, noong 1999, natagpuan ang fossil ng isang isdang isang pulgada ang haba sa isang patong na diumano'y nabuo 500 milyong taon bago umiral ang mga isda!

Ang fossil na ito ay nagpahina sa mga makasaysayang salaysay ng biyolohiyang Darwiniano, ng makabagong heolohiya (na walang Pandaigdigang Baha), at ng Sukatan ng Panahon ng Heolohiya. Ang reaksiyon ng mga sekular na siyentipiko ang nag-udyok sa mga siyentipikong Tsino na magreklamo: *"Sa Tsina maaari naming batikusin si Darwin ngunit hindi ang aming pamahalaan. Sa Amerika maaari ninyong batikusin ang pamahalaan ngunit hindi si Darwin."*¹⁴

Pagdating sa edad ng daigdig, hindi kailanman ang kasalukuyan ang susi sa nakaraan. Sa halip, ang Pandaigdigang Baha na naganap noong mga araw ni Noah ang susi sa pag-unawa sa heolohiya ng daigdig, at sa edad ng ating planeta. Isang biswal na paglalarawan ng Pandaigdigang Baha, na matatagpuan sa kabanata labing-walo, ang magpapaliwanag sa marami sa mga heolohikal na katangian ng ating planeta sa pamamagitan ng pananaw na makabiblia na akma sa mga nasusubaybayang katotohanan.

Ang Pandaigdigang Baha ay nagpapawalang-bisa sa Sukatan ng Panahon ng Heolohiya at, tulad ng aking ibubunyag sa susunod na kabanata, ang kilabot na Sukatan ng Panahon ng Heolohiya ang pinagmumulan ng mga edad na ibinibigay ng mga teknik sa pagtatantiya ng edad gamit ang radyoaktibidad.

"Mayroon akong advanced degree sa heolohiya. Binago ng iyong presentasyon tungkol sa Pandaigdigang Baha ang pananaw ko sa mundo! Maraming salamat." Don sa AZ



3

Petsahan sa pamamagitan ng Radiometric na

"Nagsimula ang rebolusyon (laban sa Kristiyanismo) nang maging halata na ang mundo ay sinauna kaysa sa nilikha 6,000 taon na ang nakalipas.

*Ang pagtuklas na ito ang naging mitsa na nagpasimula ng buong pagguho."*¹⁵

Dating Propesor ng Biolohiya sa Harvard, Ernst Mayr

Matapos kong magtanghal ng ilang aral sa Northern Arizona University, isang propesor ang nag-organisa ng isang akreditadong kurso na sumasalakay sa akin at sa Bibliikal na Paglikha. Sinabi niya sa akin na ang kanyang ama ay isang propesor sa kolehiyong Kristiyano, at siya ang naging pangulo ng Christian Club sa kanyang mataas na paaralan. Pagkatapos ay nag-kolehiyo siya, kumbinsido na ang mundo ay 4.6 bilyong taong gulang at nawala ang kanyang pananampalataya sa Salita ng Diyos.

Paano nga? Inilalagay ng paniniwalang matandang-daigdig ang kamatayan bago pa si Adan. Pinahihina nito ang mga saligan ng Bibliya, ang **COST**, na ang perpektong **Paglikha** ng Diyos ay nasira dahil sa **Orihinal** na kasalanan ni Adan na nagbigay-daan sa pagpasok ng kamatayan sa mundo habang **pinaghiwalay** tayo sa ating Tagapaglikha, na nangangailangan ng ating pagtubos sa pamamagitan ng gawa ni Hesukristo sa **krus – t**. Kaya, ang mensahe ng Ebanghelyo ay nagiging kalokohan sa marami na tumatanggap ng paniniwalang matandang-daigdig na inilalagay ang kamatayan bago ang sangkatauhan. Ang propesor na ito ay isa sa milyong-milyong biktima.

Ang pananaw ng publiko, na pinatatag ng sekular na media, mga paaralan, at pang-agham na establisyemento, ay ang mga pamamaraan ng radiometric dating ay nagbibigay ng matibay na patunay na ang mundo ay

~4.6 *bilyong taong* gulang. Ang mga teknik sa radiometric (radioisotope) na pagtatantiya ng edad ay isa pa sa tinatawag kong *anim na haligi ng mga paniniwala sa lumang-daigdig*. Dahil ang *mahabang panahon* ang naging *mitsa* na nagpasimula ng rebolusyon laban sa pananampalataya ng mga tao sa Bibliya, ang kabanatang ito ay magbibigay ng pag-unawa kung paano gumagana ang mga teknik na ito, susuriin ang kanilang pagiging maaasahan, at ihahayag kung saan nagmula ang 4.6 *bilyong taon*. Tingnan natin kung gaano katibay ang mga sekular na salaysay.

Isang nasusubaybayang katotohanang pang-agham na ang mga radioaktibong elemento ay nagkakalagas habang tumatagal. Ang radioaktibong materyal ang tinatawag na parent element, at habang nagkakalagas ito, lumilikha ito ng tinatawag na daughter element. Mayroong humigit-kumulang limampung iba't ibang kombinasyon ng mga elemento na ginagamit bilang mga pamamaraan ng radioisotope dating. Kabilang dito ang potassium-argon, rubidium-strontium, uranium-lead at thorium-lead. Mayroon din kaming kagamitan upang tumpak na sukatin ang dami ng mga magulang at anak na elemento sa isang partikular na bato.

Halimbawa, ang magulang na elemento, uranium-238, ay nagiging anak na materyal, lead-206. Batay sa kilalang bilis ng pagguho ng magulang na elemento tungo sa anak na materyal, at sa pagsukat ng dami ng magulang at anak na mga elemento sa isang bato, nakukuha ang tinatayang edad ng bato. Sa pinakasimpleng paglalarawan, ipinapakita ng iba't ibang teknik sa radiometric dating kung gaano katagal bago nabuo ang kasalukuyang dami ng anak na elemento. Tandaan na **ito ay pagsukat ng pagkasira ng radyoaktibo, hindi ng oras.**

Sa simula, mukhang kapaki-pakinabang ang mga pamamaraang ito ng pagtukoy ng edad. Gayunpaman, ang bawat pamamaraan ay nangangailangan ng ilang hula, na tinatawag na

mga palagay, ay kailangang gawin upang mabigyan ng edad ang batong sinusuri. Ang mga hindi nasaksihang palagay na ito ay nagpapawalang-bisa sa mga edad na ibinibigay ng iba't ibang pamamaraan ng pagtatantiya ng edad gamit ang radioisotope. Dahil sa maling paniniwala na maaasahan ang mga pamamaraang ito, tingnan natin ang mga pamamaraan ng pagtatantiya ng edad gamit ang isotope sa aksyon. Dahil ang uranium-lead ay isa sa mga pinakasikat na pamamaraan, gagamitin ko ito sa talakayang ito. Ang mga teknik na ito sa pagtatantiya ng edad ay pangunahing ginagamit sa igneous na bato.

Isang nasusubaybayang katotohanan na ang uranium-238 ay nagiging lead-206.¹⁶ Totoo rin na maaari nating tumpak na sukatin ang dami ng mga magulang at anak na elemento sa bato na tinatantiya ang edad. Higit pa rito, ang kasalukuyang bilis ng pagkasira mula sa uranium-238 patungong lead-206 ay natukoy sa pamamagitan ng mga napapansing pamamaraang siyentipiko. Gayunpaman, **dito humihinto ang agham** at namamayani ang mga hindi napapansing palagay, na sumisira sa integridad ng mga resulta ng radiometric dating.

Halimbawa, isa sa mga hindi nasusubaybayang palagay ay na wala sa bato ang anak na materyal, sa halimbawang ito ay tingga, nang ito ay mabuo. Dahil ang edad na ibinibigay sa bato ay nakabatay sa kung gaano katagal nabuo ang anak na materyal, kung ang tingga ay naroon na mula pa sa simula, ang edad na ibibigay ng radiometric na pagsusuri ay magiging *milyon-milyon o bilyon-bilyong taon* na mas matanda kaysa sa tunay na edad ng bato.

Gaano kalala ang pagkasira ng mga hindi nasusubaybayang haka-haka sa mga resulta ng radiometric dating? Sa nakalipas na animnapung taon, ang pinakasikat na pamamaraan ay ang potassium-argon dating. Ngunit ngayon ay inaamin na ng mga laboratoryo na ang argon, ang anak na materyal, ay madalas nang naroroon sa mga bagong nabuo na bato. Muli, dahil ang edad na ibinibigay sa isang bato ay nakabatay sa kung gaano katagal nabuo ang anak na materyal, ginamit ang maling pamamaraang ito ng pagtatantiya ng edad upang iligaw ang dalawang buong henerasyon sa pag-iisip na ang mundo ay *bilyon-bilyong taon* ang tanda at na umiiral na ang kamatayan bago pa man ang sangkatauhan!

Isa pang hindi nasaksihang palagay ay ang wala pang kontaminasyon na naganap. Ang mga magulang at anak na materyal ay maaaring maparami o mabawasan sa isang bato dahil sa init, presyon, kahalumigmigan, mga lindol at iba pa. Anumang kontaminasyon ay magpapalayo sa mga petsang radiometric ng *milyon o bilyong taon*.

Isa pang haka-haka na hindi naobserbahan na nakakaapekto sa lahat ng resulta ng radiometric dating ay ang paniniwala na ang mga antas ng pagkabulok na naobserbahan ngayon para sa iba't ibang parent elements ay palaging pareho (uniformity). Bagaman may ilang pananaliksik na pinagdududahan ang haka-hakang ito, sa ngayon, tinatanggap ko na naging pareho ang mga antas ng pagkabulok. Ngunit kung mali ang palagay na ito, ang mga edad na ibinibigay ng mga pamamaraan ng radiometric dating ay mali ng *milyon-milyon o bilyon-bilyong taon*.

Dalawa pang palagay ang kasama rito: na hindi kailanman nagkaroon ng pandaigdigang baha na mabilis na naglatag sa mga patong-patong na layer ng daigdig, at na wala nang kinalaman ang Diyos sa anumang bagay.

Bagaman ang mga radiometric na pamamaraan ay may kasamang ilang siyentipikong katotohanan, ang pinakatumpak na masasabi ko tungkol sa radiometric dating ay hindi ito siyentipiko, hindi mapagkakatiwalaan, at may kinikilingan laban sa Salita ng Diyos.

Dahil alam natin na ang mga teknik sa radiometric dating ay nakasalalay sa ilang hindi masusubaybayang palagay, maaaring hindi ka magulat na malaman na ang iba't ibang pamamaraan ng isotope ay madalas na nagbibigay ng malawak na hanay ng mga edad para sa isang partikular na bato. Halimbawa, ang Cardenas Basalt lava sa Grand Canyon ay tinantiya ng potassium-argon na 0.51 *bilyong taong* gulang habang tinantiya naman ng samarium-neodymium ang mga bato sa 1.7 *bilyong taong* gulang.¹⁷ Ang ganitong malalaking pagkakaiba ay karaniwan. Ito ang dahilan kung bakit pinipili ang mga inilathalang edad na radio-metriko kapag nakuha na ang isang edad na tumutugma sa lubos nang pinabulaanang **Geologic Time Scale** na tinalakay ko sa nakaraang kabanata.¹⁸

Kapag naunawaan ng isang tao na ang mga edad na nakuha sa pamamagitan ng mga teknikang radiometric dating ay dapat tumugma sa Geologic Time Scale, na nakabatay sa pagtangga sa Pandaigdigang Baha, mauunawaan niya kung bakit ang Pandaigdigang Baha ang pinakakritikal na sangkap sa digmaan ng mga pananaw sa mundo.²⁶

Isa pang nakakagising-isip na katotohanan ay hindi ginagamit ang mga teknik sa radiometric dating upang matukoy ang edad ng sedimentaryong bato, gaya ng mga patong ng bato sa balat ng daigdig, o ng mga fossil na naroroon. Pangunahing ginagamit ang mga teknik na radiometric sa igneous na bato.

Ang mga patong ng sedimentaryong bato ay tinutukoy ang edad batay sa mga fossil na laman nito, habang ang mga fossil naman ay tinutukoy ang edad batay sa patong na naglalaman sa kanila, ayon lahat sa Sukatan ng Panahong Heolohikal.²⁵ Halimbawa, noong 1972 ay natagpuan ang isang bungo ng Homo habilis, na itinuturing ng mga Darwinista bilang isang nalipong uri ng tao, sa isang patong na dati nang tinukoy ang edad na 230 milyong taon na ang nakalipas. Dahil ito ay makasisira sa parehong Sukatan ng Panahong Heolohikal at sa paniniwalang Darwinista, pinalitan ang edad ng mga patong ng bato sa 1.8 milyong taon at muling inuri ang bungo bilang mas mababang uri ng unggoy. Ginawa ito upang umayon sa gawa ng tao na Sukatan ng Panahong Heolohikal kung saan nagmumula ang mga paniniwalang lumang-daigdig.

Habang kinokontrol ng mga sekularista ang media, mga institusyong pang-agham at pang-edukasyon, ang tunay at gumaganang agham ay tunay na kaibigan ng mga mananampalataya. Kaya't dapat tayong maging matalino at makilala ang agham na nakabatay sa obserbasyon at ang mga hindi naobserbahang, maling salaysay at pabigla-biglang haka-haka na ipinapakita bilang mga katotohanang pang-agham. Kailangan nating iwasan ***ang mga tinatawag na oposisyon ng agham*** (kaalaman) ***na maling ipinangalan: na sa mga ito ay nagkamali ang ilan sa kanilang pag-amin tungkol sa pananampalataya*** (1 Timoteo 6:20-21).

Kasama sa **pananaw ng Bibliya** na ang mga pamamaraan ng radiometric dating ay napinsala dahil nakabatay sa mga maling palagay ng sangkatauhan (na tumutupad sa 2 Pedro 3:3-6); ang mga sedimentaryong patong ng kalupaan ay nabuo dahil sa tubig sa panahon ng Pandaigdigang Baha bilang paghatol ng Diyos; at muling nangingibabaw ang karunungan ng Diyos kaysa sa limitadong kaalaman ng tao. **Occam's Razor**.

Ang carbon dating ang pinakakilalang paraan ng pag-date gamit ang isotope. Sa pag-date gamit ang carbon, sinusukat ang dami ng carbon-14 sa mga organikong labi; ibig sabihin, sa mga labi ng halaman o hayop. Ang C-14 ay nabubuo sa atmospera ng daigdig kapag ang mga cosmic ray ay pumapasok sa atmospera at lumilikha ng mga mabilis na neutron. Ang mga neutron na ito ay bumabangga sa mga atom ng nitrogen-14 at binabago ang N-14 tungo sa mga atom ng radioactive na C-14.²⁰

Sa proseso ng potosintesis, kumukuha ang mga halaman ng CO₂ na naglalaman ng bakas na dami ng C-14. Samantala, nakakakuha ang mga hayop ng C-14 kapag kumain o huminga sila. Kapag namatay ang isang halaman o hayop, tumitigil ito sa pagkuha ng C-14, na unti-unting nagiging N-14. Na-establisa na ang kasalukuyang antas ng pagguho ng C-14, at mayroon tayong mga instrumento upang tumpak na sukatin ang dami ng C-14 sa mga organikong labi. Bagaman kumplikado ang proseso, sa simpleng pagpapahayag para sa talakayang ito, kapag mas kaunti ang C-14 sa mga labi, mas matanda ang ituturing na edad nito (muli, ito ay pagsukat ng pagguho ng radyoaktibo, hindi ng oras).

Bagaman mukhang posible ito sa unang tingin, ang mga walang batayang palagay ay sumisira sa carbon dating. Halimbawa, kailangang ipalagay ng mga teknisyen na ang mga organikong labi na sinusuri ay nanatiling nakalibing nang matagal na panahon at hindi nahaluan ng pagdagdag o pagkawala ng C-14. Ngunit ang kahalumigmigan, init, presyon, at iba pang mga kondisyon ay maaaring magdulot ng kontaminasyon. Dahil ang edad na ibinibigay sa organikong materyal ay

nakabatay sa kung gaano karaming C-14 ang natagpuan sa mga ito, ang hindi pag-alam kung naganap ang kontaminasyon ay sumisira sa integridad ng pamamaraan ng carbon dating.

Isa pang maling palagay sa carbon dating ay ang antas ng produksyon ng C-14 sa atmospera ngayon ay palaging pareho (uniformidad). Kung mali ang hula na ito, ang lahat ng resulta ng carbon dating ay ganap na hindi tumpak, at kilalang katotohanan na humina ang magnetic field ng mundo ng higit sa 6% mula pa noong dekada 1850 (mulí nating nakikita na ang kasalukuyan ay hindi susi sa nakaraan). Ibig sabihin noon ay mas malakas ang larangang magnetiko kaysa sa kasalukuyan. Ang mas malakas na larangang magnetiko ay sana'y nakaharang sa maraming cosmic ray na makapasok sa atmospera, na nagpapababa sa produksyon at dami ng C-14 noon. Bilang resulta, ang mga halaman at hayop na nabubuhay noon ay nakainom ng mas kaunting C-14 at may mas mababang porsyento ng C-14 sa kanilang mga katawan kaysa sa kanilang mga inapo ngayon. Ang kinalabasan ay ang mga bagay na nabuhay noon ay magkakaroon ng mas matandang carbon date kaysa sa kanilang tunay na edad.

Upang patotohanan ang mga resulta ng carbon dating, madalas gamitin ang tree-ring dating (dendrochronology). Sa kasong ito, ang tinatanggap na mga petsa ng carbon ay nagmumula sa pagbibilang ng mga singsing ng puno sa halip na mula sa pamamaraan ng carbon dating. Ngunit ang tree-ring dating ay may sariling mga problema dahil napatunayan ng siyentipikong pananaliksik na maaaring makabuo ng maraming singsing bawat taon! ²⁴ Naku!

Maraming mananaliksik ang nagsasabing epektibo ang carbon dating sa mga organikong labi na hindi hihigit sa 2,500 taong gulang. Malamang dahil nakakakaylibrate sila ng mga edad upang umayon sa mga kilalang pangyayaring historikal. Kaya, ang mga ganitong carbon date ay talagang nagmumula sa mga historikal na tala kaysa sa pamamaraan ng carbon dating.

Samantala, malaking suporta ang ibinibigay ng carbon dating sa pananaw ng Bibliya. Ang mga siyentipikong nagpapatakbo ng kagamitan sa carbon dating ay karaniwang sumasang-ayon na ang nasusukat na dami ng C-14 ay nauubos at nagiging hindi matukoy ang dami sa loob ng mas mababa sa 100,000 taon. Gayunpaman, natuklasan ang C-14 sa mga diamante, deposito ng langis at natural gas, mga patong ng karbon, at iba pang organikong sampol.²¹ Bagaman sinasabi ng mga Sekularista na *milyon-milyong taon* na ang mga ito, sinusuportahan ng ebidensya ang isang paglikha na mas mababa sa 100,000 taon ang katandaan!

Mas nakakabigla pa, natuklasan ng mga siyentipikong pagsusuri na ang lahat ng mga patong na may mga fossil ay naglalaman ng C-14, at nasa parehong saklaw ng dami mula sa pinakamataas na strata pababa hanggang sa patong ng Cambrian. Dahil unti-unting nawawala ang C-14 sa paglipas ng panahon, malakas itong ebidensya na ang patong ng Cambrian ay hindi hihigit sa 100,000 taon ang katandaan!²²

Mas nakakabigla pa, natuklasan ng mga siyentipikong pagsusuri na lahat ng patong na may mga fossil ay naglalaman ng C-14, at nasa parehong saklaw ng dami mula sa pinakamataas na patong pababa hanggang sa patong ng Cambrian. Dahil unti-unting nawawala ang C-14 sa paglipas ng panahon, malakas itong nagpapahiwatig na nabuo ang lahat ng patong na ito sa iisang malawakang trahedyang pangyayari!²³

Upang ipaliwanag ang pagkakaroon ng C-14 sa materyal na, ayon sa Sukatan ng Panahong Heolohikal, ay *milyon-milyong taong* gulang, inaangkin ng mga naniniwala sa katandaan ng daigdig na kontaminado ang mga materyal ng C-14. **Isang lubhang hipokritang pahayag ito dahil nakabatay ang lahat ng resulta ng radiometric dating sa palagay na hindi kailanman naganap ang kontaminasyon!** Hindi kapanipaniwala!

Sa lahat ng kalokohan na kaakibat ng mga lumang pamamaraan ng pagtatantiya ng edad ng daigdig, isang magandang tanong ay: **saan nagmula ang 4.6 bilyong taong gulang ng daigdig?** Nakakagulat, nagmula ito **sa pagtatantiya ng edad ng mga meteorito!**¹⁹ At walang nakakaalam kung kailan o saan sila nabuo! Diyos ko!

Ang pananaw ng Bibliya ay ang Pandaigdigang Baha ang naglatag ng mga sedimentaryong patong ng bato ng daigdig ilang libong taon na ang nakalipas. Kaya dapat makita natin ang C-14 sa parehong saklaw ng dami sa mga sedimentong dinadala ng tubig pati na rin sa mga deposito ng langis, natural gas, at karbon. At ito nga ang eksaktong natuklasan! Ang tunay na agham ay tunay na kaibigan ng mga mananampalataya.

Occam's Razor.

Bagaman walang sinumang nakapuna kailanman ng pagbuo ng mga bagay sa mahabang panahon, nasaksihan nang mabuo ang mga patong-patong na layer, mga bangin, mga hinaharap na patong ng karbon, at iba pa sa loob lamang ng ilang minuto. Naniniwala ako na sa susunod na kabanata, matutunaw ang anumang natira sa *'snowball' na nagpasimula ng buong pagguho.*

Tala: Mula 1975 hanggang 2005, isang propesor sa Unibersidad ng Frankfurt, na itinuturing na eksperto sa Carbon Dating, ay diumano'y nakatuklas ng pinakamatandang labi ng tao na tinantiya niyang 36,000 taong gulang. Gayunpaman, matapos mailigaw ang milyun-milyong tao, sa wakas ay lumabas na hindi niya man lang alam kung paano patakbuin ang kagamitan sa Carbon Dating, kaya nag-imbento na lang siya ng mga petsa! Isa sa mga buto na ginamit niya ay mula sa isang lalaking namatay noong 1750! ²⁷ Kaya, mag-ingat sa huwad na kaalaman! (1 Timoteo 6:20-21).

"Lumaki sa isang Kristiyanong tahanan, ang isang bagay na nagpabigat sa aking pananampalataya ay ang pagsisikap na pag-ugnayin ang Bibliya sa itinuturo sa akin sa paaralan tungkol sa ebolusyon at sa milyun-milyong taon. Walang sinuman ang kailanman nagpakita sa akin ng katotohanan nang mas tapat at maigsi kaysa sa iyo. Binuksan ng iyong mga video ang aking mga mata sa Katotohanan!" Mary sa OR



4

Pagkasira sa Daigdig: Bundok St. Helens

*Halina, masdan ang mga gawa ng Panginoon,
ang mga pagkasira na ginawa Niya sa lupa.*

Awit 46:8

Sumabog ang Mt. St. Helens noong Mayo 18, 1980, na nagbigay ng **pinaka-aghamang naobserbahang mapaminsalang pangheolohikal na kaganapan** sa buong kasaysayan. Ang pagsabog ng relatibong maliit na bulkan na ito, at ang mga pangyayaring sumunod, ay nagpakita na ang mga pormasyong heolohikal ay maaaring mabuo sa loob lamang ng ilang minuto o oras.^{28, 29} Ang mga naobserbahang pangyayaring ito ay direktang salungat sa mga hindi naobserbahang salaysay ng sekular na heolohiya na itinuturo bilang mga siyentipikong katotohanan sa nakalipas na 150 taon. Narito ang paghahambing ng mga salaysay sa Bibliya at sekular sa mga pangyayaring heolohikal na **siyentipikong naobserbahan** sa Bundok St. Helens.

Ang mga stratified na patong-patong na sedimentaryong bato ang bumubuo sa karamihan ng balat ng ating planeta. Ayon sa **sekular na pananaw**, nabubuo nang dahan-dahan at pantay-pantay ang mga strata sa loob ng hindi nasaksihang *milyun-milyong taon*, hindi nang mabilis sa panahon ng Pandaigdigang Baha. Tinutupad nito ang hula tungkol sa mga huling araw na makikita sa 2 Pedro 3:3-6 (tingnan ang kabanata 2). Naniniwala ang **Bibliikal na pananaw** na ang isang taong Pandaigdigang Baha noong panahon ni Noah ay nag-erosyon

ang orihinal na balat ng daigdig, pinaghiwalay ang mga sedimento ayon sa laki ng butil, bigat, at densidad, at pagkatapos ay inilapag ang mga napatong-tong na patong na nakikita natin ngayon.

Pinayagan ng **Mt. St. Helens** ang mga mananaliksik na masaksihan *ang tatlong magkakaibang paraan* kung paano nabuo ang pinong nakapirring patong ng sedimentaryo sa loob lamang ng ilang minuto o oras.³⁰ Una, isang pinong nakapirring patong na may kapal na dalawampu't limang talampakan ang naipon sa loob ng ilang minuto dahil sa mga daloy na bumuhos mula sa krater ng bulkan sa bilis na higit sa 200 milya bawat oras. Pangalawa, ang mga deposito ng pagbagsak sa hangin ay bumubuo ng pinong mga patong, ilan ay ilang daang talampakan ang lalim, sa loob ng ilang minuto at araw habang bumabagsak pabalik sa lupa ang mga debris. Pagkatapos, ang mga daloy ng putik ay bumubuo ng mga patong sa loob ng ilang oras nang bumigay ang isang dam na gawa sa lupa na nabuo sa simula ng pagsabog, at sumabog ang putikang tubig sa bitak.

Napagpasyahan na ng mga pag-aaral mula noon, "*Maaaring maipon ang mga putik-bato sa ilalim ng mas masiglang kondisyon kaysa sa malawakang inaakala, na nangangailangan ng muling pagsusuri ng maraming talaang heolohikal.*"³¹

Ang mga patong ng karbon ay madalas na matatagpuan na may mga patong ng bato na naghihiwalay sa kanila. Ito ang dahilan kung bakit ang karbon ay madalas na kinukuha sa pamamagitan ng strip mining.³² Ang **pananaw ng mga sekularista** ay unti-unting nabuo ang mga patong ng karbon sa paglipas *ng milyun-milyong taon* habang dahan-dahang naipon ang pit sa mga latian. Pagkatapos, unti-unting tumaas ang rehiyon at naubos ang tubig sa latian, na iniwan ang bukas na pit habang unti-unting nabuo ang isang patong ng sedimento sa ibabaw nito. Susunod, sa paglipas *ng milyun-milyong taon*, dahan-dahang lumubog ang lugar, na nagbigay-daan sa pagbuo ng isa pang latian sa ibabaw ng patong ng bato. Naniniwala ang mga sekularista na nagpatuloy ang senaryong ito sa *loob ng daan-daang milyong taon*, na nag-iwan ng mga ugat ng karbon na pinaghiwalay ng mga patong ng bato. Ayon sa **pananaw ng Bibliya** sa mga patong ng karbon, noong panahon ng Pandaigdigang Baha, napakaraming halamang natupok at nabuo ang malalaking lumulutang na banig ng organikong dumi, na may diyametro na mahigit 1,500 milya. Ang mga troso ay nagsasagasa sa isa't isa, dinudurog ang balat ng puno, mga sanga, dahon at iba pang halaman habang ang

Ang mga banig na ito ay lumutang. Kasabay nito, ang basang organikong debris ay lumulubog sa ilalim kung saan ito ay mabilis na natabunan ng dumadaloy na sedimento upang bumuo ng mga hinaharap na patong ng karbon.

Pinayagan ng **Mt. St. Helens** ang mga mananaliksik na masaksihan kung paano mabilis mabuo ang mga patong ng karbon dahil sa isang malawakang trahedyang pang-tubig. Sa panahon ng pagsabog ng bulkan, natabunan ang Spirit Lake ng mga punong natumba dahil sa hangin. Pagkatapos noon, habang lumulutang ang mga puno sa tubig, nagkiskisan ang mga troso sa isa't isa, pinipiga ang balat, mga sanga at mga dahon. Habang lumulubog sa ilalim ang basang organikong dumi, agad itong natabunan ng mga sediment na dumadaloy papunta sa lawa upang bumuo ng mga hinaharap na patong ng karbon. Ang prosesong ito na naobserbahang siyentipiko ay matibay na sumusuporta sa interpretasyong Bibliya ng mga patong ng karbon.

Katotohanan tungkol sa karbon 1: Ayon sa **sekular na salaysay**, ang *Carboniferous na patong* na may karbon ay nabuo mga 250 milyong taon na ang nakalipas. Gayunpaman, may nasusukat na halaga ng C-14, na dapat na maubos sa loob ng mas mababa sa 100,000 taon (Tingnan ang Carbon Dating: kabanata 3), sa mga patong ng karbon ng Carboniferous. Bukod pa rito, ang mga sample ng karbon mula sa bawat patong na may karbon ay naglalaman pa rin ng C-14. Ito ay matibay na ebidensya na ang mga patong ng bato sa balat ng daigdig, at ang mga patong ng karbon dito, ay nabuo sa loob ng nakalipas na ilang libong taon,³³ na naaayon sa **pananaw ng Bibliya** na ang karbon at mga patong ng bato ay nabuo noong Pandaigdigang Baha mga 4,500 taon na ang nakalipas.

Katotohanan tungkol sa karbon 2: May mga **sangang daluyan ng karbon** na matatagpuan na umaabot mula sa patong ng karbon sa ibaba, dumadaan sa patong ng bato sa itaas, at papasok sa itaas na ugat ng karbon.³⁴ Ang **sekular na interpretasyon** ng mga sangang daluyan ng karbon ay ang patong ng bato sa pagitan ng mga patong ng karbon ay nabiyak, nang hindi nabasag ang marurupok na ugat ng karbon sa itaas o sa ibaba ng pagkabitak. Pagkatapos, pinuno ng pit ang bitak, na lumikha ng sangang daluyan ng karbon. Ang **pananaw ng Bibliya** ay nang ang mga lumulutang na banig ng organikong dumi

Nagbago ng direksyon, dahil sa hangin o pagtaas at pagbaba ng tubig-dagat, sa punto ng pagbabagong-direksyon, ang lumulubog na materyal na halaman ay naipit sa daloy ng sedimento at bumubuo ng isang hinaharap na sangang ugat ng karbon na umaabot mula sa patong ng karbon sa ibaba, dumadaan sa patong ng bato sa itaas, at papunta sa itaas na patong ng karbon.

Matatagpuan ang **mga fossil** sa mga sedimentaryong patong ng balat ng daigdig. Ayon sa **sekular na pananaw**, nangangailangan ng *mahabang panahon* ang fossilization.^{35, 36} Ang **pananaw ng Bibliya** ay mabilis na nailibing ang mga halaman at hayop noong pandaigdigang baha. Ang mga organikong labi ay mabilis ding na-fossilize sa mga patong na puno ng tubig at mayaman sa mineral.

Ipinakita ng **Mt. St. Helens** na ang mga patong na may strata ay maaaring mabuo nang mabilis at ang pagka-fossil ay maaaring mangyari sa loob lamang ng ilang taon, dahil ang mga pinong patong na nabuo dahil sa pagsabog ng bulkan ay nanigas na at naging batong naglalaman ng mga labi ng mga halaman at hayop na naging biktima ng trahedyang pangyayari.³⁷

Katotohanan tungkol sa fossil: Ang napakaraming bagay na kilala na mabilis na na-fossilize sa nakalipas na 100 taon ay nagpapatunay na maaaring mabuo nang mabilis ang mga fossil sa iba't ibang kondisyon. Karaniwang kinakailangan ang tubig at mga natunaw na mineral, na sagana sa pagtatapos ng Pandaigdigang Baha.

Ang mga polystrate na fossil ay tumatagos nang patayo sa maraming patong ng strata.³⁸ Natatagpuan ang mga polystrate na fossil ng mga puno, at maging ng mga isda, na ang ilan sa mga puno ay nakabaliktad. Ang **sekular na pananaw** sa mga fossil na ito ay nag-iiba. Minsan inaangkin nila na ang mga puno ay tumubo sa iba't ibang panahon bago sila paulit-ulit na nalibing dahil sa mga lokal na katastrofikong pangyayari sa mahabang panahon. Minsan, dahil sa mga naobserbahang pangyayari, inaamin nila na isang katastrofikong pangyayari ang mabilis na naglibing sa mga puno upang mabuo ang mga labi. Ang mga polystrate na fossil ng isda ay itinuturing na nailibing sa isang pagguho sa ilalim ng dagat. Ang **pananaw ng Bibliya** ay

Sa panahon ng Pandaigdigang Baha, ang mga organikong labi ay mabilis na nailibing, madalas na dumadaan sa maraming patong. Sa panahon at pagkatapos ng Baha, ang mga punong nabunot ay lumutang nang pahalang sa ibabaw ng tubig-baha, dagat pagkatapos ng baha, at lawa pagkatapos ng baha. Habang nabibigatan ng tubig ang mga lumulutang na puno, nagiging mas mabigat ang mga ito at tumutuwid sa patayong posisyon, na ang mas mabigat na dulo ay nakaturo pababa. Sa kalaunan, ang nakatayong lumulutang na troso ay lumubog sa ilalim, ang ilan ay nakabaliktad. Agad silang natabunan ng dumadaloy na sedimento upang maging mga nakatayong polystrate na fossil ng puno na nakikita ngayon. Dahil lumubog ang mga puno sa iba't ibang oras, matatagpuan silang nakabaon sa magkakaibang patong. Ang mga daloy ng putik pagkatapos ng baha ay mabilis ding nagbunga ng ilang poly-strate na fossil.

Tala: Bago ko pa man matutunan ang impormasyong ito, nakita ko ang isang dating pastor na naging ateista matapos bumisita sa Specimen Ridge sa Yellowstone National Park kung saan matatagpuan ang mga nakatayong petrified na puno sa 26 na magkakaibang stratified na patong. Itinuturo ng Parke na 26 na magkakaibang kagubatan ang lumago sa loob *ng daan-daang milyong taon*. Gayunpaman, ipinapakita ng mga pag-aaral sa mga puno mula sa mga patong na ito na pareho ang kanilang mga pattern ng singsing ng puno para sa mga taong tuyo, basa, at may sunog sa kagubatan, na nagpapatunay na sabay silang lumago, na naaayon sa **pananaw ng Bibliya** tungkol sa mga polystrate fossil.

Ipinakita ng **pagsabog ng bulkan** ang napapatunayang ebidensya na ang mga polystrate fossil, pati na rin ang mga patong na kanilang dinadaan, ay maaaring mabuo nang mabilis. Sa panahon ng pagsabog, natabunan ng mga natumbang puno ang kalapit na Spirit Lake. Habang nabababad ang mga ito sa tubig, lumutang ang mga ito nang patayo na nakababa ang mas mabigat na dulo. Pagkatapos, lumubog sila sa ilalim sa iba't ibang oras kung saan sila ay nabalutan ng dumadaloy na sedimento sa iba't ibang lalim, sa nakatayong posisyon. Ang ilalim ng Spirit Lake ay puno ng humigit-kumulang 50,000 nakatayong puno ngayon.³⁹ Pagkatapos, ang malalaking pagdaloy ng putik ay mabilis ding nagbunga ng mga polystrate fossil at mga napatong-patong na patong sa rehiyon.

Mga bangin. Ayon sa **sekular na pananaw**, hinuhubog ang mga bangin ng pagguho ng tubig, karaniwang mula sa mga ilog, nang dahan-dahan at pantay-pantay sa loob ng hindi nasaksihang *milyong taon*. Ayon sa **Bibliya**, ang mga bangin ay nabuo nang maglatag ang mga tubig-baha ng mga patong ng sedimento, at pagkatapos ay unti-unting nag-erosyon ng ilan dito. Sa huling pag-agos ng tubig-baha mula sa mga lupain, sinundan ng malawakang pagdaloy ng tubig nang matunaw ang mga glacier sa pagtatapos ng Panahon ng Yelo (tingnan kabanata 6), inukit ng dumadaloy na tubig ang mga kanal at karamihan sa mga pangunahing bangin na nakikita natin ngayon.

Ipinakita ng **Mt. St. Helens** kung paano mabilis nabubuo ang mga bangin bilang resulta ng rumaragasang tubig at putik. Noong Marso 19, 1982, gumuho ang isang dam na gawa sa lupa na nabuo noong yugto ng pagsabog ng bulkan. Ang napakalakas na pagdaloy ng tubig at putik na dumaloy sa bitak ay humubog sa *Little Grand Canyon* sa loob lamang ng ilang oras. Mahigit isang milya ang haba nito, 160 talampakan ang lalim, at 1,000 talampakan ang lapad.⁴⁰

Daloy ng Lava. Ang **sekular na pananaw** sa mga daloy ng lava ay ang kasalukuyang antas ng aktibidad ng bulkan ang susi sa mga nakaraang antas, at ang mga teknik sa pagtatantiya ng edad gamit ang radyoaktibidad ay tumpak na nakakakalkula ng edad ng mga daloy ng lava na naganap sa nakaraang hindi nasaksihan. Ang **pananaw** ng **Bibliya** sa mga daloy ng lava na matatagpuan sa mga patong ng sedimentaryo ng balat ng daigdig ay nabuo noong pandaigdigang delubyo na nagdulot sa planeta ng malawakang aktibidad ng mga tectonic plate (mga lupain). Gayundin, dahil sa pag-uga ng balat ng daigdig sa pagtatapos ng delubyo, ang mga pagsabog ng bulkan pagkatapos ng delubyo ay mas karaniwan sa unang 1,200 taon pagkatapos ng delubyo kaysa sa nakikita natin ngayon.

Ipinakita ng **Mt. St. Helens** na ang radiometric dating ng mga daloy ng lava ay ganap na hindi mapagkakatiwalaan.⁴¹ Ang batong nasaksihang nabuo sa lava dome pagkatapos ng pagsabog ay tinantiyang may edad na hanggang 2.9 *milyong taon* batay sa isotope dating (Tingnan: Radiometric Dating - kabanata 3).

Ibinigay ng Diyos ang pinaka-madalas na naobserbahang heolohikal na sakuna sa kasaysayan ng mundo sa Mt. St. Helens. Ipinakita ng relatibong maliit na bulkan na ito na ang pagbuo ng mga strata, mga patong ng karbon, mga bangin, mga fossil at iba pa ay maaaring mangyari nang mabilis. Gayunpaman, ang mga Sekularista ang nagmamay-ari ng mga institusyong pang-edukasyon at pang-agham. Ang kanilang buong pananaw sa mundo ay nakabatay sa paniniwalang hindi nasaksihan na ang mga prosesong heolohikal ay nangyayari nang pantay-pantay sa mahabang panahon, hindi nang mabilis, lalo na sa panahon ng Pandaigdigang Baha (na tumutupad sa 2 Pedro 3:3-6).

Dahil kailangan ng *bilyon-bilyong taon* upang gawing malamang ang imposible, ang mga kuwento tungkol sa matandang daigdig na may kinikilingan sa sekularismo ay itinuturo pa rin bilang mga katotohanang pang-agham habang pinipigilan ang napakalawak na ebidensya na sumasalungat sa kanilang pananaw sa mundo. Kaya, mag-ingat sa ***agham na maling tinatawag na agham*** (2 Timoteo 6:20-21).

Ang **Bibliikal na pananaw** sa heolohiya ng daigdig ay kaayon ng mga heolohikal na pangyayaring naobserbahan nang siyentipiko habang nagaganap sa Mt. St. Helens. Muli, ang tunay na agham na nakabatay sa obserbasyon ay napatunayang tunay na kaibigan ng Mananampalataya, na nagbibigay ng matibay na patunay na maaari nating ilagak ang ating pananampalataya sa Salita ng Diyos na hindi kumompromiso. **Occam's Razor**.

"Nagtapos ako sa isang Kristiyanong kolehiyo na nagturo ng Gap Theory. Limang minuto mo lang pinabulaanan ang ideyang hindi ayon sa Bibliya na ito! Masaya ako na malaman ang Katotohanan ngunit galit na galit ako na itinataguyod ng mga Kristiyanong kolehiyo at ng simbahan ko ang ganitong kalokohan na hindi ayon sa Bibliya. Purihin ang Diyos!" Barry sa FL



5

Ang Grand Canyon at ang Grand Staircase

Skeptiko: *Kung ang Grand Canyon ay nabuo dahil sa pandaigdigang baha, bakit wala nang Grand Canyon sa lahat ng lugar? Russ: Kung ang mga ilog ay nakakalikha ng malalaking canyon sa loob ng milyun-milyong taon, at kung ang mundo ay bilyon-bilyong taong gulang, bakit wala nang Grand Canyon sa lahat ng lugar?*

Ang sagot sa parehong tanong ay nangangailangan ng isang natatanging hanay ng mga pangyayari upang mabuo ang Canyon, na tatalakayin ko sa kabanatang ito.

Ang Grand Canyon ay isa pa sa *anim na haligi ng paniniwalang lumang-daigdig*. Mahigit 900 kubikong milya ng sedimento ang natanggal upang mabuo ang Grand Canyon sa Hilagang Arizona. Sa pamamagitan ng pagsukat sa dami ng sedimento na kasalukuyang dinadala palabas ng bangin ng Ilog Colorado, at sa pag-aakalang magkakatulad ang mga nakaraang antas ng pagguho (uniformidad), napagpasyahan ng mga sekular na siyentipiko na inabot *ng milyun-milyong taon* para mabuo ng ilog ang bangin. Gayunpaman, ang dalawang pinakasikat na hindi nasaksihang paliwanag kung paano nabuo ang Grand Canyon ay siyentipikong pinabulaanan na at matagal nang pinabulaanan!

Isang malaking hadlang para sa mga naniniwala na inukit ng Ilog Colorado ang Grand Canyon ay ang pagpasok ng ilog sa bangin mga isang milya ang layo mula sa gilid nito, at ang tubig ay hindi umaagos pataas. Upang ipaliwanag kung paano inukit ng ilog ang bangin, ang mga mananaliksik na may pagkiling sa prinsipyo ng pagiging pare-pareho ay bumuo ng Teorya ng Sinaunang Ilog, na kilala rin bilang Teorya ng Ilog na Nauuna.⁴² Sinasabi ng hipotesis na ito na ang daloy ng tubig ay nag-erosyon sa bangin sa parehong bilis kung saan ang Kai-bab Plateau, o Upwarp, na tinatahak ng bangin, ay dahan-dahang tumataas *sa loob ng milyun-milyong taon*. Ang saya ng isang himala! Bagaman itinuro bilang katotohanan sa loob ng halos isang siglo, ang salaysay ng Sinaunang Ilog ay lubusang pinabulaanan nang siyentipiko, at ito ay mula pa noong dekada 1960.⁴³

Isa sa napakaraming problema sa salaysay ng Sinaunang Ilog ay ang mga patong ng Wasatch ay naipon sa gilid ng dati nang nabuo na Kaibab Upwarp. Ang pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari ay malinaw dahil ang mga patong ng Wasatch ay hindi tumaas kasabay ng mga patong ng Upwarp (Kaibab Plateau); pinatutunayan na ang mga patong ng Wasatch ay naipon pagkatapos ng pag-angat. Gayunpaman, ang pangyayaring tumagos sa Upwarp upang mabuo ang Grand Canyon ay tumagos sa mga tumaas na patong at sa mga pahalang na patong ng Wasatch. Pinatutunayan nito na ang Kaibab Upwarp ang unang nabuo, saka naipatong ang mga patong ng Wasatch laban dito, at sinundan ng pangyayaring nag-ukit sa bangin. Tulad ng madalas kong sabihin, ang tunay na agham ay tunay na kaibigan ng isang Mananampalataya. Nakakalungkot, na hindi mabilang na milyong tao ang naligaw dahil sa kuwento ng Sinaunang Ilog.

Sumunod ang Stream Capture, o Precocious Gully The-ory. Ang kuwentong ito ay mas isang hinahangad na dahilan kaysa isang matibay na hipotesis. Pagkatapos ng lahat, ang Grand Canyon ay isa sa *anim na haligi ng mga paniniwalang lumang-daigdig*, kaya hindi kayang aminin ng mga sumasamba sa dambana ng mga paniniwalang lumang-daigdig na nabuo nang mabilis ang bangin. Bagaman ang kuwentong ito ay kasalukuyang isa sa

Ang mga palusot ng teoryang lumang-daigdig para sa pagbuo ng Grand Canyon ay lubhang malabong paniwalaan, sa pinakamababa. Ang kuwento ay nagsasabing dahan-dahang inihuhukay ng Ilog Colorado ang bangin mula sa isang direksyon habang unti-unting inihuhukay ng agos ng ulan ang isang bangin sa kabilang panig ng Upwarp. Sa kalaunan, nagtagpo ang dalawang bangin sa Kanab Creek kung saan nagsanib sila upang mabuo ang Grand Canyon. Bilang isang gabay sa mga paglalayag sa Grand Canyon, masasabikong lubos na imposible ang kuwentong ito.

Una, ang lugar kung saan diumano'y nagtagpo ang dalawang pangyayaring pagguho ay nasa kahanga-hangang dalawang milyang tuwid na bahagi ng bangin kung saan ang mga pader ng bato ay tumataas nang higit sa 700 talampakan nang patayo mula sa gilid ng ilog. Pinatutunayan ng matatarik na pader na ang bangin ay mabilis na nabuo dahil sa malakas na agos ng tubig na tumagos nang direktso sa mga patong-patong na bato, hindi nang paunti-unti sa *loob ng milyun-milyong taon*. Bukod pa rito, ang Kanab Creek ay lumalayo sa mga 700 talampakang-taas na bangin sa isang 90-degree na anggulo at agad na nagiging paikot-ikot na daloy ng isang dahan-dahang agos. Hindi ito nagpapahiwatig ng daloy na kinakailangan upang mabuo ang mga 700 talampakang-taas na pader ng bangin na katabi mismo ng sapa. Higit pa rito, ang mga nakatayong pader ay walang ipinapakitang lugar kung saan nagkabit ang dalawang magkahiwalay na pangyayaring erosyon. Ang nakikitang ebidensya ay pinabulaanan ang kuwento ng Stream Capture.

Kung hindi mo pa narinig ang impormasyong ito dati, ito ay dahil sinisupil ng mga Sekularista, na walang mabisang paraan upang ipaliwanag kung paano nabuo ang Grand Canyon sa mahabang panahon, ang ebidensya laban sa unti-unting pagbuo nito. Kung nakapunta ka na sa Grand Canyon National Park, malamang nabasa mo ang propaganda tungkol sa matandang daigdig sa mga babasahing ipinamimigay nila sa pagpasok mo sa parke. Marahil ay narinig mo ang isang park ranger na walang tigil sa pagbanggit ng *milyun-milyong taon*, o naglakad ka sa Geologic Trail of Time sa gilid, na may mga medalyong tanso at mga konkretong pedestal na nagpapakita ng mga bato at nagpapalaganap ng teorya ng matagal na panahon.

Dahil ang mga maling salaysay ng kasaysayan ng Grand Canyon ay nakapanloko sa bilyon-bilyong tao upang pagdudahan o itanggi ang Salita ng Diyos, talakayin natin ang Grand Canyon at ang mga heolohikal na pormasyon ng rehiyon. Ang tapat na pagsusuri sa lugar ay nagbibigay ng napakalaking suporta para sa Pandaigdigang Baha na sumisira sa mga paniniwala tungkol sa matandang daigdig.

Ang mga stratified na patong ng Kaibab Plateau, na tinatahak ng Grand Canyon, ay mga sedimentaryong patong na nabuo sa pamamagitan ng tubig. Matatagpuan sa mga patong na ito ang mga fossil ng dagat gaya ng tangkay ng sea lily, espongha, talaba, kabibe, at brachiopod.⁴⁴ May kakulangan sa pagitan ng mga patong ng bato.⁴⁵ Halimbawa, kung ang isang patong ay nanatili sa ibabaw sa loob ng *milyon-milyong taon* bago mabuo ang patong sa itaas nito, ang ebidensya ay dapat may kasamang pagguho dulot ng tubig, paglago ng halaman, at pagtagas ng asido mula sa mga sinaunang bato sa ibabaw ng mas mababang patong. Ang mga ito ay magiging puwang sa oras. Gayunpaman, wala ang mga puwang na ito, na nagpapakita na ang mga patong ay hindi unti-unting nabuo sa loob ng *milyun-milyong taon*.

Tingnan natin ang mga dinurog na mikroskopikong halo ng polonium. Ang polonium ay isang radyoaktibong isotopo at ang Polonium-210 ay naglalabas ng enerhiya sa loob ng humigit-kumulang dalawang taon pagkatapos itong mabuo. Ang enerhiyang ito ay lumilikha ng makukulay na bilog sa paligid ng elemento at, kung masalo ito sa loob ng troso na nagiging bato o sa batong tumitigas sa loob ng panahong iyon, nagbubunga ito ng tinatawag na radio halos. Ang mga bilog na halo na naipit at nag-haba nang maideposito ang patong sa ibabaw nila ay matatagpuan sa mga patong ng Jurassic, Triassic, at Eocene sa Colorado Plateau. Gayunpaman, matapos maipit, nagsimulang bumuo muli ang bilog na pattern, na nagpapatunay na ang mga patong, na sinasabing sumasaklaw sa 250 *milyong taon* ayon sa Sukatan ng Panahong Heolohikal, ay nabuo sa loob ng dalawang taong panahon habang ang enerhiya ay patuloy na inilalabas.⁴⁶

Ang isa pang malaking kahihiyan sa mga salaysay ng lumang-daigdig tungkol sa Grand Canyon ay ang mga nawawalang patong ng bato, na tinatawag na unconformities.⁴⁷ Ang karaniwang kuwento ng lumang-daigdig, na nagsasabing nanguna ang kamatayan bago si Adan, ay ang mga nawawalang patong ng bato, na ang ilan ay kumakatawan sa hanggang 1.2 *bilyong taon* ng nawawalang strata, ay sa hindi maipaliwanag na paraan ay na-erode bago maipon ang patong na ngayon ay nasa ibabaw nito. Ngunit HINDI dahil sa isang pandaigdigang baha! At may ilang unconformity na matatagpuan sa pagitan ng iba't ibang patong ng Grand Canyon.

Ang isa sa mga unconformity ay nagdudulot ng isang napakalakas na suntok sa **sekular na salaysay** ng pagbuo ng mga patong ng bato sa Canyon. Dito, ang Redwall Limestone, na diumano'y 340 *milyong taong* gulang, ay nakapatong sa Muav Limestone, na diumano'y 505 *milyong taong* gulang. Ang nawawala sa pagitan nila ay, diumano, mahigit 165 *milyong taong* gulang ng iba pang mga patong, kabilang ang Temple Butte Formation. Makabuluhan ito dahil sa ilang lokasyon kung saan nagtatagpo ang mga patong na Redwall at Muav, ang kanilang mga materyal ay magkahalo at nakapagitna sa isa't isa! Ipinapakita nito na pareho silang nasa likidong estado nang sila ay naipon nang sunud-sunod! Ang mga nakikitang katotohanang ito ay matibay na ebidensya laban sa unti-unting pagbuo ng mga patong na batong may strata ng Kanyong ito.

Ang pananaw ng Bibliya ay inayos ng baha ang mga sedimento ayon sa patong-patong at mabilis na inilatag ang mga patong, pinisil ang mga halong polonium na nabubuo pa, habang hindi nag-iwan ng puwang sa pagitan ng mga hinaharap na patong ng bato. Ang rumaragasang tubig ay naglalagay ng mga patong at muling inaangat ang mga ito sa buong isang taong delubyo. Ang ilang mga patong ay inalis habang ang iba ay napalibing bilang mga unconformity, na kung minsan ay nagbunga ng pinaghalong materyales kung saan ang isang patong ay naipuwesto sa ibabaw ng isa pa. **Occam's Razor.**

Matapos maipuwesto ang mga patong, nagkaroon ng isang fault sa ilalim ng Colorado Plateau. Bilang resulta, tumaas ang mga patong

hanggang ~4,000 talampakan upang mabuo ang Kaibab Upwarp⁴⁸ na sa huli ay pinaghiwaan ng Grand Canyon. Ang pangyayaring pagangat na ito ay nagdulot ng isa pang dilema para sa mga sekular na salaysay dahil makikita sa mga pader ng bangin ang mga natiklop ngunit hindi nabasag na patong-patong na bato. Ang **pananaw** ng mga **Sekularista** ay na-subduct, sobrang-init, at natupi ang mga patong-patong na bato nang itulak pabalik sa ibabaw ang mainit na mga ito. Gayunpaman, kung naganap ang mga hindi nasaksihang pangyayaring ito, ang proseso ng pagkatunaw ay nagbago sana sa sedimentaryong bato tungo sa metamorpikong bato, ngunit nananatili pa rin itong sedimentaryong bato. (Tatalakayin ko pa ito nang mas malalim sa kabanata 6).

Karagdagang problema sa mga **salaysay** ng **lumang-daigdig** tungkol sa pagbuo ng Grand Canyon ay ang matatarik at patayong pader at ang kawalan ng mga guho ng bato sa bangin. Madali itong mapansin kapag nakatayo sa gilid. Kapag tiningnan mo ang matatarik at tuwid pataas at pababang mga pader ng bangin, malinaw na kung nabuo ang Grand Canyon noon pa man, ang pagguho at pagbagsak ng mga gilid ay dapat nagkalat sa sahig ng bangin ng malalaking tambak ng mga guho ng bato.⁴⁹ Gayunpaman, tuwid pa rin pataas at pababa ang mga pader at kakaunti lamang ang guho ng bato sa ilalim. Ang patay-tuwid na mga pader ay nagpapahiwatig ng mabilis na pagbuo ng bangin, at ang kawalan ng mga guho ng bato ay nagpapakita na hindi nakatayo ang mga pader sa loob ng di-nakikitang *milyun-milyong taon*.

Ang pananaw ng Bibliya ay ang ilan sa mga patong na sedimentaryo na matatagpuan sa Upwarp ay yumuko ngunit hindi nabasag dahil kamakailan lamang silang naipon ng tubig ng Pandaigdigang Baha. Bahagya lamang silang tumigas nang umakyat ang mga bundok at lumiho ang mga lambak sa pagtatapos ng baha. Ang mga patong na ito na tumaas ay mula noon ay tumigas at naging mga sedimentaryong patong, ang ilan ay natupi nang hanggang 90 degrees, na maaari nating masilayan ngayon. Isang pangyayaring erosyon ang kalaunan ay tumagos sa Upwarp upang iwan ang mga pulang, rosas, at beige na pader ng

Grand Canyon, isang patotoo sa pandaigdigang paghatol ng Diyos sa pamamagitan ng tubig at sa katotohanan ng Bibliya. **Occam's Razor**.

Hayaan ninyo akong ipakilala sa inyo ang pangalawang pinakamahusay na ebidensya ng Pandaigdigang Baha na matatagpuan kahit saan sa mundo. Napakalakas ng patotoong ito sa katotohanan ng Diyos at ng Kanyang Salita, na dalawang linggo matapos kong ipaliwanag ito sa isang agnostikong siyentipiko, tinanggap niya si Jesucristo bilang kanyang Panginoon at Tagapagligtas!

Nagbibigay ako ng talumpati sa gilid ng bangin sa aking mga paglilibot sa Grand Canyon. Habang nakatayo kami sa Kaibab Limestone na bumubuo sa gilid ng bangin, sinasabi ko sa mga tao, *"Kung nakatingin kayo pababa sa Canyon at nais makita ang ilan sa pinakamahusay na patunay sa Katotohanan ng Salita ng Diyos, maling direksyon ang tinitingnan ninyo!"* Ito ay dahil ang hindi maikakailang ebidensya ng pandaigdigang baha, na sumisira sa mga paniniwalang lumang-daigdig, ay hindi matatagpuan sa Grand Canyon. Matatagpuan ito sa ibabaw ng gilid ng Canyon.

Ang Cedar Mountain at Red Butte ay nakatayo nang 900 talampakan sa ibabaw ng Kaibab limestone. Binubuo ang mga butte na ito ng 600 talampakang kapal na patong ng Moenkopi at 300 talampakang kapal na pormasyon ng Chinle. Parehong inilapag ng tubig ang mga patong na ito at minsang tinakpan ang buong rehiyon, ngunit maliban sa ilang natira, ay naalis na. Alam natin ito dahil nagpapatuloy ang mga patong na ito sa hilaga sa Arizona at timog Utah, pati na rin sa silangan sa Painted Desert. At bagaman kumakatawan ang Grand Canyon sa humigit-kumulang 900 kubikong milya ng nawawalang sedimento, ang mga nawawalang patong na ito ay kumakatawan sa humigit-kumulang 10,000 kubikong milya ng nawawalang materyal. Ang pinaka-lohikal na paliwanag ay naalis at malawakang naikalat ang mga nawawalang patong noong huling beses na rumagasa ang baha mula sa rehiyon na ngayon ay tinatawag nating Colorado Plateau.

Kaya paano ipinaliwanag ng National Park Service ang Cedar Mountain at Red Butte? Aba, ang kanilang unang linya ng depensa

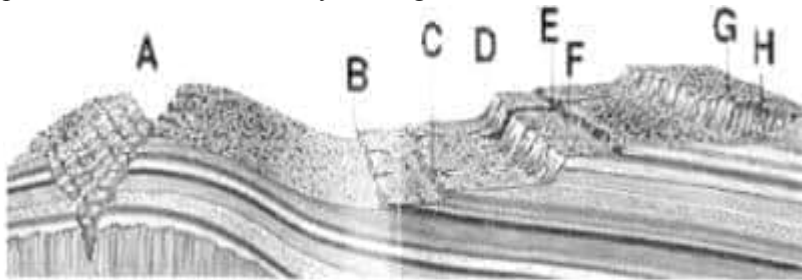
ay ang balewalain ang mga ebidensiyang siyentipikong mapapansin dahil sinisira nito ang pundasyong *bilyon-bilyong taon* ng kanilang pananaw sa mundo. Dahil 99.99% ng mga bisita ay walang alam tungkol sa mga butte, ang katahimikan na lang ang kailangan upang itago ang katotohanan. Kung pipilitin silang magpaliwanag tungkol sa alinmang butte, ang karaniwang posisyon nila ay ang sabihing ang mga pormasyon ay mga pag-angat ng bulkan. Ito ay sa kabila ng katotohanang binubuo ang mga ito ng mga patong na sedimentaryo na inilapat ng tubig!

Tandaan: karamihan sa mga park ranger at heologo ay hindi nagsisinungaling, inuulit lang nila ang mga maling sekular na salaysay tungkol sa Canyon na itinuro sa kanila. Muli, mag-ingat sa ***agham*** (kaalaman) ***na maling tinatawag na ganoon*** (1 Timoteo 6:20-21).

Ngayon, ipakilala ko sa inyo ang pinakamahusay na ebidensya ng pandaigdigang baha na matatagpuan kahit saan sa mundo. Gaano man kamangha-mangha ang nawawalang mga patong na 900 talampakan ang lalim, kulang ito kung ikukumpara sa mahigit 8,500 talampakan ng mga patong-patong na layer na nawawala sa ibabaw nila! Tama iyon, dati ay may mga sedimentaryong patong na mahigit 8,500 talampakan ang lalim sa ibabaw ng 900 talampakang kapal ng mga patong na bumubuo sa Cedar Mountain at Red Butte. Sa kabuuan, tinanggal ang mga patong na may kapal na humigit-kumulang 1.8 milya mula sa ibabaw ng Kaibab Limestone na bumubuo sa gilid ng Grand Canyon. Ang mga nawawalang patong na ito ay kumakatawan sa ~130,000 kubikong milya ng nawawalang sedimento! Kamanghamanghang ebidensya na sumusuporta sa pandaigdigang baha na naganap noong mga araw ni Noah.

Alam natin na minsan nang tinakpan ng mga patong ang lugar dahil ang mga strata ay sumusunod kung saan iniwan sila ng erosyon nang hindi nagalaw sa tinatawag na ***Grand Staircase***. Ang mga pangunahing baitang ng Grand Staircase ay ang 2,000 talampakang taas ng Vermilion Cliffs, ang 2,500 talampakang taas ng puti at abo-abong bangin sa Zion, at ang 2,500 talampakang taas ng mga rosas na bangin sa Bryce Canyon. Ang Bryce Canyon, na isang malaking sapping structure kaysa isang bangin, ay minamarkahan ang hilagang gilid

ng malawakang pangyayaring pagguho na ito. Nabubuo ang istrukturang sapping kapag biglang umagos ang tubig mula sa isang lugar, na nagiging sanhi ng pagguho pababa ng lugar. Mula sa Bryce patimog, tinanggal ang mga patong sa isang hakbang-hakbang na pattern na kilala sa heolohiya bilang Grand Staircase.⁵⁰



LARAWAN: Grand Canyon (A), Chocolate Cliffs (B), Vermilion Cliffs (C), White Cliffs (D), Zion Canyon (E), Gray Cliffs (F), Pink Cliffs (G), Bryce Canyon (H). National Park Service.

Ang napakalawak na suporta para sa Pandaigdigang Baha bilang nag-iisang makatuwirang interpretasyon sa pag-alis ng mga sediment na ito sa napakalawak na rehiyon, habang nag-iiwan ng kaunting ebidensya kung saan muling naipon ang mga sediment, ay ang pag-alis ng mga patong noong huling beses na bumuhos ang tubig-baha mula sa kontinente. Ang **pananaw ng Bibliya** ay patuloy na nagbibigay ng pinakamahusay na interpretasyon sa mundo dahil ang Salita ng Diyos ay totoo, Salita-sa-Salita at mula pabalat hanggang pabalat.

Dahil sinisira ng pandaigdigang baha ang paniniwala sa *bilyon-bilyong taon*, na siyang pundasyon ng Darwinismo, Naturalismo, at Humanismo, at dahil kontrolado ng mga Sekularista ang mga institusyong pang-agham at pang-edukasyon, pati na ang Park Service, ang mga nakikitang katotohanang ito ay binabalewala o iniawasan. Nakakalungkot na ang mga ganitong pag-iwas, kasabay ng mga hindi nasaksihang makasaysayang salaysay, ay naglinlang sa milyun-milyong taong walang kamalay-malay.

Talakayin natin ang tinatawag kong *Anim na Araw na Pagbuo ng Grand Canyon*. Hindi maaaring ipahayag nang dogmatiko kung inukit ang pangunahing bangin sa loob ng anim na araw o animnapung araw dahil

Walang nakamasid sa mga tubig na sumisira sa Kaibab Upwarp (Plateau), na nag-ukit sa Grand Canyon. Ngunit sinusuportahan ng ebidensya ang mabilis na pagbuo ng bangin.

Madalas akong tanungin, "*Kung nagkaroon ng pandaigdigang baha, bakit hindi natin makikita ang daan-daang Grand Canyon sa buong mundo?*" Makatarungan itong tanong na karapat-dapat ng makatarungang sagot. Ang tugon ko ay tanungin, "*Kung bilyon-bilyong taong gulang ang mundo, at kung ang mga ilog ay humuhubog ng mga bangin sa loob ng milyun-milyong taon, bakit wala tayong milyun-milyong Grand Canyon sa buong mundo?*"

Pagkatapos ay gumagamit ako ng ilang mga halimbawa at hipotesis upang ipaliwanag na kinakailangan ang isang natatanging hanay ng mga pangyayari upang mabuo ang Grand Canyon.

May ilang magkakasalungat na hipotesis tungkol sa pagbuo ng rehiyon na naaayon sa **pananaw ng Bibliya**. Hanggang sa mapatunayan ang isa bilang tama, iminumungkahi ko lamang na sa pagtatapos ng Pandaigdigang Baha, ang mas maninipis na kalubhaan ng daigdig, na dati ay nasa ibabaw ng mga bukal ng kalalalman, ay napunta na sa ilalim ng mabibigat na tubig na sumabog sa unang 150 araw ng baha. Tungo sa huling yugto ng baha, ang mga mas manipis na platong ito ay gumuho papasok sa mga nauubos na silid-tubig sa ilalim nila. Ang kaganapang kataklysmikong ito ang lumikha sa mga karagatan ng mundo ngayon habang itinaas ang mga bundok patungo sa langit nang mabilis na maghiwalay-hiwalay ang mga masa ng lupa, na dumadulas palayo mula sa mga bitak kung saan sumisirit ang mga bukal ng kalaliman.

Ang huling tubig ng baha, na umatras mula sa kung ano ngayon ang timog-kanlurang USA, ay inalis ang mga nawawalang patong ng bato, na may lalim na mahigit 1.8 milya sa ilang lugar, at iniwan ang Grand Staircase. Habang ang mga bahagi ng lupa ay humihinto, madalas nang biglaan, nabuo ang mga pangyayaring geolohikal na kompresyon. Nagkaroon din ng mga fault, na nagbaluktot sa mga patong na medyo malambot pa na kalaunan ay tumigas at naging mga nakabaluktot na batong patong na nakikita natin ngayon. Ang Kaibab Upwarp

nabuo sa panahong ito, malamang dahil sa isang napakalaking fault na naganap sa ilalim nito.

May tatlong matibay na teorya tungkol sa pagbuo ng Grand Canyon: 1) Teoryang Hydroplate: Dalawang napakalaking lawa ang biglang tuyo, na nag-erosyon sa mga nawawalang patong. Ang mga naexpose na patong ay lumobo upang mabuo ang Kaibab Upwarp na nagkabitak.

Pumasok ang tubig sa bitak, na bumuo sa Grand Canyon. Ang batong pundasyon nito ay namula at nabiyak din upang mabuo ang Inner Gorge;²⁹⁶ 2) Ang Teoryang Pagdaanan (Channeling Theory): Sa pagtatapos ng Pandaigdigang Baha, nang magsimulang maubos ang tubig-baha, nabuo ang isang daanan ng tubig na pumutol sa Colorado Plateau at tumagos sa Upwarp upang ukitin ang Grand Canyon; at 3) Ang Teorya ng Nasirang Pundasyong Harang: Ang Kaibab Upwarp ay nagsilbing isang napakalaking dam na gawa sa lupa na nahuli ang huling tubig-baha at, pagkatapos ng baha, tinipon ang daloy ng tubig mula sa Colorado Plateau. Sa kalaunan, sinira ng tubig ang Upwarp at bumuhos nang tuluy-tuloy, mabilis na inukit ang Grand Canyon.⁵¹

May iba pang mga matibay na hipotesis tungkol sa mabilis na pagbuo ng Grand Canyon na akma rin sa mga ebidensya. Ang patuloy na pananaliksik ay nagsisikap tukuyin kung alin sa mga ito ang pinaka-malamang na nangyari. Ang mahalaga rito ay ang mga heolohikal na pormasyon sa loob at paligid ng Grand Canyon ang nagbibigay ng pinakamahasag na ebidensya sa buong mundo para sa Pandaigdigang Baha na sumisira sa paniniwalang lumang-daigdig at kamatayan bago si Adan.

Sa kasalukuyan, walang matibay na teorya na makapaliwanag kung paano nabuo nang dahan-dahan at pantay-pantay ang Grand Canyon. Kaya naman, isang maliit ngunit lumalaking bilang ng mga sekular na heologo ang nagsisimulang aminin na mabilis nabuo ang Grand Canyon. Halimbawa, isinulat ng National Geographic for Kids, *"Naniniwala na ngayon ang mga heologo na lumaki nang mabilis ang Grand Canyon dahil sa malawakang pagbaha..."*⁵² Hindi nila inaamin na ito ay isang Pandaigdigang Baha, ngunit ang kanilang takdang panahon ay

bumaba sa libu-libong taon sa halip na milyon, kaya't papunta sila sa tamang direksyon.

Ang tapat na pagsusuri sa Grand Canyon at sa Grand Staircase ay nagbibigay ng malaking suporta sa **pananaw sa mundo ayon sa Bibliya**, at sa Pandaigdigang Baha na siyang susi sa heolohiya ng daigdig, sa edad ng ating planeta, at kung kailan pumasok ang kamatayan sa mundo. **Occam's Razor**.

"Kakatapos ko lang magtapos sa isang Kristiyanong high school na nagturo ng ebolusyon ni Darwin at paniniwala sa matandang-daigdig. Hindi kailanman tinalakay ng simbahan ko ang mga paksang ito at ang paglalakbay na ito sa Grand Canyon kasama si Russ ang magiging huling Kristiyanong kaganapan ko. Ngayon nakikita kong totoo ang Bibliya at balak kong hamunin ang dati kong paaralan, at ang pamunuan ng simbahan ko, na ipagtanggol ang Salita ng Diyos." Tony sa CO

10 AM: *"Russ, pinilit akong sumama sa bus trip mo ng nanay ko pero ako'y isang hayagang ateista at wala akong interes sa diyos mo."* **5 PM:** *"Russ, binago ng araw na ito ang buhay ko. Ngayon alam ko na na totoo ang Bibliya!"* Daniel sa AZ

"Ang tour ninyo ang pinakapaborito, kamangha-mangha, at pinaka-nakapag-aral na paglalakbay ng pamilya namin kailanman! Inirerekomenda namin ang tour na ito sa lahat ng kapatid sa Cristo na nais matutong ipagtanggol ang pananampalatayang Kristiyano laban sa indoktrinasyon ng 'milyon-milyong taon na humahantong sa ebolusyon ayon kay Darwin.'" Larry at Marilyn sa KS

"Gusto ko lang makita ang Grand Canyon, pero hanggang ngayon ay pinagsisiyan ko pa rin ang Grand Staircase Tour! Namamangha ako sa kadakilaan ng Diyos at naibahagi ko na ang mga video ni Russ sa mas maraming tao kaysa sa aking mabilang." Karen sa MS



6

Pangea, Pagguho ng mga Kontinente at ang Panahon ng Yelo

Madalas akong tanungin kung ano ang ebidensya ko na totoo ang Bibliya. Lagi kong sinasagot na pareho lang ang ebidensya ko sa ginagamit ng mga Ateista para sabihing hindi ito totoo. Pareho tayong may parehong ebidensya. Hindi kailanman ito tungkol sa ebidensya. Ito ay tungkol sa kung aling pananaw sa mundo ang ginagamit sa pag-unawa ng ebidensya. Russ Miller

Ang Plate Tectonics ay isang hipotesis na sumusubok ipaliwanag ang malawakang paggalaw ng balat ng ating planeta na naganap sa nakaraan na hindi nasaksihan.⁵³ Noong dekada 1960, tinanggap ng mga heologo na ang mga lupain ng mundo ay tila magkakabagay na parang jigsaw puzzle. Matapos mapansin na unti-unting lumalawak ang mga sahig ng karagatan sa kahabaan ng mga gulod sa gitna ng karagatan dahil sa aktibidad ng bulkan, at na ang mga masa ng lupa ay gumagalaw nang napakabagal ngayon sa pamamagitan ng subduction, abduction, at paggalaw ng mga fault, Nagtapos ang mga sekular na heologo na inabot *ng milyun-milyong taon* bago naganap ang **Continental Drift**.⁵⁴ Batay rin sa obserbasyon na ang pag-angat ng mga bundok ay karaniwang nangyayari nang dahan-dahan, mga isang pulgada bawat taon, at sa pag-extrapolate sa ipinagpalagay na pantay na bilis ng pag-angat noon, napagpasyahan nila na nabuo **ang mga bundok** ng daigdig sa loob *ng milyun-milyong taon*.

Ang mga naratibong hindi pinansin, na binuo noong ika-20 siglo, ay nakabatay sa prinsipyo ng pagkakapareho (na ang kasalukuyang mga antas ay katulad ng mga antas noon) kasabay ng pagtangi sa Pandaigdigang Baha. Muli, kapwa natutupad ng dalawang kuwento ang 2 Pedro 3:3-6: "***...darating sa mga huling araw ang mga mapang-uyam, na namumuhay ayon sa kanilang sariling mga pagnanasa, at nagsasabi...ang lahat ng bagay ay nananatili gaya ng dati mula pa sa pagsisimula ng paglikha.***" ***Sapagkat kusang-loob nilang hindi pinapansin na sa pamamagitan ng Salita ng Diyos...ang mundong noon, na binaha ng tubig, ay nasira.***

Ang pananaw ng Bibliya sa plate tectonics, Continental Drift, at pagbuo ng mga hanay ng bundok ay nangangailangan ng isang napakalaking, pandaigdigang kataklysmikong pangyayari na naganap nang mabilis. Ibinibigay ng Bibliya ang pangyayaring iyon: ang Pandaigdigang Baha. Ang Awit 104:8 ay tumutukoy sa isang pangyayari sa pagtatapos ng baha nang ang mga tubig ay umagos pabalik-balik mula sa mga bundok patungo sa mga lambak: ***Umaakyat sila sa mga bundok; bumababa sila sa mga lambak hanggang sa lugar na itinatag mo para sa kanila.***

Bagaman maraming mabubuting paliwanag na nakabatay sa Bibliya, iminumungkahi ko lamang na sa mga huling yugto ng isang taong pagbaha, ang mabigat na tubig mula sa mga bukal ng kalalalman ay nasa ibabaw ng ibabaw ng lupa, kasama na ang pagiging nasa ibabaw ng mas manipis na mga kalupaang nasa ibabaw ng mga tubig ng bukal sa orihinal na Paglikha. Isang posibleng senaryo ay ang pagbagsak ng mas manipis na mga kalupaang iyon sa mga nauubos na silid ng bukal upang mabilis na mabuo ang mga anyong-dagat ng karagatan ngayon. Ang ibang mga lugar ay tumilad patungo sa kalangitan upang mabuo ang marami sa mga hanay ng bundok ngayon, at dahil dito ay umalon-alon ang tubig-baha. Kasama sa mga ebidensya ng mabilis na pag-alsa ang pagkakaroon ng mga fossil ng mga nilalang-dagat sa tuktok ng pinakamataas na mga bundok sa mundo at mga fossil ng balyena na matatagpuan nang mataas sa Kabundukan ng Andes sa Timog Amerika.⁵⁵

Habang ang **sekular na pananaw na nakabatay sa unipormitaryong pag-iisip** ay tinuturing ang mga ganitong fossil ng mga nilalang-dagat bilang patunay na ang mga bundok ay unti-unting tumaas sa paglipas *ng milyun-milyong taon*, ipinahihiwatig ng mga fossil na ang **pananaw ng Bibliya** ang wastong interpretasyon ng mundong ating ginagalawan. Sa paligid ng Grand Canyon, sa taas na mahigit 7,000 talampakan, nakakakita ako ng mga fossil na ngipin ng pating, trilobite, espongha, talaba, at mga labi ng iba pang nilalang-dagat na nakakalat sa lugar. Bawat fossil ay sumusuporta sa pananaw ng Kasulatan na ang karamihan sa mga pangunahing heolohikal na tampok ng mundo ay bunga ng pandaigdigang baha.

Ang **Bibliyang pananaw** sa pag-ayos ng kontinente ay, sa panahon ng Pandaigdigang Baha, ang nag-iisang kontinente mula sa orihinal na Paglikha (madalas na tinatawag na Pangea) ay marahas na nagkakahati-hati.

Ang mga lupain na ito ay naghiwalay habang dumudulas palayo mula sa mga bitak na nabuo nang sumabog ang mga bukal ng kailaliman. Ang ilang bahagi ay biglang tumigil, at tulad ng takip ng kotse na bumangga sa puno, ang ibabaw ay yumupi, na nagtulak sa mga hanay ng bundok pataas. Ang ilang bahagi ay nagbangaan, na nagdulot ng karagdagang pag-angat ng mga bundok, habang ang iba ay dumulas sa ilalim o ibabaw ng isa pa, na lumikha ng mga plate na naitulak at nalubog na nakikita ngayon. **Occam's Razor**.

Kompresyong Heolohikal: Napapansin ang mga kabundukan na binubuo ng mga stratipikadong patong ng sedimentaryong bato. Marami sa mga kabundukan ito ay pinagsama-sama, na nagdulot ng hanggang 145-degree na tiklop sa mga patong ng bato, ngunit hindi nabiyak ang bato. Kilala ang mga ito bilang mga pangyayaring geologic compression, at matatagpuan ang mga ito sa buong mundo.⁵⁶ Kung titignan mo ang mga patong-patong na bato sa kahabaan ng isang kalsada na hinukay sa isang burol o hanay ng bundok, madalas mong makikita ang mga natupi ngunit hindi nabasag na patong ng bato. Ito ang mga resulta ng isang pangyayaring geologic compression. Kaya paano nga ba natutupi ang isang patong ng bato, minsan sa kalahati, nang hindi ito nabasag?

Muling umaasa sa hindi nasaksihang palagay ng pagkakapareho, iginiit ng mga naniniwala sa lumang-daigdig na minsan, ang mga patong ay na-subduct sa loob ng napakahabang panahon. Nagpapatuloy ang kuwento na matapos mapwersang pababa sa ilalim ng balat ng daigdig, ang mga patong ay nag-init at naging malambot. Sinasabi nila na naganap ang pagtiklop nang itulak pabalik sa ibabaw ang mga patong, na nag-iwan ng mga baluktot ngunit hindi nabasag na patong ng bato na nakikita natin ngayon. Gayunpaman, ang mga natupi na patong ay mga sedimentaryong patong na nabuo sa pamamagitan ng tubig. Kung naganap ang ganoong paglubog, ang pag-init ng mga patong sa antas na maaari itong matupi nang hindi nababali ay magbabago sa uri ng bato. Ibig sabihin, ang bato ay magiging metamorpiko mula sa sedimentaryong bato. Ngunit ang mga patong ay nananatiling sedimentaryo! Dapat itong malinaw sa sinumang nakapagaral man lang ng isang kurso sa heolohiya.

Ang pananaw ng Bibliya ay hindi nabasag ang mga natitiklop na patong ng bato ngayon dahil inilapag ng tubig ang mga ito bago ang isang mapaminsalang pangyayaring tektoniko na nagbunggo sa kanila, yumuko sa mga patong na may strata na kalaunan ay tumigas at naging solidong bato. **Occam's Razor**.

Ang pinaka-lohikal na interpretasyon ng heolohiya ng daigdig ay hindi pinapansin ng Sekular na heolohiya dahil sinisira nito ang kanilang mga historikal na salaysay tungkol sa pagbuo ng mga bundok, Continental Drift, at heolohikal na kompresyon. Muli, nakikita natin ang mga paniniwalang nakabatay sa uniformity na sumisira sa siyentipikong pananaliksik, edukasyong pang-agham, at sa nakapagligligtas na pananampalataya ng bilyon-bilyong tao sa buong mundo. Kaya, mag-ingat sa ***agham*** (kaalaman) ***na maling tinatawag na agham*** (2 Timoteo 6:20-21).

Kung ang pinakasimpleng sagot ay karaniwang mas mabuti kaysa sa mas kumplikadong paliwanag, ang Continental Drift, plate tectonics, pagbuo ng bundok at mga pangyayaring geologic compression ay sumusuporta sa **pananaw ng Bibliya** na isang napakalakas na tectonic

nagaganap kasabay ng pandaigdigang baha.

Occam's Razor.

Isang siyentipikong katotohanan na ang mga yelo sa mundo ay minsang sumakop sa mas malawak na bahagi ng mga lugar sa paligid ng hilaga at timog na mga polo kaysa sa nakikita nating natatakpan ng yelo ngayon. Ang **sekular na salaysay** ay nagsasabing ang ating planeta ay, sa paglipas ng *milyun-milyong taon*, nakaranas ng ilang panahon ng paglamig ng atmospera.⁵⁷ Naniniwala sila na ang mga siklong ito ng paglamig ang nagdulot ng napakalaking pagbagsak ng niyebe na sumakop sa malalawak na rehiyon ng hilaga at timog na hemisphere ng mundo, na nagresulta sa maraming **Panahon ng Yelo**. Ang **sekular na pananaw** ay ipinagpapalagay din na ang mga glacier ay palaging gumalaw sa unipormeng bilis na nakikita natin ngayon, at pinagtitibay na ang paggalaw ng glacier ay patunay ng *milyun-milyong taon*. Ngunit may katuturan ba ang kanilang mga salaysay?

Ang niyebe at yelo na matatagpuan sa mga polar na rehiyon ay kumakatawan sa napakalaking dami ng tubig, at ang tanging praktikal na paraan para maihatid ang napakalaking dami ng tubig sa mga polo, sa anyo ng niyebe, ay sa pamamagitan ng malawakang pagdadala ng ulap. Ang ganitong pagbuo ng ulap ay nangangailangan ng malawakang pagsingaw mula sa mga karagatan ng mundo, ngunit ang mga panahon ng paglamig at pandaigdigang Edad ng Yelo ay magdudulot ng mas malamig na karagatan at mas kaunting pagsingaw. Magreresulta ito sa mas kaunting niyebe na makakarating sa mga polo. Kapag isinaalang-alang mo ang mga katotohanang ito, mapagtatanto mong hindi lohikal ang mga **sekular na salaysay**.

Kaya, kung hindi nabuo ang mga tabing-yelo sa panahon ng paglamig ng atmospera ng daigdig, paano nga ba sila nabuo?

Ang pananaw ng Bibliya ay iniuugnay ang parehong mga yelo at ebidensya ng aktibidad ng glacier bilang resulta ng Pandaigdigang Baha. Isang kapanipaniwalang interpretasyon ng Kasulatan tungkol sa Panahon ng Yelo ay nagsasama na sa unang 150 araw ng baha, ang

ang mga bukal ng kalalalman ay sumisirit ng napakainit na tubig at natunaw na magma. Gayundin, dahil sa paggalaw ng kalupaan ng daigdig, ang ating planeta ay nakaranas ng walang kapantay na antas ng aktibidad ng bulkan sa buong isang taong pagbaha at sa loob ng ilang daang taon pagkatapos ng pandaigdigang sakuna. Ang mga tubig mula sa mga bukal na termal at ang aktibidad ng bulkan ay nagsanib-puwersa upang painitin ang tubig ng baha sa karaniwang 95+ degrees Fahrenheit. Ang maiinit na tubig-baha ay nagdulot ng malawakang pagsingaw na lumikha ng napakalaking ulap sa buong mundo. Ang mga ulap na ito ay nagbuhos ng malakas na ulan sa mga gitnang hemisperyo habang nagpapabagsak ng napakalaking dami ng niyebe sa mga hilagang at katimugang rehiyon ng planeta. Kaya naman, ang taon ng baha ay nagsilbi ring simula ng nag-iisang Panahon ng Yelo ng ating planeta. **Occam's Razor.**

Sa unang tatlong daang taon matapos ang baha, unti-unting lumamig ang mga karagatan ng mundo. Gayunpaman, patuloy na naglabas ng napakalaking singaw ang mas maiinit na karagatan. Ang mga ulap na nabuo ay patuloy na nagbuhos ng ulan sa mga sentral na hemisperyo at naghatid ng malaking dami ng niyebe sa hilagang at katimugang mga polo. Mabilis na nabuo ang mga talimang yelo at glacier sa bahaging ito ng Panahon ng Yelo.

Mula 300 hanggang 700 taon matapos magtapos ang pandaigdigang baha, patuloy na unti-unting bumaba ang temperatura ng karagatan hanggang sa umabot sa mga temperaturang nakikita natin ngayon. Sa parehong panahong ito, patuloy na nabawasan ang pagsingaw at ang takip ng ulap, at nagtapos ang Panahon ng Yelo. Hindi nagtagal, nagsimulang matunaw ang mga takip ng yelo, at nagsimulang umatras ang mga tipak ng yelo patungo sa mga polo. Sinusuportahan ng mga mapa na naglalarawan sa mga rehiyong dati'y natabunan ng yelo ang interpretasyong ito na nakabatay sa Bibliya.

Ipinapakita ng mga ganitong mapa na ang mga kapatagan ng yelo ay dati nang umaabot hanggang timog sa kinaroroonan ngayon ng hilagang Kansas. Gayunpaman, kung titingin ka sa mapa ng mga tipon ng yelo sa kasalukuyan, makikita mong nasa 1,200+ na ngayon

milya sa hilaga ng Kansas. Ang pagkatunaw ng mga yelo ay isang 4,000-taong proseso mula nang lumamig ang mga tubig ng baha, na nagtapos sa malawakang pagsingaw na nagmula sa Pandaigdigang Baha.

Isang kawili-wiling katotohanan na karamihan sa planeta ay nagtamasa ng tropikal na klima sa panahon ng Edad ng Yelo pagkatapos ng baha. Isaalang-alang ang sitwasyon. Ang mga karagatan ng mundo ay humahawak ng malaking halaga ng init. Ang nagresultang halumigmig at saganang kahalumigmigan ay lumikha ng tropikal na klima na mainam para sa paglago ng masaganang halaman sa mga sentral na rehiyon ng ating planeta sa unang 700 taon pagkatapos ng pandaigdigang delubyo. Nagtataka ka ba kung bakit nanirahan ang mga tao sa malalawak na disyertong rehiyon ng Gitnang Silangan? Ito ay dahil ang mga lugar na iyon ay nakakatanggap ng napakalaking dami ng pag-ulan sa buong Panahon ng Yelo na sumunod sa pandaigdigang baha. Ang mga disyerto sa Gitnang Silangan ngayon ay nababalutan ng malalago at malalapad na damuhan at kagubatan noong nanirahan doon ang mga tao.

May lohikal na katwiran ang interpretasyong Bibliya, samantalang ang maling pag-iisip na nakatuon sa pagkakapare-pareho ay unti-unting sinisira ang persepsyon ng mga tao sa katotohanan ng Salita ng Diyos at sinisira ang pananaliksik at edukasyong siyentipiko. Ang mga salaysay *ng milyun-milyong taon*, ang bayani ng mga sekular na paniniwala, ang siyang pinagkukunan ng pag-asa para sa mahabang panahon, ang ebidensya ng panahong hindi nakita.

Occam's Razor.

Tumawag ang isang propesor mula sa Columbia University at sinabi niyang gusto niya kaming magkita at "*ayusin kita tungkol sa iyong heolohiya dahil naliligaw mo ang maraming tao.*" Sinabi ko, "*Ikinalulugod kong makipagkita sa iyo at ayusin kita tungkol sa iyong heolohiya dahil ikaw ang nagliligaw sa mga tao.*" Iminungkahi kong magkita kami sa Chic Filet, pero hindi siya pumayag. Kaya nagkita kami sa teritoryo niya, sa Starbucks. Ang unang ginawa ko ay

basahin ang 2 Pedro 3:3-6 na naghulaan na ang mga mang-aalipusta sa mga huling araw ay mag-aangking unipormeng proseso habang tinatanggi ang pandaigdigang baha. Kitang-kita ang pagkabigla ng propesor ng Ivy League dahil ang pundasyon ng kanyang pananaw sa mundo, ang *milyun-milyong* taon, ay nakabatay sa dalawang palagay na ito. Bagaman hindi ko nabago ang kanyang paniniwala, umalis ako na mas tiwala na ang Salita ng Diyos ay totoo: Salita-sa-Salita at mula simula hanggang wakas.

Makaraan ng tatlong taon, nagkaroon ako ng palitan ng email sa parehong Propesor ng Ivy League.

PROF: *Ang ateismo ay ang makatuwirang pagtanggì sa paniniwala sa mga diyos na walang ebidensya at walang pagkakataong isasaalang-alang ng isang Creationist ang ebidensya laban sa kanilang mitolohiyang Panahon ng Tanso. Kapag hinamon, ayaw silang makipagtalo.*

RUSS: *Ikinakabit mo ang iyong pananaw sa mundo sa mga maling paniniwala sa pantay-pantay na proseso sa mahabang panahon at pagtanggì sa Pandaigdigang Baha, na inihula na mangyayari sa 2 Pedro 3:3-6. Ang iyong mga maling palagay ang nagdulot ng iyong mga maling konklusyon. Nag-alok akong makipagtalo sa iyo sa isang debate na 'Agham vs Darwinismo' sa Columbia University tatlong taon na ang nakalipas ngunit tumanggì kang makipagtalo. Nananatili pa rin ang alok ko.*

PROF: *Walang dapat pagdebatehan dahil hindi pinagtatalunan ang mga katotohanan.*

Russ: *Sang-ayon ako na hindi pinagtatalunan ang mga katotohanan. Ang nais kong pagdebatehan ay ang maling interpretasyon mo sa mga ito. Ang totoo, bawat tao ay may paniniwala na nagsisilbing lente sa pag-unawa nila sa mundo. Itinuturo sa mga paaralan ang sekular na pananaw, ngunit ang pananaw na makabiblia ay pinakamalakas ang suporta mula sa ebidensya.*

Tandaan: Tumanggì siyang makipagtalo nang publiko tungkol sa kanyang posisyon na itinuturo sa mga kolehiyo bilang isang siyentipikong katotohanan.



7

Mga Dinosaur

Ang mga dinosaur ay nagpapasigla sa imahinasyon ng mga bata at matatanda. Karamihan ay nakakarinig lamang ng sekular na salaysay tungkol sa mga kahanga-hangang halimaw na ito. Ngunit kapag tapat na sinuri ang lahat ng ebidensya, ang mga dinosaur ay nagbibigay ng nakakagulat na suporta para sa Salita ng Diyos. Russ Miller

Ang mga dinosaur ay isa pa sa *anim na haligi ng paniniwala sa lumang daigdig*. Hindi kinilala ang kanilang mga fossil kung ano ang mga ito hanggang dekada 1820 nang makatuklas si Mary Mantel ng isang ngipin na kalaunan ay natukoy na mula sa tinatawag nating Iguanodon. Mula noon, sinasabihan tayo, batay sa makasaysayang salaysay ng Sukatan ng Panahong Heolohikal (tingnan kabanata 2), na ang mga dinosaur ay nawala na sa loob ng *65 milyong taon*. Ayon sa Sukatan ng Panahon ng Heolohiya, nangyari iyon *63 milyong taon* bago pa man umiral ang sangkatauhan.

Kung tama ang mga sekular na salaysay, dapat ay **walang-wala talagang ebidensya** na nag-iisa ang tao at mga dinosaur sa parehong panahon. Hindi rin dapat mayroon pang anumang biyolohikal na materyal mula sa mga dinosaur na umiiral ngayon. Sa katunayan, isinulat ni Dr. Phillip Kitcher ng Columbia University na kung may matutuklasang ebidensya na nagpakita na nag-iisa ang tao at mga dinosaur sa parehong panahon, ito ay, **"...yuyugyugin ang mga pundasyon ng teorya ng ebolusyon."**⁵⁹ Kaya, ano ang sinusuportahan ng mga nakikitang ebidensya?

Nilikha ni Dr. Richard Owen ang salitang dinosaur (*deino* na nangangahulugang 'nakakatakot'; *saurus* na nangangahulugang 'butiki') noong 1841.⁶⁰ Bago ang salitang *dinosaur*, tinutukoy ang mga kahanga-hangang halimaw na ito bilang mga dragon o ahas.⁶¹ Maraming makasaysayang sulatin mula 780 hanggang 2,500 taon na ang nakalipas ang naglalaman ng mga salaysay tungkol sa tao at mga dragon. Tinatawag natin ang mga ito ngayon na mga kuwento ng dragon.⁶² Ang mga paglalarawan sa mga halimaw ay madalas na parang mga dinosaur.

Nagsulat sina Alexander the Great, Apollonius of Tyana, Pliny the Elder at Marco Polo tungkol sa mga dragon na kanilang nakita sa tinatawag ngayon na India o China.⁶³ May mga salaysay ang mga Katutubong Amerikano sa timog-kanlurang Estados Unidos tungkol sa tinatawag nilang *Thunder-bird*, na may mga paglalarawan na tila isang uri ng Pterodactyl na lumilipad. Gayundin, libu-libong likhang-tao na naglalarawan sa tila mga dinosaur, mula sa parehong panahon, ang natuklasan sa buong mundo. Kabilang dito ang mga anyo na gawa sa tanso, kahoy, at bato, pati na rin ang mga guhit sa kuweba, hieroglyph, at petroglyph.

Karagdagang ebidensya na nagpapabigla sa mga naratibo ng matandang-daigdig ay ang napakaraming **buto ng dinosaur** na hindi naging **fossil** na natagpuan. Mas nakakagulat pa sa pananaw ng Sekularismo ay ang pagtuklas ng mga labi ng dinosaur na **naglalaman** pa rin **ng mga biyolohikal na materyal tulad ng DNA, amino acids, hemoglobin, pulang selula ng dugo, at malambot at nababanat na mga tisyu**.⁶⁴ Inaamin ng mga tapat na siyentipiko na ang ganitong biyolohikal na materyal ay hindi sana tumagal nang higit sa ilang libong taon kahit sa pinakamainam na kondisyon.

At ipinakita ng pagsusuri na may natuklasang **Carbon-14**, na dapat nang mawala sa loob ng hindi hihigit sa 100,000 taon, sa ilang malalambot na tisyu ng dinosaur! Ipinapahiwatig ng mga nakikitang ebidensya na nag-iisa ang mga tao at mga dinosaur.

Malinaw na wala na ang mga dinosaur sa loob ng humigit-kumulang 600 taon bago natin makilala ang kanilang mga fossil mga 200 taon na ang nakalipas. Dumaan ang mga henerasyon nang hindi nakakakita ng mga dragon o hindi alam tungkol sa

mga dinosaur. Pagkatapos ay natuklasan natin ang kanilang mga labi at ngayon ay sinasabihan tayo, *Nangamatay ang mga dinosaur 65 milyong taon na ang nakalipas!*

Tandaan na habang ang mga Mananampalataya ang may-ari ng katotohanan, ang mga Humanista ang kumokontrol sa mga institusyong pang-edukasyon at pang-agham, at kung mawawalan sila ng mahabang panahon, nawawalan sila ng lahat. Bilang resulta, sinisira ng mga Sekularista ang kaalamang pang-agham, pananaliksik, at edukasyon sa pamamagitan ng pagsupil sa makabuluhan at nakikitang ebidensya upang protektahan ang kanilang mga kumukupas na paniniwala dahil ang mga katotohanang ito ay *"...nagpapalingo sa mga saligan ng teorya ng ebolusyon."* Gayunpaman, ang ebidensya at simpleng lohika ay hindi sumusuporta sa mga sekular na kuwento. Tulad ng babala ni Hesus: *"Maging mapagbantay kayo, baka may maglinlang sa inyo"* (Mateo 24:4).

Napuna ng Salita ng Diyos, *nang makilala nila ang Diyos, hindi nila siya pinurihan bilang Diyos kundi naging hungkag ang kanilang pag-iisip* (Roma 1:21). Ang mga sekular na kuwento tungkol sa pagkawala ng mga dinosaur ay nagkakaiba-iba at kabilang dito ang mga nagsasabing namatay sila nang maging masyadong mainit, malamig, basa, o tuyo ang mundo. Iba pang mga kuwento ang nagsasabing: kinain ng mga uod ng paruparo ang lahat ng halaman kaya nagutom ang mga higitang reptilya; kumain sila ng nakalalasong bulaklak at namatay; o pinasirit hanggang mamatay sila ng mga nakalalasong insekto. Aray! At nariyan din ang kuwento tungkol sa pagbangga ng meteorito. Ang pinakadiwa ay kung ang mga dinosaur ay nawala *63 milyong taon* bago dumating ang tao, walang ebidensya na sabay na nabuhay ang mga tao at mga dinosaur.

Ang pananaw ng Bibliya sa mga dinosaur ay nilikha ng Diyos ang tao at ang hayop sa ika-anim na araw ng linggo ng Paglikha (Genesis 1:24-31). Pagkatapos, sa Kanyang paghuhukom sa buong mundo dahil sa kasalanan ng tao sa pamamagitan ng Baha, ang mga dinosaur na hindi sumakay sa arka ni Noah ay nalunod at na-enterra sa mga patong-patong na sedimentaryo na inilapat ng tubig, na nag-iwan sa atin ng mga labi ng dinosaur na nakikita natin ngayon. Ipinapaliwanag din ng Pandaigdigang Baha kung bakit biglaang lumitaw at ganap nang nabuo ang mga dinosaur sa talaan ng mga fossil, na walang ebidensya na nag-evolve sila mula sa anumang

bagay.

Madalas akong tanungin kung bakit hindi matagpuan ang salitang dinosaur sa Bibliya. Ang sagot ay hindi naimbento ang salitang dinosaur hanggang 1841, matagal na pagkatapos masulat ang Bibliya ng mga taong pinukaw ng Diyos na Espiritu Santo. Gayunpaman, ang mga dragon at ahas ay nabanggit sa Kasulatan nang mahigit 20 beses.

Marahil ay tinutukoy ng Diyos ang isang sauropod na dinosaur nang sinabi Niya kay Job: "***Narito ngayon ang behemoth na ginawa Ko kasama mo; kumakain ito ng damo na parang baka***" (Job 40:15). *Sa mga taludtod 16-17 natutuhan natin: ...ang kaniyang lakas ay nasa kaniyang mga balakang, at ang kaniyang puwersa ay nasa pusod ng kaniyang tiyan. Hinahawi niya ang kaniyang buntot na parang sedro.* Ang isang sauropod ay tiyak na may napakalakas na lakas sa gitnang bahagi ng katawan upang makontrol nito ang mahaba nitong leeg at mabigat na ulo, pati na rin ang napakalaking buntot na inihambing ng Diyos sa punong sedro!

Nalaman natin sa Job 40:18b-19a ***...ang mga buto niya ay parang mga baras ng bakal. Siya ang pinuno sa mga daan ng Diyos...*** Ipinapakita nito na ang behemoth ay isa sa pinakamalalaki sa mga nilalang ng Diyos. Ang mga sauropod tulad ng Apatosaurus, Diplodocus, Brachiosaurus, Supersaurus, at Ultrasaurus ang pinakamalalaking kilalang hayop sa lupa na nabuhay kailanman. At ang bawat isa sa kanila ay may buntot na katumbas ng punong sedro! Tinatayang ang Ultrasaurus ay may habang 110 talampakan, taas na 60 talampakan, at may bigat na 150 tonelada.⁶⁵ Marahil ang Ultrasaurus ang behemoth, ang *pinuno ng mga daan ng Diyos*.

Nakakatakot bang mabuhay kasama ang mga dinosaur? Itinuturing ba nila tayong fast food? Hindi sa orihinal na Paglikha dahil walang kamatayan ng *nephesh na buhay* (tingnan ang Panimula sa mga kabanata 1–8). Ang mga halaman ang nilikha bilang pinagkukunan ng pagkain: ***...sa bawat hayop sa lupa, at sa bawat ibon sa himpapawid... na may buhay, binigyan ko ang bawat berdeng halamang-damo bilang pagkain...*** (Genesis 1:30).

Naniniwala **ang pananaw ng Bibliya** na pagkatapos ng orihinal na kasalanan ni Adan, na nagbigay-daan sa pagpasok ng kamatayan sa Paglikha ng Diyos, ang ilang mga dinosaur ay naging kakila-kilabot na mandaragit. Mga ~1,656 na taon matapos ang linggo ng Paglikha, hinatulan ng Diyos ang patuloy na lumalalang kasalanan ng sangkatauhan sa pamamagitan ng Pandaigdigang Baha. Isang pares ng bawat isa sa mga Mga ~50 uri ng dinosaur, na ang karaniwang laki ay katumbas ng isang Shetland Pony, ang isinakay sa arka ni Noah. Ang pinakamalalaking nilalang sa arka ay malamang ang magkaparehang batang sauropod na kasinglaki ng isang ganap na lumaking elepante.

Sa buong taong pagbaha, nalunod ang mga dragon na hindi nakasakay sa arka. Ang ilan ay napalibing sa mga patong na iniwan ng baha kung saan matatagpuan ang kanilang mga labi ngayon, ang ilan ay may mga organikong materyal na buo pa rin. Pagkatapos ng baha, maraming uri ng dinosaur ang nanatiling mabuti sa loob ng ~2,500 taon. Dahil sa pagkawala ng kanilang tirahan at kompetisyon sa tao, unti-unti silang nabawasan. Ayon sa makasaysayan at arkeolohikal na ebidensya, ang huling natitirang mga halimaw ay nawala ~800 taon na ang nakalipas. (Magbabahagi pa ako ng karagdagang impormasyon tungkol sa mga dinosaur sa kabanata labing-tatlo.)

Sa kabila ng ebidensya ng sabayang pamumuhay ng sangkatauhan at mga dinosaur, patuloy na ipinapaliwanag ng mga sekular na salaysay na ang mga dinosaur ay nawala *na mga ~65 milyong taon na ang nakalipas, mga ~63 milyong taon* bago pa man umiral ang sangkatauhan. Bagaman pag-aari ng mga Humanista ang sistema, pag-aari ng mga Mananampalataya ang katotohanan. Ipinapakita ng tapat na pagsusuri sa mga nakikitang ebidensya na ***pinagugugnan ng mga dinosaur ang mga saligan ng teoryang ebolusyon*** at nagbibigay ng malaking suporta sa pananaw sa mundo ayon sa Bibliya.

Occam's Razor.

"Ang kaibigan kong may kursong science ay dumalo sa mensahe mo sa simbahan ko. Bagaman nagalit siya sa iyo pagkatapos, sa loob ng dalawang linggo ay inamin niya na nagsasabi ka lang ng katotohanan at lubos na lumago ang kanyang pananampalataya sa Diyos." Eli sa TN



8

Mga Batas at Lohika: Ang Big Bang at ang Liwanag ng mga Bituin

*Sa lahat ng sinaunang kasulatan, tanging ang
Diyos ng Bibliya ang nag-angkin na siya ay
walang hanggan (Awit 90:2) na walang
sinimulang sanhi (Juan 1:1),
at umiiral nang hiwalay sa sansinukob (Juan 17:16).
Pinatutunayan ng mga talatang ito na ang Diyos na
Maylalang sa Bibliya ang nag-iisang makatuwirang
Sanhi ng sansinukob. Russ Miller*

Ang **Big Bang** ay isang patuloy na umuunlad na kuwento na sumusubok ipaliwanag kung paano likas na nabuo ang sansinukob nang walang Diyos. Inaangkop ng salaysay ang sarili nito upang umayon sa magkasalungat na mga tuklas.

Ang mga dating itinakwil na bersyon ng hindi nasaksihang salaysay ng Big Bang ay kinabibilangan ng mga modelong Hesitation, Steady State, at Oscillating Universe. Ang kasalukuyang modelong Inflation, na hindi naman kinakailangang pinaniniwalaan ng karamihan sa mga kosmologo, ay ang lahat ng enerhiya at bagay ay minsang naging nakondensado sa isang napakaliit na tuldok (na tinatawag na singularidad). Pagkatapos, sa pagitan ng 6 at 20 bilyong taon na ang nakalipas, sa isang bahagi ng segundo, **pinalawak** ng tuldok **ang espasyo at materya nang mas mabilis kaysa sa bilis ng liwanag**. Ito ang tinukoy ni Sir Fred Hoyle bilang ang *Big Bang*, at nanatili ang pangalan.⁶⁶ Bahagi ng paniniwalang ito ay tungkol sa 4.6 bilyong taon na ang nakalipas, ang daigdig

nabuo bilang isang malaking bola ng natunaw na bato kung saan sa huli ay umusbong ang lahat ng buhay.

Ang nasusubaybayang agham ay madalas na salungat sa mga hindi nasusubaybayang kuwento tungkol sa Big Bang. Halimbawa, idinagdag ang singularidad (ang sukat ng tuldik sa dulo ng pangungusap na ito) upang subukang iwasan ang mga salungatan sa mga batas ng pisika. Kung hindi ito magagawa, paliwanag ni Stephen Hawking, "*Sa loob ng napakaliit at napakadensong butil ng init at enerhiya, ang mga batas ng pisika... ay tumitigil sa paggana.*"⁶⁷ Dahil hindi pinapansin ang mga batas ng agham para ipagpatuloy ang kuwento, pag-aralan natin kung ano ang inihahayag ng mga nakikitang katotohanan at ng tunay na agham tungkol sa hipotesis ng Big Bang.

Ang Unang Batas ng Termodinamika ay ang Batas ng Konserbasyon ng Masa at Enerhiya. Sa madaling sabi, itinatadhana ng prinsipyong siyentipikong ito na hindi maaaring likhain o sirain ang bagay at enerhiya. Maaaring maging enerhiya ang bagay, at maaaring maging bagay ang enerhiya, gayunpaman, nananatiling pareho ang kabuuang dami ng dalawa.⁶⁸ Salungat ang Unang Batas sa paniniwalang Sekular na ang lahat ng enerhiya at bagay ay nagmula sa isang hindi nasusubaybayang, napakaliit na singularidad.

Ang Ikalawang Batas ng Termodinamika ay ang Batas ng Entropiya. Itong batas na ito ay nagsasaad na ang mga bagay ay nawawalan ng enerhiya at nagiging hindi organisado at hindi gaanong kumplikado sa paglipas ng panahon.⁶⁹ Sa madaling salita, nauupos ang mga bagay. Ito ang pinaka-tinatanggap na prinsipyong siyentipiko sa bawat sangay ng agham, maliban sa biyolohiyang may pagkiling sa Darwinismo na maling nagtuturo na ang mga bagay ay nag-e-evolve tungo sa mas kumplikadong anyo ng buhay sa mahabang panahon (Tatalakayin ko ang Darwinismo sa mga kabanata 9–14). Ang Ikalawang Batas ay salungat sa mga paniniwalang sekular tulad ng paniniwalang ang sansinukob ay nag-organisa sa sarili nito, kasama na ang ating masalimuot na sistemang solar, at pagkatapos ay lumikha ng mga masalimuot na selulang buhay na unti-unting nag-evolve nang mas mahusay patungo sa lahat ng napakasalimuot na anyo ng buhay sa daigdig.

Ang Mga Batas ng Loobika⁷⁰ ay nagtuturo na hindi maaaring mayroong *pangyayaring walang sanhi*, at para sa bawat kinalabasan na may simula, dapat mayroong sanhi na nasa labas ng, at hindi bahagi ng, kinalabasan. Dahil sa mga Batas na ito, maaari nating tapusin na ang sanhi ng sansinukob ay dapat umiiral na, sa labas ng espasyo, bagay, at oras ng sansinukob, upang maging sanhi ng pag-iral ng sansinukob.

Kaya, ayon sa Unang at Ikalawang Batas, at sa lohika, hindi maaaring nilalang ng sansinukob ang sarili nito at pagkatapos ay maging mas maayos sa paglipas ng panahon gaya ng hinihingi ng mga kosmolohiyang Big Bang. Dahil dito, ***ang mga batas ng pisika... ay tumitigil sa paggana*** upang ipagpatuloy ang maling salaysay.

Ang tanda ng isang mabuting siyentipikong hipotesis ay natutupad nito ang mga hula nito. Isang liham na pinirmahan ng dose-dosenang siyentipiko ang inilathala sa New Scientist noong 2004. Pinamagatang **Bucking the Big Bang**, kabilang sa mga pahayag ang: *Ang teorya ng Big Bang ay walang maipagmamalaking hula na napatunayan sa pamamagitan ng obserbasyon. Umaasa ang Big Bang sa patuloy na pagdami ng mga hindi pa nasusumpungang entidad, inflation, madilim na materya, madilim na enerhiya... at hindi ito mabubuhay nang wala ang mga 'fudge factor' na ito... Sa ibang larangan ng pisika, hindi matatanggap ang patuloy na pag-asa sa mga bagong hipotetikong salik.*

*Ang inaangking mga tagumpay ay binubuo ng pag-aangkop ng mga obserbasyon sa nakaraan sa pamamagitan ng pagdaragdag ng mga nababagong parametro.*⁷¹ Tulad ng napuna ni Dr. Fred Hoyle: ***Maging mapanuri sa isang teorya kung kailangan pang magdagdag ng mga hipotesis upang suportahan ito habang lumilitaw ang mga bagong katotohanan.***⁷²

Ang cover story ng *Scientific American* noong Abril 2011 ay nagsabing kailangang itakwil ang kasalukuyang teorya ng Big Bang dahil napakarami nitong problema na hindi na maaayos. Gayunpaman, itinuturo pa rin ang kuwentong ito hanggang ngayon na parang isang siyentipikong teorya. Nakakapanghinayang!

Ang desperasyon ng mga taong ang pananaw *sa mundo* ay nangangailangan ng *bilyon-bilyong taon* ng Big Bang ay lalo pang nabunyag noong 2014 sa pamamagitan ng dalawang sensasyonal na anunsyo tungkol sa pagtuklas ng cosmic inflation at gravitational waves, na sumusuporta sa Teorya ng Big Bang! Gayunpaman, makalipas ang ilang buwang pandaigdigang papuri, tahimik na binawi noong 2015 ang parehong maling *pagtuklas* matapos mailigaw ang milyun-milyong tao.^{73, 74}

Ang Big Bang ay isang hindi masusubaybang kuwento na hindi nakatutugon sa sarili nitong pamantayan, na iniwan ang sekular na pananaw na walang matibay na paliwanag kung paano nabuo ang sansinukob o ang daigdig. Gayunpaman, ang labis na pinupunang Big Bang, ang pagtatangka ng tao na ipaliwanag ang sansinukob nang walang Diyos, ay itinuturo na parang batay ito sa mga siyentipikong katotohanan, na nagtutulak sa milyon-milyon na tanggihan ang Salita ng Diyos.⁷⁵

Ang pananaw ng Bibliya kung paano nag-umpisa ang langit at lupa ay makikita sa buong Kasulatan. Sa Exodo 20:11 ay ibinigay sa atin ang Sampung Utos ng Diyos. Tungkol sa araw ng Sabado, sinabi ng Diyos sa atin: ***Sapagkat sa anim na araw ginawa ng Panginoon ang langit at lupa, ang dagat, at ang lahat ng nasa mga ito, at nagpahinga Siya sa ikapitong araw...*** Sa Isaias 42:5 sinasabi ***...ang Panginoon, siyang lumalang sa mga langit at iniinat ang mga ito...*** At inilagay ng Diyos ang mga *natural na batas* upang pamahalaan ang Kanyang Nilikha.

Sa Genesis 2:1-2 natutuhan natin na ang Unang Batas ng Thermodynamics, ang Batas ng Konserbasyon ng Masa at Enerhiya, ay malamang na inilagay ng ating Maylalang kasunod ng ika-anim ng Paglikha: ***At natapos ang langit at ang lupa, at ang buong karamihan nila. At sa ikapitong araw ay tinapos ng Dios ang kaniyang gawa na kaniyang ginawa...*** Nang sinabi ng Dios na tapos na ang Kanyang malikhaing gawain, tinotoo Niya iyon!

Ang Ikalawang Batas, ang Batas ng Entropiya, marahil ay naging isang puwersang sumisira bilang bahagi ng sumpa ng Diyos sa ating

nahulog na mundo kasunod ng orihinal na kasalanan ni Adan. Inilalarawan ito sa ilang talata gaya ng Isaias 51:6 ...**sapagkat ang langit ay mawawala na parang usok, at ang lupa ay luma na parang damit**... Halimbawa, maraming pagkamatay ng mga bituin ang naobserbahan, ngunit hindi pa kailanman natuklasan ang kapanganakan ng isang bagong bituin. Isa pa itong problema para sa sekular na pananaw dahil mas maraming kapanganakan ng mga bituin kaysa pagkawala ng mga ito ang dapat nagaganap kung ang sansinukob ay umuunlad. Dahil sa dilemang ito, tuwing may matutuklasang hindi nauunawaan sa kalawakan, madalas itong itinuturing na *silid-panganakan ng bituin*, na pinabulaanan kalaunan nang maunawaan na ang bagay. Ang katotohanang siyentipiko ay ang kalangitan ay unti-unting nasisira, luma gaya ng isang damit.

Ang **pananaw ng Bibliya** ay nakakakuha rin ng malaking suporta mula sa Mga Batas ng Lohika. Kabilang dito na para sa bawat kinalabasan na may simula, tulad ng sansinukob, ang sanhi ay dapat umiiral sa labas nito, at hindi dapat maging bahagi nito. Ipinapakita ng kasaysayan na sa lahat ng sinaunang tekstong panrelihiyon, tanging ang Diyos ng Bibliya ang nag-angkin na umiiral bago ang Paglikha ...**Sa simula ay ang Salita** (Juan 1:1) at na Siya ay nasa labas ng espasyo, materya, at oras ng sansinukob ...**Hindi ako sa sanlibutan** (Juan 17:16). Dahil dito, ang Diyos na Maylalang ng Bibliya ang nag-iisang lohikal na Sanhi ng sansinukob.

Ito ay nagbubunsod ng lohikal na tanong: **Sino ang gumawa sa Diyos?** Sa katunayan, sa lahat ng sinaunang tekstong panrelihiyon, tanging ang Diyos ng Bibliya ang nag-angkin na siya ay walang hanggan, na walang simula: ...**mula sa walang hanggan hanggang sa walang hanggan, ikaw ang Diyos** (Awit 90:2).

Ang hindi pagkakaroon ng sinimulang sanhi ay inilalagay ang Diyos ng Bibliya sa labas ng Mga Batas ng Lohika, na sumusuporta sa: **Sa simula nilikha ng Diyos**... (Genesis 1:1a). Dahil dito, sumasang-ayon ako sa astrophysicist na nanalo ng Nobel Prize na si Dr. Arno Penzias na nagsabi, "*Ang pinakamahasag na datos na mayroon tayo ay eksaktong inihula ko kung wala akong ibang pinagbatayan kundi ang limang aklat ni Moises.*"⁷⁶

Paano naman ang liwanag ng bituin? Naunang tinalakay ko ang mga heolohikal na kahihinatnan ng hula tungkol sa mga huling araw na makikita sa 2 Pedro 3:3-4 na nagsabi: *...darating sa mga huling araw ang mga mapanghamak, na naglalakad ayon sa kanilang sariling pagnanasa, at nagsasabi...ang lahat ng bagay ay nananatili gaya ng dati mula pa noong una...*

Ngayon, tingnan natin ang mga implikasyong astronomikal ng pag-angkin ng mga hindi mananampalataya *sa pagkakapareho, gaya ng* idinagdag sa 2 Pedro 3:5: ***Sapagkat kusang-loob nilang hindi pinapansin na sa pamamagitan ng salita ng Diyos ang langit ay nilikha noon pa man.***

Bilang pagtupad sa mga propetikong taludtod na ito, itinanggi ng mga Sekularista na pinahinog ng Diyos ang kalangitan at iginiit na ang liwanag ng mga bituin ay inabot *ng bilyon-bilyong taon* bago makarating sa ating planeta. Hindi tulad ng paniniwala sa *malalim na panahon* ng mga sinaunang Griyego, ang paniniwala sa *bilyon-bilyong taon* ngayon ay nakabatay sa paniniwala sa pagkaparepareho. Halimbawa, naoobserbahan natin ang liwanag na bumibiyaheng ng 186,282 milya bawat segundo sa atmospera ng daigdig ngayon. Batay sa bulag na paniniwalang palagi nang bumibiyaheng ang liwanag sa parehong bilis (uniformidad) at sa pagkilala sa napakalawak na distansya ng mga bituin mula sa ating planeta, nagkukunwaring aabutin *ng milyun-milyon o bilyun-bilyong taon* ang liwanag ng mga bituin bago makarating sa daigdig.⁷⁷

Ang totoo, kung palagi nang bumiyaheng ang liwanag sa kasalukuyang bilis nito, aabutin ito ng napakahabang panahon bago makarating sa atin. Kaya, gamitin natin ang isang nasusubaybayang halimbawa at isaalang-alang ang ilang nasusubaybayang katotohanan upang ilantad ang hindi nasusubaybayang paniniwala sa pagkakapareho.

Nakakita ka na ba ng kotse na nabangga sa likod ng isa pa? Ang hood ay yumupi sa ikasampu ng segundo, at pagkatapos ay nanatiling hindi nagbago. Kung may dumating na taong hindi pa nakakakita ng banggaan ng kotse sa likod ng ibang sasakyan, at naniniwala na ang kasalukuyang bilis ng pagyupi ay palaging ganoon, uniformidad, maaari niyang isipin na inabot *ng bilyon-bilyong taon* bago ito yumupi. Ngunit sila ay nagkakamali!⁷⁸ Ang napatunayang katotohanan ay ang uniformidad ay isang maling palagay

dahil ang nasusulyapan sa kasalukuyan ay hindi susi sa hindi nasusulyapan na nakaraan.

Ang pananaw ng Bibliya ay sa unang araw ng linggo ng Paglikha ... *gumalaw ang espiritu ng Diyos sa ibabaw ng mga tubig* (Genesis 1:2) na bumabalot sa bagong-buong daigdig: *At sinabi ng Diyos, Magkaroon ng liwanag; at nagkaroon ng liwanag. At nakita ng Diyos ang liwanag na mabuti; at pinaghiwalay ng Diyos ang liwanag mula sa kadiliman. At tinawag ng Diyos ang liwanag na Araw, at ang kadiliman ay tinawag Niya na Gabi* (Genesis 1:3-5a). Sa madaling salita, ang Espiritu ng Diyos ay nagpapalibot sa ibabaw ng lupa habang Nilikha Niya ito, at sa unang araw ay bigla Niyang ipinagkaloob ang liwanag sa pamamagitan ng Kanyang Salita.

Hindi ginawa ng Diyos ang araw, buwan, at mga bituin hanggang sa ika-apat na araw. Ang layunin nila ay patuloy na magbigay ng liwanag, upang makita bilang mga tanda, at para sa pagsubaybay ng oras: *Ginawa ng Diyos ang mga bituin upang magbigay...mga tanda, at para sa mga panaun, at para sa mga araw, at mga taon...*(Genesis 1:14). Tandaan na alam ng Diyos ang pagkakaiba ng isang araw at isang taon! At sa Isaia 45:12 natutuhan natin na ginawa ng Diyos ang kalangitan nang hinog *...ang aking mga kamay ang nag-unat sa kalangitan...*

Sinabi sa akin ng mga mapagduda na ang biglaang pagbabago sa bilis ng liwanag ay gugulatin ang balanse ng proton-sa-neutron at agad na wawakasan ang lahat ng buhay. Bagaman hindi ko pa iniimbestigahan ang pag-aangking ito, kung totoo, maaaring ipaliwanag nito kung bakit dinala ng Maylalang ng liwanag at buhay ang liwanag dito sa unang araw ng Kanyang Paglikha, bago Niya nilikha ang buhay sa ikatlo, ikalima, at ikaanim na araw. Ito rin ay bago ang mga natural na batas na inilatag Niya pagkatapos ng ikaanim na araw upang pamahalaan ang Kanyang Paglikha.

Kinilala si Francis Bacon sa pagsasabing, "*Ang kaunting agham ay nagpapalayo sa tao sa Diyos; ang kaunti pang agham ay nagbabalik sa kanya.*" Sa ilang nakakagulat na proyektong pananaliksik, ang mga siyentipiko sa mga laboratoryo

ay pinabagal ang liwanag sa mas mababa sa 40 milya kada oras, at tuluyang pinatigil ang liwanag, hinuli ito, at pagkatapos ay pinakawalan!⁷⁹ Iba pang mga siyentipiko ang nagpabilis sa mga impulso ng liwanag hanggang sa 300 beses ng naobserbahang bilis ng liwanag!⁸⁰ Ang lohikal na konklusyon ay, dahil kayang baguhin ng sangkatauhan ang bilis ng liwanag, walang dahilan para pagdudahan na *inunat* ng Diyos *ang kalangitan* nang Siya ay lumikha nito. Pagkatapos ng lahat, gaano katagal ang inabot para kulurutin ang takip na iyon?

Ang palatandaan ng isang mabuting siyentipikong hipotesis ay natutupad nito *ang mga* hula nito. Muli, gaya ng sinabi ng astrophysicist na nanalo ng Nobel Prize na si Dr. Penzias, "*Ang pinakamahasag na datos na mayroon tayo ay eksaktong inihula ko kung wala akong ibang pinagbatayan kundi ang limang aklat ni Moises.*"⁸¹ Kaya, iminumungkahi kong isaalang-alang natin kung ano ang ibinubunyag ng nasusubaybayang agham at lohika, at pagkatapos ay ilagay ang ating pananampalataya sa ating Maylalang at Tagapagligtas, ang Panginoong Hesukristo.

Sinabi sa atin ni Jesus na kilalanin ang mabuti at masama batay sa bunga na nalilikha (Mateo 7:17-20). Sa susunod na seksyon, titingnan natin ang bunga na tumubo mula sa ugat ng paniniwalang lumang-daigdig, na magsisimula sa kuwento ng ebolusyon ni Darwin.

"Sa kolehiyo, binobomba ako ng ebolusyon, ateismo, at ng mga propesor na nagpapakita ng 'mga katotohanan' laban sa Bibliya. Naghanap ako ng payo ngunit walang makasagot sa aking mga tanong. Nagsimulang tanggapin ko na mamamatay ang aking pananampalataya. Nang marinig ko ang tungkol sa iyo at makuha ko ang iyong mga video. Nag-alinlangan ako kung kaya mong pabulaanan ang mga 'katotohanan,' ngunit nagawa mo, kung hindi, mawawala sana ang aking pananampalataya.

"SALAMAT!" Brenda sa AZ

"Marami kaming tanong, at sinagot mo ang bawat isa sa mga tanong namin at higit pa. Nasasabik ako!" Julia sa WA



SEKSYON II

Ang Pinakamataas na Masamang Bunga ng mga Paniniwala sa Lumang-Daigdig na : (kasama ang mga nangungunang naratibo ni Darwin)

Panimula sa Mga Kabanata 9– 17

Ang mga tao ay naliligtas sa pamamagitan lamang ng biyaya ng Diyos, sa pamamagitan lamang ng pananampalataya kay Jesucristo lamang. Gayunpaman, kapag naligtas na, ang mga Kristiyano ay dapat maging maagap. Tinawag tayong manalangin nang walang patid (1 Tesalonica 5:16), ipalaganap ang Salita (Mateo 28:19-20), at ipagtanggol ang pananampalataya: ***Minamahal, bagaman lubos kong pinagsikapan na isulat sa inyo tungkol sa karaniwang kaligtasan, kinakailangan kong sumulat sa inyo at hikayatin kayong buong sigasig na ipagtanggol ang pananampalatayang minsang ipinagkaloob sa mga banal*** (Judas 3).

Karaniwang iniisip ng mga tao na ang saligan ng Sekularismo (Humanismo, Ateismo, atbp.) ay ang ebolusyon ni Darwin. Gayunpaman, ang panahong lampas sa pagkaunawa ng tao ang saligan ng Darwinismo. **Ang masamang ugat ay ang bilyon-bilyong taon ng panahon na inuuna ang kamatayan bago ang sangkatauhan,** na sumisira sa

COST: ang perpektong **Paglikha** ng Diyos na nasira ng **Orihinal na** kasalanan ni Adan na **naghiwalay sa sangkatauhan** mula sa Diyos (at nagbigay-daan sa pagpasok ng kamatayan sa Paglikha ng Diyos) na nangangailangan ng ating pagtubos sa pamamagitan ng sakripisyo ni Hesukristo sa **krus – t.**

Sa kasamaang palad, hindi ito napagtatanto ng karamihan sa mga Kristiyano. Bilang resulta, nilalabanan nila ang bunga ngunit hindi ang ugat, at bagaman nagwawagi tayo sa ilang sagupaan, patuloy pa rin tayong natatalo sa digmaan para sa walang hanggang kaluluwa ng bilyon-bilyong tao. At ano ang dalawang pangunahing isyung ipinukol ng mga pampublikong paaralan, unibersidad, media, parke, museo at lipunan na may sekular na pagkiling sa isipan ng mga bata mula pa noong 1963? *Bilyong-bilyong taon na humahantong sa ebolusyon ayon kay Darwin.*

Kailangan nating pakinggan ang mga salita ng Panginoong Jesucristo sa Mateo 7:17-20 at kilalanin ang mabuti mula sa masama batay sa bunga na nalilikha: ***Gayon din naman ang bawa't mabuting punò ay nagbubunga ng mabuting bunga; datapuwâ ang bulok na punò ay nagbubunga ng masamang bunga. Ang mabuting punò ay hindi makapagbunga ng masamang bunga, at ang bulok na punò naman ay hindi makapagbunga ng mabuting bunga...Kaya't sa kanilang mga bunga ninyo sila makikilala.***

Dapat makilahok ang lahat ng Kristiyano sa pakikipaglaban sa bunga ng kawalang-paniwala: aborsyon, pag-abuso sa droga, pagtuturo ng Darwinismo, pornograpiya, homoseksualidad, pagbubuntis ng mga kabataan, transgenderismo, moral na relativismo, tila walang katapusan ang listahan! Ang bawat bunga ay isang seryosong usapin na nangangailangan ng mga tapat na Kristiyano sa debate, na nakikipaglaban para sa pananampalataya at tumutulong sa mga napapahamak. Bagaman nanalo tayo sa ilang laban, natatalo tayo sa kabuuang digmaan ng kultura. Bakit? Dahil **ang bunga ang kinakalaban natin, hindi ang ugat.**

Dahil sinabi sa atin ni Jesus na kilalanin ang mabuti at masamang bunga, sisimulan ko ang aking talaan ng **Pinakamalalang Bunga ng Paniniwala sa Lumang Daigdig sa Pangunahing** bunga na tumubo mula sa punong-kahoy ng lumang daigdig: **ang ebolusyon ni Darwin.** Napansin ng pilosopong si Martin Lings, "*Mas maraming kaso ng pagkawala ng pananampalatayang relihiyoso ang maaaring maiugnay sa teorya ng ebolusyon kaysa sa anumang iba pa.*"⁸² Ang katotohanan ay *ang bilyon-bilyong taon na humantong sa Ebolusyon ni Darwin* ang naging pinakamatagumpay na tagapag-rekrut para sa Ateismo at Agnostisismo na naisip kailanman. Tatalakayin ko ang **mga Nangungunang Salaysay ni Darwin** sa mga kabanata siyam hanggang labing-apat, pagkatapos ay tatapusin ko ang Nangungunang Masamang Bunga ng mga Paniniwala sa Lumang-Daigdig sa mga kabanata labing-lima hanggang labing-pito.

Ang pag-aaral ng ating pinagmulan ay hindi kailanman tungkol sa ebidensya; ito ay tungkol sa pananaw sa mundo kung saan ipinaliwanag ang ebidensya. Pagkatapos ng lahat, pareho ang ebidensya ng bawat isa upang subukan, pag-aralan, at obserbahan. Ang mga siyentipiko, may-akda ng aklat-aralin, mga naglalathala, at mga guro ay mga taong tulad mo at ako, at tayong lahat ay may paniniwala. Kahit ang isang Ateo ay may paniniwala, na ang Diyos ay hindi umiiral. Lahat ng paniniwala (aksiyoma) ay nagbibigay ng balangkas kung saan huhubog ng mga tao ang interpretasyon sa anumang ebidensyang kanilang masusumpungan. Ang mga naniniwala sa *bilyon-bilyong taon na humahantong sa ebolusyon ayon kay Darwin* ay makikita ang mga bagay na nag-evolve sa mahabang panahon.

1 Tesalonica 5:21 ay nagsasabi: ***Subukin ninyo ang lahat ng bagay; panindigan ninyo ang mabuti.*** Sa tunay na agham, ang isang hipotesis⁸³ ay dapat mahuhulaan at mapabulaanan; ibig sabihin, kung hindi nito matugunan ang sariling mga hula, o kung ang mga bagong tuklas ay sumasalungat sa hipotesis, ito ay itatapon. Isinasaalang-alang ito, simulan natin ang seksyong ito sa pamamagitan ng pagtingin sa mga nangungunang naratibo ni Darwin. Tulad ng makikita ninyo, may ilang seryosong problema sa mga paliwanag na may kinikilingan sa sekular na pananaw. Ipapaliwanag ko rin ang parehong ebidensya mula sa pananaw ng Bibliya. Sa tingin ko, makikita ninyong *nakapagbukas ng mata* ang mga kabanatang ito.

Nagulat ako habang nagsasalita sa isang pampublikong mataas na paaralan. Umupo ang mga estudyante na nakatitig sa akin nang may poot sa kanilang mga mata, nakataas ang mga kamay at nakasara ang isipan. Sinimulan ko sa pagtatanong: "Sa 200 sangay ng makabagong agham, ilan sa palagay ninyo ang sinimulan ng mga Kristiyano?" Sumagot sila, "Wala!" Kaya ipinunto ko na mahigit 80% ang sinimulan ng mga Kristiyano upang pag-aralan ang Paglikha ng Diyos. Nawala ang poot, bumuka ang kanilang mga braso, at nabuksan ang kanilang isipan upang pakinggan ang katotohanang ibabahagi ko. Mabuti ang Diyos." Russ

"Pinanood ng labing-isang taong gulang kong anak na lalaki ang inyong video na 'Noah's Ark & Di-nosaurs.' Nang ipinaliwanag ninyo kung paano nagkaroon ng pagkakataon ang lahat na umakyat sa makitid na daang tabla upang pumasok sa plano ng Kaligtasan ng Diyos mula sa baha, gaya ng pagkakaroon natin ng pagkakataon na umakyat sa makitid na landas patungo sa plano ng Kaligtasan ng Diyos mula sa Kanyang nalalapit na paghuhukom, sinabi ng anak ko, 'Gusto kong maligtas.' Nanalangin kami agad noon." Cindy sa TX



9

Darwinismo: Ang Pinagmulan ng Biyay

"...ang pinagmulan ng buhay ay hindi isang biglaang pangyayari kundi isang tuloy-tuloy na hanay ng mga pangyayari na lumilikha ng mga estrukturang ...ay buhay, na may maraming hindi tiyak na bagay sa gitna."⁸⁴

Eugenie Scott, Pangulo, Pambansang
Sentro ng Edukasyong Pang-Agham

Binasa ni Charles Darwin ang aklat ni Charles Lyell, *Principles of Geology*, at inilapat ang mahabang panahon at ang paniniwala sa uniformity sa biyolohiya: na sa paglipas *ng bilyon-bilyong taon* ay unti-unting nag-evolve ang mga anyo ng buhay sa kanilang sarili. Sa katunayan, *ang bilyon-bilyong taon*, Darwinismo, Naturalismo, Ateismo at Humanismo ay mga pilosopiyang may **simbiotic na relasyon**, isang terminong karaniwang inilalapat sa mga halaman, insekto, o hayop. Ang simbiotic na relasyon ay kung saan ang isang nilalang, o pareho, ay umaasa sa isa pa upang mabuhay.⁸⁵ Bagaman maaaring umiiral ang paniniwala sa *bilyon-bilyong taon* nang wala ang Darwinismo, Naturalismo, Ateismo o Humanismo, ang apat na paniniwalang ito ay hindi mabubuhay nang wala *ang bilyon-bilyong taon ng panahon*. Ang panahon ang kanilang mahiwagang sangkap. Kaya, mayroon silang simbiotic na relasyon.

Ang naratibo ni Darwin ay ngayon nakabatay sa paniniwala na isang malaking, natunaw na bato ang nabuo mga 4.6 bilyong taon na ang nakalipas, kasunod ng Big Bang. Pagkatapos, nabuo ang mga karagatan nang umulan sa bato sa loob *ng milyun-milyong taon* at sa huli, mula rito

malabong, basang bato, nagsimula ang buhay sa pamamagitan ng sunud-sunod na mga reaksiyong kemikal at nag-evolve mula doon. Siyempre, hindi nangyayari ngayon ang hindi nasaksihang pangyayaring ito kahit na maaari na natin itong obserbahan. Ay hindi, matagal na iyon at malayo.

Upang matupad ang propesiya sa Bibliya, ang sekular na hakang ito na hindi nasaksihan ay itinaturo sa mga klase sa agham bilang pangunahing opsyon para sa ating pag-iral mula pa noong 1963. Sa Jeremias 2:27, hinulaan ng Bibliya na babaling ang mga tao sa Diyos at sasabihin nilang nagmula tayo sa isang bato; ibig sabihin, mula sa batong-bato!

Sinasabi... sa isang bato, Ipinaglabas mo ako: sapagkat tinalikuran nila ako... Wow! Ngayon, *ang bilyon-bilyong taon* at ang Darwinismo ay nagsanib-puwersa upang halos burahin ang mga prinsipyong Kristiyyano mula sa Kanlurang Sibilisasyon. Sa katunayan, karamihan sa mga batang pinalaki sa Kristiyanismo ay umaalis sa Simbahan pagsapit ng dalawampung taong gulang. ***Ang aking bayan ay nasira dahil sa kakulangan ng kaalaman*** (Oseas 4:6).

Tinalakay ko ang mga paniniwala sa lumang-daigdig sa Mga Kabanata 1–8, na nagtatapos sa palaging nagbabago at hindi nasaksihang kuwento ng Big Bang. Gayunpaman, mayroon bang matibay na ebidensya na sumusuporta sa ideya na nagsimula ang buhay, at tayo ay nag-evolve, mula sa isang basang bato?

Ipinredikta ni Darwin na matutuklasan ng biyolohiya ang kusang paglikha ng buhay mula sa di-buhay na bagay. Upang maging patas, magwawala ang mga biyolohistang may kinikilingan sa Darwinismo ngayon kapag inilista ko na may kinalaman sa ebolusyon ni Darwin ang simula ng buhay.

Ito ay dahil napatunayan nang isang patay na dulo sa agham para sa sinumang naniniwala na nagsimula ang buhay nang walang Diyos ang pagsisimula ng buhay mula sa hindi-buhay. Sa tunay na biyolohiya, itinatadhana ng **Batas ng Biogenesis**⁸⁶ na ang buhay ay nagmumula lamang sa buhay. Sa madaling salita, hindi makapagsimula ng buhay ang mga Dar-winista. Dahil dito, inaangkin ng mga makabagong Darwista na ang pangunahing palagay ng makabagong biyolohiya, *ang 'Origin of the Species' ni Darwin*, ay walang kinalaman sa pinagmulan ng mga species, na siyang *pinagmulan ng buhay*.

Hindi ko sinasadyang maging masama ang loob, pero kung naniniwala ka na ang Big Bang ang bumuo ng isang malaking bato, pagkatapos ay bumuhos ang ulan sa bato at narito tayo ngayon, dapat mong paniwalaan na ang buhay ay biglaang lumitaw nang kusa. Iyon ay tinatawag na spontaneous generation na isang siyentipikong imposibilidad. Tulad ng madalas kong sabihin, sinira ng Darwinian evolution ang parehong pananaliksik sa agham at edukasyon.

Upang makaiwas sa Batas ng Biogenesis, itinuturo ng mga sekular na aklat-aralin na ang buhay ay hindi kusang nabuo kundi nagmula sa isang proseso ng mga reaksiyong kemikal na naganap sa loob ng *bilyon-bilyong taon* hanggang sa, sa isang pagkakataon, sa isang lugar, nabuo ang buhay. Ang salaysay na hindi nasaksihan na ito ay kilala bilang **Abiogenesis**.⁸⁷ Bagaman sumisigaw ng hindi totoo ang mga Darwinista kapag itinuro ko ito, kahit ang Abiogenesis ay nangangailangan na nagkaroon ng isang mahiwagang sandali nang nalampasan ang Batas ng Biogenesis at kusang nagsimula ang buhay.

Makikita ang kanilang pagkadismaya sa halimbawang ito mula sa aklat-aralin na ginamit sa klase sa NAU na idinisenyo upang atakihin ako at ang Biblikal na Paglikha. Ang may-akda ay ang ateistang pangulo ng National Center for Science Education at ang kanyang paliwanag kung paano nagsimula ang buhay ay: ***"...ang pinagmulan ng buhay ay hindi isang biglaang pangyayari kundi isang tuloy-tuloy na hanay ng mga pangyayari na lumilikha ng mga estrukturang...buhay, na may maraming hindi tiyak na bagay sa gitna."***⁸⁸ Hindi tiyak na bagay?

Hindi ko maaaring labis na bigyang-diin na ang hindi napapatunayang paniniwala na ang buhay ay nagsimula sa pamamagitan ng mga likas na proseso ay pundasyon ng Darwinismo at ng sekular na pananaw sa mundo. Dahil pag-aari ng mga sekularista ang mga institusyong pang-edukasyon, pang-agham, at pang-media, ang kanilang mga salaysay sa kasaysayan, kahit na salungat sa batas ng agham, ay itinuturo sa buong mundo na parang mga siyentipikong katotohanan. Kaya, iwasan ang mga bagay na hindi tiyak at ang kaalamang ***maling tinatawag na*** agham (2 Timoteo 6:20-21).

Hindi mabilang na mga eksperimento ang isinagawa sa nakalipas na isang daang taon, na nakabatay sa mga natuklasan mula sa mga naunang eksperimento, na sinamahan pa ng bilyon-bilyong dolyar para sa sahod, kompyuter, at kagamitan sa laboratoryo upang subukang lampasan ang Batas ng Biogenesis.

Ilang maayos na idinisenyong eksperimento ang nakapagdulot ng ilang hindi-buhay na amino acid, na siyang mga sangkap para sa mga protina.⁸⁹ Gayunpaman, may daan-daang uri ng hindi-buhay na amino acid, at bawat isa ay may bersyong pakanan o pakaliwa. Ang 20 partikular na amino acid na matatagpuan sa buhay ay dapat lahat pakaliwa, kasama ang lahat ng pakanang nucleotide sugar (may ilang bihirang eksepsyon).

Gayunpaman, ang iilang amino acid na nagawa sa mga mahusay na idinisenyong eksperimento na ito ay may 50-50 na halo ng mga amino acid at asukal na pakanan at pakakaliwa. Idagdag pa rito na kailangang mabilis na ihiwalay ng mga mananaliksik ang anumang amino acid na nabubuo mula sa aparatong kanilang idinisenyo para mabuo ang mga ito. Kung hindi, ang mga kondisyong matalinong idinisenyo nila para gawin ang mga amino acid ay mabilis na sisira sa mga ito. Walang anumang likas sa mga nabigong pagtatangkang ito na lumikha ng buhay sa laboratoryo.

Ang pinakabuod ay hindi pa malapit na maipakita ng sangkatauhan kung paano nagsimula ang buhay sa mahusay na dinisenyong mga pagsubok sa laboratoryo, lalo na sa isang natural na kapaligiran.⁹⁰ Gayunpaman, itinuturo ng mga aklat ng agham na sekular na nagsimula ang buhay nang kusa sa kalikasan at ipinahihiwatig na nilikha ang buhay mula sa hindi-buhay sa mga eksperimento sa laboratoryo.⁹¹ Kaya, mag-ingat sa ***agham na maling tinatawag na agham*** (2 Timoteo 6:20-21).

Upang malampasan ang siyentipikong Batas ng Biogenesis, at mapagtagumpayan ang mga hindi tiyak na bagay, itinuturo ng mga Darwinista na ang unang anyo ng

ang buhay ay isang **simpleng selula** lamang. Madalas kong ituro kung paano ang tunay na agham ay tunay na kaibigan ng isang Kristiyano, at patuloy na pinatutunayan ng pananaliksik na walang tinatawag na simpleng selula.

Ipinakita ng agham na mapagmasid na kahit ang mga selula ng bakteryang ay pinapatakbo ng mga mikroskopikong motor na tinatawag na bacterial flagellum, na nagpapahintulot sa selula na gumalaw upang gampanan ang iba't ibang tungkulin nito. Ang maliliit at kumplikadong molekular na motor na ito ay napakakompakto ng disenyo kaya't isang bilyon sa mga ito ay maaaring magkasya sa ulo ng karayom. Ang flagellum ay binubuo ng apatnapung magkakakaiba at napaka-espesipikong uri ng mga protina, na ang bawat isa ay nangangailangan ng angkop na amino acid. Ang mga mikroskopikong motor na ito ay hindi rin **mababawasan ang kanilang kompleksidad (irreducibly complex)**. Ibig sabihin, kung alinman sa mga protina ay wala o hindi nasa eksaktong posisyon para mabuo ang flagellum, hindi maaaring magsimula ang buhay. At mas nakakabigla para sa Darwinismo, kailangan pa ng iba pang molekular na motor, na hindi rin mababawasan ang kanilang kompleksidad, upang pagsamahin ang mga protina at mabuo ang flagellum sa simula pa lamang.⁹² Hindi nakapagtataka na ang Batas ng Biogenesis ay hindi kailanman naobserbahang nalabag!

May ilang Darwinista ang nagpapakumbaba sa harap ng mga nasusubaybayang katotohanang siyentipiko. Ang kilalang-kilala sa buong mundo na ateistang pilosopo at dating propesor sa Oxford na si Dr. Antony Flew ay ipinanganak na anak ng isang pastor na Kristiyano ngunit nawala ang kanyang pananampalataya dahil sa mga aral ni Darwin. Pagkatapos ng anim na dekada ng pagsusulong ng ateismo, inihayag niya na kinailangan niyang aminin na ang mga teoryang ebolusyonaryo ay walang makatuwirang paliwanag para sa pinagmulan ng buhay at walang makatwirang paliwanag para sa kakayahan ng mga nabubuhay na nilalang na magparami. Idinagdag niya na ang kompleksidad at disenyo sa lahat ng bagay mula sa DNA hanggang sa malalayong galaksiya ng mga bituin ay napilitan siyang tanggapin na may isang Maylalang.⁹³

Ang iba, na napagtanto ang imposibilidad na nagsimula nang mag-isa ang buhay dito sa daigdig, ngunit nagsusumikap na panatilihin ang kanilang paniniwala sa *Darwinismo*, ay piniling maniwala na ang buhay ay nagsimula

sa ibang lugar at dinala sa mundo ng mga dayuhan o ng mga meteorito. Hindi, hindi ko ito iniimbento! Ang kaisipang ito, na tinatawag na Panspermia⁹⁴ o Lithopanspermia,⁹⁵ ay hindi man lang sinusubukang ipaliwanag ang pinagmulan ng buhay. Sa halip, ipinapadala nila ang kanilang hindi malutas na suliraning pang- agham sa malayong lugar kung saan hindi ito masusubok o mapapansin at hindi na ito gaanong kahiya-hiyang kapintasan sa sekular na pananaw sa mundo.

Ang mga paniniwalang ito ang nagtulak sa mga Sekularista na gumastos ng bilyon-bilyong dolyar ng buwis para sa programang *Pagsasaliksik ng Intelihensiyang Ekstra-Terrestrial*. Ang malalaking kagamitan sa pakikinig ay itinatok sa kalawakan, umaasang makahuli ng kahit pinakamaliit na pahiwatig ng isang sinadyang senyales, ngunit nabigo. Bagaman ang isang simpleng tuldok-dash- tuldok ay tatanggapin bilang patunay ng Talinong Iba sa Daigdig, nakikita ng mga siyentipikong ito ang kamangha-manghang disenyo sa DNA ngunit ayaw nilang aminin na mayroong pinagkukunan ng talino sa likod nito. Ito ay isang perpektong halimbawa ng mapagkunwaring pagkiling ng mga Sekularista na nagpahina sa tunay na agham.

Hindi matugunan nang tama ng mga sekularista ang tanong tungkol sa ating pinagmulan dahil itinakwil na nila ang sagot bago pa man nagsimula ang kanilang pananaliksik. Halimbawa, kung ipinasiya ng mga matematiko na hindi maaaring maging sagot ang 3, ginawa nilang imposible na lutasin ang pangkat: $1 + 2 = ?$ Ganoon din, ipinasiya ng mga Sekularista na hindi maaaring isaalang-alang bilang sagot ang ating Maylalang, saka nila sinimulan ang pagsisikap na tuklasin ang ating pinagmulan. Bilang resulta, ang tanging maibibigay nila ay isang buntong ng tila siyentipikong kalokohan tungkol sa abiogenesis, mga unggoy, asteroid, at mga dayuhan.

Sa esensya, iginiit ng mga Sekularista na maliban kung ang bawat posibleng paraan na nagsimula ang buhay nang wala ang Diyos ay mapatutunayang mali sa agham, gaano man ito ka-imposible (tulad ng mga alien o meteoritong nagdala sa atin), tanging ang kanilang pilosopikal na salaysay lamang ang maaaring isaalang-alang. Sa pamamagitan ng pagpipilit sa mga salungat na pananaw na patunayan ang isang negatibo, na imposibleng gawin, ginawa nilang hindi matitinag ang kanilang salaysay na nagsimula ang buhay nang wala ang Diyos.

Dahil dito, kwalipikado ang mga sekular na pagtuturo na ito bilang paniniwalang panrelihiyon na nagpahina sa pananaliksik sa agham, edukasyon, at sa nakaliligtas na pananampalataya ng bilyon-bilyong tao.

Hinuwad ng mga Darwinista na matutuklasan ng biyolohiya ang hindi-buhay na bagay na nagbibigay-buhay. Dahil walang anumang ebidensya na ang hindi-buhay ay nabuhay man, sa isang natural na kapaligiran o sa isang kontroladong kapaligiran ng laboratoryo, mariing itinanggi ng mga Darwinista ngayon na ang pinagmulan ng buhay ay may kinalaman sa ebolusyon ni Darwin. Ang nakikitang katotohanan ay nabibigo ang Darwinismo sa sarili nitong pangunahing pamantayan.

Ayon sa Salita ng Diyos sa Genesis 2:2, tinapos ng ating Maylalang ang Kanyang gawa ng paglalang sa ikapitong araw: ***At sa ikapitong araw ay tinapos ng Diyos ang kaniyang gawa na kaniyang ginawa; at nagpahinga siya sa ikapitong araw mula sa lahat ng kaniyang gawa na kaniyang ginawa.***

Ang pananaw ng Bibliya ay nilikha ng Diyos ang buhay sa panahon ng Linggo ng Paglikha, kaya hindi matutuklasan ng agham na umuunlad ang buhay mula sa hindi-buhay ngayon. Ang Batas ng Biogenesis ay maaasahan, empirikal na pamantayan na sumusuporta sa Bibliya. **Occam's Razor.**

"Dalawampu't dalawa akong taong gulang at pinalaki bilang isang Kristiyano, ngunit isa ako sa 85% na nawalan ng pananampalataya dahil sa itinuro sa amin sa kolehiyo. Kumbinsido ako ng nanay ko na dumalo sa seminar ninyo at gusto kong malaman ninyo na nasa tamang landas na muli ako kasama ang Diyos! Maraming salamat sa inyong ministryo." Ryan sa AZ



10

Darwinismo:

Ebolusyon: Mikro kumpara sa Makro

"Ang biyolohiyang ebolusyonaryo, kaiba sa pisika at kimika, ay isang Agham na Pangkasaysayan... binubuo ang isang makasaysayang salaysay... na humantong sa mga pangyayari..." Ernst Mayr,
Biologo ng Ebolusyon, Unibersidad ng Harvard ⁹⁶

Pagnilayan ang tapat na pagsusuri ni Propesor Mayr. Ang biyolohiyang may kinikilingan sa Darwinismo ay hindi nakabatay sa Operasyonal na agham na batay sa obserbasyon. Ito ay isang kuwento, isang historikal na salaysay, na inakma upang umayon sa Naturalistiko at Ateistikong paniniwala. Karamihan sa mga taong naniniwala sa Darwinismo ay naniniwala dahil hindi sila kailanman tinuruan ng pagkakaiba ng Operasyonal na Agham at Makasaysayang Agham (tingnan ang kabanata 1) at hindi rin ipinakita sa kanila ang pagkakaiba ng mikro at makro ebolusyon. Bilang resulta, naligaw sila ng mga hindi nasaksihang salaysay na Darwinian na itinaturo na parang mga siyentipikong katotohanan. Hayaan ninyo akong itama ang pagkukulang na ito.

Ang salitang *ebolusyon* ay may ilang kahulugan. Sa tunay na agham, pinaghihiwa-hiwalay natin ang mga bagay hanggang sa bilyon-bilyong bahagi ng isang degree, ngunit ang pagtatangkang ipaliwanag ng isang propesor ng biyolohiyang naniniwala kay Darwin ang salitang *ebolusyon* ay maaaring katulad ng pagtatangkang ipako ang Jello sa isang

pader. Ito ay dahil may dalawang pangunahing kahulugan na dapat maunawaan pagdating sa ebolusyon ng biyolohiya. Ang isa ay akma sa agham na nakabatay sa obserbasyon at sa Salita ng Diyos, samantalang ang isa naman ay salungat sa pareho. Ito ang mikro at makro na ebolusyon. Para sa marami, ang pag-alam sa pagkakaiba ay nakapagbabago ng buhay.

Ang mikro-ebolusyon ay simpleng adaptasyon o pagbabago na nagaganap sa loob ng iisang uri ng organismo. Ang ganitong uri ng ebolusyon ay sanhi ng pag-aayos o pagkawala ng naunang impormasyong henetiko ng mga magulang. Kung tatanungin mo ako, "*Russ, naniniwala ka ba sa ebolusyon?*" sasagot ako, "*Naniniwala ako nang lubos sa mikro-ebolusyon na naaayon sa Bibliya.*"⁹⁷

Dahil sa iba't ibang depinisyon ng salitang *ebolusyon*, pinakamainam na iwasan ang kalituhan at ituring ang mikro-ebolusyon bilang mga adaptasyon o pagbabago na nangyayari habang ang mga uri *ay nagbubunga ayon sa kanilang sariling uri*. Mahalaga itong maunawaan dahil sampung beses sa aklat ng Genesis na sinasabi na ang mga halaman o hayop *ay magbubunga ayon sa kanilang uri*. Halimbawa, iniulat sa Genesis 1:24-25, ***sinabi ng Diyos, "Pagkalooban ang lupa ng mga nabubuhay na nilalang ayon sa kanilang uri, mga hayupan, mga gumagapang na nilalang, at mga hayop sa lupa ayon sa kanilang uri; at ginawa nga." Ginawa ng Diyos ang mga hayop sa lupa ayon sa kanilang uri, at ang mga hayupan ayon sa kanilang uri, at ang lahat ng gumagapang sa lupa ayon sa kanilang uri...***

Ang salitang *uri* ay isang terminong Bibliya na tumutukoy sa isang pangkat ng mga organismo na nagmula (nagmula) sa impormasyong henetiko na nilikha ng Diyos sa mga orihinal na ninuno. Sa pagsasalita sa wika ng makabagong agham, ang isang uri ay malapit sa terminong *pamilya* (sa halip na kaharian, phylum, atbp.), bagaman maaari silang maglapo.

Ang mga mikro-pagbabago ay nagmumula sa muling pagsasama-sama o pagkawala ng umiiral nang impormasyong genetiko. Dahil dito, maaari lamang nilang *iluwal* ang parehong uri ng organismo. Ibig sabihin, ang mga aso ay nagkakaroon ng mga aso, ang mga pusa ay nagkakaroon ng mga pusa, ang mga tao ay nagkakaroon ng mga tao, atbp. Halimbawa, ang isang asong maikli ang balahibo na nanganak ng tutang mahaba ang balahibo, o ang isang puting aso na nanganak ng kayumangging tuta ay magpapakita ng mikro-pagbabago na sanhi ng pag-aayos o pagkawala ng impormasyong henetiko ng magulang. Milyon-milyong halimbawa ng mga uri na nananalili *lamang sa kanilang uri* ang naobserbahan, kaya't **ang mikro-pagbabago ay parehong katotohanang Bibliya at siyentipikong katotohanan.**

Dito tayo napapunta sa **Darwinian na macro-ebolusyon** na itinataguyod sa ating mga sekular na paaralan at lipunan bilang isang siyentipikong katotohanan. **Nangangailangan ang macro-ebolusyon ng random na pagdagdag ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko** sa gene pool ng isang organismo. At ang datos ay dapat magmula sa mga natural na proseso. Tinutukoy ko ang uri ng impormasyong henetiko na magdudulot ng makro-pagbabago sa isang selulang bakterya o eukaryota tungo sa lahat ng iba't ibang halaman at hayop na nabuhay kailanman sa ating planeta. Literal na pagbabagong *mula sa putik papunta sa zoo papunta sa iyo.*

Ang palatandaan ng isang mabuting siyentipikong hipotesis ay natutupad nito ang mga hula nito. Inihula ng mga Darwinista na makakakita ang biyolohiya ng ebidensya ng makro-ebolusyon. Ang mga ganitong natuklasan ay magiging maaasahan at empirikal na pamantayan para sa Darwinismo. Halimbawa, ang isang aso na nag-evolve tungo sa balyena ay makro-pagbabago. Sa katunayan, ang isang aso na ipinanganak na may paunang yugto ng palikpik ng balyena ay susuporta sa pagbabagong Darwiniano. Gayunpaman, hindi kailanman naobserbahan ang macro-ebolusyon maliban sa malikhaing mga kuwento at desperadong mga guhit ng mga tapat na tagasunod ni Darwin. Sa kasamaang palad, ang kanilang mga hindi naobserbahang kuwento at guhit ay napupuno sa mga sekular na aklat-aralin. Tulad ng madalas kong sabihin, ***dalubhasa ang mga Darwinista sa pagguhit ng mga bagay na hindi kailanman umiral upang suportahan ang kanilang teoryang hindi kailanman nangyari.***

Kaya, hindi ba dapat hingin sa mga Darwinista, na ang mga kuwento nilang hindi nasaksihan ay itinuturo bilang agham, na magpakita ng tunay at nasusubaybayang ebidensya sa kanilang itinuturo? Oo naman! Gayunpaman, sa kasalukuyan, at pagkatapos ng milyun-milyong obserbasyon, wala pa ring maipakitang matibay na ebidensya ang mga Darwinista upang suportahan ang kanilang paniniwalang hindi siyentipiko at batay sa pananampalataya.

Kahit si Charles Darwin ay hindi nakapagtala ng kahit isang halimbawa ng naganap na Darwinian macro-evolution. Nang siya ay nasa mga Pulo ng Galapagos, masusing napagmasdan ni Darwin ang mga langgam-dagat na makapal ang tuka at manipis ang tuka. Nakita rin niya ang mga kayumanggi at dilaw na langgam-dagat. Pagkatapos ay naparating siya sa maling konklusyon na pinatutunayan ng mga langgam-dagat na, *"Isang tunay na kamangha-manghang katotohanan... na ang lahat ng mga hayop at lahat ng mga halaman sa lahat ng oras at espasyo ay magkakaugnayan."*⁹⁸

Kung sa tingin mo ay mikro-adaptasyon lamang na naaayon sa Bibliya ang naobserbahan ni Darwin, gaya ng mga sisiw na nagbubunga ng sisiw, tama ka! Ipinublisa niya ang kanyang maling kuwento noong 1859, at mula noon ay sinusubukan—ngunit nabibigo—ng mga sekular na mananaliksik na makahanap ng ebidensya upang suportahan ang ebolusyon ni Darwin.

Dahil kulang sa matibay na ebidensya ng makro-pagbabago, tinatalakay ng sekular na kurikulum ang ebolusyon ni Darwin habang nagpapakita ng mga halimbawa ng makro-pagbabago na tama ayon sa Bibliya. Halimbawa, ipinapakita ng mga mapanlinlang na Darwinista ang mga guhit ng kayumanggi at dilaw na paru-paro, at pagkatapos ay pinag-uusapan ang makro-ebolusyon mula sa isang karaniwang ninuno.⁹⁹ Ito ang lumang panlilinlang na *'bait and switch'* dahil ang mga ito ay halimbawa ng mga mikro-pagbabago na ang karaniwang ninuno ay isang paru-paro! Ang hindi pagsasama ng mga **kahulugan ng mikro at makro-ebolusyon** ay lumilikha ng malabong kalituhan na hinahangad ng mga Darwinista. Kaya, iwasan **ang agham** (kaalaman) **na maling tinatawag na ganoon** (2 Timoteo 6:20-21).

Ang kritikal na pag-iisip ay nasa kritikal na kalagayan. Madalas na sinasabi ng mga sekular na aklat-aralin sa mga estudyante kung ano

ang dapat nilang isipin sa halip na turuan sila

Paano mag-isip. Halimbawa, habang binabanggit ang ebolusyon ni Darwin, sinasabihan ang mga estudyante na ito ay isang katotohanan, *"May ilang halaman na nakapag-angkop sa buhay sa disyerto. Ang mga tinatawag na succulents ay nakapag-angkop sa klimang ito sa pamamagitan ng pag-iimbak ng tubig sa kanilang makakapal na tangkay at mga dahon."* Gayunpaman, hindi hinahikayat ang mga bata na mag-isip nang kritikal at magtanong ng mga katanungang tulad ng, *"Paano nakaligtas ang mga halamang ito sa disyerto bago pa man sila makapag-imbak ng tubig? Naiangkop ba sila sa pamamagitan ng pagkuha ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko o dahil sa muling pagsasama-sama ng dati nang umiiral na datos ng henetika* (tingnan ang kabanata 11)?" Bagaman isang Bibliya at siyentipikong katotohanan na ang mga halaman ay maaaring mag-micro-adapt at *magparami ayon sa kanilang uri*, ang pagpapahiwatig na ito ay humahantong sa pagbabagong Darwiniano ay mapanlinlang at hindi tapat. Ang resulta ay naloloko ang mga batang walang kamalay-malay upang tanggapin na ang pagbabagong makro mula sa molekula tungo sa tao ay isang siyentipikong katotohanan.¹⁰⁰

Ang palatandaan ng tunay na agham ay itinatakwil nito ang isang hipotesis na hindi tumutupad sa mga prediksyon nito. Inula ng mga Darwinista na makakakita ang biyolohiya ng patunay ng makro-ebolusyon. Kung naganap ang makro-ebolusyon, dapat sana'y nakakalikha ang mga mananaliksik ng milyun-milyong malinaw na halimbawa mula sa talaan ng mga fossil at mula sa milyun-milyong uri ng halaman at hayop na nabubuhay ngayon. Muli, nabigo ang Darwinismo na matugunan ang sarili nitong mahahalagang pamantayan. Patuloy pa rin itong itinuturo dahil hindi ito siyensiya. Ito ang paniniwalang sekular tungkol sa ating pinagmulan na inaalis ang Diyos sa pag-aaral.

Nagpapanggap na matalino, naging hangal sila at pinalitan ang kaluwalhatian ng hindi nabubulok na Diyos ng isang larawan na ginawang katulad ng nabubulok na tao, at ng mga ibon, at ng mga hayop na may apat na paa, at ng mga gumagapang na nilalang (Roma 1:22-23).

Ang tanda ng tunay na salaysay tungkol sa ating pinagmulan ay ang pagtupad nito sa mga hula. Naniniwala ang **pananaw ng Bibliya** na matatagpuan lamang ng biyolohiya ang mikro-ebolusyon (mga adaptasyon, mga baryasyon) na nangyayari

nagaganap sa loob ng iisang uri ng halaman o hayop, at ipinapakita ng milyun-milyong obserbasyon na ang mga uri *ay nagbubunga* lamang *ayon sa kanilang uri*. Muli, tinutugunan ng Salita ng Diyos ang mahahalagang pamantayan nito. **Occam's Razor**.

"Nawalan ako ng pananampalataya noong nasa kolehiyo ako. Bilang isang senior na kumukuha ng biyolohiya, dumalo ako sa isang talumpati na ibinigay mo sa aming campus, at pagkatapos noon ay nagalit ako sa iyo dahil hinamon mo ang itinuro sa akin. Dalawang taon ang lumipas, naging guro ako ng biyolohiya sa mataas na paaralan na nagtuturo ng Darwinismo sa mga kabataan nang magsalita ka sa aking magulang sa simbahan. Dumalo ako para marinig kung anong 'kalokohan ang ibabahagi mo' ngunit bago ka pa man matapos, nagpakumbaba ako sa Katotohanan ng Diyos at ng Kanyang Salita. Ngayon ay nagtuturo na ako ng agham sa isang Kristiyanong paaralan." Anonymous sa AZ

Matapos kong iprisinta ang aking Sampung Pinakamalaking Panlilinlang ni Darwin sa isang simbahan isang Linggo ng gabi, nagkaroon ako ng sesyon ng tanong at sagot. Isang propesor ng biyolohiya na dumalo ang nagtayo ng kamay at inanunsyo na kaya niyang magpakita ng milyun-milyong halimbawa ng pagbabagong Darwiniano. Hindi ko siya gustong mahiya, pero kailangan kong ipakita sa lahat kung sino ang tama, ang propesor o ang Bibliya. Sinabi ko sa kanya na kung makakapagpakita siya ng dalawang mabubuhay na halimbawa ng makro-pagbabago, aaminin kong hindi totoo ang Bibliya. Agad naman niyang inihayag na ang mga paru-parong Hawaiian na kumakain ng polen ng bulaklak ay nag-evolve para kumain ng saging. Bago pa ako makasagot, tumayo ang isang batang babae na sampung taong gulang at nagsabi, "Propesor, halimbawa iyon ng Bibliically correct na micro-adaptation, hindi ng Darwinian evolution." Malakas siyang humihingal at tumakbo palabas ng pinto. Russ Miller

"Ibinigay ko ang libro mo sa nanay ko, isang retiradong biochemist. Pagkatapos niyang basahin ito, sinabi niyang hindi niya alam na mayroon palang ganitong impormasyon at mula noon ay tinanggap na niya si Jesus bilang kanyang Panginoon at Tagapagligtas! Victoria sa ID



11

Darwinismo: Natural na Seleksyon; Bagong at Kapaki-pakinabang na Impormasyong Genetiko

Walang alam ang agham na pang-operasyonal na paraan para mabuo ang komplikadong impormasyon nang walang pinagkukunan ng talino na nagdisenyo nito. Pagdating sa impormasyong henetiko, maliban sa mga hindi tiyak na bagay at mga konspirasyong dayuhan, nakabingi ang katahimikan mula sa kampo ng Darwinismo. Russ Miller

Ang ebolusyon ni Darwin mula sa amag hanggang sa Mozart ay nangangailangan ng dalawang pangunahing sangkap: 1) isang **likas na proseso** na nagdaragdag ng kapansin-pansing halaga ng **bagong at kapaki-pakinabang na** impormasyong henetiko sa umiiral na mga gene pool; at 2) isang **natural na puwersa** na nagiging sanhi upang ang mga pinabuting organismo ay makontrol ang gene pool ng kanilang uri, na humahantong sa makro-ebolusyon. Ang dalawang paniniwalang ito ang diwa ng Darwinian na makro-pagbabago.

Ipinredikta ng mga Darwinista na matutuklasan ng biyolohiya na **ang Natural Selection**, ang puwersang pinaniniwalaan nilang *pumalit sa Diyos*,¹⁰¹ na kumikilos sa bagong umusbong na kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko, ay unti-unting nagpaunlad ng lahat ng anyo ng buhay. Ang patunay sa dalawang pangunahing sangkap na ito ay magiging maaasahan, empirikal na pamantayan para sa ebolusyon ayon kay Darwin.

Agad na naglalagay ang agham na pang-operasyon ng isang malaking hadlang para sa Darwinismo: ang terminong *Natural Selection*. Bagaman bahagi na ito ng ating pang-araw-araw na pananalita ngayon, ito ay isang maling pagpapahayag. Hindi nagbibigay ang Kalikasan ng isang hindi nakikitang Tagapili na makakakilala kung aling organismo ang pinaka-angkop. Bagaman ito ang batong panulukan ng ebolusyon ni Darwin, ang *Natural Selection* **ay isang salita lamang**. Sa madaling salita, ang puwersa ng Kalikasan sa likod ng Darwinismo ay hindi talaga umiiral.

Kaya bakit may ilang organismo na nabubuhay sa isang partikular na kapaligiran habang ang iba ay nawala? At bakit ang mga mahina at sirang gene pool ay karaniwang nawawala sa iba't ibang populasyon?¹⁰⁵ Ang **pananaw ng Bibliya** ang may sagot.

Sa panahon ng Linggo ng Paglikha, inilagay ng Diyos ang kakayahang umangkop, at mag-anak ng mga supling na may mga katangiang umangkop, sa DNA ng lahat ng nabubuhay na organismo. Dahil alam Niya na ang mga pagkalugi sa genetika dahil sa mga adaptasyon at mutasyon ay sa huli ay magdudulot ng mga sirang gene pool at pagkawala ng lahi, naglagay din ang Diyos ng limitasyon sa katanggap-tanggap (nakaliligtas) na pagkalugi sa genetika sa DNA ng lahat ng organismo. Ang resulta ay naaalis ang mga hindi angkop at labis na sirang gene pool, na pinangangalagaan ang impormasyong genetiko ng populasyon. Tinutukoy ko ito bilang **Programa ng Kwalidad na Panatilyan ng Diyos** dahil, tulad ng Programa ng Kwalidad na Panatilyan ng isang planta ng produksiyon, tinatangal nito ang mga depekto. **Nagkamali si Darwin nang itinalaga niya ang matalinong dinisenyong sistema ng QA ng Diyos sa isang hindi umiiral na Natural na Tagapili**. Ang napakalaking pagkakamaling ito lamang ang sumisira sa kuwento ng ebolusyon ni Darwin.

Isa pang malaking kabiguan sa agham para sa ebolusyon ni Darwin ay ang hindi nito pagbibigay ng isang likas na mekanismo na maaaring magdagdag ng makabuluhang halaga ng **bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko** sa umiiral na gene pool.

Dahil wala pang alam tungkol sa impormasyong genetiko noong panahon ni Darwin, hindi ito nakakagulat. Gayunpaman, dahil tayo

ngayon ay may sapat nang pag-unawa sa henetika, ang matinding kompleksidad nito, at ang kakayahan nitong gumana, nakakagulat na may anumang henetiko, biyolohiko, o mikrobiyolohiko pa ring naniniwala na ang mga anyo ng buhay ay umunlad sa pamamagitan ng purong pagkakataon o anumang ibang pangyayaring likas na nagaganap.

Ang DNA ng anumang buhay na organismo ay binubuo ng apat na kemikal na kinakatawan ng mga letrang A, T, C, at G. Ang pagkakaayos ng mga kemikal na ito ay bumubuo ng mga tiyak na tagubilin, na tinatawag na mga gene, na mga napakakumplikadong direksiyong genetiko na nagpapahintulot sa organismo na maghilom, lumaki, at magparami ng kapwa nito. Ang mga kromosoma ang humahawak ng DNA, at ang kabuuang DNA ng isang organismo ang bumubuo ng kaniyang genome.¹⁰³ Ngunit **hindi mabubuo ang DNA nang wala ang mga protina, at hindi rin mabubuo ang mga protina nang wala ang DNA.** Tinalakay ko ang imposibilidad ng pagbuo ng mga protina nang mag-isa, at ang Batas ng Biyogenesis sa kabanata siyam, ngunit para sa talakayang ito, magkunwari tayong may ilang amag na nagawang lampasan ang lahat ng siyentipikong obserbasyon at nabuhay nang mag-isa. Kung nangyari ito, haharap ang paniniwalang Darwinian sa isa na namang malaking problema: **saan nagmula ang impormasyong genetiko?**

Sa pamamagitan ng pananampalataya nauunawaan natin na ang mga mundo ay inihanda sa pamamagitan ng salita ng Diyos, kaya ang nakikita ay hindi ginawa mula sa mga bagay na nakikita.

Hebreo 11:3.

Hindi handang sumuko sa mga nasusubaybayang katotohanang siyentipiko, lumikha ang mga Sekularista ng **Neo-Darwinismo**. Ito ang paniniwala na ang lahat ng anyo ng buhay ay nabuo dahil sa mga random na mutasyon na nagdagdag ng napakalaking halaga ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko sa gene pool ng isang organismo,¹⁰⁴ na nagbigay-daan sa kanilang mitikal na Selector upang pilitin ang mutant na mangibabaw at pagandahin ang gene pool ng kanyang uri. Maaaring patunayan na

ito ang magiging maaasahan at empirikal na pamantayan para sa Neo-Darwinismo. Dahil ito ay isang usaping nasa unahang linya sa biyolohiyang may kinikilingan kay Darwin, nais kong magbigay ng ilang madaling maunawaan na pananaw sa mundo ng genetika at mutasyon.

Dahil wala silang paraan para makabuo ng kinakailangang impormasyon upang paunlarin ang ebolusyon mula sa paramecium hanggang sa puno ng pino, at dahil ang kakaunting ebidensyang itinataguyod ng mga Darwinista sa nakalipas na mahigit 100 taon ay regular na pinabulaanan, lumipat ang mga Neo-Darwinista sa loob ng selula. Sinasabi nila, *"Kung mayroon kang sariling electron microscope, makikita mo ang patunay para sa Darwinismo, pero dahil wala ka, maniwala ka na lang sa amin."* Sa kasamaang palad, paulit-ulit nang pinatunayan ng kasaysayan at ng tunay na Operational science na pagkakamali ang pagtanggap sa kanilang mga salaysay.

Upang payagan kaming mas lalo pang saliksikin ang agham na sumasalungat sa kanilang mga pahayag, pansamantala kong papalampasin ang mga Neo-Darwinista tungkol sa kanilang hindi umiiral na Natural Selector. Bukod pa rito, upang hindi na mas lalo pang mapasabak sa *mga hindi tiyak na bagay* o mga dayuhang sabwatan, hindi ko na hihingin na malaman kung saan nagmula ang orihinal na impormasyong henetiko. Napakabait ko rito dahil alam ng Operational science na walang paraan para ang kumplikadong impormasyon ay mabuo nang kusa sa isang natural na kapaligiran.

Ayon sa Neo-narrative, ang bawat bahagi ng isang organismo, maging ang tuka ng asul na ibon, o ang utak, sentral na sistema ng nerbiyos, o ang mata ng isang propesor ng biyolohiya, ay nabuo nang paisa-isa. Dahil itinuturo ito bilang agham sa mga paaralan sa buong mundo, makatarungan lamang na asahan ang mga Neo-Darwinista na magpakita ng libu-libong hindi matatawaran at nasusubaybayang halimbawa ng mga mutasyon na nagdaragdag ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko sa mga umiiral nang gene pool sa isang natural na kapaligiran. Gayunpaman, hindi kailanman nagkaroon ng kahit isang siyentipikong e-

eksperimento o obserbasyon na nagpakita ng isang mabisa-hong halimbawa ng isang natural na proseso na nagdaragdag ng kapansin-pansing dami ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko sa DNA ng isang nilalang.

Ang Nobel Prize-winning na eksperto sa mutasyon, si Dr. H. Muller, ay minsang nagsabi: **"...ang mga mabubuti [mutasyon] ay napakabihira kaya maaari nating ituring silang lahat na masama."**¹⁰⁵ Isinulat ng kilalang evolusionistang si Pierre-Paul Grasse sa *Evolution of Living Organisms*: **"Ang mga mutasyon ay hindi nagdudulot ng anumang uri ng ebolusyon."**¹⁰⁶ Ang mga pahayag na ito ay nakaligtas sa pagsubok ng panahon dahil ngayon alam natin na ang mga mutasyon ay sanhi ng pag-uuri o pagkawala ng dati nang umiiral na impormasyong genetiko na minana mula sa mga magulang. Ito ay isang prinsipyong kilala bilang **Genetic Depletion** o Genetic Entropy.¹⁰⁷ Kaya, nabibigo ang Neo-Darwinismo na matugunan ang sarili nitong mahahalagang pamantayan.

Ang Genetic Depletion ay akmang-akma sa Ikalawang Batas ng Termodinamika, ang Batas ng Entropiya, na tinalakay ko sa kapitulo walo. Itong siyentipikong batas ay nagsasaad na nawawalan ng enerhiya, impormasyon, at kaayusan ang mga bagay. Ibig sabihin, nagkakaroon ng pagkasira ang mga ito. Ito ang pinaka-tinanggap na batas sa bawat larangan ng agham maliban sa biyolohiyang may kinikilingan sa Darwinismo. Kinakailangan ng mga Darwinista na lumaban sa mga prinsipyong siyentipiko dahil ang pag-amin na hindi siyentipikong posible ang makro-ebolusyon ay sisirain ang sekular na pananaw sa mundo, at bagaman pag-aari ng mga Kristiyano ang katotohanan, pag-aari naman ng mga sekularista ang sistema.

Upang makaiwas sa Ikalawang Batas, ginagamit ng mga Darwinista ang argumento **ng Bukas na Sistema**, na nagsasabing hindi naaangkop ang Batas na ito sa ating solar system dahil ito ay isang bukas na sistema na tumatanggap ng malaking halaga ng bagong enerhiya mula sa araw. Dalawang makatarungang tanong ang mga ito: Kung hindi naaangkop ang Batas ng Entropiya sa ating solar system, paano natin ito natuklasan, at bakit ito ang pinaka-tinanggap na Batas sa lahat ng sangay ng agham maliban sa biyolohiyang may kinikilingan sa Darwinismo (na pinahina)?

Tungkol sa pahayag na hindi naaangkop ang Ikalawang Batas sa isang bukas na sistema, sinabi ni Dr. John Ross ng Harvard, "*...ang ikalawang batas ay pantay na naaangkop sa mga bukas na sistema...Mahalagang tiyakin na hindi magpapatuloy ang pagkakamaling ito.*"¹⁰⁸ Tanungin mo ang sarili mo, kung iiwan mo ang isang bisikleta sa bakuran nang limang taon, gagawing mas mabuti ba ito ng sikat ng araw o magdudulot ba ang hilaw na enerhiya ng pagkupas ng pintura at pagbitak ng mga gulong? Ang hilaw na enerhiya ay may tendensiyang pabilisin ang entropiya, hindi ito pigilan.

Ang pinakabuod ay hindi nakikita ng mga Darwinista ang pangunahing punto. **Ang susi ay hindi ang enerhiyang magagamit ng isang sistema, kundi ang impormasyong henetiko na magagamit nito.** Isang katotohanan na ang hilaw na enerhiya, tulad ng sikat ng araw, ay hindi kayang lumikha ng kumplikadong datos na henetiko na matatagpuan sa DNA. Ang impormasyong henetikong ito ang bumubuo ng mga sistemang biyolohikal na kayang kunin ang hilaw na sikat ng araw at ituon ito sa isang kapaki-pakinabang na gawain, tulad ng sa proseso ng potosintesis.

Bagaman wala pang *napatunayang halimbawa* ng isang natural na proseso na nagdaragdag ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong genetiko sa DNA ng isang nilalang na magdudulot ng makro-ebolusyon, naghahain pa rin ang mga Darwinista ng mga nakalilitong pahayag. Suriin natin ang ilan sa mga ito.

Ipinapakita ng **Paglilipat ng Plasmid** na ang ilang uri ng bakterya ay maaaring maglipat ng maliliit na dami ng datos ng genetiko mula sa isang bakterya papunta sa isa pa. Iginiit ng mga Darwinista na, kung bibigyan ng *bilyon-bilyong taon*, ang mga palitan na ito ay humahantong sa pagbabagong Darwiniano. Bagaman ipinapakita ng pananaliksik na ang paglilipat ng plasmid ay maaaring magpataas ng dami ng DNA sa isang umiiral na bakterya, ang mga palitan ng genetika na ito ay naglilipat lamang ng dati nang umiiral na datos ng genetika; hindi ito lumilikha ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyon. Kailangang umiiral na ang datos sa isang bakterya upang maging magagamit na mailipat sa ibang bakterya. Ang resulta ay ang mga bakteryang kasangkot ay nagsimula at nagtapos na may impormasyong genetiko

na matatagpuan sa bakteryang. Ang paglilipat ng plasmid ay walang kinalaman sa makro-pagbabago.

Inaangkin ng mga Neo-Darwinista na **ang Genetic Duplications**, na kilala rin bilang Copying Errors, ay lumilikha ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko. Bagaman ipinapakita ng pananaliksik na siyentipiko na nagaganap ang mga bihirang pagkakamali sa Genetic Duplication sa kalikasan, hindi ito lumilikha ng bagong at kapaki-pakinabang na datos na henetiko; **kinokopya lamang nila ang dati nang umiiral na datos**. Ito ang dahilan kung bakit tinatawag ang mga ito na pagkakamali sa duplikasyon o pagkakamali sa pagkopya. Bilang halimbawa, ang mga langaw na prutas sa mga laboratoryo ay sinasailalim sa radyasyon upang magdulot ng mga pagkakamaling henetiko. Kung nakakita ka na ng larawan ng langaw na may apat na pakpak, malamang nakita mo ang resulta ng Duplikasyon ng Genetiko. Ngunit walang silbi ang dagdag na mga pakpak dahil wala ang lahat ng bahagi na nagpapalipad sa kanila. Dahil sa pagkakamali sa pagkopya ng genetiko, hindi makalipad ang langaw at sa isang natural na kapaligiran, ang langaw na may apat na pakpak ang pinakamalamang na kakainin ng gagamba. Isaalang-alang din ang pagpi-print ng librong ito. Kung magka-malfunction ang makinang pang-imprenta at makagawa ng dalawang kopya ng pahinang ito, magdaragdag ba iyon ng bagong impormasyon sa aklat? Siyempre hindi! Ang mga pagkakamali sa pagkopya ay nagdudulot lamang ng mga kopya ng kung ano na ang naroon. Hindi sila lumilikha ng bagong o kapaki-pakinabang na impormasyon.¹⁰⁹

Ipinag-aangkin ng mga Neo-Darwinyano na ang mga mutasyon sa mga Homeo Box gene, na kilala bilang **Hox genes** para sa madaling sabi,¹¹⁰ ay humahantong sa makro-ebolusyon ng mga bagong uri ng halaman at hayop. Gayunpaman, tulad ng isang pulis trapiko na nagdidirekta sa daloy ng mga sasakyan, ang mga Hox gene ay nagdidirekta sa daloy ng datos ng genetiko. Halimbawa, ang DNA ng baka ay naglalaman ng impormasyong henetiko para mabuo ang kaliwang harapang paa nito. Kinakailangan ng datos na ito ang Homeo Box gene upang ituro ito sa tamang lugar para mabuo ang paa. Kung nakakita ka na ng larawan ng isang baka na may paang tumutusok mula sa likod ng kawawang hayop, malamang na nakita mo ang resulta ng mutasyon ng Hox gene. Ang maling posisyon ng paa ay hindi magkakaroon ng kinakailangang kalamnan o nerbiyos para maging kapaki-pakinabang. Gayunpaman,

gumamit ng mga pinagkukunan para panatilihin ito, na ginagawang pinakamahina ang baka sa kawan, at pinakamaliit ang tsansang mabuhay.

Ang mga bakteryang kumakain ng nylon ay madalas na ibinibigay bilang halimbawa ng Neo-Darwinismo sa aksyon. Noong dekada 1970, nang matuklasan ang mga bakteryang kayang tunawin ang nylon, ito ay isang maling interpretasyon lamang ng ebidensya. Batay sa kanilang panimulang aksiyoma na ang mga bagay ay mas mahusay na nag-e-evolve dahil sa mga mutasyon, agad na inakala ng mga Neo-Darwinista na ang isang mutasyon ay nagdagdag ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko sa DNA ng bakterya. Gayunpaman, pagsapit ng kalagitnaan ng dekada 1990, napatunayan ng pananaliksik na ang kakayahan ng bakterya na tunawin ang nylon ay sanhi ng isang mutasyon na nagdulot ng pagkawala ng kakayahan sa isang enzyme na nagba-breakdown ng protina. Ang pagkawala ng datos na henetiko na ito ang nagbunga ng kanilang pagkain ng nylon.¹¹¹ Kaya, ang mga bakteryang kumakain ng nylon ay nagsimula bilang bakterya at nagtapos bilang bakterya na may mas kaunting kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko kaysa sa kanilang orihinal na anyo, na kabaligtaran ng mga kinakailangan ng Darwinismo.

Ang mga frameshift at point mutation ay karaniwang halimbawa na inihahandog ng mga Neo-Darwinista. Sa mga sumusunod na pinasimpleng kaso, ang datos ng genetika ay irerepresenta ng mga simpleng salitang may tatlong letra: *Mainit ang araw. Ang mainit na araw ay may isang araw. Ang araw ay mainit sa isang araw.*

Ang mga frameshift mutation ¹¹² ay sanhi ng pagsingit ng genetic data sa hindi dapat na bahagi o ng pagtanggal ng genetic information mula sa dapat nitong kinalalagyan. Maaari itong magdulot ng bagong, ngunit hindi kapaki-pakinabang na genetic information dahil hindi nababasa ng DNA system ng nilalang ang bagong datos. Bilang resulta, karaniwang nakasasama sa organismo na nagkaroon ng mutasyon ang ganitong mga pagbabago. Halimbawa, kung **ilagay** ang letrang b sa simula ng pangalawang pangungusap, mag-iiba ang impormasyon at mababasa: Ang araw ay mainit. *Bth eho tda yha don esu nth esu nwa sho tth eon eda y.* Bagaman ilang bagong salita, tulad ng *eho, sho, at*

eda ay nabuo dahil sa mutasyon, labing-tatlong functional na salita at ang kahulugan ng dalawang buong pangungusap ang nawala. Samakatuwid, kahit na ang hibla ng DNA ay naging mas mahaba at nakabuo ng mga maaaring teknikal na tawaging bagong salita, ang pangkalahatang epekto ng mutasyong ito ay ang pagkawala ng functional na datos ng genetiko.

Sa ating halimbawa, kung **tatangalin** ang unang titik ng unang pangungusap, lilipat sa kaliwa ang mga sumunod na titik at magreresulta ito sa: *Hed ayw ash ott heh otd ayh ado nes unt hes unw ash ott heo ned ay*. Muli, sa teknikal na pagsasalita, nakabuo ng ilang walang silbing bagong salita ngunit nawala ang lahat ng gumaganang impormasyong henetiko.

Ipinapakita ng agham sa operasyon na ang mga mutasyon sa pag-alis ng frame (Frame Shift mutations) ay sanhi ng pag-uuri o pagkawala ng naunang impormasyong henetiko ng magulang (Gene Depletion), hindi mula sa pagkuha ng parehong bagong at kapaki-pakinabang na datos.

Ang mga Point Mutation ¹¹³ ay nagdudulot ng pagbabago sa iisang titik lamang sa genetic sequence. Nagbubunga rin ang mga mutasyong ito ng pagkawala ng kapaki-pakinabang na impormasyon, at maaari itong maging mapaminsala sa mutant. Sa ating halimbawa, kung binago ng isang point mutation ang salitang *day tungo sa duy*, magkakaroon tayo ng: *The duy was hot. The hot duy had one sun. Ang araw ay mainit ang isang duy*. Muli, kahit na maaaring igiit ng mga Neo-Darwinyano na may idinagdag na bagong impormasyon, ang katotohanan ay nawala ang parehong makahulugang salita at ang kahulugan ng impormasyon. Kaya naman, ang mga point mutation ay sanhi ng pag-aayos o pagkawala ng dati nang impormasyong henetiko ng magulang (Gene Depletion), hindi mula sa pagkuha ng bagong at kapaki-pakinabang na datos.

Madalas itinuturo ng mga Neo-Darwinyano ang isang bihirang pagkawala ng impormasyon sa mutasyon na nakinabang sa mutant bilang patunay na ang mga mutasyon ay humahantong sa makro-pagbabago.¹¹⁴ Halimbawa, madalas kong naririnig na

ang virus ng bird flu ay nag-e-evolve, at ang mga virus ay mabilis na dumarami, na nagtitipon ng mga pagkawala sa genetika dahil sa mga mutasyon. Kung ang ganoong pagkawala ay magbabago sa hugis ng protinang inaatake ng isang anti-virus, maaari nitong gawing walang silbi ang bakuna, na nakikinabang sa virus. Gayunpaman, ito ay isang mikro-pagbabago, hindi Neo-Darwinian na makro-ebolusyon.

Isa pang nakalilitong halimbawa ay ang mga indibidwal na may partikular na mutasyon ay maaaring mas hindi malamang na magkaroon ng AIDS.¹¹⁵ Bagaman ito ay benepisyo laban sa AIDS, ito ay isang mikro-pagbabago na sanhi ng pag-uuri o pagkawala ng dati nang impormasyong henetiko (Gene Depletion) at ginagawang mas madaling kapitan ang tao sa iba pang mga sakit.

Ang lahat ng mga nakalilitong pahayag ay nagtutulak sa akin na tanungin, "*Bakit hindi inilalabas ng mga Neo-Darwinyano ang mga hindi matatawarang halimbawa ng mga natural na proseso na nagdaragdag ng kinakailangang bagong at kapaki-pakinabang-tikal na impormasyong henetiko sa gene pool?*" Ang tanging makatuwirang sagot ay wala silang maipakitang ganoong mga halimbawa. Kaya, iwasan ang *mga bagay na hindi tiyak* at ang maling impormasyon (2 Timoteo 6:20-21) na naging sanhi upang maraming tao ang magkamali sa kanilang pananampalataya.

Sinabi ng siyentipiko at matematiko na si I.L. Cohen, "*Nang sandaling naintindihan ang sistema ng DNA/RNA, dapat sana'y biglang tumigil ang debate sa pagitan ng mga Ebolusyonista at mga Kreasyonista... Sa matematikal na pagsasalita, batay sa mga konsepto ng posibilidad, walang posibilidad na ang ebolusyon ang mekanismong lumikha ng humigit-kumulang 6,000,000 na uri ng mga halaman at hayop na kinikilala natin ngayon.*"¹¹⁶

Isipin na tayo ay binubuo ng humigit-kumulang 75-trilyong selula at ang DNA ng bawat selula ay naglalaman ng humigit-kumulang 3 bilyong base pair ng datos na henetiko. Kamangha-mangha, habang ang pinaka-advanced na sistema ng impormasyon ng tao ay mababasa lamang sa isang direksyon, ang napakalaking dami ng ating henetikong impormasyon ay maaaring isalin pasulong

at paurong! Gayunpaman, ang datos na henetiko para sa kodigo ng lahat ng 8.5 bilyong tao sa mundo ay maaaring magkasya sa isang lalagyan na kasinglaki ng isang gisantes! Ang hindi kapani-paniwalang disenyo na ito ay dapat sana'y nagpatigil nang biglaan sa debate tungkol sa paglikha at ebolusyon. Nagpapatuloy ang debate dahil ang Darwinismo ay isang paniniwala tungkol sa ating pinagmulan, hindi agham.

Ipinredikta ng mga Neo-Darwinyista na matutuklasan ng mga biyolohista na ang mga mutasyon ay nagdaragdag ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko sa umiiral na mga pool ng gene, at ang *Natural Selection* ay nagiging sanhi upang mapabuti ng mga mutant ang gene pool ng kanilang uri, na humahantong sa ebolusyon ng mas mataas na anyo ng buhay. Ngunit ipinapakita ng operasyonal na agham na hindi lumilikha ng kinakailangang impormasyon ang mga mutasyon,¹¹⁷ at ang pariralang *Natural Selection* ay isang maling termino. Hindi nagbibigay ang kalikasan ng isang *Tagapili* na makakakilala kung aling organismo ang pinakaangkop. Hindi natutugunan ng Neo-Darwinismo ang sarili nitong mahahalagang pamantayan.

Ang tanda ng isang siyentipikong hipotesis ay natutupad nito ang mga prediksiyon nito, o tinatanggihan ito, at pinapawi ng Operational science ang paniniwalang nakabatay sa pananampalataya ng Neo-Darwinian na ebolusyon.

Ang pananaw ng Bibliya ay nilikha ng Diyos ang mga gene pool na matatagpuan sa mga halaman at hayop noong linggo ng Paglikha, kaya hindi makakakita ang agham ng makabuluhang dami ng bagong at kapaki-pakinabang na datos ng genetiko na nalilikha ngayon. Nagpatupad din ang Diyos ng isang Sistema ng Pagtitiyak ng Kalidad na nagpoprotekta sa impormasyong henetiko upang hindi masira dahil sa pagkawala ng henetiko. Kaya, ang kakulangan ng matibay na ebidensya na sumusuporta sa Darwinismo ay hindi dahil ito ay nawala sa *malabong bagay*, kundi dahil ***ang Pagkawala ng Gene kasama ang Programa ng Pagtitiyak ng Kalidad ng Diyos ay ginagawang siyentipikong imposible ang makro-ebolusyon.***¹¹⁸ Ito ang natutuklasan ng Operasyonal na Agham at ito ay napatunayang pamantayan na sumusuporta sa Salita ng Diyos. **Occam's Razor.**

"Russ, narinig ko ang iyong Science vs Darwinism. Nagtapos ako ng Physical Anthropology. Ang thesis ko na Anterior Tooth Reductions in Ramapithecus ay nailathala sa 1970 Journal Primates. Naging propesor ako sa University of Arizona sa loob ng pitong taon at nakasama ko sa lectern si Stephen Gould. Sa madaling salita, naranasan ko na iyon at nagawa ko na iyon! Ibig sabihin nito, napakahusay ng ginagawa mo sa iyong na mga presentasyon." Dr. Stephen Yulish, dating Propesor, University of Arizona, Tucson, AZ

Mayroon akong advanced degree sa biyolohiya at dumalo ako sa kumperensya para makipagtalo sa iyo tungkol sa ebolusyon. Hindi ko inakala na magiging maganda ito. Ang siyentipiko sa akin ay nahirapan sa teorya ng paglikha. Ang mga argumento para rito ay tila pinasimple at walang kaalaman. Gusto kong malaman kung paano mo ipapaliwanag ang carbon dating; ang mga bakterya na lumalaban sa antibiotiko; kung bakit may gill pouches ang mga sanggol sa tao; kung bakit ang pakpak ng paniki ay may mga butong katulad ng sa kamay ng tao; hindi pa nababanggit ang ebidensya ng fossil tulad nina Tiktaalik at Lucy. Akala ko hindi ito masasagot, at dumating akong handang makipaglaban. Ngunit sinimulan mo ang iyong presentasyon na sumisid sa mga detalye kung bakit hindi maaaring totoo ang Darwinismo. Namangha ako na sinagot mo ang bawat tanong ko nang may kaalaman, makatwiran, at siyentipikong paraan na sinuportahan mo pa ng ebidensya mula sa Bibliya. Nang matapos ka, napagtanto kong lubos akong naligaw ng mga maling aral." Ann sa MI

"Pinapalabas ko ang inyong mga video sa aming adult Sunday school at napakaganda ng takbo; sabik na sabik ang lahat! Nakatuon sila sa mga mensahe. Wow, sobrang saya ko na makatulong ipalaganap ang Katotohanan!" Bonnie sa CA



12

Darwinismo: Mga Pagkakapareho at ang Rekord ng mga Fosil

***Nagmamaneho ako ng Ford na trak habang ang
kaibigan ko ay may Ford na van. Bagaman
magkapareho ang kanilang mga dashboard, hindi ito
dahil nag-evolve ito mula sa skateboard!***

Russ Miller

Ang agham ng Homolohiya ay tumitingin sa magkakatulad na katangian sa pagitan ng mga nabubuhay na organismo. Dahil itinuturo ng Darwinismo na lahat ng buhay na halaman at hayop ay nagmula sa isang karaniwang ninuno na may iisang selula, hinulaan ng mga Darwinista na magagawa ng mga siyentipiko ang paggamit ng mga pagkakatulad sa iba't ibang organismo upang masubaybayan ang kanilang nakaraang ebolusyon.

Ito ang magiging maaasahan, empirikal na pamantayan ng Darwinian na ebolusyonismo.

Narito ang isang halimbawa mula sa isang aklat-aralin ng biyolohiya sa mataas na paaralan ng mga salaysay ni Darwin na itinuturo bilang mga siyentipikong katotohanan. *Lahat ng maraming anyo ng buhay sa Daigdig ngayon ay nagmula sa isang karaniwang ninuno, na matatagpuan sa isang primitibong populasyon ng mga unicellular na organismo.*¹²¹ Ito ay inilahad bilang isang katotohanan na inaakala ng mga estudyanteng walang kamalay-malay na sinusuportahan ng ebidensya. At anong ebidensya ang sumusuporta sa pagtuturong ito?

Ang sagot ay ibinigay makalipas ang ilang pangungusap:
*Walang natitirang bakas ng mga pangyayaring iyon...*¹²²
Nakakapanghinayang!

Tandaan na hindi ito usapin ng ebidensya (kung mayroon mang ebidensya). Ang isyu ay ang pananaw sa mundo kung saan iniintindi ang ebidensya. Ang isang may kinikilingang interpretasyon ng ebidensya ay dapat mangailangan ng ebidensya na maaaring pagbasehan ng kinikilingan. Ngunit, kapag walang ebidensya, gumagawa na lang ng kuwento ang mga Darwinista para suportahan ang kanilang mga paniniwala at itinaturo ang kanilang hindi nasaksihang pabula na parang ito ay isang siyentipikong katotohanan. Dapat ko silang purihin sa kanilang pagiging konsistente **mula sa Big Bang hanggang sa mga sinaunang karagatan hanggang sa pinagmulan ng buhay hanggang sa karaniwang ninuno na natagpuan sa populasyon ng mga primitibong unicellular na organismo...***Walang bakas ng mga pangyayaring iyon ang natitira.* Wow!

Ang katotohanan ay *ang bilyong taon na humahantong sa Darwinismo* ay dalawang makasaysayang salaysay na pinagsama upang pahinain ang pananaliksik sa agham, edukasyon, at ang nakaliligtas na Kristiyanong pananampalataya ng bilyong tao. Kaya, iwasan ang huwad na agham, o huwad na kaalaman (2 Timoteo 6:20-21)!

Dahil walang matibay na ebidensya na pag-uusapan tungkol sa anumang halaman o hayop na nag-evolve mula sa kathang-isip na ninuno na isang selula, ipagpapatuloy ko ang paglalantad sa kuwentong-pambata ng Darwinismo.

Dahil naniniwala ang Sekular na pananaw na lahat ng buhay ng halaman at hayop ay nagmula sa isang karaniwang ninuno, iniuugnay ng mga Darwinista ang mga pagkakatulad bilang patunay para sa kanilang paniniwalang batay sa pananampalataya. Halimbawa, pinalamutian ang mga aklat-aralin ng mga guhit ng estruktura ng buto sa palikpik ng balyena, binti ng pusa, bisig ng tao, o harapang binti ng aso. Dahil pareho silang may dalawang buto sa harapang galamay, itinaturo sa mga estudyante na pinatutunayan nito

lahat sila ay nag-evolve mula sa isang karaniwang ninuno.¹²³ Kaya, ebidensya ba ang mga pagkakatulad para sa pagbabagong Darwiniano o isa na namang maling interpretasyon ng ebidensya?

Itinuturo ng mga sekular na aklat-aralin na ang biyokimika ng tao ay 98% na katulad ng sa tsimpanse, na nagpapatunay na magkalapit tayong magkamag-anak sa ebolusyon. Ang mga diumano'y pagkakatulad ay nakabatay sa maliliit na bahagi ng mga hibla ng DNA na sinasabayan ng pagbalewala sa mga bahagi na may malalawak na pagkakaiba. Ang pagsasagawa ng kanilang mga pag-aaral sa ganitong paraan ay nagbibigay sa mga Darwinista ng mga resulta na gusto nila. Gayunpaman, habang ang tunay na agham na nakabatay sa obserbasyon ay sumusuri sa buong genome, lalong lumalawak ang mga pagkakaiba.

Noong 2010, na-decode ang genome ng tsimpanse at marami sa mga natuklasan ay hindi sumuporta sa pahayag na ang mga tao ay 98% na katulad ng mga tsimpanse. Halimbawa, ang DNA ng tsimpanse ay 12% na mas mahaba kaysa sa DNA ng tao. Gayundin, parehong may daan-daang ORFan (Open Reading Frame) na gene ang mga tao at tsimpanse, na marami rito ay mahalaga sa kaligtasan. Ngunit ang mga ORFan gene ay may 0% na katugmang henetiko sa pagitan ng tao at unggoy! Zero!

Iniulat ng journal na Nature na may hanggang 30% na pagkakaiba sa pagitan ng Y kromosom ng lalaki ng tao at ng ape.¹²⁴ Iniulat naman ng ibang pananaliksik na ang biyokemistri ng tao ay 75% na katulad ng ilang uod at 50% naman ng mga saging!¹²⁵ Hindi ko nakita ang mga numerong ito sa anumang aklat-aralin dahil sa palagay ko ay hindi ito naging *kaakit-akit* para sa mga Darwinista.

Ang patuloy na pagpapalaganap ng 98% na bilang ng mga textbook ay mapanlinlang at nagbubunsod ng tanong: Bakit hindi alisin ng mga Darwinista ang mga maling pahayag at ipakita ang totoong ebidensya na sumusuporta sa kanilang paniniwala? Ang tanging makatuwirang sagot ay wala silang ganoong ebidensya dahil ang Gene Depletion + ang QA program ng Diyos ay ginagawang isang siyentipikong imposibilidad ang Darwinismo (tingnan ang kabanata 11).

Ang pananaw ng Bibliya sa mga pagkakatulad sa biyolohiya at biyokemistri ay ebidensya na tayo ay may iisang Matalinong Disenyador mula sa Bibliya. Halimbawa, nagmamaneho ako ng Ford na trak habang ang kaibigan ko ay may Ford na van, at magkapareho ang kanilang mga dashboard. Hindi ito dahil nag-evolve sila mula sa skateboard! Ang mga pagkakatulad ay dahil sa iisang Disenyador. **Occam's Razor**.

Ang mga Darwinian na puno ng buhay ay isa pang magandang halimbawa na *bihasa ang mga Darwinista sa pagguhit ng mga bagay na hindi kailanman umiiral upang itaguyod ang kanilang teoryang hindi naman nangyari*. Ang mga nakakaakit na guhit na ito ay pinalamutian ang mga aklat-aralin at nagpapakita ng diumano'y karaniwang ninuno sa puno, na may makukulay na linya mula sa ninuno patungo sa iba't ibang nilalang, na kumakatawan sa kanilang mga landas sa ebolusyon. Ang mga Darwinista ay nag-aangkin na natukoy nila ang makukulay na landas batay sa mga pagkakatulad (ang ilan ay tunay, ang iba ay hinuha) sa estruktura ng buto o sa biyokemistri.¹²⁶ Gayunpaman, ang mga punong ito ang nagdulot sa Darwinismo ng isa na namang malaking pagbagsak.

Ito ay dahil kung ikukumpara mo ang isang puno ng buhay na batay sa estruktura ng katawan sa isang puno ng buhay na batay sa mga pagkakatulad sa biyokemikal, matutuklasan mong hindi palaging ipinapakita ng dalawang puno ng buhay ang parehong diumano'y landas ng ebolusyon. Sa katunayan, madalas na lubhang magkaiba ang mga landas sa isa't isa! Sa madaling salita, ang mga pagkakatulad ay hindi nagbibigay ng maaasahang patunay ng ebolusyon ayon kay Darwin. (Tandaan: dahil matagal nang itinuro ang agwat na ito, sinimulan na ng mga Darwinista ang 'pag-aayos' ng kanilang mga puno ng buhay upang magtugma ang mga ito).

Ang sitwasyong ito ay nagbubunsod ng tanong: *Pinatutunayan ba ng pagkuha ng kahon ng krayola at pagguhit ng makukulay na linya na nagkokonekta sa mga nilalang na nag-evolve sila mula sa isa't isa?* Siyempre hindi! Sa tunay na agham, ang makukulay na linya ay dapat suportado ng napakaraming transitional fossils na malinaw na nagpapakita ng landas ng ebolusyon mula sa inaangking

karaniwang ninuno patungo sa kung ano man ang diumano'y pinag-evolve-an nito. Ngunit ang iilang inaangking transitional fossils ay hindi nagpapatunay nito. Ang nakikitang katotohanan ay ***kung aalisin mo ang kanilang kahon ng crayons, wala nang maipapakita ang mga Darwinista***. Kaya muli, mag-ingat sa ***agham*** (kaalaman) ***na maling tinatawag na ganoon*** (2 Timoteo 6:20-21).

Ang magkakatulad na ebolusyon ay isang nakapipinsalang dilema para sa Darwinian na ebolusyonismo! Karaniwang inaangkin ng mga Darwinista na ang mga pagkakatulad ay isa sa kanilang pinakamahusay na patunay ng magkakasamang pinagmulan. Gayunpaman, may mga pagkakatulad sa pagitan ng mga organismong lubhang magkaiba na kahit ang mga Darwinista ay aaminin na hindi maaaring nag-evolve mula sa isang malapit na karaniwang ninuno. Upang maiwasan ang katotohanang hindi maipaliwanag ang mga pagkakatulad na ito sa loob ng Darwinian na paradigma at masira ang paniniwalang ang mga pagkakatulad ay ebidensya ng makro-pagbabago, inaangkin ng mga Darwinista na naganap ang *konberhenteng ebolusyon*.¹²⁷ Ibig sabihin, ang mga pagkakatulad ay nagkataon lamang na um-evolve nang ganap na magkahiwalay sa isa't isa.

Kaya, ipinapakita ng agham na nakabatay sa obserbasyon **na walang kaugnayan ang mga pagkakatulad sa pag-evolve mula sa isang karaniwang ninuno**. Muli, nabigo ang Darwinismo na matugunan ang sarili nitong mahahalagang pamantayan.

Napagtanto ni Charles Darwin na ang talaan ng mga fossil na kilala noong kanyang kapanahunan ay hindi sumusuporta sa kanyang hipotesis. Naniniwala na ang mga patong-patong na layer ng balat ng daigdig ay nabuo nang dahan-dahan at pantay-pantay sa loob ng *milyun-milyong taon*, kaya't isinulat niya: "*Bakit hindi puno ang bawat heolohikal na pormasyon at bawat patong ng ganitong mga intermediate na ugnayan? Tiyak na hindi ipinapakita ng heolohiya ang anumang ganoong pinong gradwal na organikong kadena...*"¹²⁸ Alam ni Darwin na sa kalaunan ay mauunlad ang talaan ng mga fossil hanggang sa puntong mapatunayan o mapabulaanan ang kanyang ideya, na isinulat niya: "*Kung totoo ang teorya ko, tiyak na nag-iral ang di-mabilang na intermediate na mga baryedad*."¹²⁹

Halimbawa, kung ang isang isda ay nag-evolve tungo sa amphibian, makakakita sana tayo ng libu-libong malinaw na natutukoy na transitional fossils na nagpapakita ng pagbabago kung paanong ang palikpik ay unti-unting nag-evolve tungo sa balikat, siko, bukung-bukong, mga daliri ng paa at mga kuko ng paa ng amphibian. At hindi lang isang paa, kundi apat, at hindi lang ang mga pagbabagong eskeletikal kundi pati na rin ang kinakailangang mga sistemang kalamnan, vaskular at sentral na nerbiyos. Kaya, ano ang ipinapakita ng nakikitang tala ng fossil?

Ang libu-libong insekto na natagpuang nakalibing sa amber (nabakong dagta ng puno), na sinasabing 240 milyong taong gulang, ay nagpapakita ng isa pang kahihyan para sa Darwinismo. Kapag inihahambing sa mga insekto na nabubuhay ngayon, hindi ito nagbibigay ng anumang halimbawa ng pagbabagong Darwiniano. Wala!

Ang **Pambihirang Paglaganap ng Cambrian** ay nagpapakita rin ng isa pang dilemma para sa Darwinismo. Lahat ng pangunahing uri ng katawan (phyla) ng mga halaman at hayop ay biglang lumitaw sa patong ng Cambrian. Ito ang pinakamababang patong na naglalaman ng makabuluhang bilang ng mga fossil, at walang anumang tulay na transisyonal na natagpuan sa patong ng Cambrian. Wala! Walang ugnayan sa pagitan ng mga nilalang na may isang selula at alinman sa mga phyla, at wala ring mga fossil na nag-uugnay sa alinmang uri ng katawan sa isang karaniwang ninuno. Ang dilemang Darwinian na ito ay kilala bilang *Pambitak ng Cambrian*, dahil ang bawat isa sa mga pangunahing disenyo ng katawan ay biglang lumitaw sa patong ng Cambrian.¹³⁰

Ang kakulangan ng mga tulay na transisyonal ay palaging naging kahihyan para sa pilosopiya ng Darwinismo. Noong dekada 1930, sinubukan ni Richard Goldschmidt na ipagtanggol ang nawawalang ebidensya sa pamamagitan ng **Teorya ng Pag-asa na Halimaw (Hopeful Monster Theory)**. Iginiit niya na nawawala ang mga tulay na transisyonal dahil ang makro-pagbabago ay naganap nang napakabilis kaya hindi ito naitala sa rekord ng fossil. Halimbawa, sinabi niya na maaaring sumibol ang mga ibon mula sa itlog ng reptilya, kaya walang nakikitang ebidensya!

Noong 1980, wala pa ring matibay na ebidensya sa fossil na kumikilos ang Darwinismo, kaya inangkop ng mga Darwinista na sina Niles Eldridge ng Chicago Museum of Natural History at Propesor Stephen Gould ng Harvard ang salaysay ng Hopeful Monster tungo sa **Punctuated Equilibrium**. Bagaman nakakatakot pakinggan, ang ibig sabihin nito ay walang ebidensya ng ebolusyon ayon kay Darwin sa talaan ng fossil. Ang pagbabago mula sa dahilan ng Hopeful Monster ay ang macro-ebolusyon ay hindi nangyari nang isang gabi. Sa halip, nangyari ito sa maiikling pagsabog ng oras, na may mahahabang panahon ng stasis (walang pagbabago) sa pagitan, at dahil dito, walang ebidensya na naitala sa talaan ng fossil! Inamin ni Dr. Gould: "*Ang kawalan ng ebidensya ng fossil para sa mga panitang panggitna... kahit sa ating imahinasyon ...ay naging isang patuloy at nakakainis na problema para sa mga gradualistikong paliwanag ng ebolusyon.*"¹³²

Inula ni Darwin na ang talaan ng mga fossil ay magpapatunay o magpabulaan sa kanyang kuwento na hindi nasaksihan.

Napatunayan siyang tama dahil ang kakulangan ng mga maayos na panitang-ugnay ay nagpapakita na hindi kailanman naganap ang ebolusyon ayon kay Darwin.

Ang Labang ni Occam.

Ang mga pahayag na sinusuportahan ng talaan ng fossil ang macro-ebolusyon ay puro panlilinlang at pabula, na madalas sinusuportahan ng mga nakalilitong guhit na kumakatawan sa interpretasyong may kinikilingan sa Darwinismo ng ilang piraso ng fossil (ang ilan ay tunay, ang ilan ay inimbento). Halimbawa, talakayin natin ang serye ng ebolusyon ng kabayo at balyena dahil ginamit ang mga ito upang linlangin ang bilyon-bilyong tao sa pag-iisip na naganap ang pagbabagong Darwiniano.

Ipinapakita ng serye ng fossil ng kabayo ang diumano'y maliit na sinaunang kabayo na sinundan ng sunud-sunod na mas malalaking kabayo na umuunlad tungo sa makabagong kabayo. Bagaman mukhang kapani-paniwala ito, hindi sinasabi sa mga tao na ang makabagong kabayo ay natagpuan sa mga patong ng bato sa ilalim ng diumano'y sinaunang kabayo. Gayundin, lahat ng mga eksibit sa museo na alam ko ay gawa sa

ang mga buto ng mga modernong kabayo na may edad mula isa hanggang dalawampung taon.¹³³ Ang mga desperadong Darwinista ay inilinya ang mga kalansay ng mga modernong kabayo ayon sa kanilang sukat at niloko ang mga tao sa buong mundo na pinatutunayan ng mga eksibit na ito na totoo ang *bilyon-bilyong taon na humahantong sa Darwinismo!*

Ipinapakita ng serye ng balyena ang isang lumang mammal na lumalaki sa lupa sa tabi ng Ambulocetus, na inaangkin ng mga Darwinista bilang nawawalang ugnay sa pagitan ng naninirahan sa lupa at ng mga balyena. Bagaman napaniwala nito ang milyong-milyong tao na totoo ang *bilyon-bilyong taon na humahantong sa Darwinismo*, ang Ambulocetus ay binuo mula sa mga fossil fragment na natagpuan sa iba't ibang patong ng bato sa iba't ibang lokasyon! Ang kuwento ay isang lubhang mapanlinlang na interpretasyon ng ebidensya.¹³⁴ Nakakalungkot, ang mapanlinlang na interpretasyon ng ebidensya ng mga fossil ay walang humpay, at ang serye ng balyena lamang ay nagdulot sa hindi mabilang na milyong tao ng pagdududa sa awtoridad ng Salita ng Diyos.

Isa pang hamon sa fossil para sa Darwinian na paradigma ay **ang mga Buhay na Fossil**. Ito ay mga nilalang na buhay pa ngayon na walang malalaking pagbabago mula sa kanilang mga fossil na ninuno na matatagpuan sa mga patong ng bato na diumano'y *milyon-milyong taon* na ang katandaan. Ayon sa napapansing ebidensyang ito, hindi unti-unting nag-evolve ang mga buhay na organismo sa paglipas ng panahon.

Halimbawa, ang mga lobe-finned fish na nabubuhay pa ngayon at ang mga natagpuang fossil sa mga stratum na sinasabing umabot sa 325 milyong taong gulang ay parehong may bukol-butong sa kanilang tagiliran na walang kahit kaunting mikro, lalo na makro, na pagbabago. Ngunit, noong Abril 1 ng 2006, ipinahayag ng media ang Tiktaalik roseae bilang fossil na nawawalang ugnay sa pagitan ng isda at amphibian batay sa pagkakaroon nito ng bukol-butong sa tagiliran! Iniulat ng Nature magazine na ang fossil ay kumakatawan sa isang intermediate sa pagitan ng isdang may palikpik at tetrapod na may mga galamay, at sinundan ito ng Science journal sa kanilang sariling anunsyo.¹³⁵

Isinama ng mga sekular na aklat-aralin ang Tiktaalik upang ituro sa mga estudyante, nang walang ibang ebidensya kundi ang butong bukol, na sa paglipas *ng milyun-milyong taon* ay nakuha ng Tiktaalik ang napakalaking dami ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko na kailangan upang mabuo ang mga estrukturang pangbutong-balangkas, sentral na sistemang nerbiyos at sistemang kalamnan na nagbago sa butong bukol tungo sa mga balikat, siko at paa ng binti ng isang amphibian! Ngayon, ginagamit ang Tiktaalik at ang mga isdang may palikpik na lobong bilang pangunahing halimbawa ng mga fossil na transisyonal.¹³⁶ May ilang aklat sa biyolohiya pa nga na nagtuturo sa mga estudyanteng walang kamalay-malay na ang mga isdang may palikpik na lobong ang karaniwang ninuno na nagmula rito ang mga amphibian, ibon, at mamalya, kasama na ang mga tao!¹³⁷ At naliligaw ang milyun-milyong estudyante.

Ito ang nagtutulak sa akin na tanungin: Bakit hindi alisin ng mga Darwinista ang mga panlilinlang at ipakita ang tunay na patunay para sa ebolusyon ni Darwin? Ang simpleng katotohanan ay wala silang kahit isa! Sa kanyang aklat *na Evolution*, hindi nagbigay ang yumaong Dr. Colin Patterson ng British Museum of Natural History ng kahit isang transitional link. Wala ni isa! Nang tanungin kung bakit, sumagot siya, "*Ilalantad ko na: wala ni isang ganitong fossil na maaaring patunayan nang walang puwang.*"¹³⁸

Sa kabila ng mga nasusubaybang katotohanan, ang hindi nasusubaybang kuwento ng *bilyun-bilyong taon na humantong sa Darwinismo* ay nagpahina sa pananaliksik sa agham, edukasyong pang-agham, at sa nagliligtas na pananampalataya ng bilyun-bilyong tao. Tulad ng sinasabi sa atin sa 1 Timoteo 6:20-21: ***...ingatan mo ang ipinagkatiwala sa iyo, na iniwasan ang mga malalaswa at walang-kwentang usapan, at ang mga pagtutol ng agham na maling tinatawag na ganoon.***

Si Darwin at ang kanyang mga tagasunod ay naghula na mapupuno ang talaan ng mga fossil ng mga transitional fossil na magpapakita ng ating macro-ebolusyonaryong nakaraan. Kung gagamitin man nila ang hopeful monsters, punctuated equilibrium, mga dayuhan, mga hindi tiyak na bagay o

malinaw na panlilinlang, ang katotohanan ay wala ang mga tulay na link. Muli, nabigo ang Darwinismo na matugunan ang sarili nitong pangunahing pamantayan.

Kung lilipat tayo ng usapan tungkol sa isa pang kabiguan ng Darwinismo, pag-usapan natin **ang mga nabubuhay na transitional na species**. Kung ang buhay ay nag-macro-evolve sa loob ng *bilyon-bilyong taon*, dapat sana ay may sampu-sampung libong nabubuhay na transitional na species ng halaman, hayop, at insekto na matatagpuan sa gitna ng milyong-milyong nabubuhay na species na nakikita natin ngayon. Ang mga nabubuhay na transitional na uri ay magiging napapansing ebidensya ng Darwinismo sa aksyon, ngunit wala ni isa man. **Wala!**

Kapag tinanong na ipaliwanag ang kakulangan ng mga nabubuhay na macro-link, inaangkin ng mga Darwinista na ang macro-pagbabago ay nangyayari nang dahan-dahan, kaunti-unti, sa loob ng *milyun-milyong taon*, kaya hindi ito maaaring masaksihan sa kasalukuyan. Ngunit kapag tinanong na ipaliwanag ang kakulangan ng mga macro-link sa talaan ng fossil, idineklara ng mga Darwinista ang Punctuated Equilibrium, na ang ebolusyon ay nangyari nang napakabilis kaya hindi ito nakapag-iwan ng ebidensyang maaaring masaksihan.

Ito ay nagbubunsod ng tanong: *Nangyayari ba ang ebolusyon ayon kay Darwin nang masyadong mabilis upang mag-iwan ng ebidensya sa talaan ng mga fossil, o masyadong mabagal upang mapansin sa kasalukuyan?* Ang siyentipikong sagot ay ang mga mikro-pagbabago (mga adaptasyon, mga baryasyon) ay nagaganap lamang sa loob ng isang partikular na pamilya dahil sa muling pagsasama o pagkawala ng impormasyong henetiko ng magulang. Kaya, walang ebidensya ng makro-pagbabagong Darwinian na nagaganap ngayon o sa nakaraan, dahil **ang Pagkawala ng Impormasyon (Gene Depletion) at ang QA program ng Diyos** ay ginagawang **siyentipikong imposible ang ebolusyon na istilong Darwinian** (tingnan ang kabanata 11).

Ang pananaw ng Bibliya ay walang masusubaybang ebidensya ng ebolusyon ayon kay Darwin na nagaganap ngayon, o sa talaan ng mga fossil, dahil nilikha ng Diyos ang mga orihinal na buhay na may buong saklaw ng kanilang impormasyong henetiko sa Kanyang pitong-araw na Kaganapan ng Paglikha. Bilang resulta,

ang mga mikro-pagbabago (mga adaptasyon

o mga pagbabago) ay maaari lamang mangyari sa loob ng iisang uri (pamilya) dahil sa pag-uuri o pagkawala ng orihinal na datos ng genetika (Gene Depletion). Kaya, matutuklasan ng agham na lahat ng mga species ay nagmula (ipinahayag) sa dati nang umiiral na impormasyong genetiko, hindi mula sa paglikha ng bagong at kapaki-pakinabang na datos ng genetika. At ito mismo ang natutuklasan ng Operational science. **Occam's Razor.**

Sa kabila ng mga nasusubaybayang katotohanang siyentipiko, kasabay ng kakulangan ng ebidensya na sumusuporta sa pagbabagong istilong Darwiniano, kontrolado ng mga Darwinista ang mga institusyong pang-edukasyon at pang-agham at patuloy silang gumuguhit ng mga bagay na hindi kailanman umiiral upang itaguyod ang kanilang paniniwalang batay sa pananampalataya na hindi naman nangyari. Matagal nang dapat na kunin natin sa kanila ang kanilang mga krayola at ibalik ang agham bilang kaalamang nagmumula sa pag-aaral ng nasusubaybayang ebidensya.

At ang tunay na agham ay tunay na kaibigan ng mga Mananampalataya.

Teksto: "Sinabi ng propesor ko sa antropolohiya na nag-evolve ang mahahabang leeg ng mga giraffe para hindi sila magutom. Ano sa palagay mo?" Cathy sa AZ.

Russ: Noong 1910, sumulat si Rudyard Kipling ng kuwento tungkol sa kung paano nakuha ng mga elepante ang kanilang mahahabang sipit. Ayon sa kuwento niya, maikli ang mga ilong ng elepante noon, katulad ng sa baboy. Isang araw, habang umiinom sa ilog ang isang batang elepante, hinawakan ito ng isang buwaya sa ilong. Bagaman nakatakas ang elepante, ang paghila ay nag-unat sa ilong nito hanggang maging mahabang sipit na nakikita natin ngayon. Noong 1910, inilagay namin ang ganitong kuwento sa isang aklat ng mga kuwentong pambata. Ngayon, inilalagay namin ang ganitong mga kathang-isip sa mga aklat-aralin sa kolehiyo at tinatawag itong 'pinakabagong tuklas ng agham na antropolohiya.' Sa tingin ko, dapat itigil na ng mga Darwinista ang pagpapalawig ng mga katotohanan para maging kuwentong pambata at ang pagtuturo ng kanilang mga pabula na parang agham. 1 Timoteo 6:20-21.

"Nakita kong ibinahagi ni Russ ang kanyang 'Agham laban sa Darwinismo' noong ako'y labing-tatlo. Walong taon ang lumipas, habang nag-aaral ako ng bio-kimika sa kolehiyo, muntik nang masira ang aking pananampalataya nang maraming ulit ngunit sa bawat pagkakataon ay naaalala ko ang mga bagay na ibinunyag ni Russ sa kanyang pagtuturo. Ang gabing iyon, maraming taon na ang nakalipas, ang nagbigay-daan upang mapanatili ko ang aking pananampalataya." Irene sa AZ

Noong dati akong nagsasalita sa mga kampus ng kolehiyo, madalas binibigyan ng mga propesor ng ekstrang kredito ang mga estudyante para dumalo at guluhin ako. Napakagaling nito dahil napupuno ang mga auditorium, na nagbigay-daan sa akin upang wasakin ang Darwinismo at baguhin ang maraming buhay. Sa simula, sinalubong ako ng mga masamang titig, ngunit ipinakita sa akin ng Diyos kung paano buksan ang kanilang mga isipan sa pamamagitan ng pagtanong muna, "Ilan sa inyo ang tinuruan na ang paglikha ay isang paniniwalang pangrelihiyon?" Masigasig na itinaas ng lahat ang kanilang mga kamay! Pagkatapos ay itatanong ko, "Ilan sa inyo ang tinuruan na ang ebolusyon ay agham?" Muli, masigasig nilang itinaas ang kanilang mga kamay! Pagkatapos ay itatanong ko, "Pero hindi ba't ang paglikha at ebolusyon ay parehong paniniwala tungkol sa kung paano tayo nabuo?" Habang naglalaho ang matitinding titig, itatanong nila, "O sige, ganoon nga! Kaya bakit tayo tinuturuan na ang ebolusyon ay siy-ensiya?" At nahanda na ang lupa para sa pagkasira ng Darwinismo. Tandaan ito kapag nakikipag-usap ka sa mga biktima ng tinatawag na maling agham. Russ

"Masigasig na nagtrabaho si Russ upang mangalap ng mga nakakakumbinsing siyentipikong katotohanan bilang suporta sa Salita ng Diyos, na kanyang inuugnay sa Kasulatan. Matibay na sinusuportahan ng kanyang mga pagtuturo na sa simula ay nilikha ng Diyos!" Dr. Jack Swenson, dating Tagapangulo ng Departamento ng Kimika, Unibersidad ng Hilagang Arizona, Flagstaff, AZ



13

Darwinismo: Dinosauryo tungo sa Ibong; Mula sa mga primata tungo sa mga tao

***May isang nakakabighaning bagay tungkol sa agham.
Nakakakuha ka ng napakalaking haka-haka mula sa
napakaliit na puhunan ng katotohanan." Mark Twain***

Bagaman ang Operational science ay tunay na kaibigan ng mga Mananampalataya, tama pa rin ang pahayag ni Mark Twain pagdating sa mga historikal na salaysay na nagpapanggap bilang siyentipikong katotohanan.

Halimbawa, dahil naroroon ang mga ibon ngayon samantalang nawala na ang mga dinosaur, naniniwala ang mga Darwinista na nag-evolve *ang mga nakakatakot na reptilya* tungo sa mga ibon. Ipinahihiwatig ng kasaysayan na ang pahayag na dinosaur-patungo-sa-ibon ay sa huli magiging isa pang kapalpakan ng Darwinismo na, matapos mailigaw ang milyun-milyong tao, ay tahimik na mawawala. Kaya, habang itinataguyod pa rin ang kuwentong ito ng mga desperadong Darwinista, talakayin natin ang ilang isyu.

Ang ebidensya na nag-evolve ang mga ibon mula sa mga dinosaur ay magiging maaasahan, empirikal na pamantayan ng Darwinismo, at itinuturo ng mga Darwinista ang mga pagkakatulad sa pagitan ng mga ibon at dinosaur bilang kanilang patunay. Halimbawa, karamihan sa mga dinosaur ay naglalalatag ng itlog, ang ilan ay may paa na parang ibon (bagaman medyo mas malaki), at ang ilan sa mga balakang ng dinosaur ay may karaniwang disenyo tulad ng sa mga ibon.

Una, pansinin na ito ay isa na namang lipas na argumento na ang pagkakatulad ay nagpapatunay na nag-evolve ang mga bagay mula sa isang karaniwang ninuno. Tulad ng dati kong nabanggit, ang pagkakatulad ay mas mahusay na patunay ng ating karaniwang, Matuwirang Disenyador sa Bibliya.

Pangalawa, hindi tapat na ituro ng mga Darwinista na maaaring may katulad na disenyo ng balakang. Iniuuri ang mga dinosaur sa dalawang kategorya batay sa kanilang balakang. Saurischians, na kinabibilangan ng mga higitang may apat na paa tulad ng mga sauropod at mga dinosaurong may dalawang paa tulad ng T-Rex, at Ornithischians, na may disenyo ng balakang na parang ibon, tulad ng Para-saurolophus. Gayunpaman, hindi iniisip ng mga Darwinista na nag-evolve ang mga ibon mula sa mga Ornithischian! Sa halip, inaangkin nila na ang ilang Saurischian, na walang balakang na parang ibon, ay nag-evolve tungo sa mga ibon.¹³⁹

Kung kailanman ay natagpuan na ba ang isang dinosaur na may mga estrukturang unti-unting nagiging balahibo ay lubos na pinagtatalunan. Dahil nagpakita na ang mga Darwinista ng ilang diumano'y halimbawa ng mga dinosaur na may balahibo, at iba pa na diumano'y nasa proseso ng pagbuo ng balahibo, silipin natin nang mas malapitan ang kanilang mga interpretasyon sa ebidensya.

Ang Compsognathus ay isang maliit na dinosaur na inangkin ng mga tagapagtaguyod ng Darwinismo bilang tulay na may balahibo sa pagitan ng mga dinosaur at ibon. Noong 2017, natagpuan ang isang mahusay na napreserbang fossil ng Compsognathus na nagpakita na ito ay natakpan ng kaliskis, at walang kahit isang balahibo na makita.

Ang isa pang malawakang ipinromong kandidato mula sa reptilya patungong ibon ay nabunyag na isang panlilinlang na inihanda ng isang magsasaka sa Tsina nang iniulat ng USA TODAY: *"...ang tunay na nawawalang ugnay... ay tumubo ang... buntot hindi 120 milyong taon na ang nakalipas kundi sandaling bago ito ipuslit palabas ng Tsina."*¹⁴⁰

Pagkatapos ay nariyan ang walang katapusang parada ng mga nakalilitong pamagat. Ipinahayag ng isa: **Natagpuan na ang nawawalang sanga sa pagitan ng mga reptilya at ibon!** Sinabi ng mga siyentipiko na, '*...nakatuklas sila ng fossil ng dinosaur na may dalawang obaryo at, dahil ang mga reptilya ay may dalawang obaryo samantalang ang mga ibon ay may isa, pinatunayan nito na ito ay isang sanga sa pagitan ng mga reptilya at ibon!*' Ngunit ang mga dinosaur ay mga reptilya, kaya siyempre may dalawang obaryo sila! ¹⁵⁷ Isa pa ang nagdeklara: **Natagpuan ng mga Siyentipiko ang Nawawalang Ugnayan sa Ebolusyon ng Ibon!** Sinabi sa artikulo na natagpuan ng mga siyentipikong Tsino ang mga labi ng isang ibong-tubig, "*...katulad ng mga lumulubog na pato na may mga paa na may lamad at mga balahibo.*" Well, marami namang pato na may palumpong-palumpong na paa at balahibo, kaya nasaan na ang nawawalang ugnay?! Hinala ko nahumaling ang mga mananaliksik sa pato kaya nakarating sila sa ganoong kalokohan na konklusyon. Sige, pangit nga iyon, pero ang mga kuwentong may kinikilingan sa Darwinismo ay nakakatawa lang talaga sa akin.

Isa pang dagok sa Darwinismo ay ang kanilang mga dinosaurong may paunang balahibo. Ang mga reptileng ito na namatay na ay may mga buhok na diumano'y nag-e-evolve tungo sa balahibo. Ang problema, natagpuan sila sa mga patong na nasa itaas ng mga layer na naglalaman ng mga labi ng mga ibong may balahibo. Halimbawa, ang *Archaeopteryx* (na may ganap nang nabuo na mga pakpak) ay inaangkin na isang tulay na pagitan ng mga reptilya at ibon ¹⁴¹ kahit na natagpuan ng mga siyentipiko ang mga buto ng mga modernong ibon "*...mas mababa sa Kolum ng Heolohiya kaysa sa Archaeopteryx...*" ¹⁴² Ibig sabihin nito, ayon sa mga paniniwalang lumang-daigdig na nakabatay sa mas mababang patong ng bato na nabuo nang matagal bago ang mga patong sa ibabaw nito, umiiral na ang ganap na nabuo na mga pakpak bago pa man umiral ang kanilang inaakalang mga paunang-pakpak at mga diumano'y tulay na anyo!

Sinabi ng ilang eksperto sa ibon na ang iba pang mga halimbawa ng diumano'y may-balahibong dinosaur ay hindi dinosaur sa anumang paraan, kundi mga lumang ibong hindi nakalipad. Sa madaling salita, sa kabila ng mga salaysay na may kinikilingan sa Darwinismo, walang kahit isang nabubuhay na reptilyang may balahibo ang kilala.

Bagaman ang mga balahibo, kaliskis ng reptilya, at kuko natin ay gawa sa iba't ibang uri ng keratin, **ang impormasyong henetiko ang susi**. Ang mga instruksiyong henetiko para mabuo ang balahibo ng ibon ay nasa kanilang DNA. Iba ang datos na ito sa impormasyong henetiko para mabuo ang kaliskis ng reptilya o ang ating mga kuko, at alam ng Agham na Operasyonal na walang paraan para idagdag ng kalikasan ang bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko sa gene pool ng isang reptilya upang makabuo ng mga balahibo.

Ang mga balahibo mismo ay isa pang problema para sa makro-narratibo. Ang mga balahibo ay napakakumplikado, na idinisenyo na may hungkag at magaan na tangkay, at magkakrus na mga barbs na lumilikha ng magkakabit-kabit na lambat upang magbigay ng tibay at kakayahang umangkop (Higit ko pang tatalakayin ang mga balahibo sa kabanata 20). Kaya, ang mga estrukturang parang buhok ay dapat isipin bilang mga proto-feathers, at iniisip ng Darwinistang eksperto sa ibon na si Alan Feduccia na ang inaangking mga proto-feathers ay wala nang iba kundi mga nasirang piraso ng balat.¹⁴³

Idagdag pa rito ang katotohanang natagpuan ang mga fossil ng dinosaur at ibon sa parehong patong ng bato, na nagpapatunay na sabay silang nabuhay, at maaaring tapusin na ito ay isang magulong sapot na binubuo ng mga Darwinista habang nagsasanay silang mandaya.

Bagaman nais maniwala ng mga Darwinista na nag-evolve ang mga dinosaur tungo sa mga ibon, hindi nakatagal sa siyentipikong pagsusuri ang kanilang mga maling akusasyon. Gayunpaman, itinuturo ang makiling na kuwentong-pangkasaysayang ito na parang isang katotohanang pang-agham, na nagliligaw sa hindi mabilang na milyong tao upang paniwalaan na natagpuan na ang patunay ng ebolusyon ayon kay Darwin. Kaya, mag-ingat sa **agham** (kaalaman) **na maling tinatawag na ganoon**.

Ang pananaw ng Bibliya ay nilikha ng Diyos ang mga ibon sa ikalimang araw ng Kanyang linggong kaganapan ng Paglikha at ang mga dinosaur sa ikaanim na araw. Kaya, walang matibay na ebidensya na matatagpuan na ang mga dinosaur ay nag-evolve tungo sa mga ibon. Sa pagsulat nito,

Ang nasusubaybayang, Operasyonal na agham ay sumusuporta sa Salita ng Diyos, at inaasahan kong magpapatuloy ang tendensiyang ito.

Isang karaniwang maling akala ay iniisip ng mga Darwinista na nagmula tayo sa mga unggoy, ngunit hindi ito ang kanilang kasalukuyang salaysay. Kung tatanungin mo ang isang Darwinista kung bakit may mga unggoy pa rin kung sila ay nag-evolve tungo sa tao, sasabihin sa iyo na ito ay dahil hindi tayo direktang nag-evolve mula sa mga unggoy. Sa halip, ang tao at ang unggoy ay may iisang ninuno na primate na doon ay naghiwalay ang mga unggoy sa isang sanga habang ang sangkatauhan ay sumanga sa ibang direksyon. Ang patunay nito ay ang maaasahan, empirikal na pamantayan para sa Darwinismo.

Ito ay nagbubunsod ng tanong: *Kung hindi tayo direktang nag-evolve mula sa mga ape, bakit gumugugol ng napakaraming oras ang mga Darwinista sa paghahanap ng mga buto na nagpapakita na nag-evolve nga tayo mula sa mga ape?* Pagkatapos ng lahat, ipinakita na sa atin ang mga Hominid na pinaniniwalaang pinakamalapit na ugnayang ebolusyonaryo sa pagitan ng ape at tao. Dahil tahimik nang ipinakita na ang mga Hominid ay alinman sa isang ape, isang tao, o isang ganap na panlilinlang, suriin natin muli ang ilan sa kanila dito.

Natagpuan ang **Taong Neanderthal** sa Neander Valley sa Alemanya noong 1856.¹⁴⁴ Bagaman mariing iginiit pa rin ng mga Darwinista na ang Neanderthal ay isang tulay sa pagitan ng unggoy at tao, pinapakita ng mga katotohanan ang kabaligtaran. Halimbawa, mas malaki ang utak nila kaysa sa atin, mayroon silang hyoid bone na kapareho ng sa atin (na nangangahulugang nakapagsalita sila), at nakipag-asawa sila sa mga makabagong tao. Nagsasagawa rin ang mga Neanderthal ng mga ritwal na panrelihiyon, at gumawa ng mga instrumentong pangmusika, kasangkapan, gamit sa pangangaso, at alahas. Ang tapat na konklusyon ay 100% na tao ang mga Neanderthal. Dahil sa matinding sekular na pagkiling na nagpahina sa pananaliksik at edukasyong pang-agham mula pa noong huling bahagi ng 1800s, pinipigilan ang ganitong impormasyon at naliligaw ang karamihan sa pag-iisip na pinabulaanan ng Neanderthal Man ang Bibliya.

Si Lucy (*Australopithecus Afarensis*; ang *pithecus* ay nangangahulugang unggoy), ay natuklasan sa Ethiopia noong 1974. Mula noon, siya ang mesiyas ng Darwinismo.¹⁴⁵ Ang diumano'y patunay na si Lucy ay isang tulay sa pagitan ng unggoy at tao ay kinabibilangan ng paglalakad niya nang tuwid at ang buto ng hita niya (femur) ay nakahilig patungo sa tuhod, gaya ng sa mga buto ng hita ng tao. Gayunpaman, karamihan sa mga unggoy na naninirahan sa puno ay may mga butong hita na nakahilig sa tuhod at noong 1987 iniulat: "*Napagpasyahan ng mga anatomista na ang mga nilalang na ito ay hindi isang tulay sa pagitan ng unggoy at tao at hindi sila naglalakad nang tuwid na gaya ng tao.*"¹⁴⁶ Idinagdag pa ng kilalang antropologo na si Richard Leakey na ang bungo ni Lucy ay "*...imahinasyong gawa sa plaster of Paris.*"²⁹²

May iba pang mga fossil ng *Australopithecus afarensis* na natagpuan mula noon at may mga baluktot na daliri at paa kaya't nakakapit sila sa mga sanga ng puno. Bagaman pinalamutian si Lucy sa mga aklat-aralin na para bang nakatayo nang tuwid tulad ng tao,¹⁴⁷ at ginamit upang iligaw ang bilyon-bilyong tao, siya ay isang unggoy na naninirahan sa puno na hindi nagbibigay ng anumang matibay na ebidensya ng Darwinismo sa aksyon.

Madalas ipinapakita ng mga aklat-aralin **si Flat Faced Man** (*Kenyanthropus platyops*) bilang patunay ng ating angkan ng unggoy. Noong 2001, natagpuan ang bungo ng isang maliit na unggoy. Napisak ito sa mga 50 piraso. Matapos buuin muli ng mga Darwinista ang mga piraso, inihayag na *bahagyang mas patag* ang mukha nito kaysa sa mukha ng karaniwang unggoy, at dito isinilang si Flat Faced Man, ang nawawalang ugnay.¹⁴⁸ Ipinapasok ito ng mga desperadong Darwinista sa mga sekular na aklat-aralin¹⁴⁹ habang hindi binabanggit ang katotohanang si Flat Faced Man ay may taas na ~40 pulgada!

Isa pang kaduda-dudang salaysay tungkol sa hominid ay **ang Taong Tomei** (*Sahelanthropus*). Nang matuklasan ito noong 2002, iniulat ng Science News: "*Ang mga ngipin ng specimen ay kahawig...ng mga linya ng unggoy...hindi ito naglalakad nang nakatayo sa dalawang paa.*"¹⁵⁰ Iniulat ng Nature na ang Taong Tomei "*...ay kumakatawan sa isang sinaunang unggoy.*"¹⁵¹ Hindi natitinag

sa kabila ng mga nakikitang ebidensya, iniulat ng mga Darwinista na ang To-mei Man ay "...*mas matanda kaysa sa anumang hominid na dati nang kilala.*"¹⁵²

Noong Mayo 2009, ipinahayag ng mga headline ang pagtuklas kay **Ida**: "*Ang paghahanap para sa direktang koneksyon sa pagitan ng mga tao at ng natitirang bahagi ng kaharian ng mga hayop ay tumagal ng 200 taon. Ngunit ipinakita ito sa mundo ngayon...ang panandaliang species na ito ay sa wakas nagpapatunay sa teorya ni Charles Darwin ng ebolusyon.*"¹⁵³ Bagaman ipinahiwatig ng mga Darwinista na isang bagong tuklas si Ida, natagpuan siya 26 na taon na ang nakalipas, noong 1983. Iniulat ng Fox News: "*Ang maliit na katawan ay kumakatawan sa isang babaeng humigit-kumulang siyam na buwang gulang na malamang ay kahawig ng mga modernong lemur.*" Kaya, si Ida, na "*nagpapatunay sa teorya ni Charles Darwin,*" ay isang uri lamang ng primitang may mahabang buntot na makikita mo ngayon sa mga zoo!

Noong huling bahagi ng 2009, isang espesyal na edisyon ng Science ang nag-anunsyo kay **Ardi** (*Ardipithecus ramidus*) bilang isa pang patunay ng Darwinian na ebolusyonismo. Inilarawan ng mga kuwentong may kinikilingang sekular si Ardi bilang *mas mahalaga kaysa kay Lucy sa kasaysayan ng ebolusyon ng tao*. Ibinunyag ko na ang ilang isyu tungkol kay Lucy at ang kanyang kawalang-papel sa ebolusyon ng tao, kaya narito ang ilang katotohanan tungkol kay Ardi.

Ang durog na buto ng humigit-kumulang apatnapung unggoy ay natagpuan sa Ethiopia labingwalong taon bago ipinakilala si Ardi sa buong mundo. Iniulat ng National Geographic News na ang mga buto ay nasa napakasamang kondisyon kaya't magiging alikabok kung tatagkihini.¹⁵⁴ Mula sa pinaghalong mga butong ito binuo si Ardi. Iniulat ng mga tapat na siyentipiko na si Ardi ay isang unggoy at hindi higit na isang tulay sa pagitan ng unggoy at tao kaysa sa maraming iba pang pinabulaanang pahayag ni Darwin. Itinuro ng anatomista na si Willian Jungers ng Stonybrook, "*Ang mga paa na may malalayo sa gitna ang hinlalaki ay kaugnay ng pagkapot, at*

ito ay may isa sa mga pinaka-lumalayo na hinlalaki ng paa na maaari mong isipin." Ibig sabihin, si Ardi ay isang unggoy.

Muli, ang sunud-sunod na mga nakalilitong pahayag ay walang katapusan. Isang headline ang nag-anunsyo: **Natagpuan ang Nawawalang Bagay-pugto!** Sinabi sa ulat, "*Alam naming ito ang nawawalang bagay-pugto dahil ang mga buto ay eksaktong katulad ng buto ng tao.*" Hmm. Marahil ay mula sa isang tao ang mga buto?

Iniulat ng Discovery News: "*Ang huling karaniwang ninuno ng mga tsimpanse at tao ay nananatiling banal na grail sa agham.*"¹⁵⁶ Ang katotohanan ay, anumang karaniwang ninuno sa pagitan ng mga tsimpanse at tao ay nananatiling isang banal na grail na matatagpuan lamang sa isipan, mga kuwento, at mga guhit ng mga tapat na tagasunod ni Darwin.

Habang patuloy ang parada ng mga maling pahayag ng mga Darwinista, kalaunan ay sasali sina Neanderthal Man, Lucy, Tomei Man, Flat Faced Man, Ida at Ardi sa listahan nina Java Man, Piltdown Man, Nebraska Man, Peking Man, Orce Man at Ramipithecus—ang mga debunked na Darwinian ape men na naglinlang sa bilyon-bilyong tao.

Nagbubunsod ito ng dalawang tanong. Sa dami ng daan-daang uri ng mga ape at unggoy na buhay ngayon, at sa milyong-milyong primata na nabuhay at namatay sa nakalipas na 1,000 taon lamang, bakit napatutunayan ng paghahanap ng buto ng unggoy na totoo ang ebolusyon ayon kay Darwin? Hindi ba't pinatutunayan lang nito na kapag namamatay ang mga unggoy, naiwan ang kanilang mga buto? **Occam's Razor.**

Isang ulat noong Mayo 28, 2018 sa Human Evolution ang naglarawan sa "*nakakagulat na resulta*" na 90% ng lahat ng mga species, kabilang ang sangkatauhan, ay nabuo nang kasing-bagong 100,000 taon na ang nakalipas, na hindi nag-iwan ng anumang uri ng transisyonal na matatagpuan!¹⁵⁵ Ang mga natuklasan, na batay sa pag-aaral ng mitochondrial DNA mula sa 90,000 na uri, ay sumisira sa pundasyon ng Darwinismo na binubuo ng *bilyon-bilyong taon* at pinapatunayan ang kakulangan ng mga transitional fossil!

Ito ang naging dahilan upang sabihin ng pangunahing mananaliksik, "*Lubhang nakakagulat ang konklusyong ito, at sinuway ko ito nang buong aking makakaya.*" Ngunit bakit labanan ang katotohanan?

Ipinredikta ng mga Darwinista na magbibigay ang agham ng maraming ebidensiyang fossil na nagpapakita na ang mga primata ay nag-evolve tungo sa tao. Muli, nabigo ang Darwinismo na matugunan ang sarili nitong pangunahing pamantayan, at kahit gaano karaming mapagkiling na paleo-babble ay hindi makakapagbago sa katotohanang ito.

Ang pananaw ng Bibliya ay nilikha ng Diyos ang tao sa Kanyang sariling wangis sa ika-anim na araw ng isang linggong Paglikha. Kaya, walang matibay na ebidensya na matatagpuan na ang tao ay nag-evolve mula sa primate, ape, unggoy o anumang iba pa. Ito rin ang sinusuportahan ng Operational science. **Occam's Razor.**

Ang mga titik ay ang mga sangkap ng mga salita at dapat nasa tiyak na pagkakasunod-sunod upang magkaroon ng kahulugan.

Gayundin, ang mga amino acid ang mga sangkap sa pagbuo ng mga protina at dapat nasa eksaktong pagkakasunod-sunod para gumana ang isang protina. Ang 10 sa ika-80 na kapangyarihan ay itinuturing na absolute zero at ang tsansa ng pagbuo ng isang protina sa kalikasan ay tinatayang 10 sa ika-119,000 na kapangyarihan; at kailangan ang 20 partikular na protina para mabuo ang pinakasimpleng bakterya. Iyon ay 10 sa kapangyarihang 119,000 na beses na pinarami ng 10 sa kapangyarihang 119,000 na beses nang 20 beses! Hindi kayang pantayan ng lahat ng molekula sa sansinukob ang kalahati ng numerong iyon!

Hindi nakapagtataka na hindi maaaring um-evolve nang mag-isa ang buhay.
Russ Miller

"Salamat sa pagtuturo ng Salita ng Diyos ayon sa nakasulat. Narinig ng lahat ng aking mga anak ang iyong mga sermon at ibinahagi nila ang iyong website sa kanilang mga kaibigan." Leslie sa AZ



14

Darwinismo: Isang Sagana ng Maling Kaalaman sa Ebolusyon

Lahat tayo ay may tendensiyang tumingin sa mga bagay ayon sa sarili nating pagkiling. Ang pagkakaiba ay karamihan sa atin ay hindi inilalagay ang ating mga pagkiling na interpretasyon sa mga aklat pang-agham at itinuturo ang mga ito bilang mga siyentipikong katotohanan. Russ Miller

Walang matibay na ebidensya ang mga Darwinista na maiprisinta bilang suporta sa kanilang hipotesis dahil *ang bilyon-bilyong taon na humantong sa Darwinismo* ay hindi kailanman nangyari (Occam's Razor). Bilang resulta, madalas silang naghahabol ng mga bagay na hindi naman nauunawaan bilang patunay para sa kanilang historikal na salaysay. Karaniwang nagiging kahihiyan nila ang mga may kinikilingang kuwentong ito kapag pinabulaanan ng tunay na agham ang kanilang maling interpretasyon. At habang karamihan sa atin ay natututo mula sa ating mga pagkakamali, patuloy namang itinatapon ng mga desperadong Darwinista ang kanilang walang batayang mga kuwento sa pag-asang balang araw, may manikit.

Halimbawa, mula noong dekada 1950 hanggang 2013, maling itinuro sa mga estudyante ng biyolohiya na ang Basurang DNA ay naiwan mula sa ating Darwinian na nakaraan, na nagpapatunay na tayo ay nag-macro-evolve sa mahabang panahon. Ito ay isang malaking maling interpretasyon sa malalaking bahagi ng DNA ng tao na hindi nauunawaan ang tungkulin. Pagkatapos, noong 2013, ang pananaliksik muli-

Ibinunyag na sa halip na ito ay basurang naiwan mula sa ilang prosesong ebolusyonaryo, malamang na ang materyal na henetiko na ito ang may hawak ng susi sa buong sistema ng RNA/DNA!¹⁵⁸ Narito ang ilang kilalang halimbawa ng maling kaalaman na ginamit upang itaguyod ang Darwinismo at iligaw ang nakararami.

Itinuturo ng mga Darwinista na ang pagiging **resistente** ng mga insekto **sa mga pestisidyo** ay patunay ng ebolusyon ayon kay Darwin. Sa teorya, maaaring mangyari ang resistensya sa lason dahil sa pagkawala ng impormasyong henetiko dahil sa mutasyon. Halimbawa, kung ang isang mutasyon ay nagdudulot ng pagkawala ng henetiko na nagreresulta sa hindi pagpapakita ng isang katangian sa mutant, at kung ang katangiang iyon ang tinatarget ng pestisidyo, maaaring makinabang ang mutant na insekto mula sa pagkawala at maging resistente sa pestisidyo. May mga bihirang halimbawa ng ganitong pagtutol na matatagpuan, ngunit ang pagkawala ng genetika ay hindi nagdaragdag ng bagong at kapaki-pakinabang na datos ng genetika sa gene pool ng mutant, at hindi rin ito humahantong sa macro-ebolusyon.¹⁵⁹

Itinuturo rin ng mga Darwinista na ang pagiging **resistente** ng bakteryang **sa mga antibiotiko** ay patunay ng makro-ebolusyon. Halimbawa, madalas na binabanggit ng mga Darwinista kung paano maaaring magdulot ang isang mutasyon sa bakteryang ng malawakang produksyon ng isang enzyme na anti-penicillin. Gayunpaman, sanhi ito ng pagkawala ng kakayahan na itigil ang produksyon ng enzyme at hindi ito nagbibigay ng pangkalahatang kapaki-pakinabang na pagbabago. Pag-isipan mo. Kung ang nabagong bakteryang ay nasa isang pasyenteng tumatanggap ng penicillin, ang pagkawala ng kakayahang patigilin ang produksyon ng enzyme ay magbibigay ng benepisyo sa nabagong bakteryang. Gayunpaman, sa ibang lugar, ang henetikong mas mahina na mutant ay gugugulin ang enerhiya nito sa paggawa ng hindi kinakailangang enzyme, na magpapabilis sa kanyang pagkawasak.¹⁶⁰ Bagaman ang pagiging resistente ng bakteryang sa mga antibiotiko ay walang kinalaman sa pagbabagong Darwinian, madalas na inuutusan ng mga gabay sa pagtuturo ang mga hindi naghihinalang guro na ituro sa mga estudyante ang maling salaysay na Darwinian na ito.¹⁶¹

Ang mga kuwentong may kinikilingang Darwinismo ay nagsasabi rin na ang mga mutasyon ay maaaring magdulot sa mga virus na maging resistente sa kilalang medikal na paggamot, na humahantong sa makro-pagbabago. Ipinapakita ng agham na nakabatay sa obserbasyon na ang mga paggamot sa virus ay karaniwang dinisenyo upang kilalanin ang hugis, kumapit, at pagkatapos ay sirain ang isang partikular na protina ng virus. Dahil dito, kung ang pagkawala ng genetiko dahil sa mutasyon ay magbabago sa hugis ng target na protina, maaari nitong gawing hindi makilala ng antibiotiko ang protina. Sa ganitong kaso, ang pagkawala ng impormasyon ay magpapawalang-saysay sa paggamot.¹⁶² Muli, ito ay isang halimbawa ng pagkawala ng impormasyong henetiko at wala itong kinalaman sa pagdagdag ng bagong at kapaki-pakinabang na datos na henetiko. Ang virus ay nananatiling virus at ang pagkawala ng impormasyon ay hindi humahantong sa Neo-Darwinyanong ebolusyon ng mga bagong uri ng nilalang.

Kung maganap ang isang mutasyon sa isang gene ng reproduksyon at maipasa sa mga supling ng mutant, mana-mana nila ang anumang pagkalugi na resulta ng mutasyon. Mananatiling pareho ang uri ng nilalang ng mga mutant gaya ng kanilang mga ninuno, bagaman sila ay magiging mas mahina sa genetika (Pagkukulang sa Gene).¹⁶³ (Tingnan ang kabanata 11 para sa karagdagang impormasyon tungkol sa Neo-Darwinismo at Pagkukulang sa Genetika).

Muli kong itatanong, bakit ayaw ng mga Sekularista na palitan ang mga panlilinlang at maling impormasyon sa mga kasalukuyang aklat-aralin ng tunay na patunay ng makro-pagbabago? Ang tanging makatuwirang sagot ay wala silang maibibigay na matibay na ebidensya dahil ang Pagkawala ng Gene + ang programa ng QA ng Diyos ay ginagawang siyentipikong imposible ang Darwinian na makro-ebolusyon.

Madalas inaangkin ng mga Darwinista na mayroon tayong magkakaparehong pagkakamali sa ating DNA na matatagpuan din sa DNA ng mga primata. Ang mga pagkakamaling ito ay tinatawag na **Pseudogenes**. Ayon sa salaysay ng mga Darwinista, ang mga error na ito ay naipon sa hindi nasaksihang panahon kung kailan naniniwala sila na ang mga primata ay nag-e-evolve tungo sa mga tao. Anumang pag-asa ng mga Darwinista sa mapagkiling na interpretasyong ito

nabigo nang masilayan ng tunay na agham na ang mga pseudogene ng tao at ng guinea pig ay nagbabahagi ng ~36% ng parehong mga pagkakamali. Dahil hindi naniniwala ang mga Darwinista na malapit kaming kamag-anak ng mga guinea pig, lohikal na pinabulaanan nito ang pahayag na ang magkakaparehong pagkakamali ay patunay ng ebolusyon ayon kay Darwin. Sa kasamaang palad, patuloy pa ring itinutulak ang mga pseudogene bilang patunay na nag-evolve ang tao mula sa mga primate.¹⁶⁴

Ang Endogenous (splicing) Retro (pagkopya pabalik) Viruses, o **ERVs**, ay isa pang maling ipinagpapalagay na ebidensya na nag-evolve ang tao mula sa isang primate na ninuno.¹⁶⁵ Naniniwala ang mga Darwinista na minsan sa hindi nasaksihang nakaraan ay isang retro-virus ang nag-inject ng isang maliit na hibla ng RNA sa isang selula na nagsanib (spliced), at kumopya pabalik, sa datos ng genetika ng selula na may kinalaman sa reproduksyon. Naniniwala ang mga Darwinista na mula noon ay naipapasa ang ERV sa bawat henerasyon. Sa pag-aakalang nananatili sa parehong lugar ang mga ERV, hinahanap ng mga Darwinista ang isang ERV sa hibla ng DNA ng tsimpanse na nasa katulad na lokasyon sa hibla ng tao. Ang anumang ganitong ERV ay inaangkin nilang ebidensya na mayroon tayong karaniwang ninuno kasama ang mga tsimpanse. Gayunpaman, natuklasan ng pananaliksik na ang mga ERV ay maaaring gumalaw sa kahabaan ng gene strand at matatagpuan sa iba't ibang lokasyon sa DNA. Pinabulaanan nito ang pahayag na ang mga ERV na matatagpuan sa magkatulad na lokasyon ay patunay ng magkakasamang ninuno. Inaasahan ko na sa huli ay matutuklasan ng tunay na agham na ang mga ERV, tulad ng tinatawag na Junk DNA, ay naroroon na mula pa sa simula at may pangunahing papel sa kabuuang sistema ng RNA/DNA.

Isa pang kuwento ng mga Darwinista ay tungkol sa **Human Chromosome 2**. Ang mga kromosoma ay naglalaman ng impormasyong henetiko. Habang ang tao ay may 46 na kromosoma, ang mga unggoy ay may 48. Upang ipaliwanag ang pagkakaiba, pinukaw ng mga Darwinista ang kanilang imahinasyon upang ipahayag na pinatutunayan nito na ang tao ay nag-evolve mula sa mga primata! Narito ang kanilang kuwento. Ang mga telomere ay matatagpuan sa dulo ng mga kromosoma. Itinuturo ng mga Darwinista ang isang telomere na matatagpuan sa loob ng Human Chromosome 2 at inaangkin nilang pinatutunayan nito

dalawang kromosoma ang nagsanib sa isa pang hindi nasaksihang ninuno ng primata upang mabuo ang Human Chromosome 2. Hindi pinapansin ang katotohanang ang mga telomere ay madalas na matatagpuan sa loob ng impormasyong henetiko na nasa mga kromosoma. Sa katunayan, hindi bababa sa sampung iba pang telomere ang matatagpuan sa loob ng Human Chromosome 2!

Gayundin, kung naganap ang pagsasanib ng dalawang ninuno ng kromosoma ng primate, ang mga DNA sequence sa magkabilang panig ng diumano'y pagsasanib sa Human Chromosome 2 ay magiging katulad ng sa mga genetic sequence ng tsimpanse. Gayunpaman, ipinapakita ng obserbasyong agham na ang Human Chromosome 2 ay naglalaman ng kumplikadong datos na henetiko na hindi matatagpuan sa DNA ng isang primate.¹⁶⁶ Higit pa rito, kung naganap ang ganoong pagsasanib, ang semilya (o itlog) ng primata na may 24 na kromosoma ay hindi sana tumugma sa katapat nitong itlog (o semilya) na may 23 lamang na kromosoma, at hindi sana naganap ang pag-iitlog na magreresulta sa pagkawala ng nilalang na may pinagsamang kromosoma.

Ang kuwento tungkol sa Human Chromosome 2 ay hindi sumusuporta sa Darwinismo ¹⁶⁷ dahil **ang impormasyong genetiko ang susi**, hindi ang bilang ng mga kromosomang naglalaman ng impormasyong iyon. Halimbawa, ang mga halaman ng tabako at mga unggoy ay parehong may 48 kromosoma, ngunit walang nagsasabing kambal sila!

Si Ernst Haeckel ay isa sa mga pinakaunang tagapanguna ng Darwinismo sa pagguhit ng mga bagay na hindi kailanman umiiral upang itaguyod ang teorya ni Darwin na hindi naman nangyari. Binasa ni Haeckel *ang Origin of the Species* ni Darwin ngunit noong 1869, sampung taon matapos mailathala ang aklat, naranasan niya ang parehong problema na kinahaharap ng mga Darwinista ngayon: hindi siya nakakita ng anumang ebidensya upang suportahan ang hipotesis ni Darwin. Sa halip na aminin na hindi kailanman naganap ang macro-ebolusyon, ginawa ni Haeckel ang ikinabibighani ng mga Darwinista ngayon: matalinong dinisenyo niya ang ilang huwad na ebidensya.¹⁶⁸ Gumuhit siya ng isang

isang tao sa embryonic na yugto, pagkatapos ay gumawa ng mga kopya na may bahagyang pagbabago sa bawat guhit, at tinawag ang mga ito na manok, salamandra, isda, atbp. Dahil halos magkapareho ang kanyang mga guhit sa mga tao sa kanilang embryonic na yugto, inangkin niya na *ang ontogeny ay nagrerekapitula ng phylogeny!* Ibig sabihin nito ay dumadaan ang mga hayop, kasama na ang tao, sa kanilang mga nakaraang yugto ng ebolusyon habang nasa sinapupunan ng kanilang ina.

Bagaman ito ay panlilinlang mula pa sa simula, naging kilala ito bilang **Batas ng Biogenetic o Teorya ng Rekapitulasyon**. Sinabi ng embryologist na si Dr. Michael Richardson, *"Ang ginawa niya (ni Haeckel) ay kumuha ng embryo ng tao at kopyahin ito...peke ang mga ito."*¹⁶⁹

Bagaman napatunayan nang mapanlinlang ang mga guhit ni Haeckel noong dekada 1870, patuloy pa rin itong ginagamit bilang ebidensya ng karaniwang pinagmulan sa mga kolehiyo ngayon. Halimbawa, ipinapakita ng mga Darwinista ang mga guhit ng tao sa yugto ng embryo at inaangkin na mayroon itong mga bulsa ng palikpik at buntot mula sa ating mga nakaraang yugto ng ebolusyon.¹⁷⁰ Matagal nang napatunayan ng tunay na agham na walang buntot ang mga embryo ng tao at ang inaangkin na mga bulsa ng palikpik ay mga bahagi na nagiging mga organo sa ating lalamunan.¹⁷¹ Ang totoo, ang maling agham mula pa noong ika-19 na siglo ay nananatiling maling kaalaman sa ika-21 na siglo.

Upang matupad ang Roma 1:25 tungkol **sa mga nagpalit sa katotohanan ng Diyos sa kasinungalingan at sumamba at naglingkod sa nilalang nang higit kaysa sa Lumikha...** dalawang karaniwang argumento ng mga Darwinista ang tungkol sa kaayusan at inhinyeriya.

Kaayusan. Iginiit ng mga Darwinista na ang maayos na estrukturang matatagpuan sa buhawi, kristal ng bato, o kristal ng niyebe ay patunay na maaaring mangyari nang natural ang kaayusan, nang walang Diyos. Nabubuwag ang argumentong ito kapag napagtanto ng isang tao na ang kaayusan sa isang di-buhay na sistema ay walang kinalaman sa kaayusan at matinding

kompleksidad na matatagpuan sa isang buhay na organismo. Ang mga buhawi, kristal ng bato, at kristal ng niyebe ay nabubuo nang natural dahil sa pagkakaayos ng kanilang pisikal na katangian. Ang isang buhay na selula ay nabubuo dahil sa tiyak na kompleks na impormasyong henetiko na nakapaloob sa kanilang DNA. Higit pa rito, hindi tulad ng mga buhay na organismo, ang mga buhawi, kristal ng bato, at kristal ng niyebe ay hindi kumakain ng sustansya upang gawing enerhiya, nakikipagkomunika sa isa't isa, o nagpaparami upang magka-anak. Ang mga nabubuhay lamang ang naghahalo ng pagkain, gumagamit ng mga sustansya upang mapanatili ang mga sistemang panloob ng katawan at makalikha ng enerhiya, at mayroong datos na henetiko upang magkaanak *ng kapareho nilang uri*.¹⁷²

Sinusuportahan ng mga katotohanan at lohika na ang mga anyong-buhay ay nangangailangan ng isang pinagmumulan ng sukdulang talino sa likod ng kanilang pag-iral.

Inhinyeriya. Iminumungkahi ng mga Darwinista na, dahil kayang baguhin ng mga inhinyero ng genetika ang mga anyong-buhay sa pamamagitan ng pag-aayos-ayos sa kanilang DNA, ipinapakita nito na kaya rin itong gawin ng Natural Selection. Tinalakay ko na ang kanilang hindi umiiral na Natural Selector sa ikalabing-isang kabanata kaya tatalakayin ko naman ang inhinyeriya dito.

Ang inhinyeriyang henetiko ay nakasalig sa mga natuklasan ng libu-libong ibang mananaliksik, na isinagawa sa mga laboratoryo na gumagamit ng bilyun-bilyong dolyar na kagamitan at kompyuter, at pinamumunuan ng mga lubos na sinanay na inhinyero ng henetika. Ang ganitong sinadya at matalinong inhinyeriya ay walang kinalaman sa mga random na mutasyon na lumilikha ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko na magdudulot sa isang uri ng hayop na makro-evolve tungo sa isa pang uri. Halimbawa, kung sa pamamagitan ng napakalaking halaga ng matalinong pag-aayos ng tao, isang isda ang in-genetic engineer upang maging palaka, ipapakita ba nito na posible ang ebolusyon ni Darwin? Siyempre hindi! Ipapakita nito na kailangan ng napakalaking talino upang makalikha ng kapansin-pansing macro-pagbabago.

Halimbawa, kung random mong ihuhulog ang isang bunton ng ladrilyo mula sa tuktok ng isang anim na palapag na gusali, ang tsansa mong makabuo ng isang bahay na gawa sa ladrilyo ay talagang zero. Ngunit kung magpaplano at magtatayo ka gamit ang katalinuhan ng tao, ang bunton ng ladrilyo ay magrer resulta sa isang magandang tahanan. Ang katotohanan ay, ang mga pagkakamaling nangyayari nang random at ang sinadyang, matalinong disenyo ay nagbubunga ng napakalaking kaibang resulta.

Bagaman maaaring umabot ng mga dekada, sa huli ay pinabulaanan ng Agham na Operasyonal ang mga maling salaysay ng Darwinismo na mula sa putik patungo sa zoo at sa iyo. Kahit ganoon, maaaring tumagal pa ng maraming taon bago matanggal ang mga kuwentong ito sa mga aklat-aralin at museo, upang palitan lamang ng mas maraming panlilinlang na nagmumula sa kampo ng Darwinismo.

Mayabang na ipinapahayag ng mga Darwinista sa pamayanang siyentipiko, "*Ang agham ay kusang-loob na nagwawasto kaya't sa huli ay mananaig ang katotohanan,*" habang masayang tinatanggap ang mga grant, kinukuha ang kanilang mga tseke sa sahod, at niloloko ang milyun-milyong tao. Ang pagbaha ng mga maling ulat ay nilulunod din ang mga tunay na tuklas siyentipiko na napapalaot sa pagguho ng mga tila siyentipikong kalokohan.

Bilang resulta, sirang-sira na ang kasalukuyang establisyemento ng agham. Ang patuloy na pagdami ng mga ulat ng pananaliksik na binawi matapos itong ipahayag sa buong mundo bilang *mga makabagong tuklas sa agham* ay nagpapakita ng kaseryosohan ng sitwasyon. Sinabi ni Marcia Angell, editor ng **The New England Journal**: "*Hindi na posible na paniwalaan ang mga inilathalang klinikal na pananaliksik.*"¹⁷³

Kinailangan ng **The Lancet**, isang prestihiyosong British medical journal, na bawiin ang dose-dosenang naipublish nang artikulo matapos matuklasan na ang mga siyentipiko mismo ang nagpi-peer review sa kanilang sariling mga papel! Sinabi ni Dr. Richard Horton, editor ng **The Lancet**:

"Marami sa literatura ng agham ay maaaring hindi totoo... madalas na inuukit ng mga siyentipiko ang datos upang umangkop sa kanilang gustong teorya ng mundo."¹⁷⁴ Halimbawa, iniulat ng mga kamakailang pag-aaral na karamihan sa mga nailathalang pananaliksik sa kanser ay may depekto o hindi ^{mapapatunayan}¹⁷⁵ at ipinapakita ng mga survey sa mga siyentipiko na marami lamang ang nag-uulat ng mga resulta na akma sa kanilang panimulang paniniwala.

Isang kapansin-pansing halimbawa si Jack Szostak, **isang kilalang biyolohista ng Harvard at Nobel Laureate**. Inanunsyo niya na napatunayan niyang kayang magparami ng RNA ang sarili nito, na nagpapatunay na maaaring nagmula ang buhay sa mga kemikal. Isang malaking tuklas ito dahil ang kawalan ng kakayahan ng buhay na magsimula nang mag-isa ay palaging naging malaking balakid sa Darwinismo. Gayunpaman, hindi niya natuklasan ang ganitong patunay at binawi na niya ang kanyang mga pahayag, na sinabing nabulag siya ng kanyang may kinikilingang paniniwala.¹⁷⁶

Ang proseso ng peer-review ay karaniwang isa sa mga problema dahil ang mga review group ay madalas binubuo ng pinaka-may kinikilingan at kadalasang hindi na napapanahon na mga praktisyoner sa kanilang mga larangan. Halimbawa, isang papel na may walong malalaking pagkakamali ang ipinadala sa **The British Medical Journal** at 30% lamang ng mahigit 200 siyentipiko na nagsuri rito ang nagrekomendang tanggihan ito.¹⁷⁷ At kapag nailathala na ang isang maling papel, maaari itong muling mailathala sa mga pahayagan, magasin, website, at mga aklat-aralin.¹⁷⁸

Ang mga proseso ng PhD at tenure ay naging nakamamatay na epektibo sa pagpipilit sa mga batang siyentipiko na umaangat na sumunod sa paradigma ng establisyemento na nagsasaad ng *bilyon-bilyong taon na humahantong sa Darwinian na ebolusyonismo*. Ang paggawa ng iba pa ay katumbas ng pagpapakamatay sa karera at magdudulot ng paghihiganti sa anyo ng hindi pagtanggap ng mga grado, degree, oportunidad sa trabaho, nailathalang papel, o pondo para sa grant.¹⁷⁹

Si propesor ng Yale na si David Gelernter, na tinawag ng New York Times na isang *rock star*, ay nagdeklara na ang ebolusyon ni Darwin,

"ay epektibong napabulaanan... ngunit naging isang relihiyon para sa maraming akademiko."¹⁸⁰ Dagdag pa ni Propesor Gelernter, "Sirain ka nila kung huhamon mo ito... Nakita ko nang nangyari iyon nang paulit-ulit."¹⁸¹ Upang makita ang ilang halimbawa ng pag-uusig na dinanas ng mga tapat na mananaliksik, panoorin ang dokumentaryo ni Ben Stein na *Expelled: No Intelligence Allowed* o basahin ang aklat ni Dr. Jerry Bergman na *Slaughter of the Dissidents*.

Ang Darwinian macro-evolution ay palaging nabibigo na matugunan ang sarili nitong pangunahing pamantayan. Ito ay magpabulaan sa Darwinismo kung ito ay siyensiya, ngunit nananatili ito dahil ito ay isang paniniwalang relihiyoso tungkol sa pinagmulan na, kasabay ng paniniwala sa *bilyon-bilyong taon*, nagbibigay ng pundasyon para sa sekular na pananaw sa mundo.

Napansin ni Michael Ruse, propesor sa Florida State, "*Ang ebolusyon ay isang relihiyon. Totoo ito noong simula ng ebolusyon, at totoo pa rin ito hanggang ngayon.*"²⁹⁵

Habang patuloy na dumarami ang ebidensya laban sa Darwinismo, asahan ang mas maraming maling pahayag at mga hindi kapanipaniwalang kuwento upang itabon ang pagbagsak nito. Pahayag ng pilosopong si Malcolm Muggeridge, "*...ang teorya ng ebolusyon...ay magiging isa sa mga dakilang biro sa mga aklat ng kasaysayan sa hinaharap. Mamamangha ang mga susunod na henerasyon na ang isang napakahina at kaduda-dudang hipotesis ay tinanggap...*"¹⁸⁴

Ipinaliwanag ni Richard Lewontin, dating Propesor ng Biolohiya sa Harvard: "*Kinu-kunan namin ang panig ng (ebolusyong) agham... dahil mayroon kaming naunang pangako sa materyalismo. Hindi dahil pinipilit kami ng mga pamamaraan... ng agham na tanggapin ang materyal na paliwanag... sa kabaligtaran... sapagkat hindi namin maaaring payagan ang isang Banal na Paa na makapasok sa pintuan.*"¹⁸²

Hindi nakapagtataka na ang Darwinismo ang nag-iisang *siyentipikong teorya* na nangangailangan ng mga legal na hatol, mga demanda, at sapilitan upang manatiling buháy. Gayunpaman, hangga't umiiral ang kalayaan sa pagsasalita, hindi mawawala ang debate tungkol sa pinagmulan dahil hindi tatanggap ang malalayang tao na maging

sinasabihan na may mga tanong na hindi nila maaaring itanong, at mga sagot na hindi nila maaaring kuwestiyunin.

Ang mahalaga rito ay dapat maging maingat ang mga tao na pag-ibahin ang agham na may suportang obserbasyon at ang mga historikal na salaysay na may kinikilingan kay Darwin na itinuturo na parang agham. Muli, mag-ingat sa ***agham na maling tinatawag na agham*** (2 Timoteo 6:20-21).

Sinabi ni Darwin, "*Ang patas na resulta ay makakamit lamang sa pamamagitan ng buong paglalahad at pagbabalansi ng mga katotohanan at argumento sa magkabilang panig ng bawat tanong.*"¹⁸³ Matagal nang dapat ihambing ang dogmang Darwinian sa mga nasusubaybayang siyentipikong katotohanan pati na rin sa mga mabubuhay na katunggaling hipotesis.

Sa paghahambing, kahit na ito ay nasa ilalim ng walang humpay na pag-atake, hindi kailanman nabulaanan o binawi ang kahit isang talata ng Bibliya. **Occam's Razor.**

Teksto: "*Pinagtatawanan ng propesor ko ang Bagong Tipan, sinasabing ipinapakita ng pagsusuri sa mga sinaunang manuskrito na may 200,000 pagkakamali. May masasabi ka ba?*" **Russ:** *May napakalakas na ebidensya na sumusuporta sa katumpakan ng Bagong Tipan. May mahigit 14,000 buong o bahagyang kopya ng Bagong Tipan mula pa noong unang siglo at humigit-kumulang 36,000 sipi mula sa mga ama ng simbahan noong ^{ikalawa hanggang ikaapat} na siglo, sapat na para maibalik ang Bagong Tipan maliban sa 11 talata lamang. Ang mga diumano'y pagkakamali ay gramatikal o iba't ibang pagbabaybay. Halimbawa, binibilang nila ang isang variant na pagbabaybay ng isang salita sa isang talata sa 2,000 manuskrito bilang 2,000 pagkakamali! Kung ang salitang iyon ay nasa 10 talata, ang isang variant na pagbabaybay ay binibilang bilang 20,000 pagkakamali! Magiging skeptikal ako sa anumang sasabihin ng huwad na gurong ito, anuman ang paksa.*

Sa mahigit isang taon, sinundan-sundan ako ng mga miyembro ng Skeptics Society, namimigay ng kanilang mga relihiyosong polyeto saan man ako magsalita. Sa isang sesyon ng tanong at sagot sa isang simbahan, tinanong ako ng pangulo ng grupo ng ilang mga tanong na sinagot ko naman. Pagkatapos, tinanong ko siya, "Pangulo ka ng anong grupo?" "Ang Skeptics Society," buong pagmamalaki niyang sagot. Sumagot ako, "Kaya, ikaw ay skeptikal?" "Siyempre!" wika niya. Kaya sinabi ko, "Kakatapos ko lang ibunyag ang ilang panlilinlang na ginagamit para itaguyod ang Darwinismo. Bilang isang skeptic, hinahabol mo rin ba ang mga propesor ng biyolohiya dahil tinuturuan nila ang mga kasinungalingang ito?" Namilipit ang dila niya at sinabi, "Hindi. Naniniwala kami kay Darwin." Sa tanong kong iyon, "Kaya pala, hindi ka nga pala talaga ang presidente ng Samahan ng mga Nagdududa kundi ang presidente pala ng Samahan ng mga Hipokrito, tama?" Hindi na nila ako sinundan mula noon. Sinasabi sa Ecclesiastes 7:5 na mas mabuti pang pakinggan ang saway ng marunong kaysa pakinggan ng tao ang awit ng mga hangal. Russ

"Major ako sa biyolohiya. Ngayon, nagbigay ang propesor ng halimbawa ng mga bitak sa palikpik ng isang sanggol sa sinapupunan ng ina, na ipinakita mong mga tiklop lamang sa balat. Maraming salamat sa ginagawa mo." Jesse sa OR

Habang nakikipagtalo sa dalawang biyolohistang Darwinista, tinanong ko, "Bakit hindi tayo makakakita ng maraming transitional fossils sa mga patong ng bato?" Sabi nila, "Masyadong mabilis ang ebolusyon ayon kay Darwin para masakop sa mga patong (Punctuated Equilibrium)." Pagkatapos, tinanong ko, "Bakit hindi natin nakikita ang macro-change na nagaganap ngayon?" Sabi nila, "Dahil ang pagbabagong Darwiniano ay nangyayari nang dahan-dahan, sa mahabang panahon." Kaya, sinabi ko, "Nalilito ako. Ang ebolusyon bang Darwiniano ay nangyayari nang masyadong mabilis para mag-iwan ng ebidensya o masyadong mabagal para makita?" Nagkatinginan sila at sinabi, "Wow, paniniwala namin ito sa relihiyon! Pero ito ang pinaniniwalaan namin." Sumagot ako, "Maniwala kayo sa gusto ninyo pero itigil ninyo ang pagtuturo ng inyong paniniwala bilang agham sa mga batang walang kamalay-malay." Russ



15

Isang Sagana ng Kasamaan na Bunga

Kaya't sa kanilang mga bunga ninyo sila makikilala.

Si Hesus Kristo sa Mateo 7:20.

Naisip mo na ba ang ilang mga isyu kaugnay ng *bilyon-bilyong taon na humahantong sa Darwinismo*? Ginugol ko ang nakaraang anim na kabanata sa pagtalakay sa mga pangunahing prediksyon ng itinuturing kong Pinakamahalagang Masamang Bunga mula sa puno ng paniniwala sa lumang daigdig: ang ebolusyon ni Darwin. Sa kabanatang ito, nais kong suriin pa ang pitong karagdagang Masamang Bunga ng Paniniwala sa Lumang Daigdig.

Ang bilyon-bilyong taon at ang Darwinismo ay nagsanib-sanib upang magbigay ng pilosopikal na pundasyon na nagpahintulot sa Naturalismo at Humanismo na umunlad.

Ang Naturalismo ay isang pananaw sa mundo na tinatawag ding Materyalistikong Ateismo.¹⁸⁵ Itinuturo ng Naturalismo na materya lamang ang umiiral, at hindi umiiral ang espiritu o kaluluwa ng tao, gayundin ang Espiritung tinatawag nating Diyos. Tinatanggihan nito ang lahat ng sobrenatural o metapisikal na paliwanag tungkol sa kalikasan at itinuturing na ang mga agham natural ang nag-iisang batayan ng maaaring malaman. **Ang Humanismo** ay isang pananaw sa mundo na nakabatay sa Naturalismo.¹⁸⁶ Tinatanggihan ng mga Humanista ang anumang

paniwala sa isang supernatural na sanhi bilang batayan ng moralidad o paggawa ng desisyon, habang naniniwala na ang mga tao ang pinaka-evolved na hayop at, sa esensya, sila mismo ang kanilang sariling diyos.

Parehong ipinagpapalagay ng Naturalismo at Humanismo na ang mga tao ay bahagi ng kalikasan, katulad ng punong oak o ng hulmigas, na tinutupad ang Roma 1:21-23: ***Dahil nang makilala nila ang Diyos, hindi nila Siya pinurihan bilang Diyos... kundi naging hungkag ang kanilang pag-iisip, at ang kanilang hangal na puso ay nangitim. Nagpapahayag na sila'y matalino, naging hangal at pinalitan ang kaluwalhatian ng hindi nabubulok na Diyos ng isang larawan na ginawang kawangis ng nabubulok na tao, at ng mga ibon, at ng mga hayop na may apat na paa, at ng mga gumagapang na nilalang.***

Samantala, ang Kristiyanismong nakabatay sa Bibliya ay nagkukonklusyon mula sa Kasulatan, agham, lohika, at sa mismong Paglikha na ang Diyos ng Bibliya ang ating Maylalang. Halimbawa, pinatutunayan ng *Batas ng Entropiya* na ang materya ay hindi nag-iral magpakailanman at, ayon sa Batas ng Konserbasyon ng Masa at Enerhiya at sa lohika, hindi maaaring sumabog mula sa wala (tingnan ang kabanata 8). Sa katunayan, matapang na ipinapahayag ng Bibliya na ang mismong pag-iral ng Nilikha ay nag-aalis ng ating anumang dahilan upang hindi makilala at paniwalaan ang Diyos. ***Sapagkat ang mga hindi nakikita tungkol sa kaniya mula sa paglikha ng sanlibutan ay malinaw na nakikita, nauunawaan sa pamamagitan ng mga bagay na ginawa, maging ang kaniyang walang hanggang kapangyarihan at pagka-Diyos; kaya't sila'y walang magiging dahilan*** (Roma 1:20).

Si Sir Francis Galton, pinsan ni Charles Darwin, ay kilala bilang Ama ng **Eugenics**,¹⁸⁸ isang terminong gawa sa kombinasyon ng mga salitang Griyego na ang ibig sabihin ay '*maayos na ipinanganak*'. Ang eugenics ay larangan ng pagpapabuti ng mga pisikal at mental na katangian ng mga tao. Sa unang tingin, mukhang isang maganda

pagsusumikap. Gayunpaman, ipinapakita ng kasaysayan na ang paghahangad sa Eugenics ay nagdulot ng maagang kamatayan ng hindi mabilang na milyong tao upang alisin *ang mga hindi karapat-dapat na gene pool* at pagbutihin ang pisikal at mental na katangian ng mga susunod na henerasyon. Ang mga eugenicist na hindi etikal ay tinanggal ang sinumang kanilang itinuring na hindi karapat-dapat na gene pool sa pamamagitan ng sapilitang programa ng sterilization, aborsyon, infanticide, euthanasia, genocide, digmaang etniko, at pagtataguyod ng pamumuhay ng mga homosekswal (ang mga homosekswal ay hindi nagpaparami).

Matapos gamitin ng mga Nazi ang eugenics sa World War II, naging ipinagbabawal ang salitang ito.¹⁸⁹ *Ang The Annals of Eugenics* ay naging *The Annals of Human Genetics* at *ang Eugenics Quarterly* ay naging *The Journal of Social Biology*. Gayunpaman, muling sumisikat ang eugenics sa mga kampus ng kolehiyo, sa mga talakayang pampulitika, at sa praktis sa buong mundo ngayon. Ang pagsusulong ng aborsyon, ng pamumuhay na homosekswal, ng pagiging transgender, at ang pagpatay sa mga itinuturing na hindi karapat-dapat mabuhay, mula sa mga hindi pa isinisilang hanggang sa mga may kapansanan at sa matatanda, ay nagpapakita na kung hindi tayo matututo mula sa kasaysayan, uulitin natin ito.

Ang pananaw ng Bibliya ay nagtuturo na ang bawat buhay ng tao ay mahalaga dahil: ***Nilikha ng Diyos ang tao sa kaniyang sariling wangs, lalaki at babae*** (Genesis 1:27).

Ang ideya na ang mga tao ay mga advanced na hayop na nabuo sa pamamagitan ng *bilyong taon na humantong sa Darwinismo* ay buong pusong tinanggap ng mga nasa kapangyarihang pampulitika na nagnanais ipataw ang kanilang sarili sa iba.

Ang paniniwalang **ang Pulitika ay Inilapat na Biolohiya** ay nakabatay sa paniniwala sa *bilyong taon na humantong sa Darwinismo*.

Ang Nazismo ay tiyak na isang halimbawa ng *pulitika bilang inilapat na biyolohiya*. Si Ernst Haeckel, imbentor ng mapanlinlang na Teorya

ng Rekapitulasyon (kabanata 14), ay nagkaroon ng malaking impluwensya kay Adolph Hitler na naniniwala na ang mga Aleman ang pinaka-evolved, pinakamahusay na lahi at karapat-dapat na mamuno sa mundo. Bukod sa Digmaang Pandaigdig na sinimulan ni Hitler, pinatay ng rehimen ng Nazi ang labintatlong milyong tao sa kanilang mga kampo ng konsentrasyon. Noong 1971, inangkin ng *"Scientific Origins of National Socialism"*: *"Ang Social Darwinism... ay umabot sa rurok nito sa Nazi Germany sa ilalim ni Hitler... ang Pinakamataas na ebolusyonista at ang Nazismo ang sukdulang bunga ng punong-kahoy ng ebolusyon."*¹⁹⁰

Si Karl Marx ay tinutukoy bilang **Ama ng Komunismo**. Noong dekada 1800, siya ay isang pilosopo at aktibistang pampulitika. Sinulat niya ang *Communist Manifesto* (1848) at ang *Das Kapital* (1867). Malugod niyang tinanggap ang *bilyon-bilyong taon na humantong sa Darwinismo* dahil tinulungan ng mga paniniwalang ito ang lipunan na kalimutan ang Diyos, kasama ang Kanyang likas na moralidad at ang paniniwala na ang buhay ng tao ay may espesyal na halaga bilang *nilikha sa wangis ng Diyos*. Sinasabing sinabi ni Marx, *"Ang layunin ko sa buhay ay patalsikin ang Diyos at wasakin ang kapitalismo."*

Ang Marxismo ay isang pang-ekonomiya at sosyo-pulitikang pananaw sa mundo. **Ang Komunismo** ay ang pagpapatupad ng mga ideyang Marxista kabilang ang paniniwala na ang isang sistemang walang uri, na nakabatay sa magkasanib na pagmamay-ari ng mga pasilidad sa produksyon at serbisyo, ay magkakaroon ng mas mahusay na pag-unlad hanggang sa maging isang perpektong utopia na may kasaganaan sa ekonomiya at kalayaan para sa mga indibidwal na paunlarin ang kanilang mga talento. Palaging nabibigo ang sistemang ito na walang Diyos dahil hindi nito isinasaalang-alang ang makasalanang kalikasan ng tao (ang katamaran ng ilan; ang kasakiman sa kapangyarihan at kayamanan ng iba).

Ang Marxismo at Komunismo ay nagdulot ng kamatayan sa sampu-sampung milyong mamamayan nila, kaya pareho silang masasabing masamang halimbawa ng *pulitika na inilapat na biyolohiya*.

Naniniwala ang diktador na Marxistang si Mao Tse Tung na *ang pulitika ay biyolohiyang inilapat*. Pinatay niya ang 60 milyong tao sa Tsina mula 1949 hanggang dekada 1970 at tinukoy si Charles Darwin bilang paborito niyang may-akda.¹⁹¹

Kasama sa *Komunistang Manifesto* ni Marx ang pagbibigay ng pamahalaan ng libreng edukasyon para sa mga bata sa mga pampublikong paaralan. Si Horace Mann, ang kauna-unahang Tagapangulo ng sistemang pampublikong paaralan ng Amerika, ay iginagalang bilang *Ama ng Pampublikong Edukasyon*. Sinulat niya, "*Tayo na nakatuon sa banal na adhikain ng edukasyon ay may karapatang ituring ang lahat ng magulang bilang nagbigay ng mga bihag para sa ating adhikain*."¹⁹²

Si John Dewey (1859–1952) ay isang psychologist, political activist, tagapagbago ng edukasyon, at ang unang pangulo ng *American Humanist Association*, ang pinakamalaking organisasyong Atheist sa Amerika. Isa rin siya sa 34 na lumagda sa orihinal na *Humanist Manifesto* (1933) na itinatag sa paniniwala ng *bilyon-bilyong taon na humantong sa ebolusyon ni Darwin*. Naimpluwensyahan niya ang pampublikong edukasyon sa Amerika at itinaguyod ang *Progressive Education*, na ngayon ay nangingibabaw sa sistemang pampublikong paaralan ng USA.

Naiintindihan nina Hitler, Marx, at Dewey ang kahalagahan ng pag-i-indoktrina sa kabataan sa kanilang pananaw sa mundo. Napagtanto nila na ang sinumang makokontrol sa mga aklat-aralin ay makokontrol ang hinaharap.

Ang pananaw ng Bibliya ay ***...ang masasamang tao at ang mga manlilinlang ay lalo pang magiging masama*** (2 Timoteo 3:13).

Noong Nobyembre 2006, iniulat ng New York Times na sinabi ni Car-olyn Porco ng Space Science Institute na dapat nating turuan, "*...ang ating mga anak mula sa napakabatang edad tungkol sa kuwento ng sansinukob...na mas maluwalhati at kamangha-mangha ...kaysa sa anumang iniaalok ng anumang kasulatan o diyos*..."²³³

Ang pananaw ng Bibliya ay ang ilang tao ay: ***Palaging natututo, at hindi kailanman makarating sa kaalaman ng katotohanan... mga taong may bulok na isipan, mga tanggi sa pananampalataya*** (2 Timoteo 3:7-8).

Hanggang 1962, araw-araw na ipinagdarasal ang Diyos ng Bibliya sa mga pampublikong paaralan sa Amerika, madalas itinuturo ang paglikha mula sa Bibliya at mataas ang ranggo ng mga pampublikong paaralan sa USA sa matematika, agham, at sa kabuuang edukasyon.

Gayunpaman, noong 1962–1963, **pinalitan ang panalangin at ang doktrina ng paglikha ng *bilyon-bilyong taon na humantong sa Darwinismo***.¹⁹³ Ngayon, ang mga pampublikong paaralan sa Amerika ay kabilang sa pinakamababang labinlimang porsyento sa mga industriyalisadong bansa.

Ang mga mapaminsalang desisyon ng USA noong 1962-1963 ay nag-alis sa Diyos at sa Kanyang mga pamantayang moral, na nagdulot ng **pagbagsak ng moralidad ng lipunang Amerikano**. Pagsapit ng 1965, sumiklab sa buong bansa ang Kultura ng Droga at ang Rebolusyong Sekswal. Noong panahong iyon, dalawa lamang ang pangunahing sakit na nakukuha sa pakikipagtalik. Ngayon, mahigit 50 na, kabilang ang virus ng AIDS.

Noong 1962, ang mga pangunahing isyu sa pampublikong paaralan ay ang mga batang nagsasalita nang hindi nakatutok at ang pagnguya ng tsikleta sa klase. Kasama sa mga problema ngayon ang pag-abuso sa alak at droga, gang rape, pagbubuntis ng mga tinedyer (tumaas ng 550% - Kagawaran ng Kalusugan at Serbisyong Pantao ng US), aborsyon, pagiging transgender, malawakang pagpatay, pagpapakamatay (tumikim ang bilang - Pambansang Sentro para sa Estadistika ng Kalusugan) at marami sa mga batang pinalaking Kristiyano ay umaalis na sa Simbahan pagsapit ng dalawampung gulang.²³⁴

Pagsapit ng huling bahagi ng dekada 1960, maraming radikal na grupo na malaking nag-ambag sa paghina ng moral na pundasyong pinagtayuan ng lipunang Amerikano ang nagsimulang sumibol mula sa ugat ng *bilyon-bilyong taon na humantong sa Darwinismo*. Kabilang dito ang mga radikal na grupong pangkalikasan, ang radikal na kilusang pagpapalaya ng kababaihan, ang mga grupong may alternatibong pamumuhay, at ang mga radikal na organisasyong para sa karapatan ng hayop.

Sinabi ni Peter Singer, ang *Ama ng Kilusang Karapatan ng Hayop*, "*Ang Kristiyanismo ang ating kaaway. Kung magtatagumpay ang karapatan ng hayop, kailangan nating wasakin ang tradisyong relihiyosong Hudyo-Kristiyano.*"

Ang pananaw ng Bibliya ay mayroong ...***mga yaong pinalitan ang katotohanan ng Diyos ng kasinungalingan, at sinamba at pinaglingkuran ang nilikha nang higit pa kaysa sa Lumikha*** (Roma 1:25).

Ang lipunang Amerikano ay kasalukuyang naghihirap dahil sa **Moral Relativism**, isang pilosopikal na pananaw na walang mga absolutong katotohanan.

Ang tama o mali ay nakasalalay sa bawat tao at sa kung ano ang tatanggapin ng lipunan. Ang pagsasabing may mali sa aborsyon, pornograpiya (ang USA ay ngayon ang nangungunang tagaluwas ng pornograpiya sa mundo), kasal ng magkaparehong kasarian, salamangka o Satanismo (ang paganismo ay dumodoble tuwing 18 buwan sa USA)¹⁹⁴ ay magreresulta sa pagtawag sa iyo na masama, mapanghusga, mayabang o walang pagmamahal. Ang panlalait ay palaging huling tanggulan ng mga walang ebidensya para suportahan ang kanilang posisyon. Magiging proud si Saul Alinsky...Si Saul sino?

Noong 1971, inilathala ang **Rules for Radicals** ni Neo-Marxistang Saul Alinsky. Si Alinsky, na kilala bilang *orihinal na Community Organizer*, ay ibinase ang kanyang mga patakaran para baguhin ang isang bansa (ang USA) tungo sa pagiging Komunista sa mga taktika ng Italianong Neo-Marxistang si Antonio Gramsci. Ang Neo-Marxismo ay isang termino para sa mga pamamaraan na sumusubok sagutin ang mga tanong na hindi sakop sa mga sinulat ni Marx.

Sa pambungad na dedikasyon ni Alinsky, kinilala niya si Lucifer bilang unang radikal na naghimagsik laban sa nakapirming kaayusan.¹⁹⁵ Ang dalawang pangunahing layunin ng *Rules for Radicals* ay siraan ang mga absolutong nakasaad sa Bibliya at ang moralidad ng Kristiyanismo sa

upang sirain ang kultura ng isang bansa at magbagsak sa sarili nito upang makapagsimula ang isang Marxistang rehimen.

Sinabi ni Pangulong Harry Truman, "*Ang pangunahing batayan ng batas ng bansang ito ay ibinigay kay Moises sa Bundok* (ang Sampung Utos)." Pagkatapos ay binalaan niya ang bansa, "*Kung wala tayong wastong moral na saligan, sa huli ay magkakaroon tayo ng isang totalitaryong pamahalaan.*"¹⁹⁶

Sinabi ni Alinsky, "*Ang unang hakbang sa pag-oorganisa ng komunidad ay ang pagdis-organisa ng komunidad.*" Ang kanyang **pangunahing tuntunin** ay magdulot ng alitan upang **hatiin ang mga tao** sa magka-kontra na grupo na magka-away. Iminungkahi niya na ang isang *Tagapag-organisa ng Komunidad* ay lilikha ng alitan upang hatiin ang mga tao batay sa lahi, relihiyon, kita, kasarian, pulitika... anumang makalilikha ng pagkakabahagi. Dahil ayaw ng mga tao ng alitan, likas na dumadaloy sila sa **ikalawang tuntunin** ni Alinsky: **kompromiso**. Lahat ng grupo ay may hawak na tiyak na posisyon, kaya ang kompromiso ay palaging papalayo sa kanilang mga prinsipyo at papalapit sa radikal na posisyon.

Ang ikatlong tuntunin ay tungkol sa mga taong naninindigan sa kanilang mga prinsipyo at tumatangging makipagkompromiso. Ang mga taong tulad nito ay dapat **itakwil**. Iminungkahi ni Alinsky **na ang pang-iinsulto ang pinakamakapangyarihang sandata ng radikal**. Sa pamamagitan ng pagtawag ng mga pang-iinsulto sa oposisyon, gaya ng rasista, fundamentalista, tanga o walang-pag-ibig, magdudulot ang *Tagapag-organisa ng Komunidad* upang lumayo ang mga tao sa mga hindi makikipagkompromiso, at itakwil ang kalaban ng radikal. Tiyak na nakikita natin ang mga tuntuning ito na umiiral sa buong lipunang Amerikano ngayon.

Naniniwala na ang mga tao ay mga hayop na nag-e-evolve lamang, ginawang legal **ang aborsyon** sa USA noong 1973. Tuwing binabanggit ko ang aborsyon, kailangan kong harapin ang katotohanang maraming kababaihan, kasama na ang mga Kristiyano, ang nagpa-abortion. Kung isa ka sa mga kababaihang ito, alamin mong mahal ka ng Diyos at

ipinadala Niya ang Kanyang nag-iisang Anak upang bayaran ang lahat ng ating mga kasalanan. Kaya, siguraduhing hilingin mo sa Diyos na patawarin ka (Agad Niya kang papatawarin). Pagkatapos ay tanggapin mo ang Kanyang biyaya at kapatawaran (ibig sabihin, bitawan mo ang anumang pagsisisi). Ngayon ay isang mensahe para sa mga lalaki (dahil minsan medyo mabagal tayo mag-unawa): Kung ang isang babae ay nag-abort, ganoon din ang isang lalaki. Kung ito ay tumutukoy sa iyo, siguraduhing hilingin mo sa Diyos na patawarin ka. Papatawarin ka Niya.

Itinatag ni Margaret Sanger ang Planned Parenthood noong 1916 upang alisin ang tinatawag niyang "*human weeds*" at mga "inferior races" na kinabibilangan ng mga Oriental, mga Hudyo, at mga Itim.¹⁹⁷ Si Sanger, isang tagapagtaguyod ng eugenics, ay nagsabi na inaabangan niya ang *makita ang sangkatauhan na malaya mula sa tiraniya ng Kristiyanismo* (na nagtuturo na ang mga tao ay nilikha ayon sa larawan ng Diyos, kaya mali ang patayin ang mga itinuturing mong hindi karapat-dapat mabuhay).¹⁹⁸ Sa pagsulat nito, mahigit 70 milyong mamamayang Amerikano ang napatay dahil sa **aborsyon**. Sa buong mundo, mahigit 3 bilyong walang-depensang sanggol ang pinatay.

Ang Pinagkaloobang Siyentipiko ng Texas noong 2006, ayon sa Akademya ng Agham ng Texas, ay si Eric Pianka, isang propesor sa Unibersidad ng Texas. Bilang pag-uulit sa paniniwalang ang mga tao ay mga hayop lamang na nag-e-evolve, sinabi niya na kailangan ang pagkamatay ng 5.8 bilyong tao (95% ng populasyon ng mundo noon) upang hindi maging isang "*matabang, pantaong biomass*" ang Daigdig. Ang Wild Earth, isang radikal na pahayagang pangkapaligiran, ay nagsabi, "*Ang pagkawala ng Homo Sapiens...ang unti-unting pag-alis ng lahing tao ay lulutasin ang bawat problema sa mundo, panlipunan at pangkapaligiran.*"¹⁹⁹

Ito ang ilan sa mga bulok na bunga na nakasabit sa mga sanga ng masamang puno ng *bilyon-bilyong taon ng panahon*. Tinalakay ko ang pangunahing bunga, ang Darwinismo, sa mga naunang kabanata. Iningatan ko ang sukdulang masamang bunga para sa ikalabing-pitong kabanata. Ngunit una, talakayin muna natin ang ikasiyam na bunga sa

ang susunod na kabanata: **Ang pagkawala ng Kristiyanong pamana ng Amerika.**

"Naging Theistic Evolutionists kami sa loob ng 25 taon. Matapos makita ang inyong unang tatlong Seminar, alam na namin na ang Diyos ang lumikha sa amin!" Bob at Carol sa CO

"Ang guro ko noong high school ay dumalo sa iyong talumpati at sinabi sa akin na ang iyong ibinahagi ay nagwasak ng kanyang pananampalataya sa Darwinismo at binago ang kanyang pananaw sa mundo!" Daryl sa AZ

"Dahil narinig kitang nagbahagi sa simbahan ko, nang mabasa ko ang headline tungkol sa ape-man, ang nasa isip ko ay, 'Ginawa Niya sila ayon sa kanilang uri' at totoo ang Salita ng Diyos: salita-sa-salita at mula simula hanggang wakas. Salamat!" Jerry sa ID

Sinabi ko sa dalagang nasa Grand Canyon IMAX, "Kailangan ko ng 55 tiket para sa aking Creation tour group." Tumingin siya sa akin at sumigaw, "Ano'ng tinuturo mo sa mga taong 'yan?!" Sabi ko, "Itinuturo ko sa kanila kung paano talaga nabuo ang Canyon sa halip na ang mga lipas na kwentong-pambata na patuloy ninyong ipinipilit." Namilipit ang dila niya at inamin: "Sa totoo lang, lumaki ako sa isang Kristiyanong tahanan pero nag-aral ako sa kolehiyo at doon natutunan kong lahat ng sinasabi ng Bibliya ay kasinungalingan!"

Sumagot ako, "Hindi, niloko ka ng mga propesor mong Atheist at Marxist. Kung gusto mong magpahinga, sasagutin ko ang anumang tanong mo tungkol sa mga isyung ito habang pinapanood ng grupo ko ang pelikula." Ginawa niya iyon at sinagot ko ang dose-dosenang tanong niya. Lahat ng bata ay may ganoong mga tanong at kapag hindi nabibigyan ng sagot ang kailangan nila, ang mga pagdududa ay lumalago at nagiging kawalang-paniwala. Nasa amin ang mga sagot. Russ



16

Ang Pagkawala ng Ang Kristiyanong Pamana ng Amerika

*"Kapag nabuwag ang mga haligi ng Kristiyanismo,
ang ating kasalukuyang republikanong anyo ng
pamahalaan... ay dapat bumagsak kasama nila."*²⁰⁰

Founding Father, Dr. Jedidiah Morse

Upang wasakin ang Estados Unidos ng Amerika mula sa loob, dapat makamit ng isang kaaway ang dalawang bagay. Una, wasakin ang pananampalataya ng mga mamamayan sa mga pangunahing katuruan ng Bibliya, ang

COST (tingnan ang Glosaryo). Pangalawa, isulat muli ang dakilang kasaysayang Kristiyano ng Amerika. Ito ay isang tuwirang pag-atake na nangangailangan ng tuloy-tuloy na pagsisikap at maraming pasensya, at napakaraming tao ang ginugol ang kanilang buhay sa pagsisikap na isakatuparan ang planong ito sa nakalipas na mahigit 200 taon.

Simple ang plano, ngunit mapanlinlang. Turuan ang mga bata ng bansa na hindi kailanman nagkaroon ng Maylalang at sirain ang tiwala ng mga mamamayan sa mga saligang pang-Bibliya. Pagkatapos, sa loob ng isang henerasyon, *tayo, ang mga tao*, ay tatanggi sa ating Maylalang na nagkaloob sa atin ng ating mga kalayaan. Samantala, sa pamamagitan ng pagtuturo sa mga mag-aaral ng muling isinulat na kasaysayan ng USA na binubura ang Kristiyanong pamana ng bansa at binabawasan ang kahalagahan ng tunay nitong nakaraan, maaaring hindi makita ng *Amahan at Ina ng Bayan* ang anumang dahilan upang ipagtanggol ang ating mga minana. Noong huling bahagi ng 1800s, si Dr.

Inula ni A.A. Hodge ng Princeton, "...*isang sentralisadong sistema ng pambansang edukasyon...ay magiging pinaka-nakakatakot na makinarya para sa pagpapalaganap ng anti-Kristiyano at ateistang kawalang-paniwala...*"²⁰¹

Ang pangunahing pag-atake sa kasaysayan ng Estados Unidos ay nakatuon sa Bibliikal na Tagapagbigay ng mga kalayaan ng bansa. Malinaw sa mga kalaban ng Amerika na upang wasakin ang Estados Unidos, kailangan nilang pahinain ang pananampalataya sa Diyos ng Bibliya sa puso at isip ng karaniwang mamamayang Amerikano. Nang maunawaan ito, itinutok ng mga kaaway ng Amerika ang kanilang pansin sa mga bata ng bansa: pahinain ang pananampalataya ng isang bata sa pag-iral ng isang mapagmahal na Maylalang na kailangang makipagkasundo, at wawasakin mo rin ang pananampalataya ng batang iyon na may Maylalang na nagkaloob sa kaniya ng kaniyang mga karapatan.

Mga henerasyon ng mga dedikadong Humanista ang naglaan ng kanilang buhay at yaman upang makamit ang matinding kontrol na mayroon sila ngayon sa pampublikong edukasyon sa Estados Unidos. Kung babasahin mo ang karamihan sa mga makabagong Humanistikong aklat-aralin, o kung makikinig ka sa aralin sa kasaysayan na ibinibigay ng karamihan sa mga sekular na propesor sa kolehiyo, aakalain mong ang Kristiyanismo ay puro mito na kaunti lang ang kinalaman sa pagtatatag ng Estados Unidos, at na ang Diyos ng Bibliya ay walang kaugnayan sa mga tagumpay na natamasa ng bansa.

Ang pananaw ng Bibliya ay: ***Ang bayan ko ay nasira dahil sa kakulangan ng kaalaman*** (Oseas 4:6).

Si Karl Marx, ang *Ama ng Komunismo*, ay naniwala na ang paraan para sa rebolusyonaryong pagsakop sa isang bansa ay ang wasakin ang kaalaman ng kultura tungkol sa pamana nito. Alam niya na *ang mga taong walang pamana ay madaling maligaw* at hindi malamang na makakita ng dahilan para ipagtanggol ang kanilang bansa. Nauunawaan niya na ang unang larangan ng digmaan ay ang muling pagsulat ng kasaysayan ng isang bansa

at siya ay naitalang nagsabi: "*Ang unang kinakailangan para sa kaligayahan ng mga tao ay ang pag-aalis ng relihiyon.*"²⁰² Hindi naging bingi ang mga tao sa kanyang mga ideya.

Sa nakalipas na 60 taon, muling isinulat o hindi pinansin ang kasaysayan ng USA. Ang mga mag-aaral sa Amerika ay lumalaki nang kaunti ang kaalaman tungkol sa Kristiyanong ugat ng kanilang bansa. Ang mga rebyonisista ng kasaysayan, lalo na yaong may posisyon bilang mga may-akda ng aklat-aralin, editor, at tagapaglathala, ay hindi lamang itinanggi o ikinahiya ang mga bata tungkol sa Hudyo-Kristiyanong pamana ng Amerika, kundi tinuturuan din ang mga estudyante na mahiya sa mga Ama ng kanilang bansa. Halimbawa, ang aklat-aralin na ito para sa edisyong ng guro ay nagsasabing, "Nang isinulat ni Jefferson na 'lahat ng tao' ay pantay, ang tunay niyang ibig sabihin ay 'lahat ng mamamayan' – hindi kasama ang mga kababaihan at mga itim."²⁰³ Ito ay simpleng anti-Amerikanong propaganda dahil malinaw sa konteksto ng Deklarasyon ng Kalayaan na ***ang 'lahat ng tao' ay tumutukoy sa paglikha ng Diyos sa tao sa kanyang sariling imahe, lalaki at babae*** (Genesis 1:27).

Narito ang isang halimbawa ng role-playing na ehersisyo para sa mga estudyante mula sa isang textbook ng edisyong guro:²⁰⁴ "*Gampanan ang papel ng isang Romano na nababahala sa pag-usbong ng Kristiyanismo at sumulat ng liham na nagpapaliwanag kung bakit ka tutol sa Kristiyanismo.*" Paano mo sa tingin naaapektuhan ng ganitong uri ng propaganda ang isang madaling maimpluwensyang isip ng kabataan?

Ang katotohanang ninakaw ang tunay na kasaysayan ng Amerika ay nagsimulang maging malinaw sa akin noong 2007 nang maglakbay kami ng aking asawa, si Joanna, sa Washington, D.C. Habang binibisita namin ang kabisera ng bansa, namangha kami sa mga pinta at guhit sa National Art Museum dahil karamihan sa mga likhang-sining mula sa maagang kasaysayan ng Estados Unidos ay may temang Bibliya. Pagkatapos naming lisanin ang museo, kami ay namangha habang binibisita namin ang iba't ibang pederal na institusyon at mga memorial sa kabisera ng bansa. Sa marami sa

sa mga lugar na ito ay nakakita kami ng mga sipi na nakaukit sa mga pader na bato na nagpapatunay ng paniniwala at pasasalamat sa Diyos ng Bibliya mula sa ilan sa mga Ama ng Pagkakatatag ng bansa. Nakakita rin kami ng mga paglalarawan ng Sampung Utos, mga talata mula sa Bibliya, at mga patotoo na nakaukit sa tanso at inukit sa marmol o granito, na bawat isa ay nagpapatotoo sa minsang makapangyarihang pananampalataya at pag-asa ng Amerika sa Diyos ng Bibliya.

Mahirap bumisita sa kabisera ng Estados Unidos nang hindi napagtatanto na ang bansa ay itinatag ng mga kalalakihan at kababaihang karamihang Kristiyano ayon sa mga prinsipyong karamihang Kristiyano, at na ang pananampalataya sa Lumikha ng Bibliya ay nagkaroon ng makabuluhang epekto sa takbo ng kasaysayan ng bansa. Ngunit kung walang kaalaman sa kanilang tunay na nakaraan, maaaring mapaniwala ang mga mamamayang Amerikano sa anumang ihaharap sa kanila ng mga may kapangyarihan.

Sapagkat ang pakikipagbaka natin ay hindi laban sa laman at dugo, kundi laban sa mga pamunuan, laban sa mga kapangyarihan, laban sa mga pinuno ng kadiliman ng sanlibang ito, laban sa mga karok-karok na espirital sa matataas na lugar (Efeso 6:12).

Ang **bakas ng Diyos** ay nasa puso ng mga unang manuklas at nanirahan na naglayag patungong Amerika. Kabilang dito sina Christopher Columbus, ang mga Puritan at ang mga Pilgrim. Kahit ang karamihan sa mga unibersidad, tulad ng Yale at Harvard, ay nagsimula bilang mga institusyong Kristiyano. Ngunit pagsapit ng unang bahagi ng 1700s, kapwa nawalan ng sigla ang Simbahang Kristiyano at ang mga tao ng Labintatlong Kolonya para sa tunay na Diyos ng Bibliya. Gayundin, karamihan sa mga unibersidad ay kalaunan ay napasuko sa tuksong makipagkompromiso sa sekularismo (tulad ng karamihan sa mga Kristiyanong institusyon sa kasalukuyan).

Pagkatapos ay dumating ang unang ***Dakilang Pagbangon***, na isang muling pagkabuhay ng Kristiyanismo mula 1732 hanggang 1776 na nagsimula sa New England

²⁰⁵ nang ang ilang pastor na nagpaparangal sa Diyos, kabilang si Jonathan Edwards, ay bumalik sa pagpapangaral ng "*Si Cristo ay namatay para sa iyo*" mula sa kanilang mga pulpito. Hindi nagtagal ay sumali sa kanila ang Britishong ebanghelista na si George Whitefield, na nangaral sa mga plasa, bukirin at parang kung saan ibinuhos ng Diyos ang Kanyang mga pagpapala at lumago ang mga tao hanggang sa libu-libo. Nang sumigla ang unang ***Dakilang Pagbangon***, bumalik ang ibang pastor sa pagpapahayag ng, "*Si Cristo ay namatay para sa iyo*" at hindi nagtagal ay nagkaisa ang Labintatlong Kolonya bilang *Isang Bansa sa Ilalim ng Diyos*.

Mahalaga na maunawaan na ang mga Kolonista ay naniniwala sa isang pananaw sa mundo na nakabatay sa Paglikha. Kaya nang marinig ng mga tao ang "*Si Cristo ay namatay para sa iyo*," nauunawaan nila kung bakit ipinako si Jesus sa krus at kung paano ang Kanyang sakripisyo sa krus ay tutubos sa mga Mananampalataya sa kanilang makalangit na Lumikha.

Sa mga unang kabanata ng Gawa 17, natutuhan natin na nang makipag-usap si Apostol Pablo sa mga Hudyo, na naniniwala sa pananaw na nakabatay sa Paglikha, sinimulan niya sa pamamagitan ng pagproklama: "***Si Jesus, na ipinangangaral ko sa inyo, ay siyang Cristo***."²⁰⁶ Nauunawaan ng mga Hudyo ang mga saligan ng Kasulatan, kaya hindi na kailangang ipaliwanag ni Pablo kung bakit sila nangangailangan ng Tagapagligtas. Ipinahayag niya nang direkta na si Jesus ang ipinangakong Mesiyas. Gayundin, ang mga taong naninirahan sa Labintatlong Kolonya ay nakakaalam ng kanilang pangangailangan para sa pagtubos sa kanilang Maylalang upang maunawaan at matanggap na "*si Cristo ay namatay para sa iyo*."

Nang ibuhos ng Diyos ang Kanyang Banal na Espiritu, sumigla ang ***Dakilang Pagbangon***, at inangkin ng Labing-tatlong Kolonya pabalik ang kanilang mga karapatang kaloob ng Diyos mula sa mga Briton. Nakuha nila ito sa pamamagitan ng Digmaang Rebolusyonaryo. Sa katunayan, nakasulat sa Liberty Bell ang Levitico 25:10: ***Ipahayag ang kalayaan sa buong lupain para sa lahat ng naninirahan dito***.

Ang mga sinulat at sipi mula sa ating mga Ama ng Pagkakatatag at mga sermon mula sa mga Kristiyanong pastor bago ang Digmaang Rebolusyonaryo ay nagpapatunay na ang Estados Unidos ng Amerika ay pangunahing itinayo sa mga prinsipyong Kristiyano, kabilang ang Sampung Utos, at na tayo ay binigyan ng ating Bibliyang Lumikha ng ilang hindi maiaalis na karapatan.

Si Noah Webster (1758-1843) ang sumulat ng kauna-unahang American Dictionary at inihanda ang Blue Back Speller na ginamit upang turuan ang mga bata sa Amerika noong ang kabataan ng bansa ay ilan sa mga pinaka-maalam na bata sa buong mundo. Sinabi ni Webster, "*Ang ating kalayaan, paglago at kasaganaan ay bunga ng isang pilosopiyang Biblikal sa buhay.*" Pinatunayan niya, "*Ang relihiyong Kristiyano ay...isa sa mga unang bagay na dapat ituro sa lahat ng mga bata....*"²⁰⁷ Nauunawaan ni Webster, gaya ng kanyang sinabi, "*Ang relihiyong Kristiyano ay dapat maging batayan ng anumang pamahalaan na nilalayong pangalagaan ang mga karapatan at pribilehiyo ng isang malayang bayan.*"²⁰⁸ Alam niya na mahalaga para sa mga Amerikano, Kristiyano man o hindi, na maunawaan ang ugnayan ng mga unang kabanata ng aklat ng Genesis sa mga kalayaang ipinagkaloob sa mga mamamayan ng Amerika ng kanilang Banal na Nilikha.

Sinabi ng kauna-unahang Surgeon General ng Amerika, ang Ama ng Bayan na si Dr. Benjamin Rush, "*Ang tanging pundasyon para sa... isang Republika ay dapat ilagay sa relihiyon... at ang Kristiyanismo ang tanging tunay at perpektong relihiyon.*"²⁰⁹

Bagaman ang mga Ama ng Pagkakatatag ay karamihang lalaking may matibay na pananampalataya, hindi sila perpekto, gaya ng walang perpektong tao ngayon. Gayunpaman, sa mga Ama ng Pagkakatatag, limampu't dalawa sa limampu't anim na pumirma sa Deklarasyon ng Kalayaan (93%) at limampu't dalawa sa limampu't lima na sumulat sa Saligang Batas ng U.S. (95%) ay mga Kristiyano.²¹⁰

Sa mga unang taon ng pagbuo ng bansa noong Digmaang Rebolusyonaryo, isinama sa mga konstitusyon ng mga estado ang mga doktrinang Kristiyano. Narito ang dalawang halimbawa:

Ang Konstitusyon ng Delaware: *"Na ang bawat mamamayan na mapipili bilang miyembro ng alinmang kapulungan ng Lehislatura, o itatalaga sa anumang iba pang opisina, ay kailangang pumirma sa sumusunod na deklarasyon: Ako ay nagpapatotoo ng aking pananampalataya sa Diyos Ama, at sa Panginoong Jesucristo na kaniyang nag-iisang Anak, at sa Banal na Espiritu, isang Diyos at pinagpala magpakailanman; at kinikilala ko na ang Banal na Kasulatan ng Lumang Tipan at ng Bagong Tipan ay ibinigay sa pamamagitan ng banal na inspirasyon."*

Ang Saligang Batas ng Pennsylvania, na inaprubahan noong 1776, ay nag-utos sa lahat ng mga mambabatas na ideklara:

*"Sumasampalataya ako sa isang Diyos, ang Maylalang at Tagapangasiwa ng sansinukob, ang Tagapagbigay-gantimpala sa mabuti, at ang Tagapahamak sa masasama; at kinikilala ko na ang mga Kasulatan ng Lumang Tipan at ng Bagong Tipan ay ibinigay sa pamamagitan ng inspirasyon."*²¹¹

Naniniwala ang mga Ama ng Pagkakatatag ng Estados Unidos

...lalangin ng Diyos ang tao ayon sa kaniyang sariling

larawan...lalaki at babae... (Genesis 1:27), na ipinahayag sa

Deklarasyon: *"Lahat ng tao ay nilikha nang pantay-pantay at*

pinagkalooban ng kanilang tagapaglikha ng ilang hindi maiaalis na karapatan..." Ipinaliwanag ng mga Tagapagtatag na ang mga

kalayaan ng Amerika ay nagmula nang direkta sa Tagapaglikha para

sa mga mamamayan nito, gaya ng tinutukoy rin sa Deklarasyon ng

Kalayaan ang Tagapaglikha sa Bibliya bilang: Tagapag-atas ng

Kalikasan (*mga batas ng kalikasan; Diyos ng kalikasan*), Kataas-

taasang Hukom (*ang Kataas-taasang Hukom ng mundo*), at Banal na

Tagapagtanggol (*proteksyon ng Banal na Paggabay*).

Si John Hancock ang unang pumirma sa Deklarasyon ng Kalayaan.

Pinangunahan niya ang isang Proklamasyon ng Kongreso noong

Abril 15, 1775 na nagpapatunay sa hangarin ng Kongreso: *"...na*

magpakumbaba sa harap ng Diyos...na hingin ang Patawad para sa

lahat ng aming mga paglabag..." at humiling ng *"...isang*

*Pagpapala sa... mga Kolonya ng Amerika sa Pagtatanggol ng kanilang mga Karapatan (na nais naming pasalamatang ang Makapangyarihang Diyos)..."*²¹² Sinabi ni Patrick Henry, ang Orador ng Rebolusyon, na ang Bibliya, "...ay isang aklat na mas mahalaga kaysa sa lahat ng iba pang aklat na naimprenta kailanman."²¹³

Sa mga taong sumunod sa Digmaang Rebolusyonaryo, nagsimulang maghiwalay-hiwalay ang labintatlong orihinal na estado dahil sa mga hindi pagkakasundo sa iba't ibang isyu, kabilang ang mga karapatan sa kalakalan. Bilang resulta, isang Konstitusyonal na Kombensiyon ang pinatawag sa Philadelphia noong Mayo 1787. Ang **tatlong pangunahing sanggunian para sa Saligang Batas ng U.S.**, na binanggit ng mga may-akda nito, ay: *Ang King James Bible, Ang Commentaries On The Laws Of England ni Sir William Blackstone, at Ang Spirit Of The Laws ni Baron Montesquieu*.²¹⁴ Ipinapakita ng tatlong sangguniang ito na ang pamamahala ng batas ng bansa ay nakabatay sa hindi nagbabagong natural na batas ng Sampung Utos ng Diyos.

Kapag inilagay sa tamang konteksto, ang terminong "*endowed by their Creator*" sa Deklarasyon ang siyang tamang konteksto kung saan natin maaaring wastong maipakahulugan ang Saligang Batas ng Estados Unidos at ang nakakabit na Bill of Rights. Na ang mga Ama ng Pagkakatatag ay naniwala sa Tagapaglikha sa Bibliya at na ang mga kalayaan ng Amerika ay nagmula sa Diyos nang direkta sa mga mamamayan ng bagong tatag na bansa ay makikita sa pambungad na pangungusap ng Saligang Batas ng U.S.: "*Kami, ang mga tao...*" sa halip na "*Kami, ang pamahalaan.*" Lubos na malinaw na naniwala ang mga Tagapagtatag ng Amerika na ang mga karapatan ng bawat tao ay nagmula sa kanilang Tagapaglikha sa Bibliya.

Sa panahon ng Constitutional Convention, si Ben Franklin, na hindi kilala bilang Kristiyano noon, ay iminungkahi na simulan ang bawat sesyon sa pamamagitan ng panalangin sa Diyos ng Bibliya²¹⁵ at mula pa noong 1787 ay nagsisimula ang bawat sesyon ng Kongreso sa panalangin sa Diyos ng Bibliya (hanggang sa

1990s at ilang beses pa pagkatapos nang buksan ang mga sesyon ng Kongreso sa pamamagitan ng panalangin sa diyos ng Islam).

Pagkatapos ng Constitutional Convention, sinabi ni Alexander Hamilton, ang unang Kalihim ng Pananalapi ng USA at pangunahing may-akda ng Federalist Papers na nagbigay-kahulugan sa Saligang Batas ng U.S., "*Taos-puso kong pinahahalagahan (ang Saligang Batas) bilang isang sistemang, kung wala ang daliri ng Diyos, ay hindi kailanman sana ay... napagkasunduan ng ganoong pagkakaiba-iba ng mga interes.*"²¹⁶

Ang Ama ng Bansa, at unang Pangulo na si George Washington ay tinapos ang kaniyang panunumpa sa pamamagitan ng pagsasabing, "*Sa tulong ng Diyos*" habang yumuyuko upang halikan ang Bibliya. Ipinahayag niya ang isang Pambansang Araw ng Pasasalamat sa Kristiyanong Diyos noong Oktubre 3, 1789. (Ang proklamasyon para sa Pasasalamat na iniharap ni Abraham Lincoln ang ipinagdiriwang hanggang ngayon).

Ang Ama ng Pagkakatatag na si Thomas Jefferson, na kilala bilang *May-akda ng Deklarasyon ng Kalayaan*, ang naging ikatlo presidente ng U.S. Bagaman itinaturo ng muling isinulat na kasaysayan na siya ay isang Kristiyanong skeptic o Deist, dumalo si Pangulong Jefferson sa mga paglilingkod sa simbahan na Kristiyano na ginanap sa Gusali ng U.S. Capitol pati na rin sa gusaling pinaglagyan ng Korte Suprema. Sinulat din niya ang plano sa edukasyon para sa mga paaralan ng Distrito ng Columbia na gumagamit ng Bibliyang King James bilang pangunahing aklat-pambasa. Mula sa kanyang mga ginawa at pahayag, malinaw na nais niyang maitayo ang USA sa mga prinsipyong Kristiyano. Sa isang liham kay Founding Father Dr. Benjamin Rush noong Abril 12, 1802, isinulat ni Jefferson na ang kanyang mga pananaw ay ang "*...bunga ng isang buhay ng pagsisiyasat at pagninilay, at lubos na naiiba sa anti-Kristiyanong sistemang iniuugnay sa akin ng mga taong walang alam tungkol sa aking mga opinyon.*"

Si James Madison, na kilala bilang *Ama ng Bill of Rights*, ang pangunahing may-akda ng Unang Susog ng

na relihiyosong probisyon. Nauunawaan niya ang anumang konstitusyonal na paghihiwalay ng simbahan at estado. Nahalal si Madison bilang ika-apat na pangulo ng Estados Unidos. Habang nasa puwesto, dumalo siya sa mga paglilingkod sa simbahan na Kristiyano na ginaganap sa Gusali ng Kapitolyo ng Estados Unidos at isinusulong ang pagkuha ng mga pastor na Kristiyano na binabayaran ng pederal para sa Kapulungan ng mga Kinatawan at Senado.

Sinabi ng Itinatag na Ama na si John Adams, "*Ang pangkalahatang mga prinsipyo na ginamit ng mga ama upang makamit ang kalayaan ay... ang pangkalahatang mga prinsipyo ng Kristiyanismo...*"²¹⁷

Mula sa *Deklarasyon ng Kalayaan* hanggang sa *Konstitusyon ng U.S.* at sa *Bill of Rights*, malinaw sa sinumang tapat na tagamasid na ang USA ay pangunahin na itinatag sa mga prinsipyong Kristiyano at ang relihiyosong probisyon ng Unang Susog ay nilayong protektahan ang mga gawaing pangrelihiyon, hindi upang pahinain ang mga kalayaang nakabatay sa Kristiyanismo ng Amerika.

Ang mga Kristiyano ay hindi walang kasalanan, kundi nailigtas lamang sa pamamagitan ng biyaya ng Diyos sa pamamagitan ng pananampalataya sa Panginoong Jesucristo. Ang orihinal na Labing-tatlong Kolonya, bagaman nakabatay sa Kristiyanismo, ay hindi rin perpekto. Ang bagong bansa na kanilang itinatag ay naitatag habang **ang pagkaalipin** ay karaniwan sa buong mundo, at ang kalakalan ng mga alipin mula sa Aprika ay umuunlad sa lupain na magiging Estados Unidos ng Amerika. Lalo na sa mga kolonya sa timog na nakatuon sa plantasyon. Gayunpaman, batay sa mga prinsipyong Bibliya na kinabibilangan ng: ***Hindi ba iisa ang ating ama? Hindi ba iisang Diyos ang lumikha sa atin*** (Malakias 2:10)? at na **ang Diyos... ay nagawa mula sa isang dugo ang lahat ng mga bansa ng tao upang manirahan sa buong lupa** (Mga Gawa 17:26), naitanim ang mga binhi para sa pag-aalis ng pagkaalipin sa *Deklarasyon ng Kalayaan* kung saan ipinahayag ng ating mga Ama ng Pagtatag, "*Ang lahat ng tao ay nilikha nang pantay at binigyan ng kanilang Maylalang ng ilang hindi maiiwalal na karapatan.*" Ang mga binhing ito mula sa Bibliya ay aabutin ng walumpung taon, at ang sakripisyo ng libu-libong buhay ng mga Amerikano bago magbunga.

Pagsapit ng huling bahagi ng 1700s, nakarating na sa Estados Unidos ang Panahon ng Rason ng Europa. Ito ay isang koleksyon ng mga pilosopiyang gawa ng tao na sinubukang sagutin ang mga tanong sa buhay nang wala ang Diyos at muling nawala sa ugnayan ang mga Amerikano, at ang Simbahang Kristiyano, sa tunay na Diyos ng Bibliya.

Gayunpaman, nanatili ang pananampalataya ng mga tao sa isang pananaw sa mundo na nakabatay sa Paglikha. Muling gumanap ito ng mahalagang papel sa pagbabalik ng Amerika sa biyaya ng Diyos.

Noong 1795, hinirang ng Yale si Timothy Dwight bilang bagong pangulo nito at sinimulan niyang hikayatin ang mga estudyante na gamitin ang kanilang mga kakayahan at galing na kaloob ng Diyos upang paglingkuran Siya. Nagtuturo si Lyman Beecher sa Yale noong panahong iyon at naging pastor siya matapos magtapos. Noong dekada 1820, nagsimulang mangaral si Pastor Beecher ng, "*Si Cristo ay namatay para sa iyo*" at nagsimulang dumami ang dumadalo sa kanyang simbahan. Napansin ito ng ibang mga pastor at bumalik sila sa pangangaral ng "*Si Cristo ay namatay para sa iyo*" mula sa kanilang mga pulpito. Hindi nagtagal, ibinuhos ng Diyos ang Kanyang Banal na Espiritu, at sinakop ng ***Ikalawang Dakilang Pagkabuhay***²¹⁸ ang buong bansa na muling nagkaisa bilang *Isang Bansa sa Ilalim ng Diyos*.

Si John Quincy Adams, ang ika-anim na pangulo ng Estados Unidos, ay isang matibay na tagapagtanggol laban sa pag-aalipin. Sa isang talumpati na ibinigay niya noong Araw ng Kalayaan, 1837, retorikal na tinanong ni Pangulong Adams, "*Hindi kaya ang Deklarasyon ng Kalayaan...ay naglatag ng batong panulukan ng pamahalaang pantao batay sa mga tuntunin ng Kristiyanismo?*"²¹⁹

Noong dekada 1860, ang Kalihim ng Estado ng Estados Unidos ay ang aktibistang laban sa pag-aalipin na si William H. Seward na nagsabi, "*Ang buong pag-asa ng pag-unlad ng sangkatauhan ay nakasalalay sa patuloy na lumalawak na impluwensya ng Bibliya.*"²²⁰

Ang paniniwalang Kristiyano na, "*Lahat ng tao ay nilikha nang pantay-pantay at binigyan ng kanilang lumikha ng ilang hindi maiaalis na karapatan*" kasama ang sakripisyo ng sampu-sampung libong buhay ng mga Amerikano ang nagbunsod sa pagtatanggal ng pagkaalipin sa Amerika. Bagaman higit sa isang isyu ang nagdulot ng Digmaang Sibil, ang paghihiwalay ng Timog sa Unyon dahil sa mga isyung pang-ekonomiya na kaugnay ng kanilang paggamit ng alipin ang naging pangunahing dahilan.

Noong 1864, sinabi ni Abraham Lincoln na ang Bibliya ay "*...ang pinakamahusay na kaloob na ibinigay ng Diyos sa tao...ngunit kung wala ito, hindi natin malalaman ang tama at mali*"²²² Ipinagkatiwala ni Pangulong Lincoln ang bansa sa ***Digmaan para Palayain ang mga Alipin*** at umasa sa kapangyarihan ng Banal na Paggabay upang gabayan siya sa kakila-kilabot na tunggalian.

Habang pinapahiya ng muling isinulat nating kasaysayan ang mga mag-aaral sa Amerika dahil sa pakikilahok ng bansa sa kalakalan ng alipin, hindi nila nababatid na bagaman itinatag sa isang mundong puno ng pagkaalipin, pinili ng mga mamamayan ng Amerika na mamatay nang libu-libo upang palayain ang bansa mula sa gapos ng pagkaalipin at parangalan ang mga prinsipyong Bibliya, kabilang ang, "***Walang mas dakilang pag-ibig ang mayroon ang sinumang tao kaysa rito, na ipagkaloob ng isang tao ang kaniyang buhay para sa kaniyang mga kaibigan***" (Juan 15:13). Sa katunayan, kasama sa *Battle Hymn of the Republic* ang mga salitang: "***...sapagkat Siya (si Cristo) ay namatay upang gawing banal ang mga tao, mamatay tayo upang gawing malaya ang mga tao...***"²²¹ At sampu-sampung libong kabataang Amerikano ang namatay sa digmaan upang palayain ang lahat ng tao.

Anong kamangha-manghang pamana ang dapat ipagdiwang ng Estados Unidos ng Amerika! Ang tunay nating pamana ay magbubuklod sa mga Amerikano. Ngunit ang mga taong ang pamana ay muling isinulat ay madaling maligaw at madaling magkawatak-watak.

Paglalapit ng katapusan ng Digmaang Sibil, naging Kumander ng Hukbong Unyon si Ulysses S. Grant. Siya ay kalaunan ay nahalal bilang

ika-18 na pangulo ng Estados Unidos. Nalaman niya na kung wala ang pananampalataya sa Salita ng Diyos, ang mga kalayaan ng Amerika ay malubhang mapanganib at binalaan ang mga Amerikano na "*Mamatigas sa Bibliya bilang matibay na angkla ng inyong mga kalayaan...*"²²³

Bumabalik sa mga bakas ng Diyos sa kasaysayan ng Amerika, nagtayo ang isang nagpapasalamat na bansa ng isang monumento para sa *Ama ng Bansa*. Inilagay ang batong pangunahing haligi ng Monumento ni George Washington noong 1848. Sa loob nito ay inilagay ang isang kopya ng *Saligang Batas ng U.S.*, ang *Deklarasyon ng Kalayaan*, at ang *Bibliya*.

Itinayo at muling itinayo sa pagitan ng 1793 at 1858, ang Gusali ng Kapitolyo ng Estados Unidos ay naglalaman ng maraming sanggunian sa Kristiyanong pamana ng Amerika. Kabilang sa mga ukit na may temang Kristiyano sa mga batong pader ng Gusali ng Kapitolyo ang *In God We Trust at America! God shed his grace on thee*. Sa loob ng Rotunda ng Gusali ng Kapitolyo ay may mga pinturang labingwalong talampakan ang lapad na naglalaman ng binyag ni Pocahontas. Ito ay isinabit sa Rotunda noong 1840. Isinabit naman noong 1844 ang isang pinta ng mga Pilgrim na nananalangin para sa proteksyon ng Diyos bago maglayag patungo sa Bagong Daigdig.

Sa itaas ng pangunahing pintuan papasok sa Silid ng Kapulungan makikita ang mga mukha, na inukit sa marmol, ng 23 pinakadakilang tagapagbatas sa kasaysayan. Labing-isa ang nasa kaliwa ng pinto at labing-isa sa kanan, na nakaharap lahat pasulong patungo sa Tagapagsalita ng Kapulungan. Makikita lamang ang mga gilid ng kanilang mga mukha. Gayunpaman, isang espesyal na tagapagbigay-batas ang nakasentro sa itaas ng pasukan kaya kapag tumingin ang Tagapagsalita pasulong, makikita nila ang buong paglalarawan ng kanyang mukha. Ang indibidwal na ito ay si Moises, na binigyan ng Diyos ng dalawang tapak na bato, na inukit ng mismong daliri ng Diyos na may Sampung Utos na siyang naging pangunahing batayan ng mga batas ng bansang Amerikano.

Dahil sa pagkaantala na dulot ng *Digmaang Pagtutubos sa mga Alipin*, ang memorial na nagbibigay-pugay kay George Washington, na ang batong panulukan ay inilagay noong 1848, ay hindi natapos hanggang 1884. Isang takip na aluminyo ang inilagay sa tuktok ng Memorial. Nakalagay sa bahaging nakaharap sa silangan ng takip ang mga salitang Latin na ***Laus Deo***. Mula pa noong 1884, ito ang mga unang salitang sinisinagan ng araw tuwing umaga sa kabisera ng bansa. Ang *Laus Deo* ay nangangahulugang ***Purihin ang Diyos***.

Makikita sa estrukturang ito ang isang dakilang bahagi ng kasaysayan ng Amerika: sa isang-katlong bahagi pataas ng 545 talampakang monumento, may kapansin-pansing pagbabago sa kulay ng bato.

Ito ay dahil, pagkatapos ng *Digmaang Sibil*, ginamit ang ibang makulay na bato upang kumpletuhin ang estruktura. Ang pagbabago sa lilim ay tumutukoy sa sandaling, pagkatapos ng paghahain ng libu-libong buhay ng mga mamamayan nito, natupad ng bansa ang paniniwalang nakabatay sa Bibliya ng mga Ama ng Pagtatag na: "*Lahat ng tao ay nilikha nang pantay-pantay at binigyan ng kanilang Tagapaglikha ng ilang hindi maipagkakait na karapatan.*"

Noong unang bahagi ng 1900s, sinabi ni Hukom ng Korte Suprema David Brewer, "*Ang bansang Amerikano mula sa unang pamayanan nito sa Jamestown hanggang sa sandaling ito ay nakabatay at pinapuno ng mga prinsipyo ng Bibliya.*"²²⁴ Nang sumapit ang ika-20 siglo, ang Estados Unidos ay isang bansa na binubuo ng karamihang Kristiyanong kalalakihan at kababaihan na pinamamahalaan ng karamihang Kristiyanong pagpapahalaga.

Kinumpirma ni William McKinley, ang ika-25 pangulo ng Estados Unidos, ang kanyang pananampalataya sa Awit 33:12, na nagsasaad: "***Mapalad ang bansang ang Diyos ay ang Panginoon.***"

Ipinahayag niya, "*Habang mas malalim nating pinag-aaralan ang kahanga-hangang aklat na ito [ang Bibliya] at mas masigasig nating sinusunod ang mga banal nitong tuntunin, mas magiging mabubuting mamamayan tayo at mas matataas ang ating kapalaran bilang isang bansa.*"²²⁵

Isang nagpapasalamat na bansa ang nagbigay-pugay sa alaala ni Pangulong **Abraham Lincoln** sa pamamagitan ng isang memorial na inilunsad noong 1922.²²⁶ Mula sa mga baitang ng *Lincoln Memorial* inihayag ni **Dr. Martin Luther King, Jr.**, isang pastor na Baptist at nagwagi ng Nobel Prize, ang kanyang makapangyarihang *talumpating "I Have a Dream."* Ang talumpati, na ibinigay noong Agosto 28, 1963, ay nakabatay sa Isaias 40:4-5 na nagsasaad sa bahagi, "***May pangarap ako na balang araw...ang kaluwalhatian ng Panginoon ay mahahayag at makikita ito ng lahat ng laman nang magkakasama.***"

Mula 1923 hanggang 1929, naglingkod si Calvin Coolidge bilang ika-30 pangulo ng Amerika. Sinabi ni Pangulong Coolidge, "*Ang mga saligan ng ating Lipunan at ng ating pamahalaan ay nakasalalay nang lubos sa mga aral ng Bibliya na magiging mahirap itong suportahan kung ang pananampalataya sa mga aral na ito ay hindi na halos unibersal sa ating bansa.*"²²⁷

Noong 1935, binuksan ang Gusali ng Pambansang Arkibo, kung saan itinatago ang Deklarasyon ng Kalayaan at ang Saligang Batas ng Estados Unidos. Pinalamutian ang sahig ng pasukan ng isang bronse na larawan ng Sampung Utos dahil nagsilbing saligan para sa Saligang Batas ng Estados Unidos at sa orihinal nitong sistemang legal ang mga prinsipyong ito mula sa Bibliya.

Ang gusaling pinagtataguan ng Korte Suprema ay inilunsad din noong 1935. Sa itaas ng silangang pasukan, nakaukit sa bato ang mga pigura ng pinakadakilang tagapagbalangkas ng batas sa kasaysayan. Nakaupo si Moises sa gitna na may hawak na larawan ng Sampung Utos. Upang makapasok sa silid-hukuman, kailangang dumaan ang mga bisita sa dalawang malalaking pintong oak na may nakaukit na larawan ng Sampung Utos.

Nahalal bilang ika-32 pangulo ng Estados Unidos, si Franklin D. Roosevelt ay isang taong may matibay na pananampalatayang Kristiyano. Sa isang pambansang talumpati sa radyo noong Mayo 27, 1941, sinabi niya sa bansa na ang mga Nazi

"...ay kasing malupit ng mga komunista sa kanilang pagtangga sa Diyos." Idinagdag niya na ang darating na digmaan ay "...sa pagitan ng pagkaalipin ng tao at kalayaan ng tao..." at na sasang-ayon ang Amerika sa "kalayaan ng tao, na siyang Kristiyanong ideal."

Ipinagkaloob noong 1943, ang *Thomas Jefferson Memorial* ay may mga panel na bato na may nakasulat na mga sipi mula kay Jefferson. Kabilang dito ang: *"Ipinagkakaloob namin ang mga katotohanang ito bilang malinaw sa kanilang sarili: na ang lahat ng tao ay nilikha nang pantay at pinagkalooban ng kanilang Maylalang ng ilang hindi maipagkakait na karapatan."* (Mula sa Deklarasyon ng Kalayaan na si Jefferson ang pangunahing may-akda), at *"Ang Diyos na nagbigay sa atin ng buhay ay nagbigay din sa atin ng kalayaan. Maaari bang maging ligtas ang kalayaan ng isang bansa kapag inalis natin ang paniniwalang ang mga kalayaang ito ay kaloob ng Diyos?"* Noong dekada 1940, ang Estados Unidos ay isang bansang karamihan ay Kristiyano ang mamamayan at pinamamahalaan ayon sa mga prinsipyong Kristiyano.

Si Harry Truman ang ika-33 pangulo ng USA. Noong 1946, sinabi ni *Give em Hell Harry*, *"Kung mabubuhay lamang ang mga tao at mga bansa ayon sa mga tuntunin ng mga sinaunang propeta at sa mga aral ng Sermon on the Mount, ang mga problemang tila napakahirap ngayon ay agad na mawawala. Ang Simbahang Protestante, ang Simbahang Katoliko, at ang sinagogang Hudyo... ay dapat magsilbing puwersang pampagising upang maisakatuparan ang moral at espirituwal na paggising na ito. Walang ibang ahensya ang makakagawa nito. Kung hindi ito gagawin, patungo tayo sa sakunang nararapat sa atin."*²²⁸

Noong 1952, isinulat ni Hukom ng Korte Suprema William O. Douglas, *"Tayo ay isang taong may relihiyon at ipinagpapalagay ng ating mga institusyon ang isang Kataas-taasang Nilikha..."*²²⁹

Ipinahayag sa isang talumpati sa Abilene, Kansas noong Hunyo 4, 1952, si Dwight D. Eisenhower, na magiging ika-34 na pangulo ng Estados Unidos, ay nagdeklara, "*Ang tunay na apoy sa loob ng mga tagapagtayo ng Amerika ay...pananampalataya sa kanilang sarili bilang mga anak ng Diyos...*" At sa Galacia 3:26 natutuhan natin: ***Sapagkat kayong lahat ay mga anak ng Diyos sa pamamagitan ng pananampalataya kay Cristo Jesus.*** Bilang Pangulo, hinikayat niya ang Kongreso ng Estados Unidos na idagdag ang salitang "**under God**" sa *Panunumpa ng Katapatan*, na binibigkas araw-araw sa mga pampublikong paaralan sa buong "*Home of the Brave.*" Ang pangunahing layunin ay gawing malinaw ang pagkakaiba sa pagitan ng mga kalayaang ipinagkaloob ng Maylalang sa Amerika at ng ateistang tiraniya ng mga rehimeng komunista na pumapatay sa sampu-sampung milyong mamamayan sa buong mundo.

Si John F. Kennedy ay nahalal bilang ika-35 na pangulo ng Estados Unidos noong 1960. Sa kanyang talumpati sa inagurasyon noong Enero 1961, sinabi ni Pangulong Kennedy, "*Ang mga karapatan ng tao ay hindi nagmumula sa kabutihang-loob ng estado kundi mula sa kamay ng Diyos.*"

Si Gerald Ford ang ika-38 na pangulo ng Estados Unidos. Noong Disyembre 1974, binanggit niya ang sumusunod mula sa isang talumpati ni Pangulong Eisenhower noong 1955: "*Kung walang Diyos, hindi maaaring magkaroon ng Amerikanong anyo ng pamahalaan, o ng Amerikanong paraan ng pamumuhay. Ang pagkilala sa Kataas-taasang Nilikha ang kauna-unahan at pinaka-pangunahing pagpapahayag ng pagiging Amerikano. Kaya nga, nakita ito ng mga nagtatag ng Amerika, at sa tulong ng Diyos, magpapatuloy ito.*"

May napakalawak na ebidensya na ang Estados Unidos ng Amerika ay itinatag ng mga kalalakihan at kababaihang karamihang Kristiyano ayon sa karamihang Kristiyanong prinsipyo. Sa kasalukuyan, nakalagay pa rin sa mga baryang ginagawa para sa Estados Unidos ang "*In God We Trust.*" Mula sa panlilinlang o kamangmangan lamang sasabihin ng sinuman ang kabaligtaran. Gayunpaman, walang humpay ang mga mapanlinlang na puwersang tutol sa mga kalayaang ipinagkaloob ng Diyos sa Amerika.

Ipinahayag ni Roger Baldwin, tagapagtatag ng American Civil Liberties Union (ACLU), "*Ang Komunismo ang layunin*."²³⁰ Ang unang opisina ng ACLU ay pinagsaluhan sa tagapaglathala ng pinakamalaking komunistang pahayagan sa Amerika, *ang The Masses*. Ito ay nagbabalik sa atin sa pinaniniwalaan ni Karl Marx, *ang Ama ng Komunismo*: "*Ang mga taong walang pamana ay madaling mahikayat at ang unang larangan ng digmaan ay ang muling pagsulat ng kasaysayan ng isang bansa*." At ang mga puwersang hindi kaalyado sa mga kalayaang tinatamasa ng mga mamamayang Amerikano ay nagsimulang makakuha ng makapangyarihang posisyon kung saan maaari nilang isagawa ang muling pagsulat ng kasaysayan ng Amerika.

Noong 1869, sampung taon matapos mailathala ang *The Origin Of The Species By Means Of Natural Selection: Or The Preservation Of Favoured Races In The Struggle For Life*²³¹ ni Darwin, hinirang ng Harvard si Charles Eliot bilang kanilang pangulo. Noong 1870, hinirang ni Eliot si Christopher Langdell bilang Dekano ng Harvard Law School. Bagaman may mas kwalipikadong mga kandidato, may isang karaniwang hilig sina Langdell at Eliot: parehong inialay ang kanilang sarili upang gawing *bilyon-bilyong taon na humahantong sa Darwinismo* ang bagong pundasyon ng parehong sistemang pang-edukasyon at legal sa Amerika.

Ipinakilala ni Langdell *ang Pag-aaral ng Batas-Kaso* sa sistemang legal ng Estados Unidos. Hanggang noon, ang jurisprudensiya ng Amerika ay nakabatay sa hindi nagbabagong Sampung Utos. Itinatadhana ng *Case Law*²³² na ang batas ay umuunlad nang paisa-isa. Malaki ang naging papel nito sa pagtanggap ng panalangin at ng Bibliikal na Paglikha mula sa pampublikong sistemang edukasyon ng Amerika nang, noong 1947, matuklasan ng *Korte Suprema* ang diumano'y paghihiwalay ng simbahan at estado sa Unang Susog ng Saligang Batas ng U.S. habang dininig ang isang kaso tungkol sa paggamit ng pederal na pondo para suportahan ang mga aktibidad ng paaralang relihiyoso.

Ang desisyon ay naimpluwensyahan ng isang personal na liham, hindi ng isang dokumentong pang-gobyerno na pinagtibay ng Kapulungan at ng

Senado, na isinulat ni Thomas Jefferson sa isang pastor noong Enero 1802. Bagaman hindi ito kinikilala ngayon, ginamit ng korte ang paghihiwalay ng simbahan at estado upang ipanatili ang paggamit ng pederal na pondo para suportahan ang mga aktibidad ng relihiyosong paaralan! (Everson vs. Board of Education, 330 U.S. 1).

Gayunpaman, hindi nagtagal *ay umunlad* ang batas at noong 1962 ay ginamit ng Korte Suprema ang parehong paghihiwalay ng simbahan at estado upang ipagbawal ang panalangin sa mga pampublikong paaralan (Engel vs Vitale 370 U.S. 421). Hindi maaaring maliitin ang mga kahihinatnan ng makasaysayang sandaling ito dahil noong 1963 ay nalampasan ang isang malaking hangganan sa USA nang opisyal na talikuran ng bansa ang Diyos ng Bibliya na sagana ang pagpapala sa bansa. Sa isang dramatikong legal na daya, ipinagbawal ang mga panalangin sa Tagapaglikha, na ipinahayag ng mga Ama ng Pagkakatatag na nagkaloob ng mga karapatan sa mga mamamayan ng Amerika, sa mga pampublikong paaralan ng bansa at pinalitan ng pilosopikal na pundasyon ng ateistang Humanismo, na *nagsasabing bilyon-bilyong taon ang humantong sa ebolusyon ayon kay Darwin*.

Sa esensya, sinimulan ng Amerika na ituro sa mga susunod na henerasyon na walang Maylalang at ang kamatayan ang nagdala sa kanila sa pag-iral. Ang mga ganitong pagtuturo ay nagpahina sa pananampalataya ng mga tao na ang kasalanan ni Adan ang nagdala ng kamatayan habang pinaghiwalay tayo sa Diyos, na nangangailangan ng sakripisyo ni Hesus sa krus upang muling-ibalik tayo sa Diyos. Nawala ang **COST** (tingnan ang Glosaryo: **COST**).

Ang mga puwersang tutol sa mga biyayang ipinagkaloob ng Diyos sa Amerika ay walang humpay. Halimbawa, kabilang sa mga orihinal na miyembro ng ACLU sina Max Eastman, Editor ng The Masses, at William Foster, Tagapangulo ng Partido Komunista ng Amerika.

Ilan sa mga kilalang legal *na tagumpay* ng ACLU ay kinabibilangan ng: 1963: Ipinagbawal ang panalangin at paglikha sa mga pampublikong paaralan; 1976: Ipinagbawal ang mga pagpapakitang pang-Pasko sa mga pampublikong paaralan; 1980: Ipinagbawal ang Sampung Utos sa mga pampublikong paaralan;

1986: Ipinagbawal ang mga panalangin sa pampublikong paaralan. Pinatibay ba o pinahina ng mga hatol na ito ang Estados Unidos?

Mula 1963, narito ang hindi inukit sa marmol at granito, o inukit sa tanso sa Washington, D.C.

Ipinagkatiwalang noong 1982, ang Vietnam Veterans Memorial ay walang kahit isang pagbanggit sa Diyos. Ipinagkatiwalang noong 1997, ang FDR Memorial ay walang pagbanggit sa Diyos. Noong Ikalawang Digmaang Pandaigdig, mula 1941 hanggang 1945, naglabas ang Pamahalaang U.S. ng mahigit 17 milyong Bibliya sa mga kawani ng militar ng Amerika sa buong mundo. Ang World War II Memorial ay inilunsad noong 2004. Wala itong kahit isang pagbanggit sa Diyos.

Ang bantog na pastor na Baptist, si Dr. Martin Luther King, Jr., Ang talumpati na *"I Have a Dream"* (Agosto 1963) ay nagtapos sa masiglang, *"Malaya na sa wakas! Malaya na sa wakas! Salamat sa makapangyarihang Diyos, malaya na tayong sa wakas!"* Ngunit ang memorial kay Dr. King, na inilunsad noong 2011, ay walang kahit isang pagbanggit sa Diyos. ***Ang hangal ay nagsabi sa kanyang puso, "Walang Diyos"; sila'y tiwali, gumawa sila ng karumal-dumal na mga gawa, at walang sinumang gumagawa ng mabuti*** (Awit 14:1).

Alam ng karamihan sa mga Amerikano na may mali, ngunit hindi nila lubos na nauunawaan na ang Estados Unidos ay kasangkot sa pinakamalaking digmaan sa lahat ng panahon. ***Sapagkat ang mga sandata ng aming pakikipaglaban ay hindi makamunduhan, kundi makapangyarihan sa Diyos para sa pagbagsak ng mga kuta...*** (2 Corinto 10:4).

Mula pa noong 1963, itinuturo bilang agham sa mga institusyong pang-edukasyon sa Amerika ang mga makasaysayang salaysay ng sekular na pananaw sa mundo at ngayon ay nangingibabaw, madalas sa pamamagitan ng panlalait, mga demanda, at pananakot, sa agham na establisyemento ng Amerika, mga pampublikong institusyon, media, mga parke, museo, industriya ng libangan, at mga kartun para sa mga bata.

Noong Agosto 23, 1984, nagbabala ang ika-40 na pangulo ng Amerika, si Ronald Reagan, sa mga Amerikano, "*Kung walang Diyos, ang demokrasya ay hindi magtatagal. Kung kalimutan natin na tayo ay Isang Bansa na Nasa Ilalim ng Diyos, mawawasak ang ating bansa.*"²³⁵ Nakatayo tayo sa bingit ngayon.

Ang pagkawala ng Kristiyanong pamana ng Amerika ay masamang bunga na pinalago mula sa bulok na puno ng *bilyong taon na humantong sa Darwinismo*. Sa susunod na kabanata tatalakayin ko ang *sukdulang masamang bunga* na inaani mula sa mga masamang paniniwalang ito.

"Talagang nabigla ako nang magsalita ka sa simbahan ko. Sa buong buhay ko ay may mga tanong ako tungkol sa kaugnayan ng Genesis sa ating 'siyentipikong' mundo. Ginamit ka ng Diyos upang pagpalain ang buhay ko sa pinakamalalim na paraan." Joe sa AZ

"Talagang pinagpala kami na nandito ka... maraming tao ang nagsabi na nabuksan ang kanilang mga mata sa katotohanan ng Bibliya. Marami sa mga naniniwala sa iba't ibang anyo ng Theistic Evolution ang naghayag ng kagalakan sa pagkatuklas ng katotohanan at pagiging maaasahan ng Salita ng Diyos." Pastor Will Stoll sa CA

Sa isa sa aking Rim & Raft tours, sa tuwing ipinaliwanag ko ang papel ng Pandaigdigang Baha sa pagbuo ng lugar, bastos na pinuputol kami ng aming raft driver at ibinibigay ang maling interpretasyon ng sekular na heolohiya tungkol sa rehiyon. Pagkatapos ay ipinaliwanag ko kung bakit hindi tumutugma ang kanilang salaysay. Noong sumunod na linggo, namumuno ako sa isa pang raft trip, at isa siya sa mga gabay. Ngunit sa pagkakataong ito, ipinaliwanag niya ang lugar mula sa pananaw na Bibliya! Sinabi niyang pinalaki siyang Kristiyano ngunit naligaw siya noong nasa kolehiyo hanggang sa narinig niya ang tunay na agham na ibinahagi sa aming paglalakbay. Mabuti ang Diyos. Russ



17

Ang Pinakahuling Masamang Bunga: Mga Palsong Kristo, Propeta at Guro

...magsisibol ang mga huwad na Cristo at mga huwad na propeta... upang iligaw, kung maaari, pati na ang mga hinirang.

Si Hesus Kristo sa Marcos 13:22.

Dapat tayong maging ***asin ng lupa*** (Mateo 5:13a) at bagaman ang asin ay maaaring sumakit kapag napunta sa sugat, naglilinis, nagpapagaling, at nagpapanatili rin ito. Kaya, pakisuyong magtiyaga kayo sa akin habang ang kabanatang ito ay puno ng asin na panlinis. Gamit ang mahigit 80 talata mula sa Bagong Tipan, talakayin ko ang mga Kristo na hindi ayon sa Bibliya, ang mga maling doktrina, patotohanan ang Hesus ng Bibliya, at patunayan na ang Salita ng Diyos ay totoo: Salita-sa-salita at mula pabalat hanggang pabalat.

Ang mga huwad na Cristo, na inimbento ng mga huwad na propeta at itinuro ng mga huwad na guro, ang *sukdulang masamang bunga* ng mga paniniwalang lumang-daigdig, gayundin dahil sinusuportahan nila ang katotohanan ng Salita ng Diyos sa pamamagitan ng pagtupad sa hula ni Jesus *para sa mga huling araw* (Marcos 13:22). Maraming institusyong Kristiyano rin ang tinutupad ang parehong propesiya habang lantaran nilang itinanggi na si Jesus ang Tagapaglikha at Hukom na sinasabi Niyang Siya nga. Mas masahol pa, itinataguyod nila ang isang Kristo na naaayon sa sekular na pundasyon ng *bilyon-bilyong taon ng panahon*. Mahalaga ba ito? Aba, ilang Kristo ang namatay at nabuhay muli? Ano ang sinasabi sa atin ng Salita ng Diyos?

Sinasabi sa atin ng Bibliya na ang panlilinlang ay isang palatandaan ng mga huling araw.

...sa mga huling panahon ang ilan ay lalayo sa pananampalataya, magpapasasa sa mga espiritung mapanlinlang at sa mga doktrina ng mga demonyo (1 Timoteo 4:1). Kaya, hayaan ninyo akong magbigay ng kaunting asin upang matulungan ang mga nag-iisip tungkol sa Gap Theory, Teistikong Ebolusyon, o Progressive Creation. Narito ang paghahambing ng Hesus sa Bibliya sa tatlong anyo ni Kristo na gawa ng tao.

Ang Kristong nasa Bibliya ay ang Salita ng Diyos na lumikha ng sansinukob sa loob ng anim na araw ilang libong taon na ang nakalipas. **Ang** perpektong **likha** ni Jesus ay nasira dahil sa **Orihinal na** kasalanan ni Adan na nagdulot ng kamatayan at **naghiwalay** sa atin

mula sa ating Tagapaglikha, na nangangailangan ng ating pagtubos sa Kanya. Hinatulan ni Jesus ang Kanyang nasirang Paglikha sa pamamagitan ng Pandaigdigang Baha na bumalot **sa lahat ng matataas na bundok** sa ilalim ng langit (Genesis 7:19) at ang sakripisyo ni Jesucristo sa **krus** ay nag-aalok ng pagtubos sa lahat ng **naglalagay ng kanilang pananampalataya sa Kanya**.

Naniniwala **ang mga Progressive Creationist** na ginamit ng kanilang Tagapaglikha *ang bilyon-bilyong taon* ng kamatayan upang unti-unting likhain ang lahat ng buhay, na nauwi sa paglikha ng tao. May iba't ibang bersyon, ngunit sa pangkalahatan, tinatanggihan nila ang Pandaigdigang Baha at naniniwala na ang mga araw ng Paglikha ay mahahabang yugto ng panahon (Day Age theory) o may mahahabang panahon sa pagitan ng bawat literal na araw ng paglikha. Ang Progressive Creation ay hindi ayon sa Kasulatan, itinanggi ang orihinal na kasalanan ni Adan na nagdulot ng kamatayan, itinanggi na si Cristo ay may kapangyarihang lumikha at humatol gaya ng inaangkin Niya, at sumasalungat sa mga salita ng Panginoong Jesus na nagsabing **ang tao ay nilikha mula pa sa simula** (Marcos 10:6, Mateo 19:4).

Tulad ng sinabi ng dating Editor ng American Atheist na si Frank Zindler, "*Kung hindi kailanman nagkaroon...ng orihinal na kasalanan...walang*

*kailangan ng kaligtasan...na inilalagay si Jesus...sa hanay ng mga walang trabaho."*²³⁶

Naniniwala ang mga Theistic Evolutionist na ginamit ng kanilang Tagapaglikha *ang bilyon-bilyong taon* ng kamatayan upang unti-unting umusbong ang lahat ng anyo ng buhay, na nagbunga sa sangkatauhan. Tinatanggi nila ang Pandaigdigang Baha at wala silang mas maraming patunay na naganap ang macro-evolution kaysa sa mga ateistang Darwinista. Ang Teistikong Ebolusyon ay hindi ayon sa Kasulatan, itinanggi ang orihinal na kasalanan ni Adan na nagdulot ng kamatayan, itinanggi na si Cristo ay may kapangyarihang lumikha at humatol gaya ng inaangkin Niya, at salungat sa mga salita ng apostol Pablo na nagsabing **ang kamatayan ay kaaway** ng Likhâ ng Diyos (1 Corinto 15:26).

Tulad ng sinabi ng Atheistang si Richard Bozarth, "*Sirain...ang orihinal na kasalanan...kung si Jesus ay hindi ang tagapagligtas na namatay para sa ating mga kasalanan, at ito ang ibig sabihin ng ebolusyon, kung gayon ang Kristiyanismo ay wala!*"²³⁷

Ang Teorya ng Pagitan (Gap Theory) ay may iba't ibang bersyon. Sa pangkalahatan, nakabatay ito sa pag-aangkop sa Salita ng Diyos sa Heolohikal na Panahon. Ipinag-aangkin nila na may mahahabang panahon sa pagitan ng Genesis 1:1 at 1:2 kung saan umiiral ang isa pang paglikha. Naniniwala ang mga Tagapagtaguyod ng Teorya ng Pagitan na si Satanas ay itinaon sa hindi-Biblikal na paglikhang ito kung saan siya at ang kanyang mga alipores ay lubos na nagkasala sa mundo kaya winasak ito ng Diyos, marahil sa pamamagitan ng isang hindi-Biblikal na baha. Dito nila sinisimulan ang Salita ng Diyos (Genesis 1:2), inaangkin na lumikha ang Diyos ng ikalawang Paglikha (ang makabiblikal na ito) na Kanyang tinapos sa loob ng anim na araw, at itinuring na **napakabuti** (habang iniwan itong puno ni Satanas at ng kanyang mga alipores)! Itinatanggihan nila ang makabiblikal na Pandaigdigang Baha o inaangkin na hindi ito nag-iwan ng ebidensya.

Milyon-milyong eksperto sa Hebreo, na nabuhay bago pa nagsimulang itanggi ng mga Sekularista ang Pandaigdigang Baha habang inaangkin na nabuo ang mga patong ng balat ng mundo sa *loob ng milyon-milyong taon* (ang

Geologic Timescale), ay hindi natagpuan ang mga Kristong naniniwala sa Gap, Progressive Creation, o Theistic Evolution.

Bagaman maaaring mukhang kaakit-akit ang bawat isa sa mga Kristong ito na hindi ayon sa Bibliya, mapanganib nilang pinipiling balewalain, habang tinutupad, ang ilang babala sa Bagong Tipan. Kasama rito ang babala ni Pedro na sa mga ***huling araw*** ay tatanggi ang mga tao sa Pandaigdigang Baha (2 Pedro 3:3-6), ang babala ni Pablo na sa mga ***huling araw*** ay magpapanggap ang mga tao ng porma ng kabanalan ngunit tatanggihan ang kapangyarihan nito (2 Timoteo 3:5), ang paalala ni Hudas tungkol sa ***mga huwad na tagapagturo na tatanggi sa Panginoon***, at ang babala ni Jesus na sa mga ***huling araw*** ay mailoloko ang mga tao ng mga huwad na tagapagturo at ***huwad na Cristo*** (Mateo 24:24) At totoo ang Salita ng Diyos: Salita-sa-salita at mula pabalat hanggang pabalat.

Para sa isang nakakagulat na larawan ***na naghahambing sa Kristong nasa Bibliya sa mga Kristong naniniwala sa matandang-daigdig***, tingnan ang Apendise 3 sa pahina 246!

Ang salitang Anti-Kristo ay maaaring mangahulugang *laban kay Kristo* o *kapalit ni Kristo*. Bagaman kaakit-akit ang mga bersyong gawa ng tao kay Kristo, anumang Hesus na iba sa ipinakita sa Bibliya ay malamang na isang anti-Kristo. At bawat isa ay mapanganib na hindi pinapansin ang paalala ni Hesus na: ***Ako ang daan, ang katotohanan, at ang buhay: walang sinumang lumalapit sa Ama kundi sa pamamagitan ko*** (Juan 14:6). Ang tindi ng asin na iyan! Ang uri ng asin na maaaring sumakit habang nililinis, pinapanatili, at humahantong sa walang hanggang kaligtasan sa pamamagitan ng pananampalataya sa nag-iisang Hesus na matatagpuan sa Salita ng Diyos.

Si Martin Luther ay sinasabing nagsabi: "*Kung ipinapahayag ko sa pinakamataas na tinig at pinakamalinaw na pagpapaliwanag ang bawat bahagi ng katotohanan ng Diyos maliban sa mismong munting puntong inaatake ng mundo at ng diyablo sa sandaling iyon, hindi ko ipinapahayag si Cristo, gaano man katapang ang aking pagpapahayag kay Cristo.*"

Alam ni Satanas ... ***Ang Diyos ay nagmahal sa mundo nang lubos, na ibinigay Niya ang kaniyang nag-iisang Anak, upang ang sinumang maniwala sa kaniya ay hindi mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan*** (Juan 3:16). Kaya't dapat nating asahan na ang ***diyos ng mundong ito na nagbagsak*** (2 Corinto 4:4) ay maglalagay ...***ng mga huwad na Cristo at mga huwad na guro sa inyo, na lihim na magdadala ng mga nakapapahamak na erehe, at itatanggi pa ang Panginoon*** (2 Pedro 2:1). Kaya, sulyapan pa natin nang mas malalim ang minahan ng asin ng Salita ng Diyos tungkol sa Kristong ayon sa Bibliya, mga huwad na Cristo, mga huwad na propeta at mga huwad na guro.

Ang banayad na panlilinlang mula sa isang huwad ngunit pinagkakatiwalaang guro ang maaaring maging pinakamatinding pinsala sa pananampalataya ng isang tao. ***At hindi nakapagtataka; sapagkat si Satanas mismo ay nagpapanggap bilang anghel ng liwanag. Kaya't hindi na kataka-taka kung ang kanyang mga ministro ay nagpapanggap ding mga ministro ng katuwiran...*** (2 Corinto 11:14-15). At bagaman maaaring maging popular ang mga maling pagtuturo, makaakit ng maraming tao, makalikom ng donasyon, o makabenta ng mga libro, tanging ang pananampalataya kay Hesus ng Bibliya ang nakapagligligtas ng mga kaluluwa. Hindi nakapagtataka na ang mga guro ay hahawakan sa mas mataas na pamantayan: ***Mga kapatid, huwag kayong maging maraming guro, sapagkat malalaman ninyo na tayo'y tatanggap ng mas mabigat na hatol*** (Santiago 3:1).

Ang mga huwad na guro sa mga institusyong Kristiyano ay nagtuturo sa mga estudyante ng tinatawag kong ***ABC Origins: Anumang Bagay Maliban sa Paglikha*** (ang bersyon ng Bibliya). Nagtuturo sila na ang anim na araw ng Paglikha ay sumaklaw ng *bilyon-bilyong taon*, na umiiral na ang kamatayan ng mga hayop bago pa man ang tao, na ang Baha sa Bibliya ay isang lokal na pangyayari lamang (sinasira ng Pandaigdigang Baha ang kanilang paniniwala sa matandang-daigdig), at upang iwasan ang mga hindi esensyal at nakakahating usapin gaya ng Paglikha, ebolusyon, at usapin sa edad ng daigdig. Hindi nakapagtataka na si Jesus, na nagbanggit mula sa Genesis nang 25 beses, ay nagmalungkot: ***Sapagkat kung naniwala kayo kay Moises, naniwala sana kayo sa akin; sapagkat siya'y sumulat tungkol sa akin. Ngunit kung hindi kayo naniwala sa kaniyang mga sinulat, paano kayo maniniwala sa aking mga salita*** (Juan 5:46-

47)?

Ang mga nalilingong nagtapos ay ikinakalat ang erehe habang pinupuno nila ang mga posisyon ng pamumuno sa mga simbahan sa buong mundo. Bagaman alam ng mga nagtapos na ito na namatay si Jesus upang tubusin tayo sa Diyos, hindi nila namamalayan na pinagtatangol ng kanilang mga aral tungkol sa matandang daigdig ang pagtangi na si Jesus ang Tagapaglikha at Hukom na inaangkin Niya, at inuuna pa nila ang kamatayan bago si Adan, na sumisira sa saligan ng Bibliya na ang unang kasalanan ni Adan ang nagbigay-daan sa pagpasok ng kamatayan sa Paglikha ng Diyos habang pinaghiwalay tayo sa Kanya. Maaaring masigasig sila, ngunit nalinlang at ikinakalat nila ang mga maling aral na parang sunog.

"Ang mga maling katuruan ay itinanim ng mga huwad na guro sa aming mga kolehiyo ng Bibliya. Bago pa namin namalayan ang nangyayari, ang buong henerasyon ng mga pinuno ng simbahan ay nasira ang pananampalataya sa Bibliya at kumakalat ang maling katuruan sa mga simbahan." Pastor Chuck Beickel

Ang pag-aalinlangan sa Salita ng Diyos ay napakalalim nang nakaugat sa mga bilog na Kristiyano na halos walang nakapapansin kapag lantaran nang papalitan ng isang taong ginawang anyo ni Kristo na hindi matatagpuan sa Bibliya ang Hesus ng Bibliya. Naghinagpis si Pablo, *Ngunit ako'y natatakot baka sa anumang paraan, na anting-anting na iniligaw ng ahas si Eva sa pamamagitan ng kaniyang katusuhan, gayon din masira ang inyong mga isip mula sa kasimplihan na nasa kay Cristo. **Sapagkat kung ang dumarating ay mangangaral ng ibang Jesus na hindi namin ipinangaral...baka kayo'y magtiis na lamang sa kaniya*** (2 Corinto 11:3-4).

Nang tanungin ng mga alagad si Jesus tungkol sa mga palatandaan ng Kanyang pagbabalik, sinabi Niya, ***Mag-ingat kayo na huwag kayong mailigaw ng sinuman kayong. Sapagkat marami ang darating sa aking pangalan, na sasabing, 'Ako si Cristo'; at maglililang ng marami*** (Mateo 24:4-5). At ang Salita ng Diyos ay totoo (at maalat): Salita-sa-salita at mula balat hanggang balat.

Namangha ang apostol Pablo ***...na kayo'y napadaya agad ng iba na tinawag sa inyo sa biyaya ng***

Si Cristo ay ipinangangaral sa ibang ebanghelyo: na hindi naman ibang ebanghelyo; kundi may ilan na nagpapahirap sa inyo at nais baluktutin ang ebanghelyo ni Cristo.

Pansinin, hindi ito ganap na ibang ebanghelyo; ito ay isang baluktot at binagong ebanghelyo. Sa tingin ko, kung ibang Hesus ang inyong pinaniniwalaan, ibang ebanghelyo rin ang inyong tinatanggap, at ...***kahit kami man, o anghel man mula sa langit, mangaral sa inyo ng ibang ebanghelyo na hindi katulad ng aming ipinangaral sa inyo, sumpain siya*** (Galacia 1:6-8). Ano sa palagay mo?

Ang paniniwala sa bilyon-bilyong taon, na nakabatay sa pagtangga sa Pandaigdigang Baha at pagtanggap sa kamatayan bago pa man ang tao, **ang mga pandikit na nagbubuklod sa** mga Ateista, Darwinista, at mga Theistic Evolutionist. Humanists, Progressive Creationists, Naturalists at Gap Theorists ay magkakasama. Sa katunayan, ang kamatayan ang kasangkapang ginamit ng kalikasan, o ng kanilang bersyon ni Jesus, upang likhain ang sangkatauhan. Sa matinding kabaligtaran, tiniyak sa atin ng Bibliya: ***Ang huling kaaway na wawasakin ay ang kamatayan*** (1 Corinto 15:26).

Bilang halimbawa ng kanilang pagkakaisa, hinamon ako ng isang atheistang blogger at ng kanyang kakampi sa isang debate tungkol sa edad ng ating planeta. Ang katuwang ng Atheist ay isang propesor sa kolehiyo na Kristiyano na kumompromiso sa teorya ng matandang daigdig! Nakipag-ugnayan sila sa isa pang Atheist, na isang propesor sa Ivy League, para sa kanyang opinyon. Bilang resulta, inalok kong makipagtalo sa kanila tatlo sa Columbia University. Hanggang ngayon ay hindi pa tinatanggap ang aking alok, at hindi ko inaasahang magbabago ang sitwasyon.

Isang mapagbigay na indibidwal ang nag-alok na mag-sponsor ng isa sa aking mga paglalakbay sa Grand Canyon na nagbibigay-pugay sa Diyos para sa isang Kristiyanong seminaryo na nagtuturo ng paniniwala sa matandang daigdig. Ang pag-asa ay makita nila ang Katotohanan ng Salita ng Diyos sa paglalakbay. Isang marangyang bus ang kukuha sa kanila sa paaralan at limampu't lima sa kanilang mga guro at estudyante ang maaaring makasama nang libre.

Sumagot ang pamunuan, "*Hindi, salamat. Wala kaming interes.*" Hindi ako sigurado kung ako ang kausap nila o si Cristo.

Hesus. Sigurado akong pareho nating naintindihan ang mensahe nila.

Isang propesor sa isang kilalang Kristiyanong unibersidad na nagtuturo ng paniniwalang lumang-daigdig ang nagpadala ng sumusunod na mensahe sa isang pastor na nag-host sa akin. Ang mga pahayag ng propesor ay **naka-bold**. Ang aking mga tugon na puno ng asin ay *naka-italicize*.

Prof: Ang batang-daigdig (naniniwala sa Bibliya) na kreasyonistang inihost mo ay nagsabing ang kamatayan bago si Adan ay magiging problema para sa teolohiyang Kristiyano.

Russ: *Ang saligan ng Ebanghelyo ay nilikha ng Diyos ang isang perpektong sansinukob na walang kamatayan dito hanggang sa sirain ng unang kasalanan ni Adan ang Paglikha, na naghiwalay sa atin sa Diyos (Roma 6:23). Dahil sa biyaya ng Diyos, ipinadala Niya si Jesus upang tanggapin ang ating parusa at talunin ang kamatayan upang ang mga tumatanggap sa Kanya bilang Panginoon ay matubos kasama Niya magpakailanman. Ang paniniwala sa lumang daigdig ay inilalagay ang kamatayan bago si Adan, na tinatanggi ang mga saligan ng Ebanghelyo.*

Propesor: Hindi ba pinapatay ang mga halaman kapag kinakain?

Russ: *Ang mga halaman ay idinisenyo bilang pagkain (Genesis 1:30) at hindi namamatay sa makabiblikong kahulugan. Ang salitang Hebreo na nephesh ay tumutukoy sa mga nabubuhay na nilalang, karaniwang tao, at nagpapahiwatig ng kamalayan. Ang nephesh ay madalas na pinagsasama sa chayyah kapag tumutukoy sa mga hayop. Sa Genesis 1 at 2, ang mga salitang ito ay isinasalin bilang "buhay na kaluluwa" kapag tumutukoy sa sangkatauhan o "mabubuhay na nilalang" kapag tumutukoy sa mga vertebrate na hayop (mga nilalang na may gulugod). Sa Levitico 17:11 natutuhan natin, "Sapagkat ang buhay (nephesh) ng laman ay nasa dugo." Ikinakabit nito ang nephesh na buhay sa dugo, ang pulang likido na dumadaloy sa katawan ng mga vertebrate. Kaya, sa makabiblikong kahulugan, ang mga tao at mga vertebrate na hayop ay mga nilalang na nephesh at napapailalim sa kamatayan dahil sa kasalanan ni Adan. Ang mga halaman at mga invertebrate ay hindi kabilang sa kategoryang nephesh.*

Prof: Genesis 2:17 "...sa araw na ikaw ay kumain nito, tiyak na mamamatay ka..." ay tumutukoy sa KAMATAYANG ESPIRITUAL, hindi sa pisikal na kamatayan (hindi namatay si Adan nang pisikal hanggang sa makalipas ang maraming taon).

Russ: *Pareho ang tinutukoy ng Diyos. Ang espirituwal na kamatayan ang agarang bunga ng kasalanan, at nang ipahayag ng Diyos ang sumpa, nagsimula ang pisikal na kamatayan. Tulad ng sanga na pinutol mula sa baging na unti-unting nalalanta, ang pisikal na kamatayan ay ang maawain na pagtawag pabalik sa ating mapagmahal na Maylalang at nagbibigay sa atin ng panahon upang tanggapin ang ating pagtubos sa pamamagitan ni Jesucristo.*

Prof: Ang Roma 5:12 ay tumutukoy lamang sa kamatayan ng tao. Russ: *Bagaman tumutukoy ang taludtod na ito sa kamatayan ng tao, wala kahit saan sa Kasulatan ang anumang pahiwatig ng kamatayan ng hayop bago ang kasalanan ni Adan na nagdala ng kamatayan at pagkabulok sa buong Nilikha (Genesis 3:17-20; Roma 8:20-22).*

Prof: Ang ganap na kawalan ng pisikal na kamatayan ay maaari lamang mangyari sa isang mundong lubos na naiiba sa mundong ginagalawan natin ngayon.

Russ: *TUNAY NA TUNAY! Ang orihinal na Paglikha ay "sobrang bait" (walang kamatayan) dahil nilikha ng Diyos ang isang mundong sumasalamín sa Kanyang katuwiran. Ang mundong iyon ay "sadyang kakaiba" sa nahulog, sumpaang mundong tinitiiis natin ngayon. Sa 1 Corinto 15:26 natutuhan natin: Ang huling kaaway na wawasakin ay ang kamatayan. Malapit nang ibigay sa atin ni Jesus ang isang lupaing hindi na magkakaroon ng kamatayan (Pahayag 21), at kung saan ang leon ay kakain ng halaman tulad ng baka (Isaias 11).*

Prof: Harapin natin, may kasamaan na sa mundo bago pa ang pagbagsak ni Adan dahil sa paghihimagsik ni Lucifer sa langit. Russ: *Sinasabi sa Kasulatan na itinuring ng Diyos na napakabuti ng Kanyang nilikha sa pagtatapos ng ika-anim na araw. Hindi ito puno kay Satanas at sa kanyang mga alipin, kasamaan at kamatayan. (Tinalakay ko na ang maling Gap Theory kanina sa kabanatang ito).*

Prof: Iminumungkahi kong huwag na nating aksayahin ang oras sa mga isyu tungkol sa edad ng mundo.

Russ: *Sa 55% hanggang 90% ng mga batang Kristiyano na umaalis sa simbahan pagdating ng edad na 20, sa 95% ng mga dumadalo sa simbahan at 67% ng mga pastor na may sekular na pananaw sa mundo, sa iba't ibang*

*Habang itinataguyod si Cristo sa mga institusyong Kristiyano, at gamit ang paniniwalang lumang-daigdig bilang pundasyon ng apostasiya na ito, patuloy akong maglilingkod sa ating Maylalang, Hukom, at Tagapagligtas na nagliligtas, na ang Salita ay nagsisimula sa pagpapahayag, "**Sa simula nilikha ng Diyos...**" Dito nagtapos ang aming komunikasyon.*

Ang mga guro na mapagduda sa mga institusyong Kristiyano ***...lumalapit sa akin sa pamamagitan ng kanilang bibig, at pinararangalan ako ng kanilang mga labi; ngunit ang kanilang puso ay malayo sa akin. Ngunit sa wala silang pagsamba sa akin, nagtuturo bilang doktrina ng mga utos ng tao*** (Mateo 15:8-9). Ang ganitong mga huwad na guro ay nagdudulot ng alitan upang hadlangan ang uri ng impormasyong inilahad sa aklat na ito, sapagkat walang matibay na pagtuturo ayon sa Bibliya na makakapagbigay-daan sa pahayag na umiiral na ang kamatayan bago pa ang kasalanan ni Adan.

Si Thomas Huxley, na kilala bilang "*Bulldog ni Darwin*" dahil sa kanyang pagtataguyod ng Darwinismo, ay nagkomento sa mga pagtatangka ng simbahan na makipagkompromiso sa paniniwala sa matandang daigdig. Sinabi niya: *Ang posisyong kanilang pinagtibay ay lubos na hindi matatag*. Pagkatapos ay binasa niya ang 1 Corinto 15:21-22: ***Sapagkat kung paanong sa pamamagitan ng tao dumating ang kamatayan, sa pamamagitan din ng tao dumating ang muling pagkabuhay ng mga patay. Sapagkat kung sa pamamagitan ni Adan dumating ang kamatayan, gayon din sa pamamagitan ni Cristo dumating ang muling pagkabuhay***. Pagkatapos ay kritikal na tinanong ni Huxley, "*Kung si Adan ay maaaring ituring na hindi mas tunay na tauhan kaysa kay Prometheus...anong halaga ang mayroon sa dialektika [argumento] ni Pablo?*"²³⁸

Ang katotohanan ay, kung ang unang kasalanan ng isang literal na Adan ay hindi nagbigay-daan sa pagpasok ng kamatayan sa mundo habang pinaghiwalay tayo nito sa Diyos,

hindi magkakaroon ng dahilan para sa pagtubos na gawa ni Cristo sa krus. Ang mga ito ay mahahalagang doktrina para sa pananampalatayang nakabatay sa Bibliya. Tulad ng sinabi ni Pablo kay Timoteo ...***huwag kang magturo ng ibang doktrina, ni magbigay-pansin sa mga pabula at walang katapusang lahi na nagdudulot lamang ng mga tanong, sa halip na sa makadiyos na pagpapalago na nasa pananampalataya...*** (1 Timoteo 3:3-4).

Upang makaiwas sa hadlang na nilikha ng kanilang mga pagtuturo na ang kamatayan ay nauna kay Adan, dalawang propesor ng Calvin College ang nagpahayag na hindi sila naniniwala na nagkaroon ng Adan o Eba, na nagsasabing, "*Alam namin dahil tinuruan kami ng ebolusyon.*"²³⁹ Naku! ***Nagpapanggap na pantas, sila'y naging mga hangal...*** (Roma 1:22).

Narito ang isang email na natanggap ko mula sa isang mapanghamak na guro, at ang aking tugon. ***Guro:*** *Dinaluhan ko ang iyong mensahe. Nagtuturo na ako sa mga simbahan nang 40 taon matapos kong gugulin ang 9 na taon sa pag-aaral ng ebolusyon at pagkuha ng PhD. Nagbabasa rin ako ng mga aklat mula sa iba't ibang may-akda upang magkaroon ng balanseng pag-unawa. Hindi aklat pang-agham ang Bibliya; hindi kailanman nagkaroon ng pandaigdigang baha at kahihiyang ka sa Kristiyanismo. Suwerte ka at hindi ako tumayo at pinabulaanan ka sa harap ng lahat.*

Russ: *Tulad mo, sobra rin akong nag-aral sa kolehiyo, nakapagtapos ako ng 174 na kredito. Ako rin ay dati'y may balanseng posisyon, ipinapataw ang karunungan ng tao sa Salita ng Diyos (Col 2:8) hanggang sa ginabayan ako ng Diyos sa Katotohanan (2 Cor 10:5). Ngayon ipinapakita ko na totoo ang Salita ng Diyos (Roma 12:2). Dati, nagsasalita ako sa mga auditorium ng kolehiyo at palagi kong tinatapos ito sa tanong-sagot. Hindi kailanman may propesor na nakipagtalo sa sinabi ko, at hindi mo rin naman gagawin. Karamihan sa mga Kristiyanong kolehiyo, tulad mo, ay sumasang-ayon sa mga salaysay na may kinikilingan sa sekular (Matt 24:4) na inuuna ang kamatayan bago si Adan at itinanggi na si Jesus ang Tagalikha at Hukom na sinasabi Niyang Siya nga (2 Tim 3:1-5). Tinatupad mo ang 2 Pedro 3:3-6; habang tinatanggi mo ang 1 Corinto 15:21-22 at iba pa. Pagnilayan mo ang Galacia 1:6-8, magsisi ka at maging pinagpala. Russ (Dito nagtapos ang aming palitan ng mensahe).*

Isang mapanuyang Kristiyano ang nagpadala ng tekstong ito sa isang host ng radyo: **Mapanuya:** *Kristiyano ako na may PhD sa heolohiya. Pinahiya mo ang Kristiyanismo sa pagpapahintulot kay Russ Miller na magsalita. Kung naganap ang pandaigdigang baha, milagrosong lumikha ang Diyos ng napakaraming toneladang tubig para takpan ang Mt. Everest, pagkatapos ay hindi na niya ito nilikha pabalik sa antas ng dagat at kamangha-manghang lumikha ng mga fossil sa mga patong ng bato. Nakakatawa!"*

Russ: *Kitang-kita ang pagsasanay mo sa heolohiyang nakabatay sa ateismo! Tulad ng bakal na pinapatalas ang bakal, narito ang pananaw sa heolohiya na nakabatay sa Bibliya. Mirmakulyo na nilikha ng Diyos ang tubig sa unang araw; karamihan sa tubig ng Pandaigdigang Baha ay nagmula sa ilalim nang sumabog ang mga bukal ng kalalalman na nilikha sa ikalawang araw; umakyat ang Bundok Everest sa pagtatapos ng baha nang dumagsa ang tubig sa mga gumuho na lambak upang mabuo ang mga karagatan ngayon; at karamihan sa mga fossil ay mga biktima ng baha na nailibing sa mga patong na pinaghiwalay ng laki ng butil, bigat at densidad ng tubig-baha. Malaking tulong sa iyo ang aking libro. Dito nagtapos ang aming pag-uusap.*

Ang asin ng Bibliya ay nagbabala na magkakaroon ng *mabangis na mga lobo* na nakasuot ng tupa (Mateo 7:15) at *mga damo sa gitna ng trigo* (Mateo 13:25). Ang karanasan ko ay alinman sa lilikha ng kaguluhan, alitan o kahit magbabanta ng pagkakabaha-bahagi ng simbahan kung huhamonin ang kanilang mga paniniwalang hindi ayon sa Bibliya.²⁴⁰ Halos palaging pareho ang kinalabasan: hinaharang ang impormasyong nagbibigay-puri sa Diyos sa mahigit 90% ng mga simbahan ngayon at patuloy na linoloko ng mga huwad na guro ang kawan.

Pagtutupad: ***Sapagkat darating ang panahon na hindi na nila matiis ang wastong aral; kundi ayon sa kanilang sariling pagnanasa, magtatalaga sila ng mga gurong papalubag sa kanilang mga pandinig; at ibaling nila ang kanilang mga tainga mula sa katotohanan, at liliko sa mga pabula*** (2 Timoteo 4:3-4), nag-text sa akin ang isang pastor: "*Dahil sa pagkakaiba-iba ng pagkaunawa sa Kasulatan tinatanggap ng aming mga miyembro na maaaring naganap ang paglikha sa loob ng*

mahabang panahon at hindi interesado sa iyong mga mensahe." Hmm... ang 'iba't ibang pagkaunawa sa Kasulatan' ang dahilan kung bakit kailangan nilang ipamahagi ako!

Isang survey sa mga konserbatibong simbahan ang nagpakita na 49% ng mga pastor, at 67% kung sila ay nagtapos sa seminaryo, ay hindi nagtataglay ng pananaw na nakabatay sa Bibliya.²⁴¹ Tinawagan ako ng isang pastor upang itanong kung maaari akong magbahagi sa bayan niya. Sinabi niya na ang lokal na mataas na paaralan ay may dalawang guro ng biyolohiya na may alternatibong pamumuhay na nagliligaw sa maraming estudyante, kaya gusto niyang pagsamahin ang mga simbahan para sa isang kaganapan na nagpapatibay ng pananampalataya. Nang ipahayag niya ang kanyang intensyon sa isang pagpupulong ng mga pastor sa buong lungsod, ang labinsiyam na iba pang pastor ay tumayo at umalis! ...***marami ang naniwala sa kanya; ngunit... hindi nila siya inamin... Sapagkat mas inibig nila ang papuri ng mga tao kaysa sa papuri ng Diyos*** (Juan 12:42b-43).

Ipinapakita ng makahulugang estadistika ang bunga ng pagpapalit sa panalangin at sa Paglikha sa mga pampublikong paaralan ng *bilyong taon na humahantong sa Darwinismo*.²⁴² Ng mga Amerikanong mamamayan na ipinanganak mula sa:

1927 hanggang 1945 - 65% ang dumadalo sa isang Kristiyanong simbahan. Nakapagtapos na sila ng mataas na paaralan bago pa man inalis ang panalangin at bago opisyal na nagsimula noong 1963 ang pag-iindoktrina tungkol sa *bilyong taon na humahantong sa ebolusyon ayon kay Darwin*.

1946 hanggang 1964 - 35% ang dumadalo sa isang Kristiyanong simbahan. Karamihan sa mga taong ito ay nasa kalagitnaan ng pampublikong sistema ng edukasyon nang opisyal na nagsimula noong 1963 ang pag-iindoktrina tungkol sa *bilyon-bilyong taon na humahantong sa ebolusyon ayon kay Darwin*. Karamihan sa kanilang mga guro ay dumadalo sa simbahan at may pananaw sa mundo na nakabatay sa Bibliya.

1965 hanggang 1983 - 16% ang dumadalo sa isang Kristiyanong simbahan. Ito ang kauna-unahang grupo ng mga batang Amerikano na lubos na na-indoktrina sa *teorya ng bilyong taong humahantong sa ebolusyon ayon kay Darwin*. Gayunpaman, isang katlo ng kanilang mga guro ang dumadalo sa simbahan at may pananaw sa mundo na batay sa Bibliya.

1984 hanggang 2002 - 4% ang dumadalo sa isang Kristiyanong simbahan. Ang grupong ito ay lubos na na-indoktrina sa sekular na mga katuruan ng mga instruktur na pinag-aralan din sa *bilyong taon na humahantong sa Darwinismo*.

Ang mga estadistikang ito ay sumasalamin din sa bunga ng mga institusyong Kristiyano na tinanggap ang sekular na salaysay kaysa sa Salita ng Diyos. Ang resulta ay nabawasan ang pananampalataya sa mga haligi ng Kristiyanismo.

At huhusgahan natin ang mabuti at masama ***batay sa bunga***.

Dapat na maingat na isaalang-alang ng lahat ng mga Kristiyano na ipinapahayag ng Diyos ang Kanyang sarili bilang ating Manlilikha sa unang limang salita ng Bibliya: ***Sa simula*** nilikha ng Diyos... (Genesis 1:1a). At dapat lalo nang pansinin ng mga Kristiyanong pinuno na inilalahad ni Hesus sa pamamagitan ng Kanyang anghel sa simbahan ng Laodicea sa mga huling araw na Siya ang Manlilikha! ***At sa anghel ng iglesia ng mga Laodiceano, isulat mo; Ang mga bagay na ito ang sinasabi ng Amen, ang tapat at tunay na saksi, ang panimula ng nilikha ng Diyos*** (Pahayag 3:14). At pansinin na ang ating Tagapagligtas sa Bibliya ay nasa labas, kumakatok, na nagsasabing "imbita ninyo ako!" ***...Narito, ako'y nakatayo sa pintuan at kumakatok: kung ang sinuman ay makarinig ng aking tinig, at buksan ang pintuan, papasok ako sa kaniya...*** (Pahayag 3:20).

May isang labang nagaganap para sa ating walang hanggang kaluluwa. Sa isang banda

...ang banal na kasulatan ...ay nagpapabuo sa iyo ng karunungan tungo sa kaligtasan sa pamamagitan ng pananampalataya na nasa kay Cristo Jesus (2 Timoteo 3:15), samantalang, sa kabilang banda, ang ***ama ng mga kasinungalingan*** (Juan 8:44) ay nais na tayo'y makasama niya magpakailanman sa isang lawa ng apoy. Dahil tayo ***...ay lahat mga anak ng Diyos sa pamamagitan ng pananampalataya kay Cristo Jesus*** (Galacia 3:26), isang mahalagang tanong para sa ating lahat na nagpapahayag na sumusunod kay Hesu-Cristo ay: *naniniwala ba tayo sa Hesus ng Bibliya, o nakalikha ba tayo ng makabagong bersyon ng gintong guya* (Exodo 32:1-4)?

Iminumungkahi kong maging tulad tayo ng mga Bereano sa Gawa 17:10-11 na ***...tinanggap ang salita nang buong paghahandang-loob,***

at araw-araw siniyasat ang mga kasulatan kung ang mga bagay na iyon ay ganoon nga.

Sa pamamagitan ng pagpapaliwanag sa nag-iisang Hesus ng Bibliya, habang inihahagis ang asin ng Salita ng Diyos sa mga kristo na hindi ayon sa Bibliya at sa mga maling katuruan, ang aking panalangin ay gamitin ng Diyos ang sulating ito upang gabayan ang mga naghahanap na magpakumbaba sa awtoridad ng Kanyang Salita, at agarang hanapin ang Hesus ng Bibliya ***na nagkatawang-tao at nanirahan sa piling natin*** (Juan 1:14).

Literal bang araw ang anim na araw ng Paglikha?

Gamitin natin ang wikang Hebreo mula sa Lumang Tipan upang bigyang-kahulugan ang takdang panahon ng Paglikha. **Ang salitang Hebreo para sa araw ay *yom*** at halos palaging tumutukoy ito sa isang literal na araw o sa bahagi ng araw sa loob ng isang 24-oras na araw. Bagaman paminsan-minsan ay ginagamit ang *yom* upang tumukoy sa mas mahabang panahon, nililina ito ng konteksto, at ang ibang salitang Hebreo, tulad ng *olam*, ay tumutukoy sa mas mahabang takdang panahon. Dapat sana ay ginamit ni Moises ang *olam* kung ang kanyang layunin ay iparating ang isang mahabang takdang panahon. Sa kabuuan, ***ang salitang yom*** at ang mga hango rito ay ginamit nang higit sa 2,300 beses sa Lumang Tipan at ang kahulugan nito sa Genesis 1 lamang ang pinagtatalunan ngayon, dahil sa mga sekular na salaysay na nagsasabing *bilyon-bilyon na taon na ang nakalipas*.

Tungkol sa linggo ng Paglikha, nilina ng Diyos ang literal na anim na araw na pangyayari sa tatlong paraan. Ang isang **panahon ng liwanag na sinundan ng isang panahon ng kadiliman** ay nag-aalis ng anumang paniniwala sa mahabang panahon kada araw. Itinakda rin ng Diyos ang hangganan bilang ***gabi at umaga***. ***Ang yom*** ay ginagamit kasama ***ang gabi*** at/o ***umaga*** nang 38 beses sa labas ng Genesis, na palaging tumutukoy sa isang solar na araw. Pagkatapos, upang lalo pang lutasin ang anumang debate, binigyan ng Diyos **ang bawat araw ng numerikal na pananda**, tulad ng *unang* araw. Sa tuwing ito ay binibilang o ginagamit sa makasaysayang pagkakasunod-sunod, gaya ng sa kronolohiya-

hiya, tumutukoy *ang yom* sa isang solar na araw sa lahat ng 359 na beses na ito ay ginamit sa labas ng Genesis. Higit pa rito, ang nagpapahiwatig ng maramihang *araw* ng Paglikha ay ang salitang Hebreo na *Yamim* na nangangahulugang *literal na mga solar na araw* sa lahat ng mahigit 800 na beses na ito ay ginamit!

Sinabi ni James Barr, dating Propesor ng Hebreo sa Oxford: *Walang propesor ng Hebreo sa anumang pang-mundong klaseng unibersidad na hindi naniniwala na nilalayon ng Genesis na iparating na nilikha ng Diyos sa loob ng anim na 24-oras na araw, ang mga argumento na nagsasabing ang mga araw ay mahahabang panahon, ay hindi sineseryoso ng sinumang ganoong propesor.*²⁴³

Ang wastong interpretasyon ay ang Paglikha ng Diyos ay naganap sa anim na literal na araw, na Kanyang pinagtibay sa Sampung Utos: ***Sapagkat sa anim na araw ginawa ng Panginoon ang langit at ang lupa, ang dagat, at ang lahat ng nasa mga ito, at nagpahinga Siya sa ikapitong araw...*** (Exodo 20:11).

"Palagi kong itinuturo ang Teistikong Ebolusyon. Tunay kong pinaniwalaan na ganoon tayo nilikha ng Diyos at ipinakita mo lang na mali ako nang lubos. Salamat!" Pastor Larry sa AZ

"Isang Gap Theorist ako hanggang sa nabasa ko ang libro mo habang nasa byaheng panghimpapawid. Pagkatapos, sa taas na 33,000 talampakan, nakita ko ang kahalagahan ng mga isyung ito at tinanggap ko ang bersyon ng Diyos tungkol sa Kanyang Paglikha. Salamat." Pastor Scott sa AZ

**** Tingnan ang makapangyarihang biswal na paghahambing sa Kristong Aklat ng Bibliya at sa mga Kristong naniniwala sa matandang daigdig sa pahina 246.**



SEKSYON III

Mga Dahilan para Maniwala sa Diyos at sa Kaniyang na Salita

Panimula sa Mga Kabanata 18– 22

Naniniwala ang mga Kristiyano na namatay si Jesucristo upang mapatawad ang ating mga kasalanan at muling nabuhay mula sa libingan upang talunin ang kamatayan magpakailanman. Gayunpaman, sa panahong ito ng mga salaysay sa kasaysayan na nakabatay sa pananampalataya na sinasamut sa tunay na siyentipikong rebelasyon, marami ang nangangailangan ng tulong upang tanggapin na si Jesus ang Maylalang at Hukom na inaangkin ng Bibliya.

Dapat tandaan ng mga mananampalataya na binanggit ni Hesukristo ang Genesis nang 25 beses, kabilang ang kung paano nilikha ang sangkatauhan sa simula ng paglikha (Mateo 19:4, Marcos 10:6). Sa katunayan, tiwala ang bawat manunulat ng Bagong Tipan sa kasaysayang katumpakan ng Genesis, at tinukoy nila ito nang mahigit 200 beses. Sa Genesis 1-11, tanging ang Genesis 8 ang hindi direktang binanggit sa Bagong Tipan.

Ang Diyos, nang kasing-linaw ng pinapahintulutan ng pagsulat, ay inilalarawan ang Kanyang pitong-araw na Kaganapan ng Paglikha sa Genesis 1. Nakakaapekto ito sa atin araw-araw ng ating buhay. Isaalang-alang ito: ang isang araw ay tinutukoy ng pag-ikot ng mundo sa kanyang aksis, ang isang buwan ay tinatayang tinutukoy ng pag-ikot ng buwan sa paligid ng mundo, at ang isang taon ay tinutukoy ng pag-ikot ng mundo sa paligid ng Araw. Kaya, saan nagmula ang

linggong may pitong araw ay nagmula? Nagmula ito sa anim na araw ng Paglikha at sa ikapitong araw ng kapahingahan sa Sabado!²⁴⁴

Tinalakay ko na ang ilang mahuhusay na patunay na sumusuporta sa Salita ng Diyos, gaya ng pinagmulan ng buhay, na ang mga uri *ay nagbubunga* lamang *ayon sa kanilang uri*, ang Grand Canyon at Grand Staircase, ang Panahon ng Yelo, mga dinosaur, carbon dating, at iba pa. Susunod, pag-usapan natin ang Pandaigdigang Baha, ang Prinsipyong Anthropic, ang masalimuot na disenyo, at ang ating matatagpuan sa kalangitan.

Ang bahaging ito ay magpapatibay sa katotohanan na maaari nating ilagay ang ating pananampalataya sa buong Salita ng Diyos, salita-sa-salita at mula simula hanggang wakas. Lalo na sa Salita na ***nagkatawang-tao at nanirahan sa piling natin***, ang ating Maylalang, Hukom, at Tagapagligtas na si Ginoong Jesucristo.

Bilang pastor sa loob ng 28 taon, umorder ako ng video mula kay Russ tungkol sa Darwinismo at sinasabi ko sa iyo; ito ay dapat mayroon ang lahat ng pastor. Alam kong mali ang teorya ng ebolusyon, ngunit hindi ko mapatunayan ang kaso. Pinapadali ni Russ na makita ito at pinapayagan kang gumawa ng lahat ng kopya na gusto mong ipamigay. Plano kong ipamigay hangga't maaari dahil natatalo tayo sa laban para sa henerasyong ito dahil sa maling

"Sinumang may bukas na isip na hindi naniniwala sa anim na araw na Paglikha ng Diyos ay magbabago ng isip kapag napanood nila ang mga video ni Russ." Pastor Harley, KY

"Huwag mong isipin na hindi ka nakakagawa ng pagbabago. Tinanggap ng anak ko si Cristo dahil sa bahagi ng iyong mga aral. Ngayon, sinabi niya sa akin na ayon sa kanyang aklat-aralin, bilyon-bilyong taon na ang daigdig at 'hindi iyon magpapasaya sa lalaking dinosaur.' LOL! Naapektuhan mo ang buhay niya." Terri sa AZ



18

Isipin ang Pandaigdigang Baha ng Genesis

"Naniniwala ako sa Kristiyanismo sa parehong paraan tulad ng

Naniniwala ako sa Kristiyanismo sa parehong paraan tulad ni C.S. Lewis. Naniniwala ako na sumikat ang araw. Hindi dahil nakikita ko ito, kundi dahil sa pamamagitan nito, nakikita ko ang lahat ng iba pa."²⁴⁵

C.S. Lewis

Upang wasto na ma-interpret ang heolohiya ng mundo at ang edad ng ating planeta, kailangang tingnan ito sa pamamagitan ng pananaw na makabiblikal. Sa aming aklat na *371 Araw na Nag-iwan ng Pinsala sa Ating Planeta*, isinulat namin ni Jim Dobkins ang isang kabanata na naglalarawan ng ilan sa mga epekto ng Pandaigdigang Baha. Layunin naming magbigay ng larawang pangkaisipan ng sakuna, bagaman alam naming lampas ito sa maaaring ilarawan sa pamamagitan ng pagsulat. Hindi layunin naming patunayan kung paano naganap ang hatol na tubig ng Diyos. Ang aming pag-asa ay na sa pamamagitan ng paglalarawan ng mga tiyak na pangyayaring may kaugnayan sa baha, matutulungan ang mga mambabasa na magtiwala sa buong Salita ng Diyos. Batay sa paglalarawang iyon, narito ang aking pagtatangka na ilarawan ang isang pangyayaring tunay na lampas sa pagkaunawa ng tao.²⁴⁶

At tumaas nang lubos ang tubig sa ibabaw ng lupa; at nalunod ang lahat ng matataas na bundok na nasa silong ng buong langit (Genesis 7:19). Ayon sa mga salaysay sa Kasulatan, umapaw ang baha sa buong mundo.²⁴⁷ Bagaman hindi ito aklat ng agham, kung totoo ang Bibliya, dapat magbigay ang heolohiya ng daigdig ng ebidensya ng isang pandaigdigang, mapaminsalang,

isang pangyayaring tubig. Ito ay magiging maaasahan, empirikal na pamantayan bilang suporta sa Salita ng Diyos.

Mahilig ang lahat sa misteryo. Sa Genesis 1 inihayag ng Diyos na mabuti ang unang, ikatlo, ikaapat, at ikalimang araw. Pagkatapos, sa pagtatapos ng ikaanim at huling araw ng Kanyang Paglikha, itinuring Niya na *napakabuti* ng Kanyang Paglikha. Gayunpaman, hindi tinukoy ng Diyos na mabuti ang ikalawang araw.²⁴⁸ Hayaan ninyo akong maghinuha. Ginawa ng Diyos ang mga bukal ng kalaliman at ang mga tubig sa ibabaw ng kalawakan noong ikalawang araw. Dahil nakikita ng Diyos ang hinaharap, alam Niya na si Adan, na lalikhin sa ikaanim na araw, ay maghihimagsik at sisirain ang Kanyang perpektong nilalang. Bilang isang matuwid, alam din ng Diyos na huhusgahan Niya ang nahulog na mundo dahil sa kasalanan at na ang mga tubig na ito, na ginawa noong ikalawang araw, ay magiging kasangkapan para sa Kanyang paghuhukom sa pamamagitan ng tubig sa mga araw ni Noah. Iminumungkahi kong ikinalungkot ng ating Maylalang ang kaalamang ito, na maaaring dahilan kung bakit hindi tinukoy bilang mabuti ang ikalawang araw.

Subukang isipin ang tagpo noong panahon ni Noah. Isipin ang napakalawak na lupain na hindi pa nahahati sa maraming kontinente. Amuyin ang malago at punong-puno ng bungang halaman na bumabalot sa lupa, na pinananatiling lunti ng isang kamangha-manghang sistemang pangdidilig sa ilalim ng ***lupa*** na mula rito: ...***umaakyat ang singaw mula sa lupa at didiligin ang buong lupain*** (Genesis 2:6).

Para itong nabubuhay sa isang greenhouse; banayad palagi ang klima. Walang nagkakaroon ng kanser sa balat dahil sa labis na pagkalantad sa ultraviolet, gamma, at X-ray ng araw dahil pinoprotektahan ng hamog at malakas na magnetic field ang planeta mula sa mga nakapipinsalang cosmic ray. Ito ang perpektong kapaligiran na nagpapahintulot sa mga tao na mabuhay nang napakatagal, kahit pagkatapos masira ang Nilikha dahil sa kasalanan ni Adan. Ngunit patuloy pa ring naghihimagsik ang tao. Sa Genesis 6:13, natutuhan natin na ang dating perpektong mundo, na ngayon ay nabubulunan ng karahasan, ay malapit nang masira: ***At sinabi ng Diyos kay***

Noe, Ang wakas ng lahat ng laman ay dumating na sa harap ko; sapagkat pinuno ng karahasan ng mga ito ang lupa; at narito, lalasihin ko sila kasama ng lupa.

Dumarating na ang paghuhukom ng Diyos.

Gayunpaman, maghahandog ang Diyos ng isang paraan ng kaligtasan para sa lahat ng magtitiwala sa Kanya, ang *Arka ni Noah*. Sinabi ng Diyos kay Noah: ***Gumawa ka para sa iyong sarili ng isang arka na gawa sa kahoy na gopher; gagawin mo sa arka ang mga silid, at papahiran mo ito ng pitch sa loob at sa labas*** (Genesis 6:14).

Magbibigay din ang Diyos ng isang daan upang makapasok sa Kanyang nag-iisang plano ng kaligtasan: ***...at ang pintuan ng daong ay ilalagay mo sa gilid nito...*** (Genesis 6:16). Sa pamamagitan ni Noah, magbibigay pa ang Diyos ng isang makitid na daang tabla na patungo sa nag-iisang pintuan na maaari nilang pagpasukan upang makapasok sa Kanyang plano ng kaligtasan. Ngunit si Noah lamang at ang kaniyang pamilya ang maglalagay ng kanilang pananampalataya sa Salita ng Diyos na hindi pinagkompromiso. ***Sa pamamagitan ng pananampalataya, si Noah, nang siya'y pinaalalahanan ng Diyos tungkol sa mga bagay na hindi pa nakikita, at ginanyak ng takot, ay naghanda ng isang daong para sa kaligtasan ng kaniyang sambahayan; sa pamamagitan nito'y hinatulan niya ang sanlibutan, at naging tagapagmana ng katuwiran na nasa pananampalataya*** (Hebreo 11:7).

Pakinggan ang mga tunog habang inihahanda ni Noah at ng kanyang pamilya ang daong: pagputol ng mga puno, paglagari ng mga tabla, pag-sanding ng kahoy, pagtutusok ng pako, pagbubutas, pag-aayos ng mga biga ng kahoy sa kanilang puwesto, mga brotsang pinapalo ang pitch sa kahoy na gopher, at mga karwaheng hinihila ng baka na nagdadala ng mga bungkos ng pagkain at suplay papunta sa daong. Amuyin ang alikabok ng kahoy, ang mga bagong putol na puno, ang mga bungkos ng alfalfa, at ang mga bakang iyon! Pakinggan ang mga mapagduda na nang-aalipusta kay Noah at sa kanyang pamilya. Pakinggan ang mga nag-aalinlangan na kinukwestiyon ang katinuan ni Noah at makinig sa mga sumpa ng mga hindi Mananampalataya. Hindi nila namamalayan na malapit na silang huhusgahan dahil sa kanilang kasalanan. Hindi nila nauunawaan na may naghihintay na libingan sa tubig para sa kanila. Ang lahat ay inimbitahang lumakad sa makitid

na daang tabla

na dumadaan sa nag-iisang pintuan patungo sa kaligtasan sa loob ng daong. Tingnan kung paano ang milyong-milyong tao ay kumakain, umiinom, at nag-aasawa habang binabalewala ang Salita ng Diyos at ang patotoo ni Noah. Tingnan na si Noah at ang kanyang malapit na pamilya lamang ang naglagay ng kanilang pananampalataya sa plano ng Diyos para sa kaligtasan.

Maging saksi sa katotohanang walang sinuman ang makapagsasabing, "*Hindi ako binigyan ng babala ng Diyos,*" sapagkat ang pagtatayo ng daong ay umabot ng hanggang 120 taon bago matapos. Bawat pako, bawat tabla, bawat kilos ni Noah at ng kanyang pamilya ay isang paanyaya na nagsasabing, "*Narito ang plano ng kaligtasan ng Diyos mula sa darating na paghuhukom sa pamamagitan ng tubig.*"

Masdan ang mga hayop, dalawa-dalawa, na umaakyat sa makitid na daang tabla at naglalaho papasok sa arka. Pitong malilinis na hayop ang sumusunod sa kanila papasok. Pakinggan ang tunog nilang tak, tak, tak habang umaakyat sa daang tabla na kumikiskis sa ilalim ng bigat ng mas malalaking hayop. ***Mula sa mga ibong ayon sa uri nila, at sa mga hayupan ayon sa uri nila, mula sa bawat gumagapang na nilalang sa lupa ayon sa uri nito, dalawa sa bawat uri ang darating sa iyo, upang panatilihin buhay sila*** (Genesis 6:20).

Masdan sina Noah at ang kanyang pamilya na umaakyat sa makitid na daang tabla at naglalaho sa loob ng arka. Pakinggan si Noah habang huling beses niyang sinusubukang babalaan ang mga nanonood tungkol sa nalalapit na paghuhukom ng Diyos, ngunit natabunan ng mga pang-iinsulto ng madla. Maramdaman mo ang panginginig sa iyong gulugod habang pinapanood mong bumabagsak ang daang tabla mula sa nag-iisang pintuan papasok sa arka. Namnamin ang iyong pagkamangha habang mysteryosong nagsasara ang pintuan na iyon na para bang isinara ng hindi nakikitang kamay ng Diyos. ***At sinabi ng Panginoon kay Noe, Pumasok ka at ang buong sambahayan mo sa loob ng arka... At ang mga pumasok... at isinara sila ng Panginoon.*** (Genesis 7:1).

Silipin ang arka. Tingnan kung paanong ligtas at komportableng naninirahan sina Noah at ang kanyang pamilya sa kanilang tinitirhan. Lahat ng

Ang lahat ng mga na kailangan para sa kanilang 371 araw sa barkong-daigdig ay nakaayos, at ang mga hayop ay nasa kanilang mga kulungan, hawla, at pugad. Pakinggan ang banayad na ungol ng kalapati, ang mahinang ungol ng isang halamang-kain, at ang malalambing na ungol ng pusa. Isang payapa at tahimik na tagpo.

Tandaan: Ipinapahiwatig ng Bibliya na nagdala ang daong ng tig-isang pares ng bawat uri ng ibon (Genesis 6), tig-isang pares ng bawat uri ng nilalang na naninirahan sa lupa at humihinga sa pamamagitan ng mga butas ng ilong (Genesis 7:22), at pitong pares ng malilinis na hayop. Halimbawa, mayroon

~350 na uri ng aso sa ngayon. Kailangan lamang ng arka ng isang pares ng aso na may buong gene pool ng aso. Ang mga aso na tinatamasa natin ngayon ay mikro-umangkop, sa pamamagitan ng Gene Depletion (tingnan ang Kabanata 10), mula sa pares na iyon. Ang mga isda, amphibian, invertebrate, at mga mammal na naninirahan sa tubig (balyena, porpoise, atbp.) ay hindi kinakailangang isakay sa arka. Sa kabuuan, may humigit-kumulang 5,000 nilalang sa arka at ang karaniwang sukat ng isang naninirahan sa lupa na humihinga sa pamamagitan ng mga butas ng ilong ay katulad ng isang pusang-bahay.

Bigla, may narinig na ugong at bahagyang yugyog. Sa simula, napakagaan nito kaya hindi ka sigurado kung nararamdaman mo nga. Ngunit tumitindi ang tunog at, bigla, may matinding pag-uga na sinundan ng pakiramdam na parang lindol. Pagkatapos ay may ilang lindol. Nanginig ang lupa habang sumabog ang mga bukal ng kalaliman sa buong mundo.

Nang ika-anim na raang taon ng buhay ni Noe, sa ikalawang buwan, sa ikalabing-pitong araw ng buwan, sa mismong araw na iyon ay nabasag ang lahat ng bukal ng malaking kalaliman, at nabuksan ang mga bintana ng langit (Genesis 7:11).

Pakinggan ang nakabibinging ungol habang nasasaksihan mong ang ibabaw ng lupa ay biglang at hindi inaasahang nabiyak nang marahas habang ang mainit na tubig termal mula sa ilalim ng balat ng planeta ay sumisirit

pasulong. Tingnan ang kumukulong tubig, singaw na halo sa magma, at mainit na putik na sumabog patungo sa stratosphere mula sa mga lamat na biglang lumalawak sa malawak na lupain.

Katotohanan: Ang mundo ay pinagdugtong-dugtong ng humigit-kumulang 50,000 milya ng mga linya ng pagbitak, na karamihan ay maaaring mga peklat mula sa pagsabog ng mga bukal ng kalaliman.

Ang mga **mukha** ng mga natatarantang mang-aalipusta, na kamakailan lamang ay may mapang-uyam na ngiti, ay naging maputla. Huli na, naunawaan nila na nanatili lamang silang nakatayo sa gilid, nang-aalipusta at nanunumpa sa mga taong naglagay ng kanilang pananampalataya sa Salita ng Diyos at nagtayo ng daong na ngayon ay ligtas nilang sinasakyan sa ibabaw ng umaakyat na putik at burak. Huli na, napagtanto ng mga hindi mananampalataya, mga nagdududa, at mga manunuya na tama si Noe, at lumipas na ang panahon para tanggapin ang plano ng Diyos para sa kanilang kaligtasan. ***At nangingibabaw ang tubig sa buong mundo*** (Genesis 7:18).

Pakinggan ang naghihirap na sigaw ng mga lalaki, babae, at mga bata habang sila'y nagmamadaling umakyat sa mas mataas na lugar para makaligtas, ang ilan ay nakikiusap kay Noe na muling buksan ang pintuan ng daong. Saksiin ang kanilang mga bahay, mga ari-ariang materyal, at ang mga templo ng kanilang mga huwad na diyos na winasak ng mabigat na daloy ng tubig. At ang tubig ay walang tigil. Patuloy itong tumataas, at tumataas, at tumataas!

Masdan ang umuusbong na mga bukal ng tubig na sumisira sa napakalaking dami ng lupa sa gilid ng mga bitak, na nagdudulot ng napakalakas na agos ng maputik na tubig sa loob lamang ng ilang minuto. Ang mga hayop na naninirahan sa ilalim ng dagat, gaya ng mga trilobite at brachiopod, ang mga unang natatakpan ng sediment. Ang umuusbong na agos ay nalunod ang mga nilalang na naipit sa

ang kanilang daraanan, at mabilis na inihuhukay ang iba sa mga sediment na ang mga materyal ay pinaghiwalay ayon sa laki ng butil, bigat, at densidad upang bumuo ng mga hinaharap na patong-patong na bato na naglalaman ng mga fossil na biktima ng baha.

Katotohanan: Pinipigilan ng larangang magnetiko ang mapaminsalang sinag ng kosmiko na sumisira sa buhay sa daigdig. Ang ebidensya ng mabilis na pagbaliktad ng larangang magnetiko na naganap sa panahon ng Pandaigdigang Baha ay naipit sa natunaw na magma na inilipat ng sumisabog na mga bukal sa kailaliman.²⁴⁹ Mula nang magwakas ang mapaminsalang baha na tumagal ng isang taon, unti-unting humina ang larangang magnetiko.²⁵⁰ Ipinapakita ng mga pag-aaral na ang kabuuang enerhiyang nakaimbak sa larangang magnetiko ng daigdig ay unti-unting nababawasan sa bilis na nagpapahintulot na ito ay hindi hihigit sa 20,000 taong gulang.²⁵¹

Damhin ang napakainit na tubig-termal na nagpapainit sa mga karagatan at panoorin kung paanong ang malawakang pagsingaw ay nagdudulot ng makakapal na ulap. Tingnan ang kalangitan nang biglang magbago mula asul patungong abo. Panoorin ang pagbagsak ng ulan, sa unang pagkakataon sa kasaysayan ng mundo, sa mga sentral na rehiyon ng globo habang nagsisimulang bumalot ang niyebe sa mga polo. Amuyin ang mahalumigmig na hangin at pakinggan ang mga tao na patuloy na sumisigaw kay Noah na buksan muli ang pinto ng daong. Ngunit hindi sila maililigtas ni Noe; Diyos lamang ang makapagliligtas, at tinanggihan nila ang Kanyang paraan. Ngayon ay huli na para pumasok sa plano ng Diyos para sa kaligtasan. ***At hindi Niya pinatawad ang lumang mundo, kundi iniligtas si Noe, ang ikawalong tao, isang mangangaral ng katuwiran, nang magpadala Siya ng baha sa mundo ng mga walang Diyos*** (2 Pedro 2:5).

Masdan ang mga bintana ng langit na bumubuhos. Pakinggan ang mga ibon at lumilipad na reptilya na sumisigaw habang natatakpan ng tubig ang kanilang mga liliparan. Tumingala at masdan ang paghina ng kanilang mga pakpak habang bumabagsak sila mula sa langit. Pansinin na ang ulan ay sinamahan na ng granizo. Sa simula, ang mga maliliit na butil ng yelo ay kasinglaki ng gisantes, ngunit unti-unting lumalaki ang mga bola ng yelo hanggang sa kasinglaki ng beach ball na tumatama sa lupa at pinapalo ang mga biktima hanggang mawalan ng malay.

Masaksihan ang mga tao, mga hayop, at mga gumagapang na nilalang na pinipiga ng bumabagsak na mga guho hanggang maging tambak ng balahibo, laman, at dugo. Masdan ang patuloy na lumalaking mga alon na nagwawalis sa mga dinosaur at buong kawan ng mga natatakot na hayop, at mabilis na inililibing ang ilan sa kanilang bakas at mga katawan upang maging mga fossil na patotoo sa nakaraan at darating na paghuhukom ng Diyos sa kasalanan ng sangkatauhan.

Katotohanan: Ang mga bakas ng paa na kahawig ng tao, gaya ng Laetoli track way, at ang mga bakas ng palaka, ibon, at dinosaur ay natagpuan sa malalim, naka-stratipikang mga patong.²⁵²

At narito, ako, maging ako, ay magdadala ng baha ng mga tubig sa ibabaw ng lupa, upang lipulin ang lahat ng laman na may hininga ng buhay sa ilalim ng langit; at ang lahat ng bagay na nasa lupa ay mangamamatay (Genesis 6:17).

Makita ang mga bugso ng dugo na pansamantalang bumabalot sa ibabaw ng tubig habang ang huling natitirang mga hayop at tao ay kinakain nang buhay ng malalaking nilalang-dagat, gaya ng higitang pating at mga mosasaur.

Katotohanan: Natuklasan ng mga mananaliksik ang Carbon-14, na dapat masira sa loob ng mas mababa sa 100,000 taon, sa mga natirang malambot na tisyu ng mosasaur.²⁵³

Higupin ang unti-unting nanghihina na sigaw ng mga taong dinadala ng bumababang tubig na puno ng sediment. Pakinggan ang nakabibinging katahimikan na pinuputol ng tindi ng bumabagsak na ulan at ng mabibigat na pagbagsak ng yelo. Damhin ang langit habang nagiging uling mula sa abo. Ramdaman ang patuloy na malupit na pagyanig ng lupa. Isipin ang napakalalaking pader ng tubig na bumabagsak sa lupa. Ito ay isang tagpo ng kamatayan, pagkawasak, at paglilibing. Ito ay isang tagpo ng ganap at lubos na paghatol.

Ang huling natira sa mga hinatulan ng kamatayan ay humihigop ng hangin habang nagsusumikap na hindi malunod, ngunit ang mga nanghihinang katawan ay dumulas

sa ilalim ng mga alon o nabasag sa magaspang na mga bato sa ilalim ng hindi masukat na bigat ng tubig at putik. Ang ilan ay nakaligtas ng ilang araw na puno ng paghihirap, ngunit sa huli, ang lahat ng hindi nasa daong ay sumuko sa walang humpay at patuloy na pagtaas ng baha. ***At ang tubig ay umapaw nang labis sa ibabaw ng lupa...*** (Genesis 7:19a).

Nagbigay ang Diyos ng isang paraan upang makaligtas sa magulong delubyo. Sa kasamaang palad, pinili ng karamihan na talikuran ang kanilang Lumikha, at inudyukan ang mga pagsisikap ni Noe na babalaan sila na ang kanilang matuwid na Ama sa langit ay malapit nang hatulan ang kasalanan gamit ang tubig na sasakop ***sa lahat ng matataas na burol sa ilalim ng buong kalangitan*** (Genesis 7:19).

Panoorin kung paanong ang halo ng tumataas na tubig, putik, at mga labi, na sinamahan ng mabibagsik na tsunami na hindi maisip ng tao, ay unti-unting binabaha ang planeta. Ang paghuhukom ay walang tigil at malapit nang maging lubusan. Tingnan ang mga bangkay ng iba't ibang hayop na nahuli sa mga paikot-ikot na daluyong putik at pinagsama-samang naipon sa ilalim ng mga patong ng sedimento, kung minsan ay magkakalilikot ang mga buto ng mga nilalang.

Katotohanan: Ang mga libingan ng mga fossil ay matatagpuan sa mga patong-patong na layer sa buong mundo. Ito ay maliliit na heolohikal na lugar kung saan ang napakaraming nilalang ay mabilis na napalibingan nang magkakasama.²⁵⁴

Damhin ang paghihirap habang ang mga bukal ng kalalalman ay patuloy na sumasabog dala ang napakainit na tubig, magma, at putik sa loob ng 50 araw, 100 araw, sa loob ng 150 araw! Titigil pa kaya sila?!

At nangibabaw ang tubig sa lupa nang isang daang limampung araw (Genesis 7:24). Sa kalaunan ay humupa ang mga bukal at tumigil ang pag-ulan. Gayunpaman, nagpatuloy pa rin ang baha nang karagdagang 150 araw.²⁵⁵

Damhin ang pagyanig at pakinggan ang gulo habang ang malalaking bahagi ng orihinal na balat ng daigdig ay bumabagsak sa ngayo'y bakanteng

mga silid na minsang pinagtaguan ng mga bukal ng kalaliman ... ***ang mga tubig ay tumayo sa ibabaw ng mga bundok. Sa iyong pagsaway ay tumakas sila; sa tinig ng iyong kulog ay nagmadali silang lumayo. Umaakyat sila sa mga bundok; bumababa sila sa mga lambak papunta sa lugar na itinatag mo para sa kanila*** (Awit 104:6-8).

"O, mahal na Diyos!" sigaw mo habang ang higanteng iisang lupain ay nahahati sa kahabaan ng pagsabog ng mga bukal ng kalaliman, bumubuo ng maraming kontinente. Damhin ang matinding pagyanig ng lupa habang ang balat ng planeta ay pinipilipit o pinagsasama, itutulak ang mga bundok patungo sa langit habang tinitiklop ang ilang patong ng putik sa napakatalas na anggulo.

Katotohanan: Ang mga tuktok ng pinakamataas na bundok sa mundo ay puno ng mga kabibe at makikita sa buong mundo ang mga natupi ngunit hindi nabasag na patong ng bato (mga pangyayaring heolohikal na kompresyon).

Tingnan ang usok at nag-aalab na mga haliging apoy habang hindi mabilang na mga bulkan ang sumasabog sa buong mundo. Panoorin ang mga batong parang meteoro na dumadagsa sa kalangitan. Ang paghuhukom ng Diyos ay isang tanawin ng hindi masukat na kapangyarihan, at ng awa at biyaya ng Diyos sa paghahatid ng paghuhukom upang hindi lalo pang lumalim ang sangkatauhan sa kawalang-paniwala at paghihimagsik. At sa pamamagitan ng pagbibigay-daan sa isang bagong simula. ***At naalala ng Diyos si Noe, at ang bawat buhay na nilalang, at ang lahat ng mga hayop na kasama niya sa daong, at nagpadala ang Diyos ng hangin na dumaan sa ibabaw ng lupa, at humupa ang mga tubig*** (Genesis 8:1).

Pakinggan ang ungol ng hangin habang humahampas ito sa buong daigdig. Maaaring muling nakalutang ang Espiritu ng Diyos sa ibabaw ng mga tubig na ngayon ay bumabalot sa daigdig, gaya ng ginawa ng Kanyang Espiritu noong unang araw ng linggo ng Paglikha ng Diyos. Panoorin ang mga tubig na nag-uga-uga pabalik-balik habang dumarating at lumilipas ang malalaking tsunami na may alon na mas matangkad pa sa isang gusaling may tatlumpung palapag. Pansinin ang tubig habang tinataglay nito ang bilyon-bilyong toneladang debris at

sedimento, at pagkatapos ay nagdeposito ng mga stratified na patong sa likuran nito. Tingnan ang mga nakalibing na katawan ng mga nilalang na magbibigay sa mga susunod na henerasyon ng napakalakas na ebidensya ng paghuhukom ng Pandaigdigang Baha at ng katotohanan ng Salita ng Diyos.

Katotohanan: Ang Carbon-14, na dapat ay unti-unting nauubos hanggang sa hindi na matutukoy ang dami sa loob ng mas mababa sa 100,000 taon, ay matatagpuan sa organikong materyal sa lahat ng patong ng bato na may mga fossil.²⁵⁶

Isipin ang karamihan sa mga heolohikal na tampok ngayon habang inilililok ng humuhupa nang tubig na dumadaloy mula sa mga kontinente sa huling pagkakataon. Tingnan ang mga agos na 120 milya kada oras na nag-aalis ng mga bagong naipong patong na umaabot hanggang higit 10,000 talampakan ang lalim sa ilang rehiyon, habang nag-iiwan ng malalaking bangin sa ibang lugar. Pansinin ang tubig ng paghuhukom na tumitigil sa mga gumuho na bahagi upang bumuo ng mga karagatan ngayon.

Katotohanan: Sa kasalukuyan, ang mga ilog at bagyo ay nagbubuhos ng humigit-kumulang 20 bilyong libra ng sedimento sa dagat bawat taon, samantalang ang mga prosesong tektoniko ay nag-aalis lamang ng isang bilyong tonelada.²⁵⁷ Sa kasalukuyang bilis ng pag-ipon, mabubuo ang dami ng sedimento sa ilalim ng dagat sa loob ng 12 milyong taon. Bagaman hindi umuugma ang katotohanang ito sa panahong *bilyon-bilyong taon*, umuugma naman ito sa **pananaw ng Bibliya** dahil karamihan sa mga sedimento ay nabuhos sa dagat noong Pandaigdigang Baha.

Isipin kung ano ang nangyayari sa ilalim ng lupa. Ang mga buhay sa lupa at karagatan na kamakailan lamang ay na-enterro sa mga patong na may sediment ay nagiging mga fossil na. Mabilis na nabubuo ang mga diamante sa ilalim ng matinding presyon at init mula sa aktibidad ng bulkan. Mabilis na nabubuo ang mga stalaktita at stalagmita sa loob ng mga kuweba habang dumadaloy ang kahalumigmigan sa mga patong na maraming sediment. Ang napakalaking dami ng mga halaman at alga, na naipit sa mga patong ng baha na dala ng tubig, ay magsisilbing pinagmulan ng natural gas, langis, at uling sa kalaunan. At ang mga nakalibing na puno ay nagsisimulang maging bato.

Katotohanan: Ang mga sample ng langis, natural gas, karbon, at diamante mula sa buong mundo ay naglalaman pa rin ng Carbon-14, na dapat ay tuluyang nauubos sa napakaliit na dami sa loob ng mas mababa sa 100,000 taon.²⁵⁸

Pansinin sina Noe at ang kaniyang pamilya na sumasamba habang hinihintay nila ang senyas ng Diyos upang magsimulang muli sa mundong, na binaha ng tubig, ay nasira: ***Kung paanong ang mundong noon, na binaha ng tubig, ay nasira*** (2 Pedro 3:6).

Katotohanan: Mayroong humigit-kumulang 1,200 mineral sa mundo. Ang dami ng karamihan sa mga ito, at ang bilis ng kanilang pag-iipon, ay maaaring sukatin sa karagatan ngayon. Bawat isa rito ay nagpapakita ng isang karagatan na masyadong bata para umangkop sa sekular nitong edad na 3 bilyong taon. Halimbawa, bawat taon ay nadaragdagan ng humigit-kumulang 375 milyong toneladang asin ang mga karagatan ng mundo dahil sa pagdaloy ng tubig mula sa mga ilog at pagtagas ng sodium mula sa mga lupain. Kung naging pantay ang bilis na ito, maaaring naging maalat ang dagat mula sa tubig-tabang hanggang sa kasalukuyang alat sa loob ng ~40 milyong taon.²⁵⁹ Gayunpaman, karamihan sa mga mineral ay naipon sa dagat noong pandaigdigang baha.

Isipin si Noah nang ibigay sa atin ng Diyos *ang Kanyang Tipan ng Bahaghari*, na nangangako na hindi na muling huhusgahan ang kasalanan sa pamamagitan ng ganoong baha: ***Inilalagay ko ang aking bahaghari sa ulap, at ito ay magiging tanda ng tipan sa pagitan ko at ng lupa. At mangyayari, na kapag nagdala ako ng ulap sa ibabaw ng lupa, makikita ang bahaghari sa ulap: At aalalahanin ko ang tipan ko, na nasa pagitan ko at sa iyo at ng bawat buhay na laman; at hindi na muling magiging baha ang tubig upang lipulin ang lahat ng laman*** (Genesis 9:13-15).

Isipin mo ang globo ngayon. Pahintulutan ang mga nahating masa ng lupa, ang mga tumaas na hanay ng bundok, ang mga puting takip ng yelo sa mga polo,

at ang asul na dagat ay magpapaalala sa iyo ng nakaraang paghatol ng Diyos sa kasalanan.

Ang mga susunod na henerasyon ay walang magiging dahilan kung tatanggihan nilang tanggapin ang nag-iisang plano ng kaligtasan ng Diyos mula sa darating Niyang paghuhukom, sapagkat ang Bibliya at bawat patong-patong na layer, piraso ng uling, fossil, quart ng langis o singsing na diamante ay isang patotoo na nagsasabing, *naglaan ang Diyos ng makitid na daan na patungo sa Kanyang nag-iisang tuwid na pintuan ng kaligtasan mula sa darating Niyang pandaigdigang paghuhukom sa kasalanan, at ang pintuan na iyon ay ang Panginoong Jesucristo. **Pasok kayo sa makipot na pasukan; sapagkat maluwanag ang pasukan at malapad ang daan na patungo sa kapahamakan, at marami ang pumapasok dito. Sapagkat makipot ang pasukan at makitid ang daan na patungo sa buhay...*** (Mateo 7:13-14).

Ang tanda ng isang siyentipikong mapagkakatiwalaang paniniwala ay natutupad nito ang mga hula nito. Sinusuportahan ng agham na nakabatay sa obserbasyon ang mga salaysay sa Bibliya tungkol sa Paglikha at sa Pandaigdigang Baha dahil *ang Salita* ng Diyos ay *totoo, salita-sa-salita at mula simula hanggang wakas.*

"Ang aming mga grupo ng Sunday School para sa kabataan at matatanda ay pinapanood ang inyong mga video. Lahat ay nasisiyahan at natututo rito. Matagal na akong naniniwala sa Bibliikal na Paglikha, ngunit ang inyong mga mensahe ay nagbigay-lakas sa akin na maging mas matatag sa pagbabahagi ng impormasyong ito sa iba." Pastor Dan sa MI



19

Ang Prinsipyong Antropiko at ang Lahi ng Tao na May Kasanayan sa Pag-iisip

***...ang Diyos mismo ang bumuo sa lupa...upang ito'y
matirahan (Isaiah 45:18) at Siya...lumikha ng tao sa
kanyang sariling larawan...lalaki at babae... (Genesis 1:27).***

Ang agham na pang-operasyon ay tunay na kaibigan ng mga mananampalataya! Ang **Prinsipyong Anthropic** ay nagsasaad na ang sansinukob ay tila idinisenyo na may tiyak na mga batas pisikal at katangian upang payagan ang pag-iral ng buhay sa daigdig. Ang salitang Griyego *na anthropos* ay nangangahulugang *tao*, kaya inilalarawan ng Prinsipyong Anthropic kung paano ang ating sansinukob ay tila idinisenyo nang partikular para sa pag-iral ng sangkatauhan.²⁶⁰ Mula sa daan-daang halimbawa, hayaan ninyong magbigay ako ng ilan mula sa ating sistemang solar.

Ang araw ay isang natatanging bituin na perpekto upang payagan ang pag-iral ng buhay sa daigdig. Karamihan sa mga bituin ay mabagsik na pumupulsos habang naglalabas ng napakalaking dosis ng nakasasamang gamma, ultraviolet, at iba pang cosmic ray na magwawakas sa buhay sa anumang kalapit na planeta. Gayunpaman, ang araw ay nagpapakita ng sinadyang disenyo bilang isang bituin na napaka-pantay ang paggana, na nagpapahintulot sa buhay na umunlad sa ating planeta.

Ang ating araw ay tama rin ang laki upang payagan ang pag-usbong ng mga halaman. Kung mas maliit pa ito, ang UV radiation na inilalabas

ay hindi sapat para maganap ang potosintesis. Kung mas malaki pa ito, sisirain ng radyasyon ang buhay sa daigdig. Nagpapahiwatig ang ating Araw ng sinadyang disenyo nito.

Ang Daigdig ay matatagpuan sa tamang distansya mula sa Araw upang payagan ang pag-unlad ng buhay dito. Sa napakalawak na hanay ng mga temperatura sa buong sansinukob, na nag-iiba mula sa milyun-milyong grado sa loob ng isang bituin hanggang sa napakalamig na kalaliman ng kalawakan, ang tubig ay likido lamang sa makitid na 180-degree na saklaw. Kung ang Daigdig ay 4% na mas malapit sa Araw, ang lahat ng tubig ay mag-aalis at hindi magkakaroon ng buhay sa Daigdig. Kung tayo ay 4% na mas malayo sa Araw, ang lahat ng tubig ay magyeyelo, na pipigilan ang pag-unlad ng anumang umiiral na anyo ng buhay. Ang distansya sa pagitan ng daigdig at ng araw ay tila nagpapakita ng sinadyang disenyo.

Ang distansya sa pagitan ng daigdig at ng ating buwan ay tila nagpapakita rin ng sinadyang disenyo upang mapaunlakan ang buhay sa ating planeta. Ang pagtaas at pagbaba ng dagat ay sanhi ng grabidad ng buwan. Kung masyadong malapit ang buwan, baha ang buong mundo nang dalawang beses sa isang araw dahil sa pagtaas at pagbaba ng dagat. Kung masyadong malayo ang buwan, masyadong mahina ang pagtaas at pagbaba ng dagat para makatulong maglinis ng mga karagatan. Ang magiging sakuna sa buhay-dagat ay makakaapekto sa lahat ng buhay dahil ang oxygen sa hangin na ating nilalanghap ay karamihang napapalitan ng mga halamang-dagat. Sinusuportahan nito ang Prinsipyong Anthropic.

Ang grabidad ng Daigdig ay saktong-sakto rin para sa pag-iral ng buhay. Ang ating planeta ay umiikot nang humigit-kumulang 1,000 milya kada oras sa ekwador habang tayo ay umiikot sa paligid ng Araw nang mahigit 66,000 milya kada oras (mga 30 beses na mas mabilis kaysa sa isang mabilis na bala)! Ngunit pinipigilan tayo ng grabidad ng planeta sa ating kinaroroonan nang hindi tayo napipisak, na nagpapahintulot sa buhay na umiral sa daigdig. Kamangha-mangha!

Kaunti pa lamang ang aking nababanggit tungkol sa Prinsipyong Anthropic. Halimbawa, isipin na ang bawat proton ay naglalaman ng tatlong quark na nagiging anti-quark at positibo

electrons. Ang bilis ng pagkabulok na ito ay perpekto para umiral ang buhay. Kung mas mabilis pa ito, magdudulot ang mga nabubulok na proton ng nakamamatay na dosis ng radyasyon, na magwawakas sa lahat ng buhay. Kung mas mabagal naman, hindi magkakaroon ng sapat na materya sa uniberso para maging posible ang buhay. Sinusuportahan nito ang may layuning disenyo.

Mula sa malalaking gas na planeta sa ating solar system na nagpoprotekta sa ating planeta mula sa mga ligaw na meteoro hanggang sa katatagan ng proton, ang mga partikular na katangiang ito ay sumusuporta sa Prinsipyong Anthropic na malakas na nagpapahiwatig na ang ating Matalinong Tagadisenyong Bibliya ay binuo ang mundo upang tirahan ng sangkatauhan.

Naniniwala ang pananaw na Sekular na mayroong walang katapusang bilang ng mga uniberso, kaya sa kabila ng matematikal na hindi malamang na umiiral ang buhay sa ating planeta, ang mga masalimuot na kailangan upang suportahan ang buhay sa daigdig ay hindi espesyal sa kosmos. Gayunpaman, sa kabila ng patuloy na mga pahayag na natuklasan na ang mga planetang maaaring tirahan sa malalayong sulok ng kalawakan, wala sa mga pahayag na ito ang nakaligtas kahit sa kaunting tapat na siyentipikong pagsusuri. Kaya, lumilitaw na ang Diyos **...nag-anyo sa lupa... upang ito'y matirhan** (Isaiah 45:18) at **...lalangin ang tao ayon sa kaniyang sariling larawan...** (Genesis 1:27).

Madalas akong tanungin: *Kung ang tao ay nilikha sa wangis ng Diyos, at kung ang lahat ng tao ay nagmula kina Adan at Eva, saan nagmula ang lahat ng lahi ng tao?* Ang aking tugon na nakabatay sa Bibliya ay nangangailangan na maunawaan natin ang kalagayan.

Ang utos ng Diyos ay para kay Noah, ang kanyang pamilya, at ang mga nilalang na nasa loob ng arka na ikalat sa buong mundo: **Lumabas ka sa arka, ikaw, at ang iyong asawa, at ang iyong mga anak na lalaki, at ang mga asawa ng iyong mga anak na lalaki na kasama mo. Ilabas mo rin ang bawat buhay na nilalang na kasama mo... upang sila'y dumami nang sagana sa lupa, at maging mabunga, at dumami sa ibabaw ng**

daigdig (Genesis 8:16-17). Ito ay noong unang bahagi ng Panahon ng Yelo sa daigdig (tingnan ang kabanata 6).

Bagaman maaaring isipin natin na ang Panahon ng Yelo ay isang napakalamig na panahon, karamihan sa mundo ay may tropikal na klima noon. Ang mainit na tubig mula sa mga bukal sa kailaliman ng dagat ay nagdulot ng pag-init ng mga karagatan at malawakang pagsingaw, na nagbunga ng ulap na naghatid ng ulan sa mga sentral na rehiyon ng ating planeta at niyebe sa mga polo. Dahil sa dami ng tubig sa anyo ng yelo at niyebe sa mga rehiyong polar, ang antas ng dagat ay humigit-kumulang 395 talampakan na mas mababa kaysa sa ngayon. Pinapatunayan ito ng mga sekular na aklat-aralin:

*"Dalawampung libong taon na ang nakalipas... ang antas ng dagat ay 120m (395 talampakan) na mas mababa kaysa ngayon... natunaw ang mga masa ng yelo at tumaas ang antas ng dagat..."*²⁶¹ Dahil sa mas mababang antas ng dagat, mas maraming bahagi ng mga continental shelf ng mundo ang nabunyag kaysa sa nakikita ngayon,²⁶² na nagbigay-daan sa mga hayop na kumalat sa buong planeta.

Ang mga nilalang na lumabas sa arka ni Noah ay may buong gene pool para sa kanilang partikular na uri, na nagbigay-daan sa malawak na pagkakaiba-iba ng genetika. Mabilis na naganap ang spesyasyon (dahil sa Gene Depletion: tingnan ang kabanata 10) habang kumalat at umangkop ang mga hayop sa kanilang mga bagong kapaligiran.

Gayunpaman, ang mga tao ay naghimagsik at nagtipon sa isang lugar, ang Babel. Kaya hinati ng Diyos ang mga tao noong mga araw ni Peleg: ***At kay Eber ay ipinanganak ang dalawang anak na lalaki: ang pangalan ng isa ay Peleg; sapagkat sa kaniyang mga araw ay nahati ang lupa...*** (Genesis 10:25). Ang pangalang *Peleg* ay nangangahulugang nahati o may hiwa. Tiyak na ang pandaigdigang baha ay nagdulot ng pagkakabahagi ng mga lupain, pag-angat ng mga hanay ng bundok, at ang aktibidad ng bulkan ay naghiwa-hiwalay sa balat ng mundo na parang hindi pa tapos na jigsaw puzzle. Gayunpaman, noong mga ~239 na taon ng buhay ni Peleg nang magulo ang mga wika, na napilitan ang sangkatauhan na magkalat sa buong mundo. ***Kaya, tinawag itong Babel; sapagkat ang Panginoon***

ay nagulo Niya ang wika ng buong lupa; at mula roon ay pinangalat sila ng Panginoon sa buong lupa (Genesis 11:9).

Kaya, ***saan nagmula ang iba't ibang lahi ng tao?*** Ang tanging lahing binanggit sa Bibliya ay ang lahing tao (Malaquias 2:10, Gawawa 17:26). Ang mas tamang tanong ay: ***Saan nagmula ang mga grupong may iba't ibang itsura?*** Ang sagot ay 500 hanggang 700 taon matapos ang baha, nang lumamig ang mga karagatan ng mundo, bumagal ang pagsingaw, at nagtapos ang Panahon ng Yelo. Nang magsimulang matunaw ang mga yelo, lalo na sa mga mababang latitud, napuno ng tubig ang mga dagat, na naglilimita sa mga tao sa isla o kontinente na kinaroroonan nila. Pagkatapos noon, nagmula ang mga tao mula sa gene pool ng kanilang grupo sa loob ng humigit-kumulang 3,200 taon. Nakatipon ang maliliit na mikro-pagbabago sa DNA ng bawat grupo, na nagbunga ng mga katangiang kaugnay ng anumang partikular na pangkat ng tao ngayon, **na lahat ay nilikha ayon sa larawan ng ating Maylalang.**

Ang pananaw ng Bibliya ay nagsasaad na ang impormasyong henetiko na matatagpuan sa mga tao ngayon ay nagmula (nagmula) sa datos na henetiko na nilikha ng Diyos sa ating mga unang ninuno, sina Adan at Eva. Ang impormasyong henetikong ito ay kalaunan naipit sa mga genome ng apat na mag-asawa na sakay sa arka ni Noah. Kawili-wili, isang pag-aaral ng National Geographic sa genome ng tao ang nag-ulat na lahat ng tao ay nagmula sa isa sa apat na natatanging gene pool.²⁶³ Ang ganda!

Isang pag-aaral noong 1995 sa Y chromosome na matatagpuan sa mga lalaki ang nagpahiwatig na lahat ng tao ay nagmula sa isang lalaki, na kilala bilang ***Y Chromosome Adam***. Isang pag-aaral sa mitochondrial DNA na matatagpuan sa mga babae ang nagbunyag na lahat ng tao ay maaaring masubaybayan pabalik sa isang babae na kilala bilang ***African*** o ***Mitochondrial Eve***. Karagdagang pananaliksik sa mga antas ng mutasyon ang nagpakita na maaaring nabuhay si Eve mga 6,000 taon

Ayon sa pananaw ng Bibliya, ipinaliwanag kung bakit maaari tayong magpalipat-dugo, mag-transplant ng bato, at iba pa sa pagitan ng mga taong magkakaiba ang itsura, dahil hindi tayo nag-evolve sa magkakaibang antas gaya ng ipinahiwatig ni Darwin sa kanyang maling aklat na nagbago sa pananaw ng mundo, *The Origin Of The Species*.²⁶⁴ Bagaman wala tayong ideya kung ano ang kulay ng balat nina Adan o Eba, kung mag-aasawa ang dalawang anak mula sa magkaparehang puti at itim na magulang, ang kanilang mga anak ay maaaring magkaroon ng anumang kulay ng balat na matatagpuan sa mga tao sa buong mundo!

Ipinapaliwanag ng **pananaw ng Bibliya** kung bakit maaari tayong magpalipat ng dugo, mag-transplant ng bato, at iba pa sa pagitan ng mga taong magkakaiba ang itsura, dahil hindi tayo nag-evolve sa magkakaibang antas gaya ng ipinahiwatig ni Darwin sa kanyang maling aklat na nagbago ng pananaw ng mundo, ***Ang Pinagmulan ng mga Uri sa pamamagitan ng Piling Kalikasan o ang Pangangalaga sa mga Paboritong Lahi sa Pakikipaglaban para sa Buhay.*** O mas masahol pa, sa kanyang kakila-kilabot na kasunod na aklat, ***Ang Pagbagsak ng Tao.*** Itinatago ng sekular na grupo ang buong pamagat ng unang aklat ni Darwin at nagpapanggap na hindi kailanman umiral ang kanyang ikalawang aklat.²⁶⁵ Kaya, tandaan na ang masamang pilosopiya ng makro-pagbabago ay mapanganib na nagtuturo na ang mga hayop, kasama na ang tao, ay nag-evolve sa iba't ibang antas at ang pinaka-evolved na species ang nagwagi sa pakikibaka para sa buhay. Nakakakilabot!

Ipinapakita ng mga pag-aaral sa populasyon ng tao na kung apat na mag-asawa ang nakaligtas sa Pandaigdigang Baha mga 4,500 taon na ang nakalipas, at kung ang bawat mag-asawa mula noon ay nagkaroon ng average na 2.2 anak, magkakaroon tayo ngayon ng mahigit 8 bilyong tao sa mundo. Ayon sa mga ulat ng senso, may mahigit 8 bilyong tao na naninirahan sa ating planeta ngayon.²⁶⁶

Sinusuportahan din ng mga makasaysayang tala ang takdang panahon ng Baha sa Bibliya dahil ang tanging makasaysayang tala ay umaabot lamang sa ~5,000 taon.²⁶⁷ Kasama sa mga talaan ng Tsina ang walong taong nakaligtas sa baha sa isang bangka, at muling pinuno ang mundo! Nagmula ang mga talaang ito sa pamilya ni Noah at dinala sa Asya ng isa sa kanyang mga anak.

Ang sekular na pananaw ay ang sinaunang tao ay nagrekord ng

mga yugto ng buwan, nagtayo ng malalaking batong (megalithic) estruktura, nagpinta, gumawa ng mga instrumentong pangmusika, at nagsagawa ng mga ritwal na panrelihiyon ngunit

nabigo na itala ang kanilang kasaysayan sa unang 1.8 milyong taon ng kanilang pag-iral.

Ang kawili-wiling patunay ng katotohanan ng Banal na Salita ng Diyos ay nagmumula sa tila pinaka-nakakabagot na bahagi na babasahin, ang mga talaan ng angkan. Ayon sa **Bibliya**, nagsimula ang kasaysayan ng tao kay Adan at Eba mga 1,656 na taon bago ang Pandaigdigang Baha. Alam natin ang tinatayang tagal ng mundo bago ang baha dahil tinatalakay ng mga kronolohiya sa Genesis 5 ang panahon mula kay Adan hanggang kay Noah. Ang mga Hebreong salin ng mga salitang-ugat sa mga lahi ay may ilang kahulugan, kabilang ang Adam—tao; Seth—hinirang; Enosh—mortal; Kenan—kalungkutan; Mahalalel—ang pinagpalang Diyos; Jared—bababa; Enoch—nagtuturo; Methuselah—ang kamatayan niya ay magdudulot; Lamech—ang nawawalan ng pag-asa; Noah—aliw. Sa kabuuan, ang mga ito ay nagbabasa: ***Ang tao ay hinirang na mortal na kalungkutan (ngunit) ang pinagpalang Diyos ay bababa na nagtuturo. Ang kanyang kamatayan ay magdadala ng ginhawa sa mga nawawalan ng pag-asa.***²⁶⁸ Ang pagtatanghal na ito ng mensahe ng Ebanghelyo ay nasa pinakaunang aklat ng Bibliya!

Ang mga tiyak na katangian ng ating solar system na nagpapahintulot sa buhay ng tao na umiiral sa mundo, kasabay ng henetika at mga makasaysayang tala, ay sumusuporta na ***sa simula nilikha ng Diyos*** (Genesis 1:1a) at na ang Diyos ***...nilikha ang tao sa kanyang sariling imahe...lalaki at babae...*** (Genesis 1:27). **Occam's Razor.**

"Ang Linggo na narinig kita sa simbahan ko ay isa sa pinakamahalagang oras ng buhay ko. Sinagot mo ang napakaraming tanong na mayroon ako at ginawa mong napakadali ng pag-unawa. Pagpalain ka ng Diyos." Paul sa OR



20

Matalinong Bibliyikal na na Disenyo

Binalaan ng *The New York Times* na ang kilusang Intelligent Design ay "...***babaguhin ang kahulugan mismo ng agham upang hindi ito limitado sa pag-aaral ng mga natural na phenomena.***"²⁶⁹

Inamin ng caption sa itaas na ang agham ay limitado sa isang may kinikilingang, Naturalistikong pananaw sa mundo. Sinabi ni Scott Todd ng Kansas State University, "*Kahit pa ituro ng lahat ng datos ang isang matalinong tagadiseno, ang ganitong hipotesis ay hindi kasama sa agham dahil hindi ito naturalistiko.*"²⁹⁴ Ngunit ang Naturalismo ay hindi isang siyentipikong teorya, ito ay isang relihiyosong pilosopiya na siyang batayan ng Sekular na pananaw sa mundo.

Naniniwala ang Naturalismo na ang buhay mismo, ang impormasyong henetiko, ang sistema ng RNA/DNA at iba pang napakakumplikadong disenyo na matatagpuan sa mga halaman at hayop, kabilang na ang tao, ay bunga ng mga prosesong likas na nagaganap na sinamahan ng sa tingin nila ay nagpapakita ng imposible bilang posible: ang mahabang panahon.

Sa kabanata siyam ipinaliwanag ko ang *Batas ng Biogenesis* at kung bakit masyadong kumplikado ang buhay upang magmula sa sarili nito. Ngayon, isaalang-alang kung paano ipinapakita ng isang piraso ng bato at ilang piraso ng luwad na ang kumplikadong disenyo ay nangangailangan ng isang matalinong pinagmulan sa likod nito.

Ang Mount Rushmore sa South Dakota ay inukit mula sa isang burol na granito nina Gutzon at Lincoln Borglum sa pagitan ng 1927 at 1941. Kung titignan mo ang 60 talampakang taas ng mga bust ng dating mga pangulo ng Estados Unidos na sina George Washington, Thomas Jefferson, Abraham Lincoln, at Theodore Roosevelt, at sasabihin sa iyo ng isang park ranger na ang mga ito ay bunga ng *milyun-milyong taon* ng pag-ulan at pagguho ng hangin, iisipin mong baliw ang ranger. Ito ay dahil ang komplikasyon sa disenyo ay masyadong masalimuot upang naganap sa pamamagitan ng mga natural na proseso. Ibig sabihin, kahit ang inukit na bato ay nagpapatunay na may matalinong pinagmulan sa likod nito.²⁷⁰

Ang pananaw ng Bibliya ay napatutunayan ng disenyo na makikita sa inukit na batong granayte na may isang matalinong eskultor, at ang kahanga-hangang disenyo na matatagpuan sa mga anyong-buhay na tumutubo mula sa lupa, lumalangoy sa dagat, lumilipad sa kalangitan o gumagapang sa lupa, na trilyong beses na mas kumplikado kaysa sa inukit na bato, ay patunay sa ating Matalinong Tagadiseno ng Bibliya.

Ang mga halimbawa ng matalinong disenyo ay patok sa lahat maliban sa mga sumasamba sa Naturalismo. Bagaman mayroong isang hindi-Kristiyanong kilusang Matalinong Disenyo (**ID**)²⁷¹ na kinasasangkutan ng maraming Kristiyano, New Agers, Hindu, Budista, Agnostiko, at iba pa, mas gusto ko ang IBD (Matalinong Disenyong Bibliya). Naniniwala ako na dapat nating ibigay ang kaluwalhatian sa tamang pinagmulan nito, si Jesucristo, na lumikha ng lahat ng bagay sa pamamagitan ng Kanyang Salitang binigkas: ***Ang lahat ng bagay ay ginawa sa pamamagitan niya; at kung wala siya, wala namang bagay na nagawa*** (Juan 1:3).

Matapos ihanda ang pangunahing orbs, tubig, atmospera at lupa, nilikha ng Diyos ang mga halaman upang magbigay ng pagkain at oksiheno sa ikatlong araw: ***At sinabi ng Diyos, Magsibulalas ang lupa ng halamang luntian, na nagbubunga ng buto, at ng punongkahoy na nagbubunga ayon sa sariling uri...*** (Genesis 1:11a). Kinabukasan, ang Diyos

ginawa ang araw upang pahintulutan ang mga halaman na kumpletuhin ang pambihirang kumplikadong proseso na nagpapanatili ng buhay, **ang pagsasapagtalabaw**. Nangyayari ito sa mga berdeng halaman at alga, na ginagawang oxygen at asukal ang sinag ng araw, tubig, at carbon na kanilang sinisipsip. Ang oxygen ay pinakakawalan sa atmospera habang ang glucose ay iniimbak sa halaman, na nagbibigay ng enerhiya sa halaman, sa mga nilalang na kumakain ng halaman, at sa mga mandaragit pagkatapos ng Pagbagsak. Pambihirang IBD!

Ginawa ng Diyos ang mga bubuyog upang magpalahi ng mga halaman. Ang masalimuot na interaksyon sa pagitan ng mga bubuyog at ilang halaman ay nagpapakita ng bakas ng IBD.

Halimbawa, **ang Bucket Orchid**.²⁷² Ang petalo ng bulaklak ay may malagkit na ibabaw na nagiging sanhi upang ang isang **bubuyog**, na naaakit sa bango ng nektar ng bulaklak, ay madulas at mahulog sa timba ng orkidyas. May lamang likido ang timba at ang tanging paraan para makatakas ang bubuyog mula sa likido ay ang umakyat sa isang baitang sa gilid ng timba kung saan may lagusan na palabas ng bulaklak. Gayunpaman, habang gumagapang ang bubuyog sa lagusan, humihigpit ang mga pader ng bulaklak at hinahawakan ang insekto, habang idinidikit ng orkidya ang dalawang supot ng polen sa likod nito. Pagkatapos matuyo ang pandikit, pinakakawalan ng orkidya ang bubuyog upang makalipad ito, at kung ito'y lumapag sa isa pang Bucket Orchid, uulitin ang buong proseso. Nadudulas ang bubuyog at nahuhulog sa pool, gumagapang pataas sa baitang at pumapasok sa lagusan kung saan muling nahuhuli ito ng mga pader ng bulaklak. Malamang na iniisip ng kawawang munting bubuyog, "*Déjà vu! Nandito na ba ako dati?*" Ngunit sa pagkakataong ito, may lumalabas na dalawang kawit mula sa bulaklak at tinatanggal ang mga supot ng polen upang makumpleto ang proseso ng polinasyon! Pagkatapos, muling pinapalaya ang bubuyog! Wow! Nakakasilaw na suporta para sa IBD!

Katulad ng Bucket Orchid, gumagamit din ang carnivorous na **Pitcher Plant** ng nectar para akitin ang mga insekto, kasama ang mga madulas na ibabaw at isang lawa ng likido para mahuli sila. Gayunpaman, ang

iba ang kinalabasan. Ang mga dahon ng Halamang Pitcher ay bumubuo ng isang silindro na kahawig ng pitsel ng tubig. Madulas ang gilid ng pitsel kaya kapag may insekto na lumapag dito, madulas ito at mahuhulog sa loob ng pitsel, at babagsak sa isang lawa ng likido. Ngunit walang sandaling *Déjà vu* rito dahil ang lawa ay binubuo ng mga enzyme sa pagtunaw na nagkakalas sa insekto upang masipsip ng halaman ang mga sustansya nito. Ang pagkakatulad ng mga halamang ito ay ebidensya ng IBD.

At sinabi ng Diyos, "Pagkalipawan ng tubig ng masaganang gumagalaw na nilalang na may buhay..." (Genesis 1:20a). Sa ikalimang araw ng Paglikha, pinuno ng Diyos ang dagat ng mga nilalang, kabilang **ang mga dolphin** na sumisigaw ng IBD! Ang mga mammal na ito na naninirahan sa tubig ay kayang lumangoy nang hanggang 25 milya kada oras, kahit na sa teorya, dapat ay ~10 milya kada oras lamang ang kaya nilang bilis. Ang kakayahan nilang dumulas nang napakabilis sa tubig ay dahil idinisenyo ng Diyos ang panlabas nilang balat mula sa materyal na sumisipsip ng tubig at kusang-loob na umaangkop sa anumang galaw ng dolphin. Ang kamangha-manghang sistemang ito ay nagpapababa ng alitan sa pagitan ng tubig at balat ng dolphin ng hanggang 60%, na nagpapahintulot sa hayop na maabot ang mas mabilis na bilis kaysa sa kaya lamang ng kanilang mga kalamnan.

Ang mga tagumpay sa inhinyeriya ay madalas na nagmumula sa paggaya sa mga natuklasan sa Paglikha ng ating Matalinong Disenyador ng Bibliya. Umaasa ang mga hukbong-dagat na makopya balang araw ang IBD na matatagpuan sa balat ng lumba-lumba upang mailapat ito sa mga katawan ng barko at submarino.

At nilikha ng Diyos ang malalaking balyena, at ang bawat buhay na nilalang na gumagalaw, na sagana nang inilabas ng mga tubig... (Genesis 1:21a).

Sa ikalimang araw, nilikha ng Diyos ang medusang-dagat. Ang mga nilalang na ito ay ~98% tubig at wala silang utak, puso, mata o buto, ngunit sila ay napaka-matagumpay na mandaragit sa karagatan.

Dinisenyo upang halos transparent, nakakalat sila saan man sila magpunta. Ang ilan sa mga invertebrate na ito ay lumalangoy gamit ang isang propulsion system kung saan ang mga espesyal na dinisenyong kalamnan ay nagtutulak ng tubig palabas ng kanilang hungkag na *kampanilya* upang sila ay gumalaw. Ang iba naman ay kumakapit sa mga bagay, gaya ng kelp, upang lutang kasama ng agos ng karagatan. Umaasa ang mga pugita sa maayos na pagkakagawa ng kanilang mga selula ng nerbiyos na, kapag na-trigger ng paghipo o paggalaw, nagpapaputok sa mandaragit ng isang maliit na harpon na may halong lason patungo sa kanilang biktima (maliit na nilalang sa dagat tulad ng isda at iba pang pugita). Pagkatapos ay ginagamit nila ang kanilang mga tentakulo para hilahin papasok ang kanilang pagkain. Ang Arctic Lion's Mane ang pinakamalaking pugita, na may bigat na 500 libra at katawan na walong talampakan ang diyametro. May mga tentakulo itong mga 190 talampakan ang haba, kaya kayang abutin ka nito at mahawakan!

...at mga ibong lumilipad sa ibabaw ng lupa sa maluwag na kalangitan (Genesis 1:20b).

Ang mga lumilipad na nilalang ay patotoo sa ating Matalinong Tagadisenyo sa Bibliya, at nilikha ng Diyos ang apat na uri: mga ibon, insekto, mamalya, at mga reptilya (mga pterosaur na wala nang lahi at walang balahibo). Bawat isa ay *may hindi mapapababang kumplikado*, na nangangahulugang ang kanilang iba't ibang bahagi (utak, sentral na sistema ng nerbiyos, mga balahibo, kalamnan, paningin, pakpak, atbp.) ay kailangang ganap nang magkakaugnay bilang isang gumaganang sistema mula pa sa simula upang payagan silang lumipad sa himpapawid. Kung hindi ganap ito, mga palpak sila sa halip na lumipad, at magiging mabilis na pagkain para sa mga mandaragit dahil wala sa kanilang mga bahagi ang makalilipad nang mag-isa.

Habang nasa eroplano ako, 34,000 talampakan sa ibabaw ng dagat, nagsimula akong mag-isip kung ano ang nagpapanatili sa eroplano sa himpapawid. Pagkatapos ng lahat, kung hawakan mo ang kahit anong bahagi ng eroplano sa iyong mga kamay at pakawalan mo ito, mahuhulog ito sa lupa. Ang katotohanan ay, kailangang magtulungan ang lahat ng bahagi bilang isang pinagsamang sistema, gaya ng idinisenyo ng mga matatalinong inhinyero, kung hindi, ang eroplano

ay hindi kailanman makalipad. Gayundin, ang mga lumilipad na insekto, mamalya, reptilya, at ibon ay sumisigaw ng IBD!

At nilikha ng Diyos...ang bawat lumilipad na ibon ayon sa uri nito: at nakita ng Diyos na mabuti ito (Genesis 1:21b).

Lahat ng ibon, pati na ang mga finch ni Darwin, ay nagpapatotoo sa IBD. Kunan natin ang uwak-kahoy. Ang kamangha-manghang ibong ito ay makakakurot nang mas mabilis kaysa makapaputok ang isang machine gun, at ang biglaang paghinto nang tumama ang tuka nito sa puno ay maaaring katumbas ng ~1,000 beses na puwersa ng grabidad! Kaya, ano ang pumigil sa pagsabog ng ulo ng uwak-kahoy nang unang tumuka ito sa puno? Aba, ang tuka at utak nito ay pinaghiwalay ng mga tisyu na sumisipsip ng pagyanig, at may mga espesyal na kalamnan na hinihila ang utak ng ibon palayo sa tuka nito bago pa man tumama ito. Ang pinagsamang disenyo na ito ay tumuturo sa IBD.

Dinisenyo ang mga buto ng ibon na lukob upang mabawasan ang bigat. Madaling mabali ang mga ito kung hindi dahil sa kanilang panloob na mga cross-member na nagbibigay ng tibay. Isinasama ng mga arkitekto at inhinyero ang ganitong disenyo sa mga artipisyal na estruktura dahil ang mga cross member ay nagbibigay ng napakalakas na suporta.

Ang balahibo ng ibon ay dinisenyo na may sampu-sampung libong bahagi, kabilang ang mga barb na sumisanga mula sa tangkay, mga sangang pang-gilid na magkakapatong, at mga kawit na parang Velcro na nagpapanatili sa mga piraso sa kanilang lugar. At, ayon sa mga siyentipiko, ang mga balahibo ng ibon ang ***"pinakamakumplikadong kalakip sa panlabas na balat na matatagpuan sa mga hayop."***²⁷³

Ang pag-uga ng pakpak ng ibon ay nagmumula sa malalakas na kalamnan sa dibdib na itulak ang mga pakpak pababa, at isang maayos na dinisenyong sistema ng pulley na itinaas ang mga ito. Ang pag-uga ay itinutulak ang hangin pabalik, sa ibabaw ng mga pakpak na aerodinamikong dinisenyo na lumilikha ng isang hungkag na espasyo sa itaas ng pakpak na nagpapalipad sa ibon,

na nagpapahintulot ng paglipad. Ang mga kalamnan na nagpapaandar sa kanilang mga pakpak at balahibo ng buntot ay gumagana nang perpektong magkakasundo sa kanilang sentral na sistemang nerbiyos, ginagabayan ng avionics computer ng lumilipad, ang utak ng ibon. Nakakamangha! Kaya, ang matawag na '*utak ng ibon*' ay hindi naman pala masama.

Hindi ako sigurado kung nilikha ang mga paniki sa ikalimang araw o sa ika-anim. Sa alinmang paraan, pagdating sa pangangaso ng biktima sa ating mundong post-sumpa, ang **paniking** kumakain ng insekto (ang ilan ay nakakahuli ng hanggang 500 lamok sa isang oras) ay sumisigaw ng IBD!

May likas na matalinong echo-location system ang mga paniki na tinatawag na *bat sonar* na nagpapahintulot sa kanila na manghuli ng insekto sa gabi. Naglalabas ang paniki ng mataas na tunog, isang sonar pulse, na nasa pagitan ng 30,000 hanggang 100,000 hertz (siklo bawat segundo). (Sa kabutihang-palad, ang pinakamataas na hangganan ng pandinig ng tao ay 20,000 hertz kaya hindi tayo nababaliw sa kanilang mga tunog). Naririnig at natutukoy ng paniki ang mga alingongo na bumabalik mula sa mga bagay, kahit na 2 milyong bahagi ng isang segundo lamang ang pagitan, na nagpapahintulot dito na iwasan ang mga hadlang at mahuli ang biktima nito. Kamangha-manghang IBD!

Ang mga fossil na paniki na natagpuan sa mas mababang patong ng bato, ang pinakamatanda ayon sa mga tumatanggi sa Global Flood, ay matibay na patunay ng IBD dahil kasing kumplikado sila ng mga paniki ngayon, na may "*...walang kilalang mga intermediate na yugto sa pagitan ng mga paniki at mga kumakain ng insekto.*"²⁷⁴ Ang tunay na agham ay tunay na kaibigan ng isang Mananampalataya.

..narito, may pulutong ng mga bubuyog at pulot... (Mga Hukom 14:8). Balikan natin ang mga bubuyog dahil ang mga ito ay isa pang kahanga-hangang halimbawa ng IBD na matatagpuan sa Likhâ ng Diyos. Ang mga puting-pukyutan ay nagtutulungan sa paggawa ng mahusay na disenyo ng pulalirung. Upang magawa ito, namumuhay ang mga puting-pukyutan sa mga kolonya na may isang reyna at humigit-kumulang 75,000 na babaeng manggagawa at mga dron na lalaki, na bawat isa ay may tiyak na tungkulin. Bagaman maaaring mabuhay ang reyna nang hanggang walong taon, ang layunin ng dron sa buhay ay makipagtalik sa reyna. Namamatay ito pagkatapos

makumpleto ang tungkulin nito. Ang

Ang mga babaeng manggagawang bubuyog ay nabubuhay ng mga dalawampung araw, at bawat isa ay may tinatalanang partikular na tungkulin gaya ng paggawa ng pugad, paggawa ng pulot-pukyutan, paggawa ng pulot, o pagbabantay sa pugad laban sa mga kaaway. Pinananatili ng mga batang manggagawang bubuyog ang temperatura ng pugad sa pamamagitan ng pagwagayway ng kanilang mga pakpak upang palamigin ang pugad o sa pamamagitan ng pagtitipon-tipon upang painitin ito. Sa kanilang pagsisikap na makakuha ng pinagkukunan, inililipat ng mga puting bubuyog ang polen mula sa isang bulaklak patungo sa iba, na kumukumpleto sa proseso ng polinasyon para sa mga halaman tulad ng Bucket Orchid.

Isang kamangha-manghang tampok sa disenyo ng mga bubuyog ay ang kanilang paraan ng pakikipag-ugnayan sa isa't isa, na kilala bilang *sayaw ng bubuyog*. Sinasabi ng mga galaw ng isang *bubuyog na tagapag-eksplora* sa ibang mga bubuyog ang distansya papunta, at ang direksyon ng, mga bagong pinagkukunan ng pagkain. Halimbawa, kung ang pinagkukunan ng pagkain ay nasa loob ng isang daang yarda mula sa pugad, ang manggagawang bubuyog ay uugoy pasulong at paurong ng humigit-kumulang tatlong-kapat ng pulgada sa isang masikip na bilog. Kung mas malayo ang pagkain, gagawa ang manggagawa ng bilog na pattern, pagkatapos ay gagalaw sa loob ng bilog upang ipakita kung saang direksyon ang pagkain mula sa pugad, batay sa araw. Isang tunay na kamangha-manghang sistema ng komunikasyon! Ang tumpak na mga galaw ay sumisigaw ng, IBD!

Ang mga paru-paro ay tiyak na sumisigaw **ng IBD!** Ang mga kamangha-manghang nilalang na ito ay naglalaman ng naka-encode na impormasyong henetiko na ipinamana na sa simula ay bumubuo ng gumagapang na ulod, pagkatapos ay ang pupa, at sa huli ay ang lumilipad na paru-paro. Ang impormasyong henetikong ito ay nakaimbak nang napakakompakto na ang mga tagubiling pang-buo para sa sampung bilyong paru-paro ay maaaring magkasya sa isang lalagyan na kasing-laki ng isang Tik-Tak!

Dinisenyo ang uod na may matitibay na panga para ngunatin ang mga dahon at ang kanyang sistemang pang-tunaw ay partikular na dinisenyo upang tunawin ang mga dahon, madalas ay mula lamang sa isang partikular na uri ng halaman. Kapag lumaki na ang uod, bumubuo ito ng isang seda na pang-angkla sa isang dahon at pumapasok sa yugto ng pupa kung saan ito

ay wala nang ulo o mga paa. Sa yugtong ito nagaganap ang isang himalang pagbabago, o metamorposis, habang ang mga organo ng uod, maliban sa sentral na sistema ng nerbiyos nito, ay natutunaw sa mga indibidwal na selula kung saan nabubuo ang mga bago at iba't ibang organo upang bumuo ng isang marilag na paru-paro. Kamangha-mangha! Lumilitaw ang paru-paro na may kakayahang lumipad, isang mahabang sumisipsip na organo para kumain ng nektar ng bulaklak, mahahabang binti na may kasukasuan na kumakapit sa mga bulaklak, pinagsamang mata, at madalas, ang kakayahang mag-navigate upang lumipat ng libu-libong milya para maglagay ng itlog sa parehong uri ng halamang kinainan nito noong ito'y uod.

Ang mga katangiang ito ay naka-programa na sa napakakumplikadong impormasyong henetiko nito, kasama ang mga instinkt nito para mabuhay sa bawat isa sa tatlong lubhang magkaibang yugto nito. Ang ganitong mga himalang nilalang ay sumisigaw ng IBD!

Sa 1 Samuel 17:37 *sinabi ni David, "Ang Panginoon na nagligtas sa akin... mula sa kuko ng oso."*

Habang nakikipagbahagi ako sa ilang simbahan sa liblib na bahagi ng Alaska, mga lugar na maaabot lamang sa maliliit na eroplano o bangka, inimbitahan ako ng isang lalaki na sumama sa kanya upang anihin ang taglamig na suplay ng karne ng moose ng kanyang pamilya. Nang tanungin ko kung dapat ba akong magdala ng pepper spray para proteksyon laban sa grizzly bear, nakakatuwa ang naging tugon ng lahat ng tinanong ko: "*Siyempre! Gustong-gusto ng mga oso ang maanghang na pagkain!*" Ang mga mapanuksong taga-Alaska!

Bago sumikat ang araw kinabukasan, sumakay kami sa isang 16-talampakang bangkang aluminyo at bumiyahe ng 17 milya pa-paahon ng ilog, at bumaba kami sa isang malapad na buhanginan na natabunan ng bakas ng oso. MALALAKING bakas ng oso. Ang tinutukoy ko ay mga bakas na dalawampung pulgada ang haba, labing-apat na pulgada ang lapad at nakabaon ng dalawang pulgada sa graba. Ang klase ng mga oso na mahilig sa maanghang na pagkain.

Pagkatapos ng buong araw na paglalakad nang hindi nakakita ng kahit anino o buhok ng isang moose o oso na kayumanggi, bumalik kami sa bangka at natuklasan naming

Hindi umandar ang makina. Sabi ng mangangaso sa Alaska, "*Sa tingin ko matutulog na lang tayo sa sandbar na ito ngayong gabi.*" Sabi ko, "*Hindi ko sa tingin!*" Kinuha ko ang dalawang sampung talampakang kahoy na alder mula sa malapit na dam ng beaver at ginamit namin ang mga ito para itulak kami pababa ng ilog, at nakarating kami sa bayan bandang hatinggabi. Matulog sa sandbar na puno ng oso? Ang mga hambog na taga-Alaska!

Ang mga oso at mga beaver ay parehong nagpapakita ng bakas ng IBD. *At sinabi ng Diyos, "Pagpalabasin ng lupa ang mga buhay na nilalang ayon sa kanilang uri: mga hayop na may pakpak, mga hayop na may apat na paa, at mga hayop na gumagapang sa lupa ayon sa kanilang uri; at nangyari nga"* (Genesis 1:24).

May iba't ibang uri ng **oso**, mula sa itim na oso hanggang sa grizzly at polar bear. Ang mga ito ay nagmula sa dalawang oso na lumabas sa arka ni Noah, na nagtipon ng iba't ibang pagkawala ng henetiko sa pamamagitan ng mga adaptasyon at mutasyon (Gene Depletion) upang makarating sa iba't ibang uri ng oso na matatagpuan sa buong mundo ngayon.

Ang malalaking kayumangging oso na nag-iwan ng kanilang bakas sa buhanginan ay makapangyarihang nilalang. Ang kanilang anim na pulgadang kuko ay perpekto para sa paghuhukay at ang kanilang makapangyarihang panga ay mahusay na dinisenyo para sa pagnguya ng mga halamang-singaw at, sa ating sumpaang mundong pagkatapos ng baha, pati na rin sa pagdurog ng buto ng moose. Kaya nilang mag-imbak ng hanggang 400 libra ng taba na nagsisilbing kanilang pagkain habang nakatago sa kanilang lungga sa mahabang taglamig sa Alaska. Kamangha-mangha, ang katawan ng isang oso ay nakakalikha ng 1.5 gramo ng tubig para sa bawat gramo ng taba na kanilang sinusunog. Ang tubig na ito ay nagiging protina na nagpapatibay sa kanila at nagbubunga ng gatas para makapagpakain ang mga inang oso sa kanilang mga oso-osong. Ang kakayahan nilang gamitin ang taba habang nasa anim na buwang bahagyang hibernasyon ay maaaring magbigay ng paliwanag kung paano nagamit ng mga nilalang ang kanilang oras sa barko ni Noah.

Ang pinakamalalaking oso sa Alaska ay maaaring umabot ng 1,800 pounds ang timbang at tumakbo nang humigit-kumulang 33 milya kada oras, mas mabilis kaysa sa isang Olympic sprinter. Narinig mo na ba ang lumang kuwentong Alaskan tungkol sa mangangaso ng oso at ng kanyang gabay? Habang naghahanda para sa kanilang pangangaso, tinanong ng mangangaso ang gabay kung dapat ba siyang magsuot ng mabibigat na bota na hindi tinatablan ng tubig o magagaan na sapatos pang-hiking kung sakaling kailangan niyang tumakbo mula sa isang nagugutom na oso. Sinabi ng gabay na isuot niya ang mas mabigat at hindi tinatablan ng tubig na bota dahil imposibleng matakasan ang oso. Habang tinatali ng mangangaso ang kanyang bota, napansin niyang ang gabay ay nakasuot ng magaan sapatos pang-hiking at tinanong kung bakit hindi siya nakasuot ng mas mabigat at hindi tinatablan ng tubig na bota. Sinabi ng gabay na gusto niyang makatakbo nang mabilis kung sakaling habulin sila ng isang galit na grizzly. Sumagot ang inis na mangangaso, "*Sinabi mong hindi kayang takasan ng tao ang oso!*" Sumagot naman ang gabay, "*Totoo, pero kailangan ko lang kang takasan!*" Aray! Maanghang na pagkain at mabibigat na bota.

Ang mga beaver ay mabalahibong mammal na mahusay na nagtatayo ng dam (kung walang kumukuha ng mga poste mula sa kanilang proyekto). Maaari silang manatili sa ilalim ng tubig nang matagal dahil sa kanilang kamangha-manghang mga tampok sa disenyo. Kabilang dito ang malaking atay at бага na nag-iimbak ng malaking dami ng dugo na may oxygen, tibok ng puso na bumabagal kapag sila'y nakalubog, malinaw na talukap-mata na nagsasara upang protektahan ang kanilang mga mata ngunit nagpapahintulot pa ring makakita sa ilalim ng tubig, at mga espesyal na dinisenyong balbula sa kanilang mga tainga at ilong na nagsasara kapag lumalangoy at bumubukas kapag lumitaw na sila sa ibabaw. Idagdag pa ang kanilang mga paa na may lamad para sa paglangoy, isang buntot na hugis-paddle para sa pagmaniobra, at isang sistemang glandular na nagpapadulas sa sarili na pumipigil sa tubig na tumagos sa kanilang balat, at mayroon ka nang matibay na ebidensya ng IBD.

At sinabi ng Diyos, 'Gawa tayo ng tao ayon sa ating larawan, ayon sa ating kawangis...' (Genesis 1:26a). Iningatan ng Diyos ang pinakamahusay para sa sangkatauhan, lalo na ang ating utak, isip, talino, at kakayahang magsalita. **Ang pagsasalita** ay isang katangiang pantao lamang na nangangailangan ng butong hyoid, na matatagpuan lamang sa tao. Ang espesyal na butong ito,

kasama ng advanced na kakayahan ng ating utak na maunawaan ang impormasyon at lumikha ng mga kaisipan, ay nagpapahintulot ng pagsasalita kapag ang ating utak ay nagpapadala ng mga utos sa dila, labi, at dayapragm. Isang kamangha-manghang biyaya mula sa Diyos. ***Pupurihin kita; sapagkat ako'y likha na kakatwa at kahanga-hanga: kamangha-mangha ang iyong mga gawa; at lubos na nakakaalam ang aking kaluluwa*** (Awit 139:14).

Ang **utak** ng tao ay isang nakikitang organikong kompyuter na binubuo ng humigit-kumulang tatlong libra ng kulay-abo na bagay. Bagaman pinag-aaralan natin ang utak ng tao sa biyolohiya, mas kumplikado ito kaysa sa anumang kailanman nabuo ng katalinuhan na taglay nito.

Dine-decode ng utak natin ang mga bagay na tumatama sa ating balat, dine-decipher ang mga amoy sa ating ilong, kinikilala ang mga alon ng liwanag na pumapasok sa ating mga mata at ang mga tunog na tinatanggap ng ating mga tainga, at ginagawang impormasyong magagamit natin ito. Nagpapadala ang utak natin ng bilyon-bilyong piraso ng elektronikong datos sa bilyon-bilyong nerbiyos sa buong katawan natin sa pamamagitan ng ating sentral na sistemang nerbiyos. Mula sa tibok ng ating puso hanggang sa kirot ng isang mata, kinokontrol ng ating utak at tangkay ng utak ang bawat kilos. Sinasala pa nga ng utak mo ang mga hindi mahalagang isyu, at ang tisyu ng utak na kasinglaki ng butil ng buhangin ay naglalaman ng 100,000 neuron at isang bilyong sinapsis na nakikipag-usap sa isa't isa. At kamangha-mangha, kung nariyan ang unang at huling titik, kayang **siltl raed a snetecne wuthoit a porbelm**. Kamangha-mangha!

Ang ating **isipan** ay nasa frontal lobe ng ating utak. Bagaman hindi ito nakikita, sinisikap nating pag-aralan ang isipan ng tao sa pamamagitan ng neuroscience, sikolohiya, at pilosopiya. Ang ating isip ay binubuo ng ating mga iniisip, emosyon, kamalayan, at talino. **Ang talino** ay tumutukoy sa kakayahang magkamit at magamit ang mga kasanayan at kaalaman. Isinulat ng kilalang ateista at propesor sa Harvard na si Stephen J. Gould: ***"...ang pagtatanghal ng ebolusyon (ay) isang nakakabiglang serye ng***

mga pangyayari... napakaliit na halos hindi mangyayari na magkakaroon ng katulad ng talino ng tao sa muling pag-uulit." Sa kasamaang palad, pinili pa rin niyang magtiwala sa *napakaliit na pagkakataong iyon.*

Ang siyang naglalang ng tainga, hindi kaya siyang makarinig? (Awit 94:9a). **Ang tainga ng tao** ay kayáang makarinig ng mga tunog na mataas ang tono hanggang 20,000 hertz at kasingbaba ng 20 hertz (siklo bawat segundo), at gumagamit ng hangin, likido, at buto upang dalhin ang mga alon ng tunog.

Ang panlabas nating tainga ay hugis-kopa upang saluhin ang mga alon ng tunog at itulak ang mga ito papasok sa lagusan ng tainga na naghahatid nito sa eardrum. Ang napakaliit na pag-uga ng eardrum ay ipinapasa sa isang maliit na instrumentong pangmusika sa gitnang tainga na binubuo ng tatlong pinakamaliit na buto sa ating katawan, na tinatawag na ossicles. Mula pagkapanganak, hindi kailanman nagbabago ang laki ng mga butong ito kaya nakakarinig tayo mula pa sa unang araw. Pinipiga ng mga ossicle ang mga pag-uga at ipinapasa ito sa cochlea na hugis maliliit na kabibi at binubuo ng mga hanay ng *buhok*.

Ang mga mikroskopikong butas ay nagbubukas at nagsasara nang hanggang 20,000 beses bawat segundo upang payagan ang mga may kargang ion na maabot ang mga buhok, na binabago ang mga panginig sa mga de-kuryenteng senyales na ipinapadala at nauunawaan ng ating utak. Kamangha-manghang IBD! ***Ang sinumang may tenga upang makinig, makinig siya*** (Mateo 13:9).

...mapalad ang inyong mga mata, sapagkat nakakakita sila... (Mateo 13:16a). Ang **mata** ng tao ay isang kamangha-manghang dinisenyong organo na may iisang lente, na tinatayang may 1.25 milyong koneksyon ng nerbiyos sa isang pulgadang parisukat. Pinapadulas ng luha ang ating mga mata habang ang lysozyme, isang protinang antibakteryal, ay nagbibigay ng proteksyon laban sa mga dayuhang mananakop. Ang ating utak ang sentrong pangkontrol para sa mata, na awtomatikong nagpo-fokus sa mga ito kapag gumagana ang mata at utak nang magkasabay ayon sa kanilang disenyo. Nakikipag-ugnayan ang ating mga mata sa ating utak upang mabigyan tayo ng kakayahang mahuli ang bola, lumakad nang tuwid, o magbasa at mag-unawa

ang mga salita sa pahinang ito. ***Siya na lumikha ng mata, hindi ba't makakakita?*** (Awit 94:9b). Kamangha-manghang IBD!

Napagtanto ni Charles Darwin na tila imposible na ang mga likas na proseso ay makalilikha ng paningin, at kakaunti pa lamang ang alam natin noon tungkol sa kasalimuutan ng paningin kumpara sa nalalaman natin ngayon.

Sinulat ni Darwin: ***"Ang pag-aakalang ang mata, na may lahat ng hindi matatawarang mekanismo para iakma ang pokus sa iba't ibang distansya, para payagan ang iba't ibang dami ng liwanag, at para sa pagwawasto ng aberasyong esferikal at kromatik, ay nabuo sa pamamagitan ng natural selection, ay tila, malaya kong inaamin, lubhang katawatawa."***²⁷⁵ At may limang magkakaibang uri ng mata: ng tao; ng mga anthropoid, ng pusit, ng mga vertebrate at ng mga trilobite. Ibig sabihin, upang tanggapin ang ebolusyon ni Darwin, kailangan mong maniwala na ang mata ay umunlad hindi lamang isang beses, kundi limang hiwalay na pagkakataon na ganap na hindi nakadepende sa isa't isa! Gayunpaman, pinili ni Darwin na paniwalaan na ang mata ay nabuo sa pamamagitan ng *pinakamataas na antas* ng kabalbalan, ang Darwinian na makro-ebolusyon.

Sinusuportahan ng mga trilobita ang IBD. Mayroon silang pinakakumplikadong mata na kilala, na may dobleng lente at hanggang 15,000 na ibabaw ng lente! Wow! Ngunit matatagpuan sila sa pinakamababang patong ng bato. Ayon sa **sekular na pananaw**, nangangahulugan ito na ang kanilang mga mata ang isa sa mga unang bagay na nag-evolve, na hindi lohikal. Gayunpaman, iniulat ng *Science News* na ang mga trilobite ay may "*pinaka-sopistikadong lente ng mata na kailanman ginawa ng kalikasan*..."²⁷⁶ na nagkakatuparan ***ng ...makakakita kayo ngunit hindi nakakaintindi: sapagkat ang puso ng bayan na ito ay naging matigas, at ang kanilang mga tainga ay mabagal makinig, at kanilang pinikit ang kanilang mga mata...*** (Mateo 13:13-15a).

Habang nagha-hiking ako sa mga burol sa itaas ng Rimrock, Arizona, napansin ko ang ilang malalambot na piraso ng luwad sa lupa. Nang lumuhod ako upang suriin ang mga ito, napansin ko ang maayos na pagkakagawa ng labi ng isang mangkok. Bagaman hindi makita ang gumawa, ang pagiging kumplikado ng disenyo nito ay nagpapatunay na may isang matalinong tagadisenyong gumawa nito. Gayundin, ang pagiging kumplikado ng disenyo sa sistemang RNA/DNA, ang proseso ng potosintesis, ang mata ng isang trilobite, at marami pang iba ay nagpapahiwatig ng ating Matalinong Tagadisenyong Bibliya (Roma 1:20).

Sa pamamagitan ng ...pagbibigay **ng sagot sa bawat taong magtatanong sa inyo ng dahilan ng pag-asang nasa inyo...** (1 Pedro 3:15) ang pag-asa ko ay makakatulong ang sulat na ito sa ilan ...**na makita ng kanilang mga mata at marinig ng kanilang mga tainga, at...maunawaan ng kanilang puso...** (Mateo 13:15b) at ilagay ang kanilang pananampalataya sa ating Matalinong Tagadisenyong Bibliya at Tagapagligtas na nagliligtas, ang Panginoong Jesucristo.

Sinasabi ng Salita ng Diyos na sa mga huling araw, ang mga tao ay lilipat mula sa katotohanan tungo sa mga kuwentong pambata (2 Timoteo 4:3-4). Dati kong ikinukwento sa aking mga anak ang mga kuwentong pambata na ang palaka ay maaaring maging tao, isang guwapong batang prinsipe, na may mahiwagang sangkap: isang halik mula sa isang prinsesa.

Ngayon, itinuturo ng mga Darwinista ang isang katulad na kuwento ng engkanto, na ang isang eukaryote o selula ng bakteryang ay naging tao sa pamamagitan ng kanilang mahiwagang sangkap: bilyon-bilyong taon ng panahon. Bagaman kuwento lamang ito, maraming nagpapahayag na matalino ang naloko, lumihis mula sa katotohanan tungo sa mga engkanto.

Ang pag-asa ko ay gagamitin ng Diyos ang sulat na ito upang ilihis ang mga tao mula sa mga mapanlinlang na pabula at ituro sila sa Katotohanan ng Kanyang Salita, ang Kanyang Salita na nagkatawang-tao, ang ating Panginoon at Tagapagligtas, na si Jesucristo. Russ



21

Ang Langit ay Ipinapahayag ang Kaluwalhatian ng Diyos

***Ang ating Tagalikha, Hukom, at Tagapagligtas ay
napakalaki upang masilong ng sansinukob na Niya
ginawa. Gayunpaman, makikita ang Kanyang mga
bakas sa buong Kanyang nilikha.***

Russ Miller

Naniniwala ang sekular na salaysay na ang ating solar system ay *bilyon-bilyong taong gulang*, kaya ang makabagong astronomiya ay nakabatay sa pag-iisip na *bilyon-bilyong taon*. Sa kabila ng nakapaloob at hindi nasusubaybayang pagkiling na ito, hindi pinipilit ng mga ebidensiyang nakikita ang sinuman na ipakahulugan ang sansinukob ayon sa sekular na pananaw. Matapat na inihayag ng astropisiko at heopisiko na si Dr. John Eddy,

*"Pinaghihinalaan kong ang araw ay 4.5 bilyong taong gulang... gayunpaman ...maaari naming tanggapin ang (~6,000). Sa tingin ko, wala tayong gaanong ebidensiyang nakabatay sa obserbasyon sa astronomiya na sumasalungat dito."*²⁷⁷

Ang pananaw ng Bibliya ay nagsasaad: ***Sa simula nilikha ng Diyos ang langit at ang lupa*** (Genesis 1:1) at sa ika-apat na araw ng linggo ng Paglikha ***gumawa ang Diyos ng dalawang dakilang liwanag; ang mas dakilang liwanag upang mamuno sa araw, at ang mas maliit na liwanag upang mamuno sa gabi...*** (Genesis 1:16a). Halimbawa, kunin ang ***mas dakilang liwanag na mamamahala sa araw***. Ang araw ay tiyak na isang dakilang liwanag dahil kayang maglaman ito ng

960,000 daigdig

kasya ang 960,000 na daigdig sa loob nito! Kamangha-mangha! Sa kabutihang-palad, inilagay tayo ng Diyos 93 milyong milya ang layo mula rito at sa kasalukuyang bilis ng liwanag, 186,282 milya bawat segundo, aabutin ng 8 minuto at 17 segundo ang paglalakbay ng liwanag ng araw papunta sa daigdig.

Ang *mas maliit na liwanag na mamamahala sa gabi* ay ang ating buwan. Ayon sa New Scientist, ang mga palatandaan ng aktibidad ng bulkan ay nagpapahiwatig na nabuo ang buwan *ilang milyong taon na ang nakalipas*.²⁷⁸ Gayunpaman, ang aktibidad ng bulkan ay maaari ring mangahulugang nabuo ang buwan ilang libong taon lamang ang nakalipas. Karagdagang ebidensya na ilang libong taon lamang ang katandaan ng ating buwan ay kinabibilangan ng mga isotopong pangbuwan na panandalian ang buhay. Ipinaliwanag ko na dati kung paano nakabatay ang mga pamamaraan ng radiometric dating sa mga antas ng pagkasira ng mga radioactive na elemento. Ang Thorium 230, batay sa kasalukuyang bilis ng pagkabulok, ay dapat maging tingga sa loob ng humigit-kumulang 50,000 taon. Gayunpaman, natagpuan ang Thorium 230 sa mga halimbawa ng bato na dinala pabalik mula sa buwan, gayundin ang iba pang mga isotopong may maikling buhay. Ang mga nasabing nakikitang katotohanan ay sumusuporta sa mga takdang panahon ng Bibliya tungkol sa Paglikha ng Diyos.²⁷⁹

Ang pag-urong ng buwan ay sumusuporta rin sa isang batang sistemang solar. Ang ating buwan ay lumalayo mula sa daigdig sa bilis na apat hanggang labindalawang pulgada bawat taon.²⁸⁰ Ibig sabihin, noong panahon ni Adan at Eba, maaaring ilang milya itong mas malapit sa daigdig kaysa sa ngayon. Gayunpaman, ang pag-urong ng buwan ay isang problema para sa mga paniniwalang matandang-daigdig. Sa kasalukuyang bilis ng paglayo, 80 milyong taon na ang nakalipas—sa tinatayang panahon ng mga dinosaur—ay sobrang lapit na sana ang buwan sa daigdig, kaya't ang grabidad nito ay magdudulot ng pagbaha ng tubig-dagat sa daigdig nang dalawang beses sa isang araw. Isa pang problema na dulot ng paglayo ng buwan para sa paniniwalang matandang-daigdig ay may kinalaman sa Roche Limit. Ang prinsipyong ito ay nagsasaad na kung ang buwan ay nasa loob ng 11,500 milya mula sa daigdig, ang alitan dulot ng pagtaas at pagbaba ng tubig²⁸¹ ay magdudulot ng pagkakabiyak ng buwan. Ipinapakita ng mga katotohanang ito na ang ating daigdig at buwan ay hindi maaaring *bilyon-bilyong taong gulang*.

Sa Genesis 1:16, natutuhan natin na noong ika-apat na araw ng Paglikha, *ginawa rin ng Diyos ang mga bituin*. Ang salitang bituin sa talataing ito ay maaaring tumukoy sa anumang langitnang bolang langit, mula sa tinatawag nating bituin hanggang sa mga kometa, nebula, o planeta. Pagsusuriin natin ang ebidensya mula sa mga sumabog na bituin, mga kometa, at ang planetang Jupiter na sumusuporta sa Bibliikal na Paglikha.

Ang Supernova ay isang sumabog na bituin. Ilan daang labi ng mga sumabog na bituin ang nakikita. Sa bilis ng pagkamatay ng mga bituin na naobserbahan, ang mga Supernova na nakikita natin ay tumutukoy lamang sa pinakamatagal na 7,000 taon. Ang kakulangan ng mga Supernova ay karagdagang ebidensya na pabor sa isang batang sansinukob.²⁸²

Ang mga kometang may maikling buhay ay isa pang hamon sa mga salaysay ng mahabang panahon. Ang mga kometang ito ay mabilis na dumaraan sa ating sistemang solar, nawawalan ng materyal habang bumabiyahen. Sa bilis ng pagkawala ng materyal, hindi na sana sila umiiral pagkatapos ng humigit-kumulang 10,000 taon, ngunit marami pa ring kometang may maikling buhay. Upang ipaliwanag ito, sinasabing ang *Ort Cloud* ay lumilikha ng mga bagong kometa na nananatili sa Kuiper Belt sa labas ng orbit ng Pluto. Paminsan-minsan, may kometang pumapasok sa ating sistemang solar. Gayunpaman, hindi masusuri ang *Ort Cloud* at salungat ito sa matematikal na posibilidad, kaya't ito ay isang hindi siyentipikong dahilan para sa mga naniniwala sa *bilyon-bilyong taon*. Ang mga kometang may maikling buhay ay pabor sa **pananaw ng Bibliya**.

Ang Jupiter ay isang napakalaking planeta. Masyadong maraming daigdig ang kasya sa loob nito! Mabilis na lumalamig si Jupiter. Ipinapakita ng pananaliksik na nawawalan ito ng init nang halos dalawang beses na mas mabilis kaysa sa natatanggap nitong init mula sa araw. Ngunit sa kabila ng patuloy na pagkawala ng init, nanatili pa ring mainit na planeta si Jupiter. At si Jupiter ay may buwan, si Ganymede, na may malakas na larangang magnetiko. Bagaman may debate tungkol sa sanhi, maraming siyentipiko ang naniniwala na ang mga larangang magnetiko ay nabubuo sa pamamagitan ng paggalaw ng natunaw na metal sa loob ng isang bola. Sinusuportahan ng mga nakikitang katotohanang ito ang Kamakailang Paglikha

sapagkat kung *bilyon-bilyong taong* gulang na ang sistema ng araw, matagal nang naging mga nagyeyelong bola sina Jupiter at Ganymede.²⁸³

Upang ipaliwanag kung bakit ang ilang planeta at buwan ay nananatiling mainit sa kabila ng pagkawala ng napakalaking init, inangkin na sila ay lumiliit, na nagdudulot ng pagbabago ng enerhiyang grabitasyonal tungo sa panloob na init at radyasyon.²⁸⁴ Gayunpaman, ang pagliit ay hindi makapagdudulot ng sapat na enerhiya upang ipaliwanag kung bakit hindi pa nagiging nagyelo ang mga ito. Iminungkahi ng iba na ang ilang uri ng reaksiyong kemikal, o ang helium na tumatama sa sentro ng Jupiter, ang nagpapalaya ng enerhiya. May iba pang nagsasabing may nagaganap na uri ng nuclear fusion. Hanggang ngayon, walang kilalang matibay na paliwanag na *bilyong-taong* dahilan. Habang ang panig ng Sekular ay naghahanap ng matibay na salaysay, ang mga nakikitang katotohanan ay mainit na bola ang Jupiter²⁸⁶ at ang Ganymede ay may matibay na larangang magnetiko na nagpapahiwatig na hindi sila *bilyong taong* gulang.

Inilunsad ang *James Webb Space Telescope* (JWST) noong **Araw ng Pasko**, 2021. Isa sa mga pangunahing layunin nito ay magbigay ng suporta sa sekular na pundasyon, *ang bilyon-bilyong taon ng panahon*, habang sa esensya ay pinabulaanan ang mga salaysay sa Bibliya. Ito rin ang layunin ng Hubble Space Telescope²⁸⁷ na inilunsad noong 1990. Sa halip, parehong nagbigay ang mga teleskopyo ng kaaya-ayang regalong pamasko sa mga Mananampalataya sa Bibliya.

Ang kasalukuyang teorya ng Big Bang (tingnan ang kabanata 8) ay nagsasaad na ang sansinukob ay nagsimula anim hanggang dalawampung *bilyong taon* na ang nakalipas (13.6 *bilyong taon* ang kasalukuyang pinaniniwalaan).²⁸⁸ Kung gayon, sa naobserbahang bilis, ang materya sa kalawakan ay dapat naging pantay-pantay ang pagkaka-apod sa loob ng mas mababa sa isang bilyong taon. Gayunpaman, nang itutok ang teleskopyo ng Hubble sa isang maliit na bahagi ng kalawakan, at iniwan ang lente nitong bukas para sa 96 na oras na pag-ekspos, ang lumabas na larawan ay nakakabighani. Ipinakita nito ang mga bituin

sa buong nakikitang uniberso ay nasa mga kumpol o nasa hinog, masisikip na paikot-ikot na spiral na may malalaking bakanteng puwang sa kalawakan sa pagitan ng mga grupo ng mga bituin.²⁸⁹

Kilala ito bilang **Winding Up Dilemma**²⁹⁰ dahil hindi nagkaroon ng sapat na oras ang mga bituin para kumalat. Ibig sabihin, masyado silang masikip ang pagkakabalot para maging *bilyon-bilyong taong* gulang. Halimbawa, ang mga panloob na bituin ng Milky Way Galaxy ay umiikot sa sentro ng galaksiya nang mas mabilis kaysa sa mga panlabas na bituin, kaya dapat ay naging isang walang katangiang disk ng kumalat-kalat na mga bituin ito pagkatapos ng ~500,000 taon. Ang *Winding Up Dilemma* ay nagpapakita ng isang batang sansinukob, na sumusuporta sa Bibliikal na pananaw ng kamakailang Paglikha.

Hindi alintana ang mga naobserbahang katotohanan, inaasahan ng mga Sekularista na ang JWST, na nakakalikom ng anim na beses na liwanag kaysa sa Hubble, ay susuporta sa kanilang makasaysayang salaysay na ang liwanag mula sa malalayong galaksiya ay naglakbay ng *bilyon-bilyong taon* bago ito makarating sa atin.

Batay sa paniniwalang ito, kabilang sa mga hula na ipapakita ng mga imahe mula sa JWST ang: ang sanggol na sansinukob kaagad pagkatapos ng Big Bang, maagang pagbuo ng mga bituin at galaksiya, ang mga malalayong galaksiya na mukhang mas mahina at mas nakakalat kaysa sa mga malalapit na grupo ng mga bituin, at mga planetang maaaring tirahan. **Sa halip**, winasak ng makapangyarihang lente ng JWST ang mga inaasahang ito tungkol sa sinaunang sansinukob.

Ang mga siyentipikong napagmasdan na imahe ay nagpakita ng ganap nang hinog na mga galaksiya, walang bagong pagbuo ng bituin o galaksiya, ang laki at liwanag ng malalayong galaksiya ay nasa parehong saklaw gaya ng mga kalapit na galaksiya, at walang mga planetang maaaring tirhan!²⁹¹ Bawat isa sa mga obserbasyong ito ay sumusuporta sa Paglikha na nakabatay sa Kasulatan. Kaya, *Maligayang Pasko!*

Nagbigay ang Diyos ng isang propetikong analohiya tungkol sa mga bituin kay Abraham nang sinabi Niya: ...***paramiin ko ang iyong binhi na gaya ng***

mga bituin ng langit, at gaya ng buhangin na nasa pampang ng dagat... (Genesis 22:17). Kaya, noong panahon na mga ~1,500 na bituin lamang ang nakikita ng hubad na mata, inihambing ng Diyos ang bilang ng mga bituin sa kalangitan sa mga butil ng buhangin sa dalampasigan. Ngayon, sa tulong ng impormasyon mula sa Hubble at James Webb space telescopes, pinagtibay ng Agham na Operasyonal ang katotohanang may bilyun-bilyong galaksiya, at ang bawat galaksiya ay binubuo ng bilyun-bilyong bituin. Ibig sabihin, ang bilang ng mga bituin sa langit ay katumbas ng bilang ng mga butil ng buhangin sa mga dalampasigan ng ating planeta! Muli, pinatutunayan ng Operational science ang mga Salita ng ating Maylalang na ***naglatag*** ng kalangitan.

Makikita ang mga bakas ng Diyos sa buong Kanyang Nilikha. 1 Corinto 15:41 ay nagsasaad na ang bawat bituin ay naiiba sa bawat ibang bituin: ***May isang kaluwalhatian ng araw, at ibang kaluwalhatian ng buwan, at ibang kaluwalhatian ng mga bituin: sapagkat ang isang bituin ay naiiba sa ibang bituin sa kaluwalhatian.*** Muli, pinagtibay ng agham pang-operasyon ang Salita ng Diyos dahil nagkakaiba-iba ang mga bituin sa laki, lakas ng init, kulay at iba pang salik na nagpapatingkad sa pagiging natatangi ng bawat isa.

Sinasabi sa Isaias 51:13 ***...ang Panginoon na iyong lumalang, na naglatag ng mga langit.*** At tunay ngang inunat ng Diyos ang mga ito! Upang maunawaan ang kalawakan ng Paglikha ng Diyos at kung paanong ipinapahayag ng mga langit ang kaluwalhatian ng Diyos, kailangan nating maunawaan ang napakalalaking bilang. Sa tingin ko, kaya nating maintindihan ang isang milyon. Gayunpaman, dahil nagsisimulang maging malabo ang isang bilyon ng kahit ano, at hindi natin lubos na nauunawaan kung ano ang isang trilyon ng isang bagay, narito ang ilang paghahambing na maaaring makatulong sa atin na maunawaan ang mga napakalaking numerong ito. Ang isang milyong segundo ay tumatagal ng ~11 araw; ang isang bilyong segundo ay ~32 taon; at ang isang trilyong segundo ay kumakatawan sa ~32,000 taon! Oo, napakalaki ang pinagkaiba ng mga numerong ito.

Sinisikap nating maunawaan ang kalawakan ng sansinukob ng Diyos sa pamamagitan ng 'light years.' Sa kasalukuyang bilis ng liwanag, bumibiyahe ito ng ~6 trilyong milya sa isang taon, kaya ang isang light year ay sukat ng distansya, hindi ng oras. At kung ang anim na trilyong milyang ito ay ipapakita sa pamamagitan ng mga segundo, ang isang light year ay katumbas ng ~192,000 taon! Ngayon, tuklasin natin ang kalawakan ng mga kalangitan na inunat ng Diyos.

At nilikha ng Diyos... ang mga bituin din (Genesis 1:16). Bukod sa ating araw, *ang Pollux* ay isa sa mga pinakamalapit na bituin sa daigdig. 34 na taong-liwanag lamang ang layo nito. Maganda ang distansyang ito dahil ang diyametro nito ay siyam na beses na mas malaki kaysa sa diyametro ng ating araw! *Ang Arcturus* ay isang bituin na pinadadali-dali ng Diyos sa bilis na 400,000 milya kada oras sa ating Milky Way Galaxy. Ito ay 37 light years ang layo mula sa daigdig. Inilagay ng Diyos *ang Betelgeuse* sa *layong* 427 light years mula sa atin. Ang diyametro ng napakalaking bituing ito ay doble ng diyametro ng orbit ng daigdig sa paligid ng araw! Sa katunayan, napakalaki ng Betelgeuse na 262 trilyong daigdig ang magkasya sa loob nito!

Kamangha-mangha, maliit lamang ang Betelgeuse kumpara sa pinakamalaking bituin na alam natin, *ang VY Canis Majoris*. Napakalaki ng bituing ito na aabutin ng liwanag ng 8 oras para ikutin ito, at tinatayang kasya rito ang pitong kuadrilyong daigdig! Ngunit hindi pa natin tinalakay kung ano ang isang kuadrilyon! Gamit muli ang segundo bilang ating halimbawa, ang isang kuadrilyong segundo ay katumbas ng 32 milyong taon! Pasalamatan ang Panginoon sa paglalagay ng VY Canis Majoris na 5,000 na taong-liwanag ang layo mula sa atin! Ang katotohanan ay ang kalangitan ay nagpapahayag ng kaluwalhatian, kapangyarihan, at pagkakapangyarihan ng Diyos habang ipinapakita ang Kanyang makalangit na kapangyarihan sa paglikha.

Ang tatluyang pagkatao ng Diyos (Ama, Anak at Espiritu Santo) ay sumasalamin sa buong Nilikha Niya. Sinasabi sa Genesis 1:1, *Sa simula* (panahon) *nilikha ng Diyos ang langit* (kalawakan) *at ang lupa* (matter). Ang panahon, kalawakan, at matter ay bawat isa ay may

tatlong-iisang katangian. Kasama sa oras ang nakaraan, kasalukuyan at hinaharap; ang espasyo ay may taas, lapad at lalim; at ang bagay ay matigas, likido at gas.

Sa Roma 1:20 natutuhan natin: ***Sapagkat ang mga hindi nakikita tungkol sa kaniya mula pa sa paglikha ng mundo ay malinaw na nakikita, nauunawaan sa pamamagitan ng mga bagay na ginawa, maging ang kaniyang walang hanggang kapangyarihan at pagka-Diyos...*** At mula sa pagiging kumplikado ng isang selula hanggang sa tatlong-isang pagkatao ng Diyos, ipinapahayag ng Paglikha ang kaluwalhatian ng ating Maylalang at Tagapagligtas, ang Panginoong Jesucristo.

Sinasabi nga ng kalangitan na ang ating maluwalhatian Tagapaglikha at Tagapagligtas sa Bibliya ay napakalaki upang masilong ng sansinukob na Nilikha Niya. ***Nasa kataasan ba ng langit ang Diyos?! At narito, ang kataasan ng mga bituin, kung gaano sila kataas.*** (Job 22:12).

Kinailangan kong pilitin ang aking 13-taong gulang na anak na babae na sumama sa akin sa simbahan. Habang naroon kami, nakaupo siya na nakatawid ang mga braso at sarado ang isip. Pagkatapos, nakakuha ako ng ilan sa iyong mga video at pinanood ko ito kasama siya. Hindi nagtagal, nagsimulang magtuon siya ng pansin sa iyong mga ibinabahagi. Dalawang buwan na ang nakalipas at ngayon ay pinagkatiwalaan na niya si Jesucristo bilang kanyang Panginoon at Tagapagligtas!

Sylvia sa UT



22

Mula sa Paglikha hanggang sa Kaligtasan sa pamamagitan ng

Ang mundong sekular ay may tendensiyang sumamba sa pisikal na aspeto ng buhay. Pinagsama ni Jesus ang pisikal at espirituwal, na nagbigay-daan sa atin upang magkaroon ng personal na relasyon sa ating Maylalang, Hukom, Tagapagligtas na nagliligtas, at Parating na Hari, ang Panginoong Jesucristo.

Russ Miller

Sinabi sa atin sa Juan 1, talata 1 at 3, na ang Salita ng Diyos ang ating Maylalang: ***Sa simula ay ang Salita... Ang lahat ng bagay ay ginawa sa pamamagitan niya...*** Pagkatapos, sa talata 14 sinabi sa atin na ang ating Maylalang, ang Salita ng Diyos, ay ang ating Panginoon at Tagapagligtas, si Jesucristo: ***At ang Salita ay nagkatawang-tao, at nanahan sa piling natin...*** Kaya, si Jesus ang ating Maylalang at Siya ang Salita ng Diyos.

Tinawag din ni Jesus ang Kanyang sarili na tinapay ng buhay: ***At sinabi ni Jesus...Ako ang tinapay ng buhay*** (Juan 6:35). Kaya, si Jesus ang Salita ng Diyos at ang tinapay ng buhay. Ngunit nang taksuhin siya ni Satanas, sinabi ni Jesus sa kanya: ***...hindi sa tinapay lamang mabubuhay ang tao, kundi sa bawat salitang nagmumula sa Diyos*** (Lucas 4:4). Si Jesucristo, ang tinapay ng buhay na siyang nagliligtas sa atin, ay matatagpuan sa walang kompromisong Salita ng Diyos, na nagsisimula sa unang limang salita na nagsasaad: ***Sa simula nilikha ng Diyos...*** (Genesis 1:1a).

Maging tapat tayo sa ating sarili, tayong lahat ay nagkasala (Roma 3:23). Dahil sa ating kasalanan, nararapat sa atin ang hatol ng Diyos (Roma 6:23): espirituwal na kamatayan na sinusundan ng pisikal na kamatayan. Bilang mga makasalanan, wala tayong magagawa sa sarili natin upang maayos ang ating *pakikitungo* sa Diyos. Ibig sabihin, *tapos na tayo! O talagang ganoon na ba?*

Sapagkat ganito kalaki ang pag-ibig ng Diyos sa mundo: ibinigay niya ang kaniyang nag-iisang Anak upang ang sinumang sumampalataya sa kaniya ay hindi mapahamak kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan.

(Juan 3:16).

Ang mensahe ng Bibliya tungkol sa kaligtasan ay simple:

Ganito tayo kamahal ng Diyos kaya ibinigay Niya ang Kanyang nag-iisang Anak, ang ating Maylalang, na naging tao sa katauhan ni Jesucristo. Ngunit, ayon sa ipinropesiya sa Kasulatan, tinanggihan ng tao si Jesus at ipinako Siya sa krus. Pinayagan ni Jesus na mangyari ito upang Siya ay mamatay para sa atin, at bayaran ang parusa para sa ating mga kasalanan (2 Corinto 5:21). Pagkatapos ay muling nabuhay si Jesus sa ikatlong araw (1 Corinto 15), at tinalo ang kamatayan magpakailanman.

Tinatanggap natin ang kaloob ng Diyos na walang hanggang kaligtasan sa pamamagitan ng paniniwala na si Jesus ng Bibliya ay namatay para sa ating mga kasalanan at muling nabuhay (1 Corinto 15:1-4; 1 Juan 2:2).

Ang ating Maylalang at Tagapagligtas, si Jesucristo, ay babalik sa malapit na hinaharap upang dalhin ang mga naglagay ng kanilang pananampalataya sa Kanya upang mamuhay kasama Niya magpakailanman kung saan wala nang kamatayan, sakit o dalamhati (Pahayag 21, Isaias 25:6-9).

Ang aking panalangin ay na sana'y makatulong *ang CONSIDER THE **COST*** sa mga mambabasa na maunawaan ang ganap na katotohanan ng Salita ng Diyos at tanggapin ang Kanyang maringal na kaloob. *Pagpalain nawa kayo ng Diyos, Russ.*

Isang araw tinawag ng Diyos ang isang lalaki upang gugulin ang kanyang buhay sa pagtulak sa isang napakalaking bato sa labas ng kanyang bayan. Masunurin, sinagot niya ang tawag ng Diyos. Hindi nagtagal, ang mga araw ay naging buwan, at saka taon. Bagaman hindi gumalaw ang bato, masigasig itong tinulak ng lalaki hanggang sa isang araw, sa pagka-frustrate sa kanyang kabiguan na igalaw ang bato, siya ay bumagsak na umiiyak.

Hindi naglaon ay narinig niya ang Diyos na nagtanong, "Bakit ka umiiyak sa halip na itulak ang bato?" Sumagot ang lalaki, "Panginoon, sa loob ng maraming taon ay itinulak ko ang bato nang hindi ito gumagalaw! Nabigo akong paglingkuran Ka." Sumagot ang Diyos, "Mabuti at tapat kong lingkod, hindi ko kailanman hiningi sa iyo na ilipat ang bato, kundi na itulak mo lamang ito, at nagawa mo nang mabuti."

Mabuti ang Diyos. Madalas kong naiisip ang kasabihang ito habang patuloy akong nagtutulak laban sa batong 'bilyong taon na humahantong sa Darwinismo.'

Anuman ang tinawag sa iyo ng Diyos na gawin, patuloy kang magpumiglas, at sa Diyos ang luwalhati. Russ



KALAKIP 1 – Mga Sanggunian ng

1. Panghihiram ng talumpati, 1996, Ang Lakad Patungong Washington na Walang Diyos.
2. Wald, G., Ang pinagmulan ng buhay, SCIENTIFIC AMERICAN 191(2):44–53, Agosto 1954.
3. en.wikipedia.org/wiki/Geologic_time_scale.
4. Glenco Biology; Mga Relatibo at Absolutong Paraan ng Pagtataya ng Edad; 1994; mga pahina 306-307. Apendise 1 Apendise 1 284, 285.
5. Nationalgeographic.com/science/phenomena/2015/02/02/scienc-espeak-lazarustaxon.
6. Ebolusyon na Ipinakita: Agham ng Daigdig, R. Patterson, 1-11, answersingenesis.org/geology/, heolohikal na iskala ng oras.
7. Discoveryworld.us/the-wonders-of-Creation/mount-saint-helens-little-grandcanyon.
8. Pagtuturo Tungkol sa Mga Tanong sa Pinagmulan; Pinagmulan ng mga Tao; Creation Research Society; Marso 1986; pahina 185.
9. Austin, S. A. 1986. Mt. St. Helens at Catastrophism. Acts & Facts. 15: pahina 7.
10. CreationEvolutionHeadlines.com/rev.info/2007/12/geology_sinks_in_the_mud.
11. Parker, G., answersingenesis.org/fossils/how-are-fossils-formed/how-fast-fossils-rock-layers.
12. Ang Arka ni Noah at mga Dinosaur; R Miller; CESM: Creation Ministries.Org; 2019; pahina 8.
13. Wald, G., Ang pinagmulan ng buhay, SCIENTIFIC AMERICAN 191(2):44–53, Agosto 1954 (Sipi sa p.48).
14. Boston Globe; Health Sciences; Isang Munting Isda ang Humahamon sa Higante ng Agham; F. Heeren, Globe Correspondent, 5-30-2000
15. E. Mayr, Science 6-2-1972: Vol. 176, Isyu 4038, pp. 981-989 Ang Kalikasan ng Rebolusyong Darwiniano.
16. Ituro.nuclear.ca/all-things-nuclear/radiation/radioactive-decay.
17. Forbes, 2-6-2015; Kapag Nagkakamali ang Agham; Paul Rodgers.
18. J.E.O'Rourke, Pragmatism versus Materialism in Stratigraphy, Vol. 276 1-76; pg. 54.
19. Environmental Geology: An Earth System Science Approach; D Mer-ritts, A DeWet, K Menking; WH Freeman & Co; 1998 pahina 86.
20. Encyclopedia Britanica, Homo habilis, G P Rightmire, Sanggunian # 866170.
21. Riddle, M, Hindi ba Pinabulaanan ng Carbon-14 Dating ang Bibliya?; 9-20-07; answersingenesis.org.
22. Interpretasyon ng cross-correlation sa pagitan ng serye ng singsing ng puno. Yamaguchi, D., Tree Ring Bulletin 46: mga pahina 47–54, 1986.
23. Nasusukat na 14-C sa mga fossil na organikong materyal; Dr. Baumgardner, J., Ikalimang Pandaigdigang Kumperensya sa Paglikha; Bol. II; 2003; Creation Science Fellowship; PA; mga pahina 127–142.
24. Pinabulaanan ng Carbon Dating ang Mahabang Panahon ng Ebolusyon; Dr. J. Baumgardner, Ph.D. www.icr.org/articles/view/117/262.
25. Kahalagahan ng mga Lamina: Ilang Konklusyon, Journal of Sedimentary Petrology, Vol. 36, Blg. 4, mga pahina 880-887.
26. 1 Corinto 3:19. KJV.
27. AGHAM; SA KAMPUS; 27 Agosto 2004, Bolyum 305, Isyu 5688, pahina 1237
28. Ang larangang magnetiko ng Daigdig ay humihina nang 10 beses na mas mabilis, CBS News, Kelly Dickerson, 7-9-2014, Livescience.com.

29. Dr. J. D. Morris, *The Young Earth* (Green Forest, AR: Master Books, 2000), mga pahina 74–85.
30. Tatlungpung Taon na ang Nakalipas, ang mga Aral mula sa Bundok St. Helens, Dr. B. Thomas, *icr.org*, 5-20-10.
31. CreationEvolution Headlines, rev.info/2007/12/geology_sinks_in_the_mud.
32. Williams, A. 'Pinakamatandang Bakas ng Paa ng Hominid ay Hindi Nagpapakita ng Ebolusyon!'; Setyembre 1, 1993; answersingenesis.org/articles/cm/v15/n4/hominid-no-evo-lution.
33. Nasusukat na 14C sa mga fossil na organikong materyal: Dr. Baumgardner, J., 5th Intl Conf on Creationism; Vol. II; CS Fellowship; 2003; mga pahina 127-142.
34. Austin, S. A. 1986. Mt. St. Helens at Katastrofismo. *Mga Gawa at Katotohanan*. 15: pah. 7.
35. Mga Libingan ng Fossil, <https://www.genesispark.com/exhibits/fossils/graveyards>.
36. Genesis 7:24 hanggang 8:5.
37. Brinson Bruce, H., Eksperimento: Mabilis na Nabuo na mga Fossil; 9-20-11; <http://www.answersingenesis.org/articles/am/v6/n4/fast-formed-fossils>.
38. Morris, John, Ph.D. 1995. Ano ang mga Polystrate Fossil?. *Acts & Facts*. 24 (9).
39. Morris, J. PhD, 10-01-2009, *Acts & Facts*, Isang Klasikong Polistrat na Fossil. S
40. Austin, S. A. 2009. Makapangyarihang mga Kristiyanong Heologo sa Pulong ng GSA. *Acts & Facts*.
41. Austin, S. A. 1996. Sobrang Argon sa loob ng mga Mineral Concentrates mula sa Bagong Dacite Lava Dome sa Bulkan ng Mt. St. Helens. *Creation Ex Nihilo Technical Journal*. 10 (3): pp. 335-343.
42. Van Ande, Shor; *Marine Geology & Gulf of CA*; American Assoc of Petroleum Geologists; 1964; p. 350.
43. Ang Ilog na Dumaloy Pataas, grandcanyonguide.net/?q=content/river-thatflowed-uphill.
44. National Park Service: nps.gov/grca/learn/nature/fossils.htm.
45. Hindi ba Ipinapakita ng mga Bato ng Grand Canyon ang Malalim na Panahon? icr.org/article/dont-grandcanyon-rocks-showcase.
46. Grand Canyon The Great Unconformity, lpi.usra.edu/science/treiman/greatdesert/workshop.
47. Grand Canyon The Great Unconformity, lpi.usra.edu/science/treiman/greatdesert/workshop.
48. Muling Pagsusuri sa Pormasyon ng Grand Canyon, grandcanyontreks.org/geology2.htm.
49. Ang Iyong Gabay sa Grand Canyon; 2008; Oard, M., Bokovoy, D., Her-genrather, J.; pahina 156.
50. Ang Tunay na Grand Staircase, brycecanyoncountry.com/the-grand-stair-case-firstthree-steps.
51. Mga Alternatibong Teorya sa Pormasyon ng Grand Canyon, 6-14-11, khouse.org/enews_artikulo/2011/1789/print.
52. National Geographic para sa mga Bata; pahina 5; Marso, 2005.
53. Tektonika ng mga Plaka, nationalgeographic.org/media/plate-tectonics.
54. Pag-agos ng mga kontinente, nationalgeographic.org/encyclopedia/continental-drift.
55. Mga Buto ng Pating sa Mataas na Bahagi ng Andes Ipinapakita na Ang Mga Bundok ay Umusbong Mula sa Dagat, *WM Brown NY Times*, Marso 12, 1987.

56. Pang-topograpiyang Pagpapahayag ng mga Natiklop na Patong, geo.hunter.cuny.edu/~fbuon/GEOL_231/Lectures/Fold-Fault Land-forms.
57. Pagbabago ng Klima: Nakaraan at Hinaharap, Ang mga Panahon ng Yelo. earthguide.ucsd.edu/virtualmuseum/climatechange2/01_1.shtml.
58. Dinosaurs By Design; Dr. D Gish; pahina 23; 1992.
59. Pag-abuso sa Agham: Ang Kaso Laban sa Kreasyonismo; Philip Kitcher; 1998, pahina 121.
60. Dinosaurs By Design; Dr. D Gish; pahina 23; 1992.
61. Sir Richard Owen; Ang Lalaking Nagtuklas ng Dinosaur; T Mullen; BBC; 2-26-15; 31623397.
62. American Museum of Natural History amnh.org/exhibitions/mythic-creatures/dragons/natural-history-of-dragons.
63. Ang Kapanganangan ng Planeta ng Daigdig at ang Edad ng Uniberso; D. G. Lindsay; 1993; mga pahina 18-20.
64. Malalambot na sisidlan ng tisyu, pangangalaga ng selula sa T-rex; Schweitzer, Horner, Science 207:1952-1955; 3-25-2005.
65. Ang Arka ni Noah at mga Dinosaur; R Miller; CSM: Creation Ministries.Org; 2012; pahina 15.
66. Hoyle, Fred, 1950, British Broadcasting Company, serye sa radyo. Ang Kalikasan ng Uniberso.
67. Sinasabi ni Stephen Hawking na Alam Niya ang Nangyari Bago ang Big Bang, Live Science; Brandon Specktor, 3-2-2018.
68. Britannica.com/science/thermodynamics/The -first-law-of-thermody-namics.
69. dictionary.cambridge.org/dictionary/english/second-law-of-thermody-namics.
70. Britannica.com/topic/laws-of-thought.
71. New Scientist; Mayo 22, 2004.
72. Sir F. Hoyle; C. Wickramasinghe; Evolution from Space; 1981; Pahina 135.
73. LA Times; 2-4-15; Amina Khan; <https://phys.org/news/2015-02-cos-mic-inflationbicep2-results.html>.
74. Forbes, 2-6-2015; Kapag Nagkakamali ang Agham; Paul Rodgers.
75. First Things; firstthings.com/article/2016/05/scientific-regress; Scientific Regress, 5-2016, W.A. Wilson.
76. Dr. Bergman, J., Mga Perspektibo sa Agham at Kristiyanong Pananampalataya; Setyembre; 1994.
77. thefreedictionary.com/uniformitarianism.
78. Isang Lumang Daigdig o Pandaigdigang Baha, CSM; CreationMinistries.Org; presentasyon; 2019.
79. New York Times, 5-30-00, Nilalampasan ng Liwanag ang Sariling Hangganan Nito, O Ganoon Ba?
80. New York Times, 1-18-01, Pinatigil ng mga Siyentipiko ang Liwanag nang Buo, Hinuli Ito, at Pagkatapos ay Pinadala Muli.
81. Dr. Bergman, J., Mga Pananaw sa Agham at Kristiyanong Pananampalataya; Setyembre; 1994.
82. Martin Lings, Pag-aaral sa Pananaligang Pangkumpara, Taunang Lathala, 1970.
83. merriam-webster.com/dictionary/hypothesis.
84. Ebolusyon vs. Kreasyonismo; U of CA Press; E.C. Scott; 2009; pahina 26.
85. Merriam-webster.com/dictionary/symbiotic.
86. Batas ng Biogenesis-kahulugan, biology-online.org/diction-ary/Law_of_biogenesis.
87. Dr. Bergman, J.; Impossible ang Abiogenesis; 1999; Creation Research Society Quarterly; Vol.36; Blg. 4.
88. Ebolusyon vs. Kreasyonismo; U of CA Press; E.C. Scott; 2009; pahina 26.
89. Ang Delusyon ni Darwin; Miller, R., Dobkins, J., 2010; mga pahina 90-91.

90. Bakit Imposible ang Abiogenesis; Dr. J. Bergman; Creation Research Society Quarterly; Vol.36; Blg. 4.
91. Halos Nalikka sa Lab ang Buhay Gaya ng Alam Natin; Robert R. Britt; Live Science; 1-11-09.
92. Ang Itim na Kahon ni Darwin: Ang Hamon na Biokemikal sa Ebolusyon, M. Behe, 1996, pp. 38-43.
93. BBC; Antony Flew: ang ateistang nagbago ng isip; William Crawley; UK; 16 Abril 2010.
94. Panspermia: dictionary.cambridge.org/dictionary/english/panspermia.
95. Lithopanspermia: astrobio.net/news-exclusive/life-could-have-hitched-a-ride-to-the-moons-of-jupiter.
96. Ernst Mayr, Evolutionary Biologist, Harvard University, Darwin's Influence On Modern Thought, 2009, Scientific American.
97. Ang Ilusyon ni Darwin; Miller, R., Dobkins, J., 2010; mga pahina 88-89.
98. C. Darwin; Ang Pinagmulan ng mga Uri sa pamamagitan ng Natural na Seleksyon o ang Pangangalaga sa mga Paboritong Lahi sa Pakikipaglaban para sa Buhay; 1859; pahina 170.
99. Paru-paro; 1998; Glenco Biology; Pahina 325.
100. Mga Dahilan Kung Bakit Umaalis ang Kabataan sa Simbahan, barna.com/research/six-reasons-youngchristians-leave-church.
101. Hodge, M. J. S. 1992. Natural Selection: Historical Perspectives. *Key-words in Evolutionary Biology*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 212-219.
102. Nagsusuri ba ang Natural Selection sa Genotype o Phenotype? Richard Gaughan; 4-25-17; Sciencing.com. Apendiks 1 Apendiks 1 286 287
103. Ano ang Isang Genome, yourgenome.org/facts/what-is-a-genome.
104. Neo-Darwinismo (Teorya ng ebolusyon), chemistrylearning.com/neo-darwinismtheory-of-evolution.
105. TIME; Gloomy Nobleman, 11-11-46; GNT-5.
106. Acts & Facts; Impact; Pagsusuri ng Ebolusyon ng mga Buhay na Organismo - ni Pierre-Paul Grasse; Willaim Baue; 10-1-79.
107. Ano ang Genetic Entropy, geneticentropy.org/whats-genetic-entropy.
108. Chemical and Engineering News, Dr. John Ross; Hulyo 27, 1980, pahina 40.
109. Pagbura at Duplikasyon ng DNA at ang Kaugnay na Mga Genetikong Sakit; Scitable ng Nature Education; Dr. S. Clancy; 4-25-17; Sciencing.com.
110. Genetics Home Reference: Homeo Box Gene, ghr.nlm.nih.gov/pri-mer/genefamily/homeoboxes.
111. Negoro, S., Biodegradation of nylon oligomers [review], Appl. Microbiol. Biotechnol. 54(4):461-466, 2000| doi: 10.1007/s002530000434.
112. Mutasyong Paglilipat ng Frame, biologydictionary.net/frameshift-mutation.
113. Mutasyong Puntirya, biologydictionary.net/frameshift-mutation.
114. The New Answers Book 2; Are Mutations Part of the "Engine" of Evolution? B. Hodge noong 2-18-2010.
115. Puna; Dr. Georgia Purdom; Mayroon bang Kapaki-pakinabang na Mutasyon? 4-25, 2008 <https://answersingenesis.org/genetics/mutations/are-there-beneficial-mutations/>
116. I.L. Cohen, Darwin Was Wrong-A Study in Probabilities, 1984, pg.4, NR Publications.
117. Populasyon na henetika ng mga mutasyon: mabuti, masama, hindi mapagpasyahan. ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2871823.
118. Limampung Katotohanan kontra Darwinismo sa mga Aklat-aralin; presentasyon ng CESM; 2024; biswal # 55.
119. Limampung Katotohanan laban sa Darwinismo sa mga Aklat-aralin; presentasyon ng CESM; 2024; mga biswal # 38-43.
120. 1 Timoteo 6:20-21. KJV.
121. Glenco Biology; 1998; pahina 323.
122. Glenco Biology; 1998; pahina 324.

123. Ebolusyon ng Daigdig; D. Prothero; R. Dot; McGraw Hill; NY; Ika-pitong Edisyon; 2004; pahina 46.
124. Nature 463, 536-539; Enero 28, 2010.
125. Gaano Tayo Kamag-anak sa mga Saging sa Genetika? www.getscience.com, kawani; 6-29-17.
126. Phylogenetic Trees And Cladograms; R. Atkinson; 3-5-14' Prezi.com.
127. Konberhenteng ebolusyon, biology-online.org/dictionary/Convergent_evolution.
128. C. Darwin; Origin of Species; ika-6 na edisyon, 1872; London; J. Murray; 1902; pahina 413.
129. C. Darwin; Ang Pinagmulan ng mga Uri sa pamamagitan ng Pagsusuri ng Kalikasan o ang Pangangalaga sa mga Paboritong Lahi sa Pakikibaka para sa Buhay, 1859 pahina 211.
130. Cambrian Explosion, paleontolohiya, T. Fridtjof Flannery, britannica.com/topic/Cambrian-explosion.
131. J. Viegas; Discovery News; The Human Family Tree; discovery.com; Nob. 2010.
132. J. Gould, Evolution Now: Isang Siglo Pagkatapos ni Darwin, John Maynard Smith, New York: Macmillan Publishing Co., 1982.
133. Ang Serye ng Mytikal na Kabayo; Dr. J. Morris; Institute For Creation Research; Acts & Facts; 9-1-08.
134. Ang Arka ni Noah at mga Dinosaur; R. Miller; CESM: Creation Ministries.Org; 2019; pahina 15.
135. Science, John N. Wilford, 4-5-06; Tinatawag ng mga Siyentipiko ang Buto ng Isda na 'Ang Nawawalang Ugnayan.'
136. Ebolusyon ng Daigdig; D. Prothero, R. Dott; McGraw Hill, NY; Ika-pitong Edisyon; 2004; Pahina 46.
137. Shubin, N. Daeschler, E., Jenkins, F., The pectoral fin of Tiktaalik roseae and the origin of the tetrapod limb; Nature 440; 764-771, 10.1038/nature04637; Abril 6, 2006.
138. C. Patterson, liham kay Luther Sunderland, Abril 10, 1979, ayon sa inilathala sa Darwin's Enigma; Green fossil, AR: Master Books, ika-4 na edisyon; 1988; pahina 89.
139. Juby, I. Science Notes ni Ian; http://ianjuby.org/scinote_sept_2008.html.
140. 'Ang "Missing Link" na Hindi Nangyari' ni Tim Friend; USA TODAY, Pebrero 3, 2000.
141. Archaeopteryx; Nature 322; 8-21-1986; Science 253; 7-5-1991.
142. Nature 322; 8-21-1986; Science 253; 7-5-1991.
143. Juby I., Mula sa mga Dinosaur hanggang sa mga Ibon; Nob 12, 2010 CrEvoNews kasama sina Ian Juby at CORE Ottawa; <http://ianjuby.org/newsletter/?p=417#2>.
144. Smithsonian Museum of Natural History, humanorigins.si.edu/evidence/humanfossils/species/homo-neanderthalensis.
145. "Hindi si 'Lucy' ang 'Missing Link!'" Creation Magazine; Hunyo 1, 1990. <http://www.answersingenesis.org/articles/cm/v12/n3/lucy>.
146. Mga fossil,
147. Ngipin at Seks: Mga Bagong Pananaw sa Ebolusyon ng Tao, Charles Oxnard, University of Washington Press, Seattle at London; 1987; pahina 227.
148. Ang Ilusyon ni Darwin; Miller, R., Dobkins, J., 2010; mga pahina 98-99.
149. Ang Ilusyon ni Darwin; Miller, R., Dobkins, J., 2010; mga pahina 103-104.
150. Biology; KR Miller; J Levine; Prentice Hall; 2006; pahina 838.
151. Science News; Oktubre, 2002; Bolyum 162 # 16; pahina 253.
152. Nature 66; Oktubre, 2002.
153. Biology; KR Miller; J Levine; Prentice Hall; 2006; pahina 838.
154. Watts, A., Ibinunyang ng mga Siyentipiko ang Nawawalang Bagay sa Ebolusyon; Sky News; Mayo 20, 2009.
155. Ang Ilusyon ni Darwin; Miller, R., Dobkins, J., 2010; pahina 102.

156. Malawakang Surbey ng mga Gene, Ibinunyag ang mga Bagong Aspeto ng Ebolusyon; Mayo 28, 2018; Marlowe Hood; <https://phys.org/news/2018-05-gene-survey-reveals-facets-evolution.html>.
157. Ang mga ebolusyonaryong pinagmulan ng resistensya sa pestisidyo; Biological Review; Hawkins; Bass; Dixon; Neve; 7-3-18.
158. Space Daily; Ang ebolusyon ng sistemang reprodutibo mula sa mga dinosaur hanggang sa mga ibon; Kevin Holden, Beijing, Tsina (SPX) Hunyo 03, 2014
159. Ang ebolusyonaryong pinagmulan ng resistensya sa pestisidyo; Biological Review; Hawkins; Bass; Dixon; Neve; 7-3-18.
160. Ang Guni-guning Darwiniano; Miller, R., Dobkins, J., 2010; pahina 129.
161. Gabay ng Guro; Pambansang Akademya ng Agham; 1998; mga pahina 16-17.
162. Miller, R., Dobkins, J., The Darwinian Delusion; 2010; pahina 125.
163. Nugent, W., GENETIC ENTROPY: DNA Mutation Rate Undermines Darwinian Evolution, 5-15-17. medium.com/@ble1nugent/genetic-en-tropy.
164. Ano ang Pagkakaiba sa Pagitan ng Makroebolusyon at Mikroebolusyon?; Dr. J.D. Morris; Institute For Creation Research; Acts & Facts 25 (10); 10-1-96.
165. Ang Ilusyon ni Darwin; Miller, R., Dobkins, J., 2010; mga pahina 76-77.
166. Ang modelo ng pagsasanib ng kromosoma 2. Dr. Bergman, J, Journal Creation, Bolyum 25; Isyu 2; taglagas 2011.
167. Ang modelo ng pagsasanib ng kromosoma 2. Dr. Bergman, J, Journal Creation, Bolyum 25; Isyu 2; taglagas 2011.
168. Paano Nagtulak ang Mga Pinag-ayos na Ilustrasyon ng Embryo sa Mahabang Sunud-sunod na Mga Kasinungalingan; New Scientist; Matthew Cobb; 1-14-15.
169. The Times; London, UK; Agosto 11, 1997; pahina 14.
170. Ebolusyon ng Daigdig; D. Prothero, R. Dott, JR; McGraw Hill Publishers, NY; Ika-pitong Edisyon; Pahina 48; 2004.
171. May Kakaiba sa mga Bitak ng Kikil; Dr. T. Mitchell, Dr. E. Mitchell, 3-14-07; Answersingenesis.org.
172. Limampung Katotohanan kontra sa mga Salaysay ng Bibliya; presentasyon ng CESM; 2012; mga larawan #46-49.
173. Bakit Karamihan sa mga Nai-publish na Natuklasan sa Pananaliksik ay Mali; PLOs: Medicine; 8-2005.
174. Ang etikal na Nag; Carolyn Thomas, 11-2009.
175. Binalik na Mga Pagsusuring Pang-Agham; Isang Lumalaking Listaan; New York Times; 5-28-15; Michael Roston.
176. <https://www.collective-evolution.com/2015/05/16/editor-in-chief-of-worlds-bestknown-medical-journal-half-of-all-the-literature-is-false/> ni Arjun Walia.
177. Ebolusyon News; Ann Gauger, 12-7-2017; <https://evolutionnews.org/2017/12/retractions-show-scientists-blinded-by-belief>.
178. First Things; [firstthings.com/ article/2016/05/scientific-regress](http://firstthings.com/article/2016/05/scientific-regress) Scientific regress, 5-2016, W.A. Wilson.
179. Ang Suliranin sa mga Retraksyon, Nature, 1022, Richard Van Noorden; nature.com/news/2011/111005.
180. The College Fix; Kilalang propesor ng computer science sa Yale tumigil sa paniniwala sa mga teorya ni Darwin. 7-30-2019, Jennifer Kabbany, Editor. <https://www.thecollegefix.com/famed-yale-computer-science-professor-quits-believing-darwins-theories/>
181. Si Gelernter ng Yale: Ang Hamunin ang Darwinismo ay Tulad ng Ilagay ang Sariling Buhay sa Sariling Kamay. David Klinghoffer, Discovery Institute: Sentro para sa Agham at Kultura. 8-5-2019.
182. Bilyon-bilyong demonyo; The New York Review; Enero 9, 1997; pahina 31.

183. Darwin, C., *Ang Pinagmulan ng mga Uri sa pamamagitan ng Piling Kalikasan o ang Pangangalaga sa mga Paboritong Lahi sa Pakikipaglaban para sa Buhay*; 1859; at *Ang Aking Buhay at Mga Lihim*; Tomo 1.
184. *Pascal Lectures*; University of Waterloo; Ontario, Canada.
185. Naturalismo, vocabulary.com/dictionary/naturalism.
186. Sekular na Humanismo; Pagbubukod sa Diyos, secular-humanism.com.
187. NYT, *Abroad At Home*, A. Lewis, 12-15-01, ny-times.com/2001/12/15/opinion/abroadat-home.
188. F. Galton, *Hereditary talent and character*; MacMillan; 12:157-166 at 316-328, Hunyo–Agosto, 1865.
189. Clay at M Leapman, *Master Race: The Lebensborn experiment in Nazi Germany*, Apendis 1 288 289 Hodder & Stoughton; UK; pahina 181; 1995.
190. Gasman, D., *Ang Aghamang Pinagmulan ng Pambansang Sosyalismo*; American Elsevier, NY; 1971; mga pahina 73–88.
191. *Creation*: Bol. 18; Blg. 1; pahina 9.
192. *Mga Lektura at Taunang Ulat sa Edukasyon*, Horace Mann, 1867.
193. *Life: the science of Biology*; Sinauer Associates; 2001; pahina 13.
194. *Neo-paganismo na mabilis lumalago*; Draper, E., 6/26/08; Denver Post; www.denverpost.com/commented/ci_969,5062?source=commented.
195. Alinsky, S., *Mga Alituntunin para sa mga Radikal*; 1971; dedikasyon sa pambungad na pahina.
196. Pangulong Harry Truman; Talumpati sa Harapan ng Kumperensya ng Pangkalahatang Abugado; 2-25-50.
197. *Killer Angel*; G. Grant; Reformer Press; pahina 65,73, 105. *Katawan ng Babae*; *Karapatan ng Babae*; L. Gordon; Penguin Press; NY, pahina 332.
198. *Killer Angel*; George Grant; Reformer Press; pahina 104.
199. *Wild Earth*; Edisyong Tag-init; 1991.
200. Abril 25, 1799, *Sermon sa Halalan*, Charleston, MA. *Ang Kaluwalhatian ng Amerika*; P. Marshall, D. Manuel (*Garborg's Heart 'N Home, Inc.*, 1991).
201. A.A. Hodge, *Evangelical Theology*, (Carlisle, PA, *Banner of Truth*, 1976), p. 245.
202. Karl Marx, "Isang Pagsusuri sa Hegelian na Pilosopiya ng Karapatan" (1844).
203. Houghton Mifflin Harcourt's Social Studies, Edisyon para sa Guro, 1994.
204. *Discover Heritage*, Edisyong Guro (Boston: Houghton Mifflin), 1997.
205. Linya ng panahon: Ano ang Unang Dakilang Pagbangon? Christianity.com/church/churchhistory/timeline.
206. *Mga Gawa 17:3*. KJV.
207. *Isang Koleksyon ng mga Papel Tungkol sa Pulitika*, Panitikan, at *Moral na Mga Paksa*; NY: Webster & Clark, 1843, p. 291.
208. 10-25-1836, *Isang Koleksyon ng mga Papel Tungkol sa Pulitika*, Panitikan, at *Moral na Mga Paksa*, p. 291.
209. Dr. Rush, B., *Isang Pagtatanggol sa Paggamit ng Bibliya bilang Aklat-Pampasok*, 1798.
210. *Mga Nagtapik ng Deklarasyon*, 10-27-2007, churchvstate.blogspot.com/2007/10/signers-of-declaration.html.
211. *Ang Kristiyanong Buhay at Katangian ng mga Sibil na Institusyon ng Estados Unidos ni Benjamin Morris*.
212. *Aklatan ng Kongreso*, Hancock, J., *Sa Panlalawigan na Kongreso*, Concord, Abril 15, 1775.
213. Metaxas, E. 4-26-2016, cnsnews.com/commentary/eric-metaxas/ban-ning-mostdangerous-book-world.
214. RG Ferris, *Mga Nagtapik ng Konstitusyon: Kagawaran ng Panloob ng Estados Unidos*, NPS: WA D.C. (rev ed 1976), pp.135-145.

215. Washingtonpost.com/news/acts-of-faith/wp/2017/06/28/how-benja-minfranklin-a-deist-became-the-founding-father-of-a-unique-kind-of-americanfaith.
216. Alexander Hamilton, leaderu.com/orgs/cdf/onug/hamilton.html.
217. Liham kay T. Jefferson, 6-28-1813, founders.archives.gov/documents/Jefferson/03-06-02-0208.
218. Ang Ikalawang Dakilang Pagbangon, u-s-history.com/pages/h1091.html.
219. Hulyo 4, 1837 Talumpati sa Araw ng Kalayaan, Adams, J.Q., teachingameri-canhistory.org.
220. Ang Buhay ni William H. Seward na may Piling mga Akda mula sa Kaniyang mga Gawa (ed. 1855).
221. Ang Awit ng Laban ng Republika, Lewis, J., 9-19-17, thoughtco.com/battle-hymnof-the-republic-words.
222. A. Lincoln, Presidential Library Museum, illinois.gov/alplm/museum/About/news/Pages/Lincoln's-Bible.
223. Wallbuilders.com/message-of-president-grant-to-the-children-and-youth-ofthe-u-s.
224. Isang Pamanhikang para sa Bibliya, D. Brewer, 9-10-1904, Talumpati sa Young Men's Christian Assoc. 10-16-1904.
225. Goodreads.com/author/show/187347. Mga sipi ni William McKinley.
226. A. Lincoln, Presidential Library Museum, illinois.gov/alplm/museum/About/news/Pages/Lincoln's-Bible.
227. Calvin Coolidge, azquotes.com/author/3231-Calvin_Coolidge.
228. Harry Truman, mga sipi ng talumpati; Kumperensya ng Pederal na Konseho ng mga Simbahan, 3-6-1946.
229. 1952, *Zorach vs. Clauson*, mga sinulat ni Justice Douglas, selfgovernment.us/news/william-o-douglas.
230. Pagbubunyag ng mga KATOTOHANAN tungkol sa ACLU mula sa sariling mga sinulat nito, Diane Dew, di-anedew.com/aclu.htm.
231. Mwilliams.info/archive/2008/02/the-full-title-of-darwins-on-the-origin-of-species.php.
232. Justia US Law/US Case Law, law.justia.com/cases.
233. Isang Malayang Pagtalakay sa Agham at Relihiyon; NYT; 11-21-06.
234. Mga Dahilan Kung Bakit Umaalis ang Kabataan sa Simbahan, barna.com/research/six-reasons-young-christians-leave-church.
235. Pinanliban: Talumpati ni Pangulong Ronald Reagan sa Ecumenical Prayer Breakfast sa Texas, 8-24-1984.
236. Paghihiram ng talumpati, 1996, Ang Walang Diyos na Martsa sa Washington.
237. G. Richard Bozarth; Ang Kahulugan ng Ebolusyon; *American Atheist*, Pahina 30; Setyembre 20, 1979.
238. Agham at Tradisyong Hebreo; D. Appleton and Company; New York; 1897; mga pahina 235-236.
239. Kontrobersiya nina Adan at Eva sa Calvin College; J. Hoogland; The Grand Rapids Press; Agosto 09, 2011.
240. Mateo 13:24-30. KJV.
241. Barna Research; Karamihan sa mga Matatanda ay Naramdaman na Tinanggap ng Diyos, Ngunit Kulang sa Bibliikal na Pananaw sa Mundo; Agosto 9, 2005.
242. Thom Reiner, The Bridger Generation: America's Second Largest Generation, What They Believe, How to Reach Them.
243. J. Barr, The Variable Spellings of the Hebrew Bible, pahina 92.
244. Exodo 20:11. KJV.
245. C. S. Lewis, "Is Theology Poetry?" sa *The Weight of Glory: And Other Addresses* (New York: HarperCollins, 1949/2001), p. 140.
246. 371 Araw na Nag-iwan ng Pinsala sa Ating Planeta; Miller, R., Dobkins, J., 2009; mga pahina 12-17.

247. Genesis 7:19. KJV.
248. Genesis 1:6-8. KJV.
249. Pisikal na mekanismo para sa mga pagbabalikidad ng magnetikong larangan ng daigdig sa panahon ng baha; Humphreys, R., Proceedings of the Second International Conference on Creationism; Vol. II; mga pahina 129-142.
250. Ang larangan magnetiko ng daigdig ay humihina nang 10 beses na mas mabilis, CBS News, Kelly Dickerson, 7-9-2014, Livescience.com.
251. Sanggunian: Dr. J. D. Morris, The Young Earth (Green Forest, AR: Master Books, 2000), pah. 74–85.
252. Williams, A.; 'Oldest Hominid Footprints Show No Evolution!'; Setyembre 1, 1993; answersingenesis.org/articles/cm/v15/n4/hominid-no-evolution.
253. Nasusukat na 14C sa mga fossil na organikong materyal: nagpapatibay sa modelong Paglikha-baha ng batang daigdig; Dr. Baumgardner, J., Fifth International Conf on Creationism; Vol. II; Creation Science Fellowship; 2003; mga pahina 127-137.
254. Mga Libingan ng Fossil, <https://www.genesispark.com/exhibits/fossils/graveyards>.
255. Genesis 7:24 hanggang 8:5.
256. Nasusukat na 14C sa mga fossil na organikong materyal: pagpapatibay sa modelong Creation-flood ng batang daigdig; Dr. Baumgardner, J., Ikalimang Pandaigdigang Kumperensya sa Kreasyonismo; Vol. II; Creation Science Fellowship; 2003; mga pahina 137–142.
257. Ang nawawalang asin sa dagat; isang dilema para sa mga ebolusyonista; Austin, S., R. Humphreys; Ikalawang Pandaigdigang Kumperensya sa Kreasyonismo; Bol. II; Creation Science Fellowship; 1991; mga pahina 17-33.
258. Carbon-14 sa mga Fossil at Diamante, Isang Dilema para sa Ebolusyon, Answers Magazine, 1-1-2011.
259. Geomorpik/tektonik na kontrol ng paglabas ng sedimento sa karagatan; Milli-man, Syvitski; The Journal of Geology; 1992; Bol. 100; mga pahina 525-544.
260. Ano ang Prinsipyong Anthropic? christian-apologetics-resources-and-education.com/Anthropic-Principle.html.
261. Tingnan: Creation Ex Nihilo; Disyembre 1999; pahina 8.
262. Environmental Geology: An Earth System Science Approach; 1998; pahina 33.
263. National Geographic, 2002, Genographic Project, S. Wells, The Journey of Man; A Genetic Odyssey.
264. Balitang Agham; #279; 1-2-98.
265. Ang Pinagmulan ng mga Uri sa pamamagitan ng Natural na Seleksyon o ang Pangangalaga sa mga Paboritong Lahi. Sa Pakikipaglaban para sa Buhay.
266. U.S. at Pandaigdigang Orasan ng Populasyon; United States Census Bureau; www.census.gov.
267. Ang pinakamaagang simula ng tao: mga hindi pagkakatumag sa mga iskedyul ng ebolusyon; J. D. Ditt. Pandaigdigang Kumperensya sa Kreasyonismo; Bol. II; 1991; mga pahina 73-78.
268. Ang Ebanghelyo sa Genesis: Isang Nakatagong Mensahe, C. Missler, 2-1-96, khouse.org/articles/1996/44.
269. New York Times; Sa Kabila ng mga Pilosopo, Muling Tinutukoy ng Lupon ng Paaralan sa Kansas ang Agham; 11-15-2005.
270. Pisika ng Galaksiya at Inter-estel na Materya; Heffler, H. at Elsasser, H., Springer-Verlag; 1987; Berlin; mga pahina 352-353 at 401-413.
271. Kristiyano ba ang Kilusang Intelligent Design? Dr. Purdom; The New Answers Book 2; Mayo 6, 2010.
272. Tingnan: Creation Ex Nihilo; Disyembre 1999; pahina 8.
273. Prum, R.O. at Williamson, S., Teorya ng paglago at ebolusyon ng hugis ng balahibo, Experimental Zoology, Molecular, Developmental, Evolution. **291**: 30–57, 2001.

274. Hickman, Larson & Roberts; *Ebolusyon ng mga vertebrate*; pahina 333; 2001.
275. Ang Pinagmulan ng mga Uri, J.M. Dent & Sons Ltd, London, 1971, pahina 167.
276. Science News; 2-2-74; pahina 72.
277. Eddy, J., 9-1978, Geotimes, ni W. Jackson, Christian Courier Website.
278. New Scientist; Hunyo 9, 2001; pahina 13.
279. Ang The Evolution Handbook; Vance Ferrell; 2001; pahina 133.
280. Lunar Recession; Sinusuportahan ba nito ang isang batang sansinukob? Wright, D., 8-11-2006, Answersingenesis.org.
281. Chapman, C. R. "Comet on target for Jupiter". Nature. 363 (6429): 492–493. Hunyo 1993.
282. Pamamahagi ng mga labi ng supernova sa galaksiya; K. Davies, 1994; mga pahina 175-184.
283. Denver Post; Dis. 13, 1996 Jupiter Probe; K.C. Cole.
284. W. J. Nellis, M. Ross, at N. C. Holmes; Science 269; 1995; 1,249.
285. Astrophysical Journal; R. Ouyed, W. Dundamenski, G. Crips, at P. Sutherland; 501; 1995; 367. Apendise 1 Apendise 1 290 291
286. G. D. Bouw, Ph.D., Ipinahihiwatig ba ng Sobrang Enerhiya ni Jupiter ang Isang Batang Planeta? www.geocentricity.com
287. Hubble Space Telescope, nasa.gov/ mission_pages/hubble/story/in-dex.html.
288. Mga fossil, ngipin at kasarian: Mga bagong pananaw sa ebolusyon ng tao, Charles Oxnard, University of Washington Press, Seattle at London; 1987; pahina 227.
289. COSMOS; Ang Swinburne Astronomy Online Encyclopedia ng Astronomiya.
290. Bakit nananatiling ganoon ang mga spiral na galaksiya? O ganoon nga ba? Science-fron-tiers.com/sf055/sf055p07.htm.
291. Bagong mga obserbasyon ng JWST ang hinahamon ang Big Bang. Dr. J. Lisle, Astronomiya, 8-2-24.
292. The Weekend Australian, Mayo 7–8, 1983, Seksyon ng magasin, pahina 3.
293. HuffPost, 7-11-2011. Ruse. M., FSU. Ang ebolusyon ay isang relihiyon.
294. Nature, 401, 423 (Setyembre 30, 1999): Todd, S., Isang pananaw mula sa Kansas sa debate tungkol sa ebolusyon.
295. Ang ebolusyon ay isang relihiyon, HuffPost: Ruse, Michael, Hulyo 11, 2011.
296. Sa Simula: Makahihikayat na Ebidensya para sa Paglikha at sa Baha. Ika-9 na edisyon, 2025, Dr. W. Brown, 224-258 (maaring ma-access sa creation-science.com)



KALAKIP 2 - GLOSARYO

Apologetics: Mula sa salitang Griyego na apologia na nangangahulugang pagtatanggol. Nagbibigay ang Kristiyanong apologetics ng mga sagot bilang pagtatanggol sa Salita ng Diyos.

Ateismo: Isang paniniwala na ang materya lamang ang umiiral, na madalas tinatawag na ateistikong materyalismo. Tinatanggi ang mga ateista ang pag-iral ng espiritu at kaluluwa ng tao, at ng Diyos.

Kromosoma: Ang tagapagdala ng impormasyong henetiko ng isang organismo (mga gene at molekulang nukleotido).

COST: Isang akronim na kumakatawan sa mga saligan ng Bibliya. Ang perpektong **Paglikha** ng Diyos na nasira ng **Orihinal** na Kasalanan ni Adan na **naghiwalay** sa atin mula sa Diyos (habang pinayagan ang kamatayan na pumasok sa mundo), na nangangailangan ng ating pagtubos sa pamamagitan ng ating mapagmahal na Maylalang sa pamamagitan ng gawa ng Panginoong Jesucristo sa **krus - t**.

Darwinismo: Isang paniniwala na sa pamamagitan ng *bilyon-bilyong taon* ng kamatayan, nakakuha ang mga anyo ng buhay ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong henetiko at nag-evolve mula sa isang karaniwang ninuno dahil sa Natural Selection na nag-aalis ng mga hindi gaanong angkop na miyembro ng isang species, na nag-iiwan sa mas malalakas na variant upang magparami at sakupin ang gene pool.

Eukaryota: Kasalukuyang itinuturing na isa sa tatlong domain ng buhay (ang iba ay bakterya at arkea) na binubuo ng mga organismo na may nukleus na napapalibutan ng membrana. Maraming Darwinista ang naniniwala na ang mga tao ay nag-evolve mula sa Eukaryota.

Maling agham: (ayon kay Russ): Mga kinikilingang kuwento ng mga pangyayaring hindi nasaksihan na itinuturo bilang napatunayang katotohanang pang-agham. Tingnan ang Agham-pangkasaysayan.

Gene: Isang biyolohikal na yunit ng mga instruksiyon sa genetika. Binubuo ang mga gene ng mga molekula (A, T, C at G) na bumubuo sa mga baitang ng hagdan ng DNA.

Pagkukulang ng Gene: Ang prinsipyong biyolohikal na ang mga mutasyon, adaptasyon, at baryasyon ay sanhi ng pag-aayos (rekombinasyon) o pagkawala ng impormasyong genetiko ng magulang.

Genoma: Ang buong nilalamang genetiko ng isang organismo. Karamihan sa mga genoma ay binubuo ng ilang kromosoma.

Programa ng Kwalidad na Panatilyan ng Diyos: Isang proseso na inilagay ng Diyos sa DNA ng bawat organismo na nagpapanatili ng impormasyong henetiko ng uri nito sa pamamagitan ng paglilimita sa dami ng mga henetikong pagkawala na maaaring mabuhay.

Grand Staircase: Isang serye ng mga bangin sa hilagang Arizona at katimugang Utah na naiwan ng isang malawakang pangyayaring erosyon na nag-alis ng humigit-kumulang 130,000 kubikong milya ng mga sedimento. Kabilang sa mga pangunahing baitang ang Vermilion Cliffs, Zion, at Bryce Canyon.

Makasinagisang Agham: pagtatangka ng sangkatauhan na kunin ang mga kasalukuyang proseso at ilapat ang mga ito sa mga pangyayaring naganap sa nakaraan na hindi nasaksihan (tingnan ang Uniformidad). Ang pagkiling ng tagapag-paliwanag ay madalas na nagkakasala sa kanilang salaysay.

Humanismo: Isang pilosopiya na ang sangkatauhan ay likas na mabuti. Nakasalalay ito sa katwiran, etika, at katarungang pantao habang itinatangi ang pag-iral ng Diyos at tinatanggi ang lahat ng moralidad at tuntuning itinakda ng Diyos. TALA: Kasama sa aming paggamit ng terminong ito ang sekularismo.

Matalinong Disenyong Bibliya (IBD): Isang teorya na ang sukdulang kompleksidad na matatagpuan sa mga anyong-buhay, at sa maraming bagay na walang-buhay, ay nangangailangan ng sukdulang pinagmumulan ng katalinuhan, ang Diyos ng Bibliya, upang idisenyo ang mga ito.

Intelligent Design (ID): Isang teorya na ang sukdulang kompleksidad na matatagpuan sa mga anyong buhay, at sa maraming hindi-buhay

mga bagay, ay nagpapakita na idinisenyo ang mga ito ng isang sukdulang pinagmumulan ng talino (hindi kinakailangang ang Diyos ng Bibliya).

Uri (Biblikal): Isang pangkat ng mga organismo na nagmula (nagmula) sa impormasyong henetiko na nilikha ng Diyos sa orihinal na ninuno. TALA: Ang mga pagbabago sa loob ng ganitong pangkat ay nangyayari dahil sa pag-aayos (rekombinasyon) o pagkawala (Pagkawala ng Gene) ng orihinal na datos henetiko.

Makro-ebolusyon: Tingnan: Darwinismo.

Micro-evolusyon: Tinutukoy din bilang micro-adaptasyon o micro-pagbabago. Nangyayari ito sa loob ng iisang uri (pamilya) ng halaman o hayop habang ang mga uri ay nagbubunga ng kapareho nilang uri. Nagmumula ito sa pag-uuri o pagkawala ng paunang datos na henetiko (Pagkawala ng Gene).

Mutasyon: Mga pagbabago sa impormasyong henetiko ng isang organismo na hindi matatagpuan sa gene pool ng mga magulang. Nagdudulot ang mga mutasyon ng pagkawala ng gumaganang impormasyong henetiko at may iba't ibang anyo: pagtanggal, pagdodoble, pag-inbersiyon, puntong mutasyon, pagpapalit, at iba pa.

Naturalismo: Isang paniniwala na ang materya lamang ang mayroon, walang umiiral sa labas ng natural na sansinukob, at ang mga natural na batas na namamahala sa sansinukob ay likas na nabuo. Tinatanggihan ng mga naturalista ang pag-iral ng espiritu at kaluluwa ng tao, at ng Diyos.

Natural Selection: Isang *pariralang nagkakamaling* iniuugnay ang katalinuhan ng Diyos sa isang hindi matalino at hindi umiiral na Natural Selector. Tingnan *ang Programa ng Pagtitiyak ng Kalidad ng Diyos*.

Neo-Darwismo: Isang paniniwala na, sa *paglipas ng bilyon-bilyong taon*, ang lahat ng anyo ng buhay ay nag-evolve dahil sa mga mutasyon sa genetika na nagdaragdag ng bagong at kapaki-pakinabang na impormasyong genetiko sa gene pool; sinundan ng isang hindi nakikitang Natural Selector na inaalís ang mga hindi-mutant, iniwan ang pinabuting mutant upang ipagpatuloy ang nag-evolve na species. TALA: Kasama ang Neo-Darwismo sa aming paggamit ng salitang Darwinismo.

Occam's razor: ang prinsipyo na ang pinakasimpleng sagot, yaong may pinakamababang bilang ng mga palagay, ay karaniwang mas mabuti kaysa sa mas kumplikadong mga paliwanag.

Operasyonal na agham (empirikal): Kaalamang nagmumula sa paulit-ulit na pagsusuri at pagmamasid sa umiiral na ebidensya.

Panspermia (lithopanspermia): Ang hipotesis na ang buhay sa daigdig ay nagmula sa ibang bahagi ng sansinukob at dinala sa mundo ng mga kometa, meteoro, mga dayuhan mula sa ibang hindi kilalang pinagmulan, na nagtanim sa planeta ng mga nabubuhay na organismo na pagkatapos ay nagsimula ng prosesong makro-ebolusyon.

Tunay na Agham (termino ni Russ): tingnan ang Operasyonal na Agham.

Unipormitaryanismo (uniformitarianism): Ang paniniwala na ang kasalukuyan ang susi sa nakaraan; na ang mga prosesong nasasaksihan ngayon ay halos pareho (uniporme) mula pa nang mabuo ang daigdig. Ito ay isang pangunahing paniniwala ng mga lumang-daigdig na paniniwala at ng Sekular na heolohiya.



**Namatay upang
takpan ang ating
kasalanan at muling
nabuhay**

**Ipinanganak mula sa
birhen
mga ~2,000 taon na
ang nakalipas**

**Hinukuman ang
kasalanan kasama
isang Pandaigdigang
Baha**

**Ang unang
kasalanan ni Adan
ay nagdulot ng
kamatayan,
pinaghiwalay tayo
mula sa Diyos**

**Lilikha sa loob ng 6 na araw,
~6,000 taon na ang nakalipas**

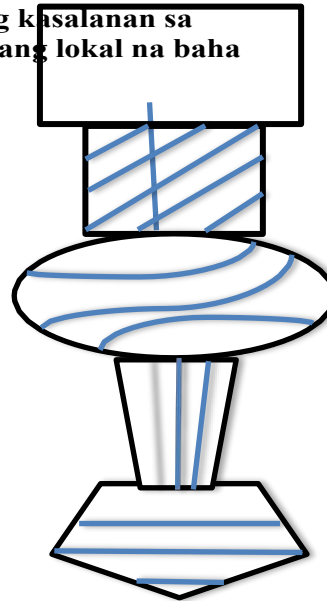
**Ang Kristong Ayon sa
Bibliya - Mga Kristong sa
Lumang Daigdig**

**APPENDIS 3 – Pagtutulad sa Kristong
Ayon sa Bibliya at sa mga Kristong ng
Matandang Daigdig**

**Namatay upang
takpan ang ating
kasalanan at
muling nabuhay**

**Inimbento ng tao
~ 150 taon na ang nakalipas**

**Hinukuman ang kasalanan sa
pamamagitan ng isang lokal na baha**



**Mahabang panahon ng
kamatayan
dinala ang tao**

**Ginawa tayo sa
loob ng bilyon-
bilyong taon**

INDEX

- Abiogenesis – 81
Aborsyon – 77, 139, 142, 143, 145
Mga Adaptasyon – 4, 87, 89, 90, 93, 101, 113, 215, 244
African Eve - 203
Alinsky, Saul – 144, 145
Ambulocetus - 111
Mga amino acid – 64, 82, 83, 124
Amphibian – 108, 109, 111, 112, 190, 193
Mga ninuno – 89, 105, 107, 112, 117, 120, 123, 128, 129, 242
Teorya ng Sinaunang Ilog - 44
Prinsipyong Anthropic – 185, 199, 200, 201
Antibiotiko - 126
Mga Tukaw – 84, 106, 120-123, 128, 129
Arcturus - 226
Ardipithecus – 122
Ateismo – 62, 75-77, 79, 83, 137, 242
Mga Atom – 32
Bakterya – 83, 97, 99, 126
Kapaki-pakinabang –
Betelgeuse – 226, 227
Big Bang – 68-71, 79-81, 105, 224, 225
Bill of Rights – 154-156
Batas Biogenetic – 130
Bipedal – 117
Ibon – 109, 111, 116-119, 102, 210
Bryce – 50, 51, 243
Pagsabog ng Cambrian - 109
Canyons – 23, 35, 40, 42, 43, 45, 52, 196
Petsang karbon – 32-35,
Carboniferous - 38 Batas
na Kaso – 164
Cedar Mountain – 49, 50
Chimpanzee – 106, 123
Mabula – 34, 35, 37-39, 42, 196
Ilog Colorado – 43, 45
Kometa – 222, 245 Tagapag-organisa
ng komunidad – 144, 145
Komplikado – 83, 94, 130, 207, 219, 220, 227, 243
Pag-urong ng mga Kontinente – 55-58
Konberhenteng Ebolusyon – 108
Darwin, Charles – 79, 89, 108, 122, 138, 141, 219
Araw Edad - 169
Disenyador – 106, 117, 201, 207, 209, 211, 220
Dewey, John – 141, 142
Diamante – 34, 196, 197
Hinati – 74, 197, 202
Dragon – 64-67
Duplikasyon – 98, 244
Mga lindol – 30, 190
Eldridge, Niles – 110 Embryo – 130
Entropy – 69, 71, 96, 97 138
Pagputok – 23, 36, 39-41
ERVs - 128
Eugenika – 139, 145
Eukaryota – 88, 242
Balahibo – 117-119, 210, 211
Buto ng hita - 121
Unang Batas – 69, 71
Flagellum – 83
Patag na Mukha ng Tao – 121, 123
Fossilized – 39, 57, 64, 111, 191, 193, 212
Pagbabago ng balangkas – 99, 100
Functional – 99, 244
Galapagos – 89
Galaxy – 225, 226 Galton,
Francis – 139 Ganymede – 223, 224
Gap theory – 42, 169, 170, 177
Pagkawala ng Gene – 100-102, 106, 113, 114, 127, 190, 202, 215, 243
Genoma – 94, 106, 203, 243
Geolohikal na kompresyon – 52, 57, 58, 195
Panukat ng Panahong Heolohikal – 19, 21-23, 25, 26, 30, 31, 34, 46, 63
Bulsa ng palikpik – 130
Mga Glacier – 41, 59, 60
Grand Staircase – 43, 50-54, 185, 243, 249
Malaking Pagbangon – 150-51, 157
Haeckel, Ernst – 129, 130, 140
Hancock, John - 153

Agham pangkasaysayan – 4, 16,
 17,
 243
 Hitler – 140, 142 Hodge,
 A. A. - 147
 Homeo Box - 98 Hominid –
 115, 120-122 Homo Sapiens -
 146 Homology – 104
 Hopeful Monster – 109, 110,
 112
 Horse Series – 110
 Hoyle, Fred – 68, 70
 Hubble – 224-226
 Kromosoma 2 ng Tao – 128-
 129
 Manifesto ng Humanista – 141
 Huxley, T. - 177
 IBD – 207-217, 219, 243
 Panahon ng Yelo – 40, 55, 59-61, 185,
 202, 203
 Ida – 122, 123
 Hindi tiyak na bagay – 19, 81, 82, 95, 101,
 102, 112
 Pagsingit – 99, 100
 Matalinong Disenyo – 132, 201,
 206, 207, 220, 243
 Hindi maibabawas – 83,
 211 Jungers W. – 123
 Basurang DNA – 125,
 128
 Jupiter – 223, 224
 Jurassic – 46
 Kaibab – 44, 46, 48-52
 Uri – 87, 88, 90, 114, 127, 131,
 190, 202, 214, 243, 244
 Kitcher, P. - 63
 Lava – 24, 25, 30, 41, 42
 Lazarus taxon – 21, 22, 141
 Lewis, C.S. – 138, 186
 Apog – 47, 49, 50
 Lincoln, Abraham – 155, 157-
 160, 166, 207
 Mga buhay na fossil – 111
 Lucifer – 144, 177
 Lucy – 103, 115, 121-123
 Lunar – 204, 222
 Madison, James – 155, 156
 Magnetic – 33, 187, 192, 223,
 224
 Mann, Horace – 141
 Mantell, Mary – 63
 Mao – 141
 Mayr, Ernst – 27, 86
 Meteorito – 35, 83, 84
 Milky Way – 224, 226
 Mitochondrial – 123, 203
 Moral na Relatibismo – 77, 143
 Bundok Rushmore – 206 Mga
 bundok – 24, 48, 52, 55-57,
 195
 Mudstones – 23, 24, 37 Muggeridge,
 Malcolm - 134 National Geographic –
 53, 122,
 203
 Natural na mga Batas – 71, 74, 244
 Natural na Seleksyon – 92, 93, 102,
 131, 164, 204, 219, 242, 244
 Naturalismo – 11, 15, 21, 51, 79,
 137, 138, 206, 244
 Nazismo - 140
 Neanderthal – 120, 121, 123
 Neo-Darwinismo – 94-96, 98-
 102, 127, 244
 New Scientist – 70, 222
 Dingding ni Noah – 12, 65, 67, 78. 202,
 203, 215
 Nukleotido – 82, 242
 Nylon - 99
 Karagatan – 52, 55, 56, 59-61, 79,
 105, 179, 196, 197, 200, 202, 203,
 209, 210, 222
 Langis – 17, 20, 23, 33, 35, 196-198
 Ontogeny - 130
 Bukas na sistema – 96, 97 Mga
 gene na ORFan – 106 Mga
 pinagmulan – 16, 77, 84, 90,
 102,
 134, 135, 140, 173
 Owen, Richard - 64
 Patterson, Colin – 112 Peat –
 37, 38
 Phyla – 109
 Phylogeny – 130
 Pilttdown Man – 123 Planned
 Parenthood – 145 Paglilipat
 ng plasmid – 97 Tektonika ng
 plato – 55, 56, 58
 Mga mutasyon sa puntong – 99, 100
 Pollux – 226
 Polo, Marco – 64
 Polonium halos – 46, 47
 Polistrato – 39, 40
 Pagkatapos ng baha – 40, 41, 61, 215

Primates – 116, 120, 122-124,
 127-129
 Progresibong Paglikha – 169,
 171, 174
 Prophecy – 36, 72, 80, 168
 Protina – 82, 83, 94, 99, 101,
 127, 215, 218 124,
 Proton – 74, 200, 201
 Pampublikong paaralan – 77, 141,
 142,
 162, 164-167, 180
 Punctuated Equilibrium – 109, 112,
 113, 136
 Rekapitulasyon – 129, 140
 Red Butte – 49, 50
 Resistant – 103, 115, 126
 Digmaang Rebolusyonaryo – 151-
 154 Hangganan ng Roche - 222
 Roosevelt, Franklin - 161 Mga
 Patakarang para sa mga Radikal -
 144 Sanger, Margaret - 145
 Science Magazine – 70 Science
 News – 121, 219
 Karagatan – 40, 192, 196-198, 202,
 203, 207
 Ikalawang Batas – 69-71, 96, 97
 Sekularismo – 76, 243
 Ahas – 64, 66, 173
 Seth – 205
 Rebolusyong sekswal -
 143 Simpleng selula - 82
 Singer, Peter - 143 Pag-
 aalipin – 156-158, 161
 Spontaneong – 80, 81
 Liwanag ng bituin – 68, 72, 73
 Panghuhuli ng daloy – 44, 45
 Subducted – 48, 57, 58
 Super Nova – 223
 Kataas-taasang Hukuman – 155,
 160-162,
 164
 Simbiotiko - 79
 Tectonic – 41, 55, 56, 58, 59, 196
 Telomeres – 128, 129
 Sampung Utos – 71, 144,
 150-154, 159, 161, 164, 166, 183-
 Teistikong Ebolusyon – 146, 167,
 169-171, 174, 183
 Tiktaalik – 103, 111, 112, 115
 Agwat ng Panahon – 46, 47
 Tomei Man – 121-123 Mga
 Transisyonal na Fossil – 107-109, 112,
 124, 135
 Mga Puno ng Buhay - 107
 Triassic - 46
 Uniformitarianismo – 243, 245
 Unipormidad – 16-20, 30, 33, 43,
 44, 56-59, 61, 73, 79, 245
 Pag-angat – 44, 45, 48, 52, 53
 Pagbabago - 4, 87, 88, 90, 101,
 113, 114, 130, 190, 203, 242-244
 Vermilion Cliffs – 50, 51, 243
 Mga vertebrate – 12, 176, 190, 209,
 219
 Mga virus – 101, 126, 108
 Bulkang – 23, 39-41, 50, 55, 60,
 196, 202, 222
 Washington, George – 155, 158,
 159, 206
 Webster, Noah - 152 Serye
 ng balyena - 111 Whitefield,
 George – 152
 Pag-aayos ng Suliranin – 225
 Baleriya – 143
 Y Kromosoma – 106, 203
 Kabataan – 10, 142, 152, 159, 198,
 222
 Zion – 50, 51, 243





Tungkol sa May-akda ng

Matapos makakuha ng 174 na college credits sa mga larangan tulad ng agham, matematika, ekonomiks, at negosyo, at may mga degree sa Pangkalahatan at Pamamahala ng Tauhan, iniwan ni Russ Miller ang pag-aaral noong 1980 at ginugol ang 18 taon sa pagtatayo ng isang matagumpay na negosyo (nagpondo rin siya sa pagtatayo ng mga custom na bahay sa gilid). Noong 2000, iniwan ni Russ ang lahat ng iyon upang itatag ang *Creation, Evolution & Science Ministries*. Bilang isang dating Theistic Evolutionist na muling nahanap ang kanyang pananampalataya, tinutulungan ngayon ni Russ ang mga Kristiyano at hindi-Kristiyano na matuklasan ang Katotohanan ng Diyos at ng Kanyang Salita.

Mula sa pananaw ng Bibliikal na Paglikha, nanguna si Russ sa mga paglalakbay na nagbibigay-pugay sa Diyos sa Grand Canyon Rim, Rim & Raft, at Grand Staircase. Mula 2004 hanggang 2024, mas maraming tao ang dinala niya sa Canyon kaysa sa lahat ng grupong Paglikha pinagsama-sama!

Ang mga live at video na pagtuturo ni Russ ang lakas ng CESM. Nagbahagi si Russ sa mga simbahan at kumperensya sa buong bansa, kasama sina Ken Ham, Josh McDowell, David Rives, Frank Peretti, Chuck Missler, Dave Reagan, Jason Lyle, Andy Wood, Helmet Welke, Alex Newman, Patrick Wood at iba pang mga banal na lingkod.

Ang mga libro at video ni Russ (na hinihikayat niyang kopyahin at ipamigay), at iba pang mga mapagkukunan ay matatagpuan sa:
www.CreationMinistries.Org

"Ang aming misyon ay patotohanan ang Katotohanang Bibliya at tulungan ang iba na makahanap ng kaligtasan sa pamamagitan ng aming Maylalang at Tagapagligtas na si Ginoong Jesucristo." Russ

